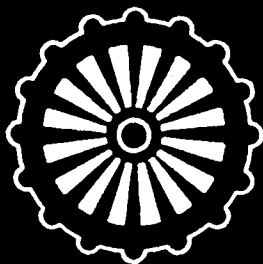

බුද්ධ ජයන්ති පිටක ග්‍රන්ථ මාලා: 21.

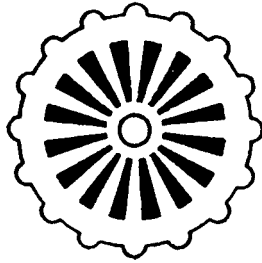
සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

අට්ඨකුසල නිර්කාය

චතුස්ථ භාගය

ජකක - සත්තක නිපාත

බුද්ධිජයන්තිත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලා: 21.

සූත්‍රාන්තපිටකයෙහි

15 වන ග්‍රන්ථය

අද්ද්‍රහනනරනිකාය

චතුර්ථ භාගය

ජකක - සත්තක නිපාත

ලබ්‍හා බොද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවෘතන කාරක සභාවෙහි

අද්ද්‍රහනනරනිකාය සංකොධක මණ්ඩලය
විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවෘතනයෙන් ප්‍රකාශ සි.

මු. ම. 2550

ක්‍රි. ම. 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 21

The Fifteenth Book in the
Suttanta-Pitaka

15

ANGUTTARANIKĀYA (IV)

With the Sinhala translation by
The Anguttaranikāya Editorial Board
of
The Tripitaka Translation Committee

සුභානාපිටකෙ

අඬුගුහනරනිකායො

වතුපො භාගො

සුත්‍රානාපිටකයෙහි

අඬුගුහනරනිකාය

සිවුවන භාගය

**“තමාගතසප්තවේදිනො ගිඤ්ඤවෙ ධම්මචිතයො විවඤ්ඤා විරොචති
නො පටිච්ඡනෙතා”**

**“මහණෙනි, තමාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද
ධම්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො බබලයි.”**

(අභිතුහනරනිකාය - තිකනිපාත - හරණසූචය, 9 සුත්තය.)

පටුන
CONTENTS

සංස්කෘතනිවේදනය	IX
පාලිකෝෂිත — PĀLI ALPHABET	XI
සංකේත නිරූපණය — ABBREVIATIONS	XIII
විෂයසූචි	XV-XXII
පෙළ හා පරිච්ඡේද	2-303
භාෂාදිපාදනුක්ෂණික,	507
සංකීර්ණාදිපාදනුක්ෂණික,	510
විෂේෂපාදනුක්ෂණික,	512

සංස්කාරක නිවේදනය

අභිගුණකරනිකායෙහි ජනක-සත්‍යකනිපාතයන්ගේ සිංහලපරිවර්තනය ද ගම්පහ විද්‍යාලවිදුලපරිවේණියෙහි හල්ගස්තොට ශ්‍රී දේවානන්ද නායක-සභාවරයන්වහන්සේ විසින් කරණ ලදී. ඒ පරිවර්තනය බොහෝ සෙයින් නිවරද වුවත් එලෙසින් මුද්‍රණයට පැමිණවීම පශ්චාත්ත නොදැනෙත් ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ අභිගුණකර නිකාය සංශෝධක සභාවරයන් විසින් මුද්‍රණයට ශෝභා සේ සකස් කරණ ලදී.

අභිගුණකර ජනක - සත්‍යක නිපාතයන්ගෙන් යුත් මෙය අභිගුණකර ව්‍යුච්ඡායනය වශයෙන් ද ත්‍රිපිටක පොත් පෙළේ පසලොස්වන ග්‍රන්ථය වශයෙන් ද ත්‍රිපිටක බුද්ධිජයන්හි ග්‍රන්ථමාලාවේ 21 වන ග්‍රන්ථය වශයෙන් ද සමවන විය.

මේ ග්‍රන්ථය සංස්කරණය කිරීමෙහි ඛමාචාර්යවරයා පිණිස ද සිංහල සාහිත්‍යයේ ආරක්‍ෂාව පිණිස ද විශේෂයෙන් උත්සාහ කරණ ලදී.

මේ ඛමාචාර්ය මුද්‍රණාචාර්යයන් ප්‍රසිද්ධියට පැමිණවීමෙන් ලත් පුණ්‍ය සමාරය සියල්ලෝම අනුමෝදන් වෙත්වා.

පරමානුර වජිරසූඤ්ඤා

ත්‍රිපිටක පරිවර්තන සභාවෙහිද
ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහිද
සම්පාදක

ත්‍රිපිටක කාශ්‍යාලය,
174, සිරිවජිරසූඤ්ඤා මාවත,
කොළඹ. 9.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ උ උ̄ ඒ ඔ̄

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛna		
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤña		
	ටta	ඨtha	ඬda	ඞdha	ණna		
	තta	ථtha	දda	ධdha	නna		
	පpa	ඵpha	ඞba	භbha	මma		
යya	රra	ලla	චva	සsa	හha	ලla	ආm

කka	කkā	කීki	කී̄kī	කුku	කු̄kū	කෙke	කෙ̄kē
ඛkha	ඛkhā	ඛිkhi	ඛි̄khi	ඛුkhu	ඛු̄khu	ඛෙkhe	ඛෙ̄khe
ගga	ගgā	ගීgi	ගී̄gī	ගුgu	ගු̄gū	ගෙge	ගෙ̄gē

Conjunct - Consonants

කකkka	කඛkkha	කඝkkha	කඣkkha	කකුkku	කකු̄kkū	කකෙkkhe	කකෙ̄kkē
ඛඛkha	ඛචkkha	ඛඡkkha	ඛජkkha	ඛඣkkha	ඛඤkkha	ඛඤ්ඤkkha	ඛඤ්ඤ̄kkha
ගගga	ගඟga	ගඞga	ගභga	ගඞ්ඞga	ගඞ්ඞ̄ga	ගඞ්ඞෙga	ගඞ්ඞෙ̄gē
ඛඛkha	ඛචkkha	ඛඡkkha	ඛජkkha	ඛඣkkha	ඛඤkkha	ඛඤ්ඤkkha	ඛඤ්ඤ̄kkha
ගගga	ගඟga	ගඞga	ගභga	ගඞ්ඞga	ගඞ්ඞ̄ga	ගඞ්ඞෙga	ගඞ්ඞෙ̄gē
තතtta	තථtttha	තදtta	තධtttha	තඞtttha	තඞ්ඞtttha	තඞ්ඞෙtttha	තඞ්ඞෙ̄ttthē
පපppa	පඵppha	පඞppa	පභppa	පඞ්ඞppa	පඞ්ඞ̄ppa	පඞ්ඞෙppa	පඞ්ඞෙ̄ppē
යyya	රrra	ලllla	චvva	සssa	හhha	ලllla	ආm
කකkka	කඛkkha	කඝkkha	කඣkkha	කකුkku	කකු̄kkū	කකෙkkhe	කකෙ̄kkē
ඛඛkha	ඛචkkha	ඛඡkkha	ඛජkkha	ඛඣkkha	ඛඤkkha	ඛඤ්ඤkkha	ඛඤ්ඤ̄kkha
ගගga	ගඟga	ගඞga	ගභga	ගඞ්ඞga	ගඞ්ඞ̄ga	ගඞ්ඞෙga	ගඞ්ඞෙ̄gē
ඛඛkha	ඛචkkha	ඛඡkkha	ඛජkkha	ඛඣkkha	ඛඤkkha	ඛඤ්ඤkkha	ඛඤ්ඤ̄kkha
ගගga	ගඟga	ගඞga	ගභga	ගඞ්ඞga	ගඞ්ඞ̄ga	ගඞ්ඞෙga	ගඞ්ඞෙ̄gē
තතtta	තථtttha	තදtta	තධtttha	තඞtttha	තඞ්ඞtttha	තඞ්ඞෙtttha	තඞ්ඞෙ̄ttthē
පපppa	පඵppha	පඞppa	පභppa	පඞ්ඞppa	පඞ්ඞ̄ppa	පඞ්ඞෙppa	පඞ්ඞෙ̄ppē
යyya	රrra	ලllla	චvva	සssa	හhha	ලllla	ආm

ආ ආ̄ ඉ ඉ̄ උ උ̄ ඒ ඔ̄

සමෛකනකීරූපණය

ABBREVIATIONS

- සි. 1. — ‘පැල්මඩුල්ල’ මහාවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතක.
- සි. 2. — ‘ගැල්ල’ පරමානන්දවිහාර - සිහල කාලපණ්ණ පොතක.
- සිඞු. 1. — බණ්ඩරවිල්ලේ අමරසිහඤ්චර සංඝෝධිත - සිහලකඛර වූද්දිත පොතක.
- සිඞු. 2. — බෝරුගමුවේ සිරිචෙවත සංඝෝධිත - සිහලකඛර වූද්දිත පොතක.
- සතා. — සතාමකඛර - වූද්දිත පොතක.
- මජ්ඣ. — මජ්ඣනිමකවකිනි පිටක පොතක.
- PTS. — Pali Text Society - Anguttara Nikaya

අධ්‍යයන පාඨමාලාව

වතු ස්භාෂා - විෂය සූචි ජනක නිපාතො

විෂයය		පිටුවකි
	ආශ්‍රිත නිපාතො	2-16
1. පඨමානුකේය	සුඛං	2- 4
2. දුතියානුකේය	”	4- 6
3. ඉන්ද්‍රිය	”	6-
4. ඔල	”	6-
5. පඨමාජාතිය	”	8-
6. දුතියාජාතිය	”	8-
7. තතියාජාතිය	”	10-
8. අනුකතරිය	”	10-
9. අනුසසතිධරාන	”	10-
10. මහානාම	”	12-16
	ආශ්‍රිත නිපාතො නිවසිනො.	
	සාරාණීය නිපාතො	18-48
1. පඨමසාරාණීය	සුඛං	18-
2. දුතියසාරාණීය	”	18-20
3. තිසාරාණීය	”	20-22
4. හඳුක	”	24-26
5. අනුකප්ප	”	26-28
6. නකුලපිභු	”	28-32
7. කුසල	”	34-36
8. මච්ඡික	”	38-40
9. පඨම මරණසති	”	40-44
10. දුතිය මරණසති	”	46-48
	සාරාණීය නිපාතො නිවසිනො.	
	අනුකතරිය නිපාතො	50-80
1. සාමගාමක	සුඛං	50-
2. අපරිහානියධම්ම	”	52-
3. ගය	”	52-
4. හිමවතන	”	54-
5. අනුසසතිධරාන	”	54-56
6. මහාකච්චාන	”	58-62
7. පඨමසමය	”	62-64
8. දුතියසමය	”	66-68
9. උද්දසී	”	68-72
10. අනුකතරිය	”	72-80
	අනුකතරිය නිපාතො නිවසිනො.	

විෂය

පිටුවකොභි

දෙවතාවගො		82-104
1. සෙව	[සුත්තං ...	82-
2. පඨම අපරිභාන	” ...	82- 84
3. දුතිය අපරිභාන	” ...	84-
4. මොඤ්ඤාන	” ...	84- 88
5. විජ්ජානාභිය	” ...	88-
6. විවාදමූල	” ...	90-
7. ජලබ්භදන	” ...	92- 94
8. අත්තකාර	” ...	94- 96
9. කම්මනිදන	” ...	96- 98
10. කිම්බිල	” ...	98-100
11. දරුකබ්බකි	” ...	100-
12. නාභිත	” ...	100-104

දෙවතාවගො වතුපො.

බමමිකවගො		106-150
1. නාග	සුත්තං ...	106-110
2. මිගසාලා	” ...	110-116
3. ඉණ	” ...	118-122
4. මහාචුන්ද	” ...	122-124
5. පඨම සන්දිට්ඨික	” ...	124-126
6. දුතිය සන්දිට්ඨික	” ...	126-128
7. බෙම	” ...	128-130
8. ඉන්ද්‍රියසංවර	” ...	130-132
9. ආනන්ද	” ...	132-134
10. බතතිය	” ...	134-136
11. අප්පමාද	” ...	136-138
12. බමමික	” ...	140-150

බමමිකවගො පසුවපො.

දුතියො පණ්ණාසකො

මහාවගො		152-210
1. සොණ	සුත්තං ...	152-158
2. එගගුණ	” ...	158-164
3. ජලාභිජාතී	” ...	164-168
4. ආසව	” ...	170-174
5. දරුකමමික	” ...	174-176
6. ගඤ්ඤානපුත්ත	” ...	176-184
7. මජ්ඣෙක	” ...	186-188
8. පුරිසි න්ද්‍රියසද්දණ	” ...	190-200
9. නිබ්බෙසික	” ...	200-210
10. සිභනාද	” ...	210-216

මහාවගො පසුවපො.

විෂය

පිටුවනොති

අන්‍යාගාමිවග්ගො

218-230

1.	අන්‍යාගාමිඵල	සුත්තං	218-
2.	අරහත්ඵල	„	218-
3.	මිත්ත	„	218-220
4.	සතිගණිකාරාම	„	220-
5.	දෙවතා	„	220-224
6.	සමාධි	„	224-226
7.	සකඛිහබ්බ	„	226-
8.	බල	„	228-
9.	පඨමජ්ඣාන	„	228-
10.	දුතීය පඨමජ්ඣාන	„	230-

අන්‍යාගාමිවග්ගො දුතීයො.

අරහත්ඵලග්ගො

232-240

1.	දුක්ඛ	සුත්තං	232-
2.	අරහත්ත	„	232-
3.	උත්තරිමසුක්ඛධම්ම	„	234-
4.	සුඛසොමනස්ස	„	236-
5.	අධිගම	„	234-236
6.	මහත්තත්ත	„	236-
7.	පඨම නිරය	„	236-238
8.	දුතීය නිරය	„	238-
9.	අඤ්ඤධම්ම	„	238-240
10.	රත්තිදිව්ස	„	240-

අරහත්ඵලග්ගො තතීයො.

සිතීවග්ගො

242-250

1.	සිතීභාව	සුත්තං	242-
2.	ආචරණ	„	242-244
3.	චෝරොපිත්ත	„	244-
4.	සුඤ්ඤති	„	246-
5.	අපපභාය	„	246-
6.	පනීණ	„	248-
7.	අහබ්බ	„	248-
8.	අහබ්බධ්මාන	„	248-
9.	දුතීය අහබ්බධ්මාන	„	248-
10.	තතීය අහබ්බධ්මාන	„	250-
11.	චතුස්ථ අහබ්බධ්මාන	„	250-

සිතීවග්ගො චතුස්ථො.

විෂයා

පිටිවකුණ

		ආචිතංගවග්ගො	252-258
1.	පාතුභාව	සුතතං	252-
2.	ආචිතංග	”	252-
3.	ආචිච්ච	”	252-
4.	දුක්ඛ	”	254-
5.	අභතත	”	254-
6.	නිබ්බාන	”	254-
7.	අභවජචිත	”	254-
8.	උක්ඛිතතාසික	”	256-
9.	අභමමය	”	256-
10.	භව	”	256-258
11.	තණ්හා	”	258-

ආචිතංගවග්ගො පඤ්චමො.

		නිකවග්ගො	260-266
1.	රාභ	සුතතං	260-
2.	දුච්චරිත	”	260-
3.	විතකක	”	260-262
4.	සඤ්ඤ	”	262-
5.	බාතු	”	262-
6.	අඤ්ඤ	”	264-
7.	අරභි	”	264-
8.	අභනතුට්ඨි	”	294-
9.	දෙවචක්ඛතා	”	266-
10.	උභවච	”	266-

නිකවග්ගො නිට්ඨිමො.

		සංමඤ්ඤවග්ගො	268-274
1.	කායානුපසයි	සුතතං	268-
2.	අජකිතකකායානුපසයි—ආදිපඤ්චදස	සුතතානි	268-
3.	තපුඤ්ඤ	සුතතං	270-
4.	හලලිකාදි වීසති	සුතතානි	270-

සංමඤ්ඤවග්ගො නිට්ඨිමො.

ජකකනිපාතෙ රාගාදිපෙය්‍යාල සුතතානි ... 272-274

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිට්ඨිමං.

ජකකනිපාතො සමත්තො.

සත්‍යකතීපාටො

පඨමො පණ්ණාසකො

විසයො	ධනවග්ගො	පිටකවිකානී
		278-290
1. පඨම පියභික්ඛු	සුත්තං	278-
2. දුතීය පියභික්ඛු	”	280-
3. තඛඛිත්තසත්තඛල	”	280-
4. විජ්ඣතසත්තඛල	”	282-284
5. තඛඛිත්තධන	”	284-
6. විජ්ඣතධන	”	284-286
7. උග්ගමිභාමිත්ත	”	288-
8. සත්තසංඝොඤ්ජන	”	288-
9. සංඝොඤ්ජනපඨකාන	”	290-
10. මච්ඡරියසංයෝජන	”	290-

ධනවග්ගො අඨමො.

	අනුසයවග්ගො	292-302
1. අනුසය	සුත්තං	292-
2. අනුසයපඨකාන	”	292-
3. කුලුපගමන	”	292-294
4. අංගුහෙත්ථපුග්ගල	”	294-
5. උදකුපමිපුග්ගල	”	294-296
6. අනිච්චානුපසයි	”	298-
7. දුක්ඛානුපසයි	”	298-
8. අනන්තානුපසයි	”	300-
9. සුඛානුපසයි	”	300-
10. නිද්දසමච්ඡු	”	302-

අනුසයවග්ගො දුතීයො.

	චජ්ජිසත්තකවග්ගො	304-322
1. සාරඤ්ඤ	සුත්තං	304-306
2. චංගුකාර	”	306-312
3. භික්ඛු අපරිභානීය	”	312-314
4. දුතීය භික්ඛු අපරිභානීය	”	314-
5. තනීය භික්ඛු අපරිභානීය	”	314-316
6. චතුර්ථ භික්ඛු අපරිභානීය	”	316-
7. පඤ්චම භික්ඛු අපරිභානීය	”	316-
8. සෙඛ පරිභානීය	”	318-
9. උපාසක පරිභානීය	”	318-320
10. උපාසක විපනති	”	320-
11. උපාසක පරාභව	”	322-

චජ්ජිසත්තකවග්ගො තනීයො.

විෂය:

පිටුවකොට්ඨාස:

		දෙවනාවගොන:	324-340
1.	අපරමාදගාරව	සුභත: ...	324-
2.	හිරිගාරව	” ...	326-
3.	පඬුම ගොවිවසාන:	” ...	326-
4.	දුතිය ගොවිවසාන:	” ...	328-330
5.	මිහභසුභත.	” ...	330-
6.	තිකුමිතන	” ...	330-332
7.	පඬුම පටිසමහිද	” ...	332-
8.	දුතිය පටිසමහිද	” ...	332-334
9.	පඬුම විතනවසවතන	” ...	334-
10.	දුතිය විතනවසවතන	” ...	334-
11.	පඬුම නිදුසවනු	” ...	336-338
12.	දුතිය නිදුසවනු	” ...	338-340

දෙවනාවගොන: වතුපො.

		මහායඤ්ඤාවගොන:	342-378
1.	විඤ්ඤාණවසිති	සුභත: ...	342-
2.	සමාධිපටිකතාර	” ...	342-
3.	පඬුම අග්නි	” ...	344-
4.	මහායඤ්ඤා	” ...	344-350
6.	සංඛිතනතනසඤ්ඤා	” ...	350-
6.	විච්චිතනතනසඤ්ඤා	” ...	350-360
7.	මෙටුන	” ...	362-364
8.	සංයෝගවිතංයෝගධම්මපටිකාය සුභත:	” ...	364-366
9.	දුනමහපථල	සුභත: ...	368-370
10.	හන්දමාතු	” ...	372-378

මහායඤ්ඤාවගොන: පඤ්චමො.

		අබ්‍යාසනවගොන:	380-424
1.	අබ්‍යාසනවනු	සුභත: ...	380-382
2.	පුට්ඨගති	” ...	382-388
3.	නිසාමුභම	” ...	390-396
4.	සිහසෙනාපති	” ...	396-400
5.	අරකෙඛයා	” ...	402-404
6.	නිමිල	” ...	404-406
7.	සනතධම්ම	” ...	406-
8.	පචලාසන	” ...	406-418
9.	මාපුඤ්ඤාහාසි	” ...	412-414
10.	සනතහරිය:	” ...	414-418
11.	කොධන	” ...	418-424

අබ්‍යාසනවගොන: ගිට්ඨිමො.

සුභානන්දපිටකේ

අධ්‍යාපනවර්ධකාශය

වතුපෝ, හාගො

ජනකනිපාතො

සුභභාෂිතය
අධ්‍යාපන නීතිය

වතුපෝ භාෂා

ජනකනිපාතො

1. පඨමො පණ්ණාසකො

1. ආහුනෙය්‍යවගෙහා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

6. 1. 1. 1.

[පඨමොහුනෙය්‍යසුභාසං]

1. ඵ්චං මෙ සුභං: ඵසං සමිඨං භගවා ඤාච්ඡජීණං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස අරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති. භද්දනෙතති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චණ්ණොස්සං. භගවා ඵතදවොච:

ජති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා: හොති පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාච්ඡරණීයො අනුභතරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙහි ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපං දිස්සා නෙව සුමිනො හොති න දුම්මනො. උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො.

සොතෙන සද්දං සුච්චා: -පෙ- ඤානෙන ගඤ්ඤං ඤාසිච්චා: -පෙ- ජ්චතාය රසං සාසිච්චා: -පෙ- කාමෙන ඵොච්චිඤ්ඤං චුසිච්චා: -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නෙව සුමිනො හොති න දුම්මනො. උපෙඛකො විහරති සතො සම්පජානො.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යා: හොති පාහුනෙය්‍යා දකඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාච්ඡරණීයො අනුභතරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමිතා තෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අනිනද්දුතස්සි.

6. 1. 1. 2.

[දුතියොහුනෙය්‍යසුත්තං]

[සාවජච්ඡිදුතං]

2. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො භොති පාහුනෙය්‍යො දකඛිණේය්‍යො අඤ්ඤාලීකරණීයො අනුඤ්ඤා පුඤ්ඤාකෙඛිතතං ලොකස්ස. කතමෙති ජනි:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභොති: එකො'පි හුඤ්ඤා භොති, ඛුඤ්ඤා'පි හුඤ්ඤා එකො භොති, ආච්ඡාචා' නිරොභාචං නිරොකුඛිං නිරොපාකාරං නිරොපබ්බතං අසඤ්ඤාමානො ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි ආකාසෙ. පඨවියාපි උච්චුජ්ජනිච්චුජ්ජං කරොති සෙය්‍යථාපි උදකෙ. උදකෙපි අභොජ්ජමානො¹ ගච්ඡති සෙය්‍යථාපි පඨවියං.² ආකාසෙපි පලුඛෙකත කමති සෙය්‍යථාපි පකඛිතකුණො. ඉමෙපි ච්ඡිදුම-සුරියෙ එවං මභිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ පාණීනා පරාමසති³ පරිමජ්ජති. යාව බුභවලොකා'පි කායෙත වසං වතෙතති.

(2) දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතිකකතමානුසංකාය උභො සඤ්ඤා සුණාති දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙච දුරෙ සතතිකෙ ව.

(3) පරසකතානං පරපුග්ගලානං වෙතසා වෙතො පරිච්චි පජානාති: “සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානාති, විතරාගං වා විතතං -පෙ- සඤ්ඤං වා විතතං -පෙ- විතඤ්ඤං වා විතතං -පෙ- සමොභං වා විතතං -පෙ- විතමොභං වා විතතං -පෙ- සබ්බිතතං වා විතතං -පෙ- විකඛිතතං වා විතතං -පෙ- මහග්ගතං වා විතතං -පෙ- අමහග්ගතං වා විතතං -පෙ- සඋතතරං වා විතතං -පෙ- අනුතතරං වා විතතං -පෙ- සමාගිතං වා විතතං -පෙ- අසමාගිතං වා විතතං -පෙ- විචුතතං වා විතතං -පෙ- අවිචුතතං වා විතතං අවිචුතතං විතතනති පජානාති.

(4) අනෙක විහිතං පුබ්බෙතිව්‍යාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපිදං: එකමථ ජාතිං ඤෝ'පි ජාතියො තියෙය්‍යො'පි ජාතියො චතසෙය්‍යො'පි ජාතියො පඤ්ඤා'පි ජාතියො දස'පි ජාතියො විහමපි ජාතියො තිංසමපි ජාතියො චතතාලී-සමපි ජාතියො පඤ්ඤාසමපි ජාතියො, ජාති සතමපි ජාති සහස්සමපි ජාතිසතසහස්සමපි, අනෙකෙපි සංචට්ටකපෙඨ, අනෙකෙපි විචට්ටකපෙඨ, අනෙකෙපි සංචට්ටවිචට්ටකපෙඨ: ‘අච්චුත්‍රාසී ඵච්චනනාමො! ඵච්චංගොතෙතා ඵච්චංචණේණා ඵච්චමාභාරො ඵච්චං සුඛදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵච්චමාසුපරියතෙතා. සො තතො චුතො අච්චුත්‍ර උපපාදිං. තත්‍රාපාසී ඵච්චංගාමො ඵච්චං-ගොතෙතා ඵච්චංචණේණා ඵච්චමාභාරො ඵච්චං සුඛදුක්ඛපට්ඨංවෙදී ඵච්චමාසු-පරියතෙතා. සො තතො චුතො ඉඤ්ඤාපපනො'ති ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිව්‍යාසං අනුසාරති.

1. අඤ්ඤාමානො - මජ්ඣ. 2. පඨවියා - මජ්ඣ. 3. පරිමසති - සීඝ්‍ර.

(5) දිබ්බික වකුචුනා, විසුඤ්ඤාන අතිකකතමානුසකෙන සනෙත පසසති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණිනෙ සුවණණ දුබ්බණණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමච්චපගෙ සනෙත පජානාති: 'ඉමෙ චිත භොනෙතා සතතා කායදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා, වච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොදුච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං උපවාදකා මිච්චාදිච්චිකා මිච්චාදිච්චිකමමසමාදානා, තෙ කායසා හෙද පරමමරණා අපායං දුගතං විජීපානං තීරයං උපපන්නා. 'ඉමෙ චා පන භොනෙතා සතතා කාය- සුවච්චරිතෙන සමන්තාගතා වච්චුච්චරිතෙන සමන්තාගතා මනොසුවච්චරිතෙන සමන්තාගතා අරියානං අනුපවාදකා සමමාදිච්චිකා සමමාදිච්චිකමමසමාදානා, තෙ කායසා හෙද පරමමරණා සුගතං සගගා ලොකං උපපන්නාති'- ඉති දිබ්බික වකුචුනා විසුඤ්ඤාන අතිකකතමානුසකෙන සනෙත පසසති වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ හිනෙ පණ්ණිනෙ සුවණණ දුබ්බණණ සුගතෙ දුගතෙ යථාකමච්චපගෙ සනෙත පජානාති.

(6) ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතොවිමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචර්කචා උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු- නෙයොසා හොති, පානුනෙයොසා දුක්ඛණෙයොසා අඤ්ඤාලිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකසාසාති.

6. 1. 1. 3.

[ඉඤ්ඤානං]

[සාමපච්චිදානං]

3. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙයොසා හොති -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකසාසා. කතමෙ ජනි:

සඤ්ඤානෙ විරිඤ්ඤානෙ සතිඤ්ඤානෙ සමාධිඤ්ඤානෙ පඤ්ඤාඤ්ඤානෙ, ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතො විමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචර්කචා උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙයොසා හොති -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකසාසාති.

6. 1. 1. 4.

[බලසුභංගං]

[සාමපච්චිදානං]

4. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙයොසා හොති -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකසාසා. කතමෙහි ජනි:

සඤ්ඤානෙ විරිඤ්ඤානෙ සතිඤ්ඤානෙ සමාධිඤ්ඤානෙ පඤ්ඤාඤ්ඤානෙ, ආසවානං ඛයා අනාසවං චේතො විමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සචර්කචා උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුනෙයොසා හොති -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකසාසාති.

6. 1. 1. 5.

[පඨමාජාතීයසුභතං]

[ආවජජීතිදුතං]

5. ජති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤා-ජාතීයො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අභිගනොච්ච සඛිං ගච්ඡති. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤාජාතීයො ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, වණණසම්පන්නො ච හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤාජාතීයො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අභිගනොච්ච සඛිං ගච්ඡති.

ඵචමෙච ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6 1. 1. 6.

[දුතීයාජාතීයසුභතං]

[ආවජජීතිදුතං]

6. ජති භික්ඛවෙ අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤා-ජාතීයො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අභිගනොච්ච සඛිං ගච්ඡති. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤාජාතීයො ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, බලසම්පන්නො ච හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති අඛෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්‍රො අඤ්ඤාජාතීයො රාජාරභො හොති රාජහොග්ගො, රඤ්ඤෙ අභිගනොච්ච සඛිං ගච්ඡති.

ඵචමෙච ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්ස. කතමෙති ජති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගක්ඛානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං, ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආහු-නෙය්‍යො හොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 7.

[හිතියාජාතීසසුතනං]

[සාවජචිතිදනං]

7. ජනි භික්ඛවෙ අඛෙහති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අසො-ජානීයො රාජාරහො හොති රාජහොයො, රඤ්ඤෙ අඛනෙනෙව සඛිං ගවජති. කතමෙති ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ හද්දො අසොජානීයො ඛමො හොති රූපානා, ඛමො සද්දනං, ඛමො ගතියානං, ඛමො රසානං, ඛමො ඵොට්ඨබ්බානං, ජවසමපනො ව හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජනි අඛෙහති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙ හද්දො අසොජානීයො රාජාරහො හොති රාජපහානො, රඤ්ඤෙ අඛනෙනෙව සඛිං ගවජති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙයො හොති -පෙ- අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්ස. කතමෙති ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඛමො හොති රූපානං -පෙ- ඛමො ධම්මානං.

ඉමෙ ති ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආනු-නෙයො හොති -පෙ- අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්සාති.

6. 1. 1. 8.

[අනුගතරීසසුතනං]

[සාවජචිතිදනං]

8. ජනිමාති භික්ඛවෙ අනුගතරියාති. කතමාති ජ:

දස්සනානුගතරියං, සවණානුගතරියං, ලාභානුගතරියං, සිකඛානුගත-රියං, පාරිවරියානුගතරියං, අනුස්සනානුගතරියං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුගතරියාතීති.

6. 1. 1. 9.

[අනුස්සනිට්ඨානසුතනං]

[සාවජචිතිදනං]

9. ජනිමාති භික්ඛවෙ අනුස්සනිට්ඨානාති. කතමාති ජ:

බුද්ධානුස්සනි, ධම්මානුස්සනි, සබ්බානුස්සනි, සීලානුස්සනි, වාසානුස්සනි, දෙවනානුස්සනි.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුස්සනිට්ඨානාතීති.

6 1. 1 10.

[මහානාමසූත්තං]

10. එකං සමයං භගවා සනෙකසු විහරති කපිලවත්තනිං කිත්ථොධාරාමෙ. ඊථ ඛො මහානාමො සනෙකා යෙන භගවා තෙහුප- සංඛාමි. උපසංඛිතමිති, භගවන්තං අභිවාදෙති, එකමන්තං කිසිදි. එකමන්තං නිසිනො, ඛො මහානාමො සනෙකා භගවන්තං එතදවොච:

“යො සො භනො අරියසාවකො ආගතඵලො විඤ්ඤානසාසනො, සො කතමෙන විහාරෙන බහුලං විහරති”ති.

යො සො මහානාම අරියසාවකො ආගතඵලො විඤ්ඤානසාසනො, සො ඉමිනා විහාරෙන බහුලං විහරති:

(1) ඉමි මහානාම අරියසාවකො තථාගතං අනුසාරති: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසමබුද්ධො විජ්ජාචරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො සුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමත්තසානං බුද්ධො භගවා”ති. යසම් මහානාම සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුසාරති, නෙවසු තසම් සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතා චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජ්ඣතමෙවසු තසම් සමයෙ චිත්තං හොති තථාගතං ආරබ්භ. උජ්ඣතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අත්ථවෙදං, ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංඝිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතසු පිති ජායති, පිතිමනසු කායො පසංඛානති, පසංඛානායො සුඛං වෙදිතති, සුඛිනො චිත්තං සමාඛිතති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමනතාය පජාය සමපනෙතො විහරති. සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣාය විහරති. ධම්මසොතං සමාපනෙතො බුද්ධානුසාරිං භාවෙති.

(2) සුන ව පරං මහානාම අරියසාවකො ධම්මං අනුසාරති: “සාකඛානො භගවතා ධම්මො සන්දිට්ඨිකො අකාලිකො ඵ්ඨිපසංඝිකො ඔපනතිකො¹ පච්චන්තං වෙදිතඛෙඛො විඤ්ඤාති”ති. යසම් මහානාම සමයෙ අරියසාවකො ධම්මං අනුසාරති, නෙවසු තසම් සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතා චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතා චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවසු තසම් සමයෙ චිත්තං හොති ධම්මං ආරබ්භ. උජ්ඣතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අත්ථවෙදං, ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංඝිතං පාමුජ්ජං.² පමුදිතසු පිති ජායති, පිතිමනසු කායො පසංඛානති, පසංඛානායො සුඛං වෙදිතති, සුඛිනො චිත්තං සමාඛිතති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමනතාය පජාය සමපනෙතො විහරති. සබ්බාපජ්ඣාය පජාය අබ්බාපජ්ඣාය විහරති. ධම්මසොතං සමාපනෙතො ධම්මානුසාරිං භාවෙති.

1. ඔපනෙතො - මජ්ඣ. 2. පාමුජ්ජං - මජ්ඣ.

(3) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො සඛ්‍යං අනුස්සරති: “සුපට්ඨනො¹ භගවතො සාවකසඛෙසා, උජ්ජපට්ඨනො, භගවතො සාවකසඛෙසා, සුඤ්ඤපට්ඨනො භගවතො සාවකසඛෙසා, සාමිප්පට්ඨනො භගවතො සාවකසඛෙසා, යදිදා චතතාරි පුරිසගුණාති අට්ඨපුරිසපුග්ගලා, එස භගවතො සාවකසඛෙසා ආනුනෙය්‍යො, පානුනෙය්‍යො, දකඛිණෙය්‍යො, අඤ්ඤාචාරණීයො, අනුනතරං පුඤ්ඤකෙඛතං ලොකස්සා”ති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සඛ්‍යං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති. උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති සඛ්‍යං ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්චෙදා, ලහති ධම්මචෙදා, ලහති ධම්මුපසංඝිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං චෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපපතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣාය විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො සඛ්‍යානුස්සති භාවෙති.

(4) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො අතතනො සීලාති අනුස්සරති: අඛණ්ණාති අච්ඡිද්දති අසඛලාති අකමාසාති හුජ්ඣාති විඤ්ඤාපපඤ්ඤාති අපරාමට්ඨාති සමාධියංචතතතිකාති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො සීලං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති සීලං ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්චෙදා, ලහති ධම්මචෙදා, ලහති ධම්මුපසංඝිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං චෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපපතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣාය විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො සීලානුස්සති භාවෙති.

(5) පුන ච පරං මහානාම අරියසාවකො අතතනො වාගං අනුස්සරති: “ලාභා චත මෙ, සුලඤ්ඤං චත මෙ, යොගං මචෙජ්ජමලපරිසුට්ඨිතාය පජාය විනතමලමචෙජ්ජරෙන චෙතසා අගාරං අජ්ඣාචසාමි මුත්තවාගො පයනපාණී වොස්සග්ගරතො යාවයොගො දුනසාවිනාගරතොති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො වාගං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති වාගං ආරබ්භ. උජ්ජගතචිත්තො ඛො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අන්චෙදා, ලහති ධම්මචෙදා, ලහති ධම්මුපසංඝිතං පාමුජ්ජං, පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සමහති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං චෙදියති, සුඛිනො චිත්තං සමාධියති. අයං වුච්චති මහානාම අරියසාවකො විසමගතාය පජාය සමපපතො විහරති, සඛ්‍යාපජ්ඣාය පජාය අඛ්‍යාපජ්ඣාය විහරති, ධම්මසොතං සමාපනො වාගානුස්සති භාවෙති.

1. සුපට්ඨනො - මඤ්ඤා.

(6) පුත ව පරා මහානාම අරියසාවකො දෙවතානුස්සතිං භාවෙති: “සනති දෙවා වානුමමහාරාජකා, සනති දෙවා තාවතිංසා, සනති දෙවා යාමා, සනති දෙවා කුසිතා, සනති දෙවා නිමිමානරතීනො, සනති දෙවා පරතීමිත වසවතීනො, සනති දෙවා බ්‍රහමකායිකා, සනති දෙවා තදුතතරිං. යථාරූපාය සඤ්ඤාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත් උපපන්නා,¹ මඤ්චපි තථාරූපා සඤ්ඤා සංවිජ්ජති, යථාරූපෙන සිලෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත් උපපන්නා,² මඤ්චපි තථාරූපා සීලං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන සුතෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත් උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපං සුතං සංවිජ්ජති. යථාරූපෙන වාගෙන සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත් උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපො වාගො සංවිජ්ජති. යථාරූපාය පඤ්ඤාය සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත් උපපන්නා, මඤ්චපි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති”ති. යස්මිං මහානාම සමයෙ අරියසාවකො අත්තනොච තාසං ච දෙවතානං සඤ්ඤා ව සීලං ච සුතං ච වාගං ච පඤ්ඤා ච අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපට්ඨධර්මා විතතං භොති, න දොසපට්ඨධර්මං විතතං භොති, න මොහපට්ඨධර්මා විතතං භොති, උජ්ජගතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ විතතං භොති තා දෙවතා ආරබ්භ. උජ්ජගතවිතො බො පන මහානාම අරියසාවකො ලහති අත්ථෙදං, ලහති ධම්මවෙදං, ලහති ධම්මපසංභිතං පාමුජ්ජං. පමුදිතස්ස පිති ජායති, පිතිමනස්ස කායො පස්සම්භති, පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදියති, සුඛිනො විතතං සමාගියති. අයං චුළුවති මහානාම අරියසාවකො විසම්භවාය පජාය සම්පාදනො විහරති, සබ්බපජ්ඣාය පජාය අබ්බපජ්ඣො විහරති. ධම්මසොතං සමාපන්නො දෙවතානුස්සතිං භාවෙති

යො සො මහානාම අරියසාවකො ආගතථලො විඤ්ඤානසාසනො, ජො ඉමිතා විහාරෙන බහුලා විහරති’ති.

ආහුනෙය්‍යවග්ගො පඨමො.

තඤ්ඤානි:

දො ආහුනෙය්‍යා ඉන්ද්‍රියබලා තයො ආජාතීයා³
 අනුගතරියං අනුස්සතා⁴ මහානාමෙන තෙ දසීති.

1. යථ උපපන්නා - මජ්ඣ. 2. තත් උපපන්නා - මජ්ඣ.
 3. දො ආහුනෙය්‍යා ඉන්ද්‍රියබලාති තයො ආජාතීයා-මජ්ඣ. 4. අනුගතරිය අනුස්සති-මජ්ඣ.

2. සාරාණීයවග්ගො

6. 1. 2. 1

[පඨම සාරාණීයසුභාතං]

[සාවජච්ඡිද්දන්තං]

11. ජසිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සාරාණීයා,¹ කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං කායකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං භොති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.²

(2) පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං චචීකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං භොති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(3) පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං මනොකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං භොති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(4) පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ භෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලභා අත්තමසො පහතපරියාපනාමත්තමපි, තථාරූපෙහි ලාභෙහි අපච්චිහත්තං භොති භොති, සීලවනොති සමුභව්වාරීහි සාධාරණභොති. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(5) පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සීලාති අබණ්ඩාති අච්ඡිද්දති අසබලාති අකම්මානාති භුජ්ඣාති විඤ්ඤප්පභජ්ඣාති අපරාමට්ඨාති සමාසිතංවත්තනිකාති, තථාරූපෙහි සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

(6) පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නීය්‍යාණීකා නීයාති තත්තකරණ සමමාදුක්ඛකකියාය, තථාරූපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා සාරාණීයාති.

6. 1. 2. 2.

[දුතීය සාරාණීයසුභාතං]

[සාවජච්ඡිද්දන්තං]

12. ජසිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සාරාණීයා පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාචාය සංවත්තනති. කතමෙ ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙත්තං කායකම්මං පච්චුප්පට්ඨිතං භොති සමුභව්වාරීසු ආචී වෙච ජහො ව. අයමපි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අවිවාදය සාමග්ගියා එකිනාචාය සංවත්තනති.

1. සාරණීයා - මජ්ඣ. 2. සාරණීයො - මජ්ඣ. 3. සමුභව්වාරීහි - මජ්ඣ.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙතතං වච්ඤමං පච්චුපට්ඨිතං හොති -පෙ-

(3) [පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො] මෙතතං මනොකමමං පච්චු-පට්ඨිතං හොති සමුභව්වාදිසු ආචී වෙච රහො ච. අයච්චි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අච්චාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවතතති.

(4) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යෙ තෙ ලාභා ධම්මිකා ධම්මලද්ධා අනන්ධසො පනතපරියාපනනමතතච්චි නථාරුපෙති ලාභෙහි අපච්චිභතන-හොති හොති සීලවනෙනහි සමුභව්වාදිහි සාධාරණහොති. අයච්චි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අච්චාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවතතති.

(5) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යාති තාති සීලාති අඛණ්ඩාති අච්චිද්දාති අසබලාති අකමමාසාති භුජීඤාති විඤ්ඤපසසන්ධාති අපරාමධාති සමාධිසංවතතතිකාති, නථාරුපෙති සීලෙහි සීලසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුභව්වාදිසු ආචී වෙච රහො ච. අයච්චි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අච්චාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවතතති.

(6) පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යායං දිට්ඨි අරියා නියසාණීකා නියාති නකකරණ සමාදුක්ඛනතාය, නථාරුපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤගතො විහරති සමුභව්වාදිසු ආචී වෙච රහො ච. අයච්චි ධම්මො සාරාණීයො පියකරණො ගරුකරණො සඛිතභාය අච්චාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවතතති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මා සාරාණීයා පියකරණා ගරුකරණා සඛිතභාය අච්චාදාය සාමග්ගියා එකීභාවාය සංවතතනතීති.

6. 1. 2. 3.

[නිසාරණීයසුතතං]

[සාවච්චිගිදානා]

18. ජග්ගො භික්ඛවෙ නිසාරණීයා ධානුගො කතමා ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “මෙතතා හි ඛො මෙ වෙතො-විමුක්ඛනී භාවිතා ඛුද්ධිකතා යානීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුභමා-රඬා, අථ ච පන මෙ බ්‍යාපාදෙ විතතං පරියාදාය තිට්ඨතී”ති. තො මා භගවනතීඤ්ඤ වචනීයො: “මායසමා එචා අචච, මා භගවනතං අඛොචිකඛි. න හි සාධු භගවතො අඛිභකතානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආට්ටිසො අනචිකාසො යං මෙතතාය වෙතොවිමුක්ඛතීයා භාවිතාය ඛුද්ධිකතාය යානීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුභමාරඬාය, අථ ච පනඤ්ඤ බ්‍යාපාදෙ විතතං පරියාදාය ධස්සනීති නෙතං ධානං විජ්ජති, නිසාරණං භෙනං ආට්ටිසො ව්‍යාපාදාය ඤද්දා මෙතතාවෙතොවිමුක්ඛතී”ති.

(2) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “කරුණා හි ඛො මෙ වෙතොවිච්ඡන්ති භාවිතා බහුලිකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ විභෙසා විතතං පරියාදය කිට්ඨතී”ති. සො මා භෙවනතීය්‍ය වචනීයො: “මා ආයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාචිකම්, හ භි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, හ භි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං කරුණාය වෙතොවිච්ඡන්තීයා භාවිතාය බහුලිකතාය යාතීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පන ස්‍ය විභෙසා විතතං පරියාදය ධස්සතී’ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං ආවුසො විභෙසා, යද්දිදං කරුණා වෙතොවිච්ඡන්ති”ති.

(3) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “මුද්දිතා හි ඛො මෙ වෙතොවිච්ඡන්ති භාවිතා බහුලිකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ අරතී විතතං පරියාදය කිට්ඨතී”ති. සො මා භෙවනතීය්‍ය වචනීයො: “මා ආයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාචිකම්, හ භි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, හ භි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං මුද්දිතාය වෙතොවිච්ඡන්තීයා භාවිතාය බහුලිකතාය යාතීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පන ස්‍ය අරතී විතතං පරියාදය ධස්සතී’ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං ආවුසො අරතීයා යද්දිදං මුද්දිතා වෙතොවිච්ඡන්ති”ති.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය: “උපෙක්ඛා හි ඛො මෙ වෙතොවිච්ඡන්ති භාවිතා බහුලිකතා යාතීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඬා, අථ ච පන මෙ රාගො විතතං පරියාදය කිට්ඨතී”ති. සො මා භෙවනතීය්‍ය වචනීයො: “මා ආයස්මා එවං අවච්චි, මා භගවන්තං අබ්භාචිකම්, හ භි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, හ භි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආවුසො අනවකාසො යං උපෙක්ඛාය වෙතොවිච්ඡන්තීයා භාවිතාය බහුලිකතාය යාතීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඬාය, අථ ච පන ස්‍ය රාගො විතතං පරියාදය ධස්සතී’ති නෙතං ධානං විජ්ජති. නිස්සරණං භෙතං ආවුසො රාගස්ස යද්දිදං උපෙක්ඛාවෙතොවිච්ඡන්ති”ති.

(5) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵවං වදෙය්‍ය: “අනිමිත්තා හි ඛො මෙ වෙතොවිමුත්ති භාවිතා ඛහුලීකතා යානීකතා වජ්ඣකතා අනුට්ඨිතා පරිචිතා සුසමාරඥා, අථ ඵ පන මෙ නිමිත්තානුසාරී විඤ්ඤාණං හොති”ති. සො මා හෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා ආයසමා ඵවං අචච මා හගවන්තං අබ්භාචිකම්. න හි සාධු හගවතො අබ්භකතානං, න හි හගවා ඵවං වදෙය්‍ය. අට්ඨානමෙතං ආටුසො අනවකාසො යං අනිමිත්තාය වෙතොවිමුත්තයා භාවිතාය ඛහුලීකතාය යානීකතාය වජ්ඣකතාය අනුට්ඨිතාය පරිචිතාය සුසමාරඥාය, අථ ඵ පනස්ස නිමිත්තානුසාරී විඤ්ඤාණං හවිස්සති’ති නෙතං ණං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආටුසො සබ්බනිමිත්තානං යදිදං අනිමිත්තා වෙතො-විමුත්ති”ති.

(6) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵවං වදෙය්‍ය: “අසමීති ඛො මෙ විගතං, අයමභමසමීති ඵ න සමනුපස්සාමි, අථ ඵ පන මෙ විචිකිච්ඡාකථංකථාසලං චිත්තං පරියාදය තිට්ඨති”ති. සො මා හෙවනතිස්ස වචනීයො: “මා ආයසමා ඵවං අචච, මා හගවන්තං අබ්භාචිකම්, න හි සාධු හගවතො අබ්භකතානං, න හි හගවා ඵවං වදෙය්‍ය. අට්ඨාන මෙතං ආටුසො අනවකාසො යං අසමීති විගතෙ අයමභමසමීති ඵ න සමනුපස්සතො, අථ ඵ පනස්ස විචිකිච්ඡාකථං-කථාසලං චිත්තං පරියාදය ණස්සති’ති නෙතං ණං විජ්ජති. නිස්සරණං හෙතං ආටුසො විචිකිච්ඡාකථංකථාසලස්ස යදිදං අසමීතිමානසමුග්ගා-තො”ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ නිස්සාරණීයා ධාතුගො’ති.

6. 1. 2. 4.

[හදුක සුභතං]

[සංවෘථිණීදනං]

14. තඤ්ඤා ඛො ආයසමා සංවිජුතො භික්ඛු ආමනෙහි, “ආටුසො භික්ඛවො”ති. “ආටුසො”ති, ඛො තෙ භික්ඛු ආයසමතො සාරිපුත්තස්ස පච්චස්සොසුං. ආයසමා සාරිපුත්තො ඵතදවොච:

තථා තථා ආටුසො භික්ඛු විහාරං කපෙපතී, යථා යථාස්ස විහාරං ඝාට්ඨයතො න හදුකං මරණං හොති න හදුකා කාලකිරියා.¹ කථංඤ්ඤාටුසො. භික්ඛු තථා තථා විහාරං කපෙපති යථා යථාස්ස විහාරං කප්ඨයතො න හදුකං මරණං හොති න හදුකා කාලකිරියා.¹

ඉධාටුසො භික්ඛු කමමාරාමො හොති කමමරතො කමමාරාමනං අනු-සුතො, හස්සාරාමො හොති හස්සරතො හස්සාරාමනං අනුසුතො, නිද්දාරාමො හොති නිද්දරතො නිද්දාරාමනං අනුසුතො, සඞ්ඝණිකාරාමො හොති සඞ්ඝණිකාරතො සඞ්ඝණිකාරාමනං අනුසුතො, සංඝගාරාමො හොති සංඝගාරතො සංඝගාරාමනං අනුසුතො, පපඤ්චාරාමො හොති පපඤ්චරතො පපඤ්චාරාමනං අනුසුතො.

1 කාල-කිරියා - මරණ.

එවං බො ආවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො න හද්දකං මරණං හොති න හද්දිකා කාලකිරියා. අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු සකකායාභිරතො න පහාසි¹ සකකායං සම්මා දුක්ඛස්ස අනතකිරියාය.

තථා තථාවුසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හද්දකං මරණං හොති, හද්දිකා කාලකිරියා. කථඤ්චාවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හද්දකං මරණං හොති හද්දිකා කාලකිරියා.

ඉධාවුසො භික්ඛු න කම්මාරාමො හොති න කම්මරතො න කම්මාරාමං අනුසුඤ්ඤා, න භස්සාරමො හොති න භස්සරතො න භස්සාරමං අනුසුඤ්ඤා, න නිද්දාරාමො හොති, න නිද්දරතො න නිද්දාරාමං අනුසුඤ්ඤා, න සම්භණ්ණිකාරාමො හොති න සම්භණ්ණිකාරතො න සම්භණ්ණිකාරාමං අනුසුඤ්ඤා, න සංඝඤ්ඤාරාමො හොති න සංඝඤ්ඤරතො න සංඝඤ්ඤාරාමං අනුසුඤ්ඤා, න පපඤ්චාරාමො හොති න පපඤ්චරතො න පපඤ්චාරාමං අනුසුඤ්ඤා.

එවං බො ආවුසො භික්ඛු තථා තථා'ස්ස විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො හද්දකං මරණං හොති හද්දිකා කාලකිරියා. අයං වුච්චතාවුසො භික්ඛු නිබ්බාතාභිරතො පහාසි² සකකායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියායාති.

1. යො පපඤ්චමනුසුඤ්ඤා පපඤ්චරතො මග්ගො විරාධිසො නිබ්බාතං යොගකෙඛමං අනුතතරං.
2. යො ච පපඤ්චං ශ්‍රිතාන නිපපඤ්චපදෙ රතො ආරාධිසො නිබ්බාතං යොගකෙඛමං අනුතතරං.

6. 1. 2. 5.

[අනුගප්පසුභාගං]

[සාවච්චිනිදුතං]

15. තත්‍ර බො අයස්මා සංවිජුඤ්ඤා භික්ඛු ආමනෙතසි. [-පෙ-] තථා තථා ආවුසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුතප්පා හොති.

කථඤ්චාවුසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, ගථා ගථා'ස්ස විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුතප්පා හොති.

ඉධාවුසො භික්ඛු කම්මාරාමො හොති කම්මරතො කම්මාරාමං අනුසුඤ්ඤා, භස්සාරමො හොති-පෙ- නිද්දාරාමො හොති-පෙ- සම්භණ්ණිකාරාමො හොති-පෙ- සංඝඤ්ඤාරාමො හොති-පෙ- පපඤ්චාරාමො හොති පපඤ්චරතො පපඤ්චාරාමං අනුසුඤ්ඤා.

1. හප්පභාසි - මජ්ඣ.
2. පජ්ඣාසි - මජ්ඣ.

එවං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති, යථා යථාසං විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුත්තපා හොති. අයං ට්ඨව්චාට්ඨසො භික්ඛු සක්කායාභිරතො න පහාසි සක්කායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියාය.

තථා තථා ආට්ඨසො භික්ඛු විහාරං කප්පෙති යථා යථාසං විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුත්තපා හොති.

කථඤ්චාට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති යථා යථාසං විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුත්තපා හොති:

ඉධාට්ඨසො භික්ඛු න කම්මාරාමෝ හොති න කම්මරතො න කම්මාරාමිතා අනුග්ගතො-පෙ- න හස්සාරාමෝ හොති -පෙ- න නිද්දාරාමෝ හොති -පෙ- න සංගණිකාරාමෝ හොති -පෙ- න සංඝගාරාමෝ හොති -පෙ- න පපඤ්චාරාමෝ හොති න පපඤ්චරතො න පපඤ්චාරාමිතා අනුග්ගතො.

එවං ඛො ආට්ඨසො භික්ඛු තථා තථා විහාරං කප්පෙති යථා යථාසං විහාරං කප්පෙතො කාලකිරියා අනුත්තපා හොති. අයං ට්ඨව්චාට්ඨසො භික්ඛු තිබ්බානාභිරතො පහාසි සක්කායං සම්මාදුක්ඛස්ස අනතකිරියායාති.

3. යො පපඤ්චමනුග්ගතො පපඤ්චාභිරතො මගො විරාධසී සො තිබ්බානං යොගකෙඛමං අනුත්තරං.

4. යො ච පපඤ්චං ශ්‍රිතො නිප්පපඤ්චපදෙ රතො ආරාධසී සො තිබ්බානං යොගකෙඛමං අනුත්තරන්ති.

6. 1. 2. 6.

[නකුලපිතුසුත්තං]

16. එකං සමයං භගවා භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙර හෙසකලා-චනෙ මිභද්දෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන නකුලපිතා ගහපති ආබාධිකො හොති දුක්ඛිනො බාලුහගිලානො. අථ ඛො නකුලමාභා ගහපතාති නකුලපිතරං ගහපතිං එතදවොච:

(1) මා ඛො නිං ගහපති සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.¹ ගරහිතා ච භගවතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. සීයා ඛො පන තෙ ගහපති එවමස්ස. “න නකුලමාභා ගහපතාති මමච්චයෙන සක්ඛිස්සති දුරකෙ පොසෙතුං ඝරාවාසං සජ්ඣිතුන්ති”² න ඛො පනෙනං ගහපති එවං දුට්ඨබ්බං. කුසලාභා ගහපති කප්පාසං කානතිතුං, වෙණිං ඔලීබ්බිතුං. සකෙකාමභා ගහපති තච්ච්චයෙන දුරකෙ පොසෙතුං ඝරාවාසං සජ්ඣිතුං.³ තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච භගවතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.¹

1 කාලාකිරියා - මජ්ඣ. 2 සභෙරතුන්ති - මජ්ඣ. 3 සභෙරතුං - මජ්ඣ.

(2) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “නකුලමානා ගහපතානී මමච්චයෙන අඤ්ඤං වරං¹ ගමීස්සති”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දච්චබ්බං. නිං චෙච බො ගහපති ජානාසි අහං ච, යද්ද නො² නොලස වස්සානී ගහච්චකං බ්‍රහ්මචරියං සමාදින්නං. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගචතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.

(3) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “නකුලමානා ගහපතානී මමච්චයෙන න දස්සනකාමා හවීස්සති හගචතො, න දස්සනකාමා හිකචු-සඛසස්සා”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දච්චබ්බං. අහං හි ගහපති නච්චචයෙන දස්සනකාමතරා චෙච හවීස්සාමි හගචතො, දස්සනකාමතරා ච හිකචුසඛසස්ස. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගචතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.

(4) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න නකුලමානා ගහපතානී මමච්චයෙන සිලෙසු පරිපුරකාරීණී”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දච්චබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස හගචතො නාවිකා හිහී ඔදනච්චනා සිලෙසු පරිපුරකාරීණීයො, අහං තාසං අඤ්ඤතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛ්ඛා වා විමති වා, අයං සො හගචා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො හග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ හෙසකලාවනෙ මීගද්දෙ, නං හගචනතං උපසඛකමිනි: පුච්චතු. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගචතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.

(5) සිය බො පන තෙ ගහපති ඵවමස්ස: “න නකුලමානා ගහපතානී ලාහිනී අජ්ඣාතතං චෙතොසම්ඵස්සා”ති. න බො පනෙනං ගහපති ඵවං දච්චබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස හගචතො සාවිකා හිහී ඔදනච්චනා ලාහිනීයො අජ්ඣාතතං චෙතොසම්ඵස්ස, අහං තාසං අඤ්ඤතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛ්ඛා වා විමති වා, අයං සො හගචා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො හග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ හෙසකලාවනෙ මීගද්දෙ. නං හගචනතං උපසඛකමිනි: පුච්චතු. තස්මාතිහ නිං ගහපති මා සාපෙකෙඛා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරහිතා ච හගචතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා.

1. ඤරං - මජ්ඣ, වරං - සීචු, අච්චං. 2. යංනො - මජ්ඣ, යද්දෙන - සීචු,

(6) සිය බො පන තෙ ගහපති එවමසා: “න නකුලමාතා ගහපතානී ඉමසමී ධම්මවිනයෙ ඔගාධපපතතා පතීගාධපපතතා අඤ්ඤාසපපතතා තිණ්ණවිචිච්ඡා විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජපතතා අපරපච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරති”ති. න බො පනෙනං ගහපති එවං දට්ඨබ්බං. යාවතා බො ගහපති තස්ස භගවතො සාවිකා ගිහී ඔදතවසනා ඉමසමී ධම්මවිනයෙ ඔගාධපපතතා පතීගාධපපතතා අඤ්ඤාසපපතතා තිණ්ණවිචිච්ඡා විගතකථාකථා වෙසාරජ්ජපතතා අපරපච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්ති, අභං තාසං අඤ්ඤාතරා. යස්ස බො පනස්ස කඛිං වා විමති වා, අයං සො භගවා අරභං සම්මාසමුඤ්ඤො භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ භෞතකලාවනෙ මගදයෙ. නං භගවන්තං උපසඛකම්මා පුච්ඡතු. තස්මාතීහ නං ගහපති මා සාපෙකෙබ්බා කාලමකාසී. දුක්ඛා ගහපති සාපෙකඛස්ස කාලකිරියා. ගරගිතා ච භගවතා සාපෙකඛස්ස කාලකිරියාති.

අථ බො නකුලපිඤ්ඤා ගහපතිස්ස නකුලමාතාය ගහපතානීයා ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදියමානස්ස සො අබ්බොධො ධානසො පටිපසස්සමති. ටුට්ඨාති ච නකුලපිඤ්ඤා ගහපති තමභා අබ්බොධා, තථා පභිනො ච පන නකුලපිඤ්ඤා ගහපතිස්ස සො අබ්බොධො අහොසී.

අථ බො නකුලපිඤ්ඤා ගහපති ගිරාතා ටුට්ඨිනො අචිරටුට්ඨිනො ගෙලඤ්ඤා, දණ්ඨමොලුඛන යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්මා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසින්තං බො නකුලපිඤ්ඤා ගහපතිං භගවා එතදථොච:

ලාභා තෙ ගහපති, සුලභං තෙ ගහපති, යස්ස තෙ නකුලමාතා ගහපතානී අනුකම්පිකා අත්ථකාමා ඔවාදිකා අනුසාසිකා.

යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔදතවසනා සීලෙසු පටිපුරකාරිණීයො, නකුලමාතා ගහපතානී තාසං අඤ්ඤාතරා. යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔදතවසනා ලාභිනීයො අජ්ඣන්තං වෙතොසමථස්ස, නකුලමාතා ගහපතානී තාසං අඤ්ඤාතරා. යාවතා බො ගහපති මම සාවිකා ගිහී ඔදතවසනා ඉමසමී ධම්මවිනයෙ ඔගාධපපතතා පතීගාධපපතතා අඤ්ඤාසපපතතා. තිණ්ණවිචිච්ඡා විගතකථඛකථා වෙසාරජ්ජපතතා අපරපච්චයා සඤ්ඤාසාසනෙ විහරන්තියො, නකුලමාතා ගහපතානී තාසං අඤ්ඤාතරා.

ලාභා තෙ ගහපති, සුලභං තෙ ගහපති, යස්ස තෙ නකුලමාතා ගහපතානී අනුකම්පිකා අත්ථකාමා ඔවාදිකා අනුසාසිකාති.

6. 1. 2. 7.

[කුසලසුභතං]

17. එකං සමයං භගවා සාවච්ඡීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ණි-කස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො භගවා සායනහසමයං පතිසල්ලානා චූට්ඨිතො යෙනුපට්ඨානසාලා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති; පඤ්ඤාතෙත ආතනෙ නිසිදි.

ආයස්මාපි ඛො සාරිපුතෙතා සායනහසමයං පතිසල්ලානා චූට්ඨිතො යෙනුපට්ඨානසාලා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති; භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසිදි. ආයස්මාපි ඛො මහාමොග්ගල්ලානො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො මහාකස්සපො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො මහාකච්චායනො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො මහාකොට්ඨිතො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො මහාචූඤ්ඤා -පෙ- ආයස්මාපි ඛො මහාකප්පිනො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො අනුරුද්ධො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො රෙවතො -පෙ- ආයස්මාපි ඛො ආනඤ්ඤා සායනහසමයං පතිසල්ලානා චූට්ඨිතො යෙනුපට්ඨානසාලා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති; භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසිදි.

අථ ඛො භගවා බහුදෙව රතතිං නිසර්ජාය වීතීනාමෙත්වා උට්ඨායාසනා විහාරං පාවිසී. තෙපි ඛො ආයස්මනො අවිරපකකනනස්ස භගවතො උට්ඨායාසනා යථා විහාරං අගමංසු.

යෙ පන තථ භික්ඛු නවා අවිරපබ්බජිතා අධුනාගතා ඉමං ධම්මවිනයං, තෙ යාව සුරියුග්ගමනා කාකච්චමානා සුපිංසු. අද්දසා ඛො භගවා දිබ්බෙන චක්ඛුනා විසුද්ධෙන අතීකකනනමානුසකෙන තෙ භික්ඛු යාව සුරියුග්ගමනා කාකච්චමානෙ සුපනෙත. දිස්වා යෙනුපට්ඨානසාලා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති; පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසිදි. නිසර්ජ ඛො භගවා තෙ භික්ඛු ආමනෙතසී:

කහං ඤු ඛො භික්ඛවෙ සාරිපුතො, කහං මහාමොග්ගල්ලානො, කහං මහාකස්සපො, කහං මහාකච්චායනො, කහං මහාකොට්ඨිතො, කහං මහාචූඤ්ඤා, කහං මහාකප්පිනො, කහං අනුරුද්ධො, කහං රෙවතො, කහං ආනඤ්ඤා, කහං ඤු ඛො තෙ භික්ඛවෙ ථෙරා සාවකා ගතාති?

තෙපි ඛො භනෙත ආයස්මනො අවිරපකකනනස්ස භගවතො උට්ඨායාසනා යථා විහාරං අගමංසුති.

සෙන නො තුමො භික්ඛවෙ ථෙරා භික්ඛු ගතා'ති නවා¹ යාව සුරියුග්ගමනා² කාකච්චමානා සුපථ.

නං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපි ඤු තුමොති දිට්ඨං වා, සුතං වා “රාජා ඛතභියො ඉඤ්චාවසිතො යාවදත්ථං සෙය්‍යසුඛං එස්සසුඛං මිඤ්ඤං අනුසුතො විහරතො යාවජ්චං රජං කාරෙතො ජනපදස්ස වා පියො මනාපො”ති.

හො භෙතං භනෙත.

[කාගතාති - ඉජ්ඣ. 2 යාවසුරියුග්ගමනා - ඉජ්ඣ.

සාධු භික්ඛවෙ, මයා පි බො ඵතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “රාජා ඛත්තියො මුඤ්චාචසිනො, යාවදන්ඨං සෙය්‍යසුඛං ඵසුසුඛං මිඤ්චසුඛං අනුසුතො, විහරන්තො යාවථිවං රජජං කාරෙනො, ජනපදස්ස වා පියො මනාපො”ති.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපිනු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා “රට්ඨිකො-පෙ- පෙත්තතිකො-පෙ- තොනාපතිකො-පෙ- ගාමගාමණීකො-පෙ- පුගගාමණීකො යාවදන්ඨං සෙය්‍යසුඛං ඵසුසුඛං මිඤ්චසුඛං අනුසුතො, විහරන්තො යාවථිවං පුගගාමණීකත්තං කාරෙනො, පුගස්ස වා පියො මනාපො”ති.

නො හෙතං හන්තෙ.

සාධු භික්ඛවෙ, මයා පි බො ඵතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “[පෙ-] පුගගාමණීකො, යාවදන්ඨං සෙය්‍යසුඛං ඵසුසුඛං මිඤ්චසුඛං අනුසුතො, විහරන්තො යාවථිවං පුගගාමණීකත්තං කාරෙනො, පුගස්ස වා පියො මනාපො”ති

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ අපිනු තුමෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා “සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා යාවදන්ඨං සෙය්‍යසුඛං ඵසුසුඛං මිඤ්චසුඛං අනුසුතො ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තඤ්ඤා රො හොජනෙ අමත්තඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුතො, අවිපස්සකො කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො, අසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තී, පඤ්ඤවිමුත්තී, දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්තො”ති.

නො හෙතං හන්තෙ.

සාධු භික්ඛවෙ, මයා පි බො ඵතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං න සුතං “සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා යාවදන්ඨං සෙය්‍යසුඛං ඵසුසුඛං මිඤ්චසුඛං අනුසුතො, ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තඤ්ඤා රො හොජනෙ අමත්තඤ්ඤා ජාගරියං අනුසුතො, අවිපස්සකො කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො, අසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තී, පඤ්ඤවිමුත්තී, දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරන්තො”ති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ ඵචං සික්ඛිතබ්බං: “ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තඤ්ඤා රො හවිස්සාම හොජනෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුතො, විපස්සකා කුසලානං ධම්මානං පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං¹ ධම්මානං භාවනාත්‍රයොගං අනුසුතො, විහරිස්සාමා”ති.

ඵචං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

1 බොධිපක්ඛියානං - මජ්ඣ. සං.

6. 1. 2. 8.

[මච්ඡික සුත්තං]

18. එතං සමයං භගවා සොඤ්ඤාසු වාරිකා, වරති මහතා භික්ඛු භවෙකන සද්ධිං. අද්දසා ඛො භගවා අද්ධාන මය්හපට්ඨපනො අඤ්ඤාතරයම්. පදෙසෙ චච්ඡිකා, මච්ඡිකං, මච්ඡෙ වධිනා, වධිනා, විකකිණමානා. දිස්වා මය්හා ඔකකමම අඤ්ඤාතරයම්, රුක්ඛමුලෙ පඤ්ඤාතොන අංසනෙ තිසිදි, නිසජ්ඣ ඛො භගවා භික්ඛු අංමනොසි:

“පඤ්ඤා, නො තුලොහ භික්ඛවෙ අමු, මච්ඡිකා, මච්ඡිකං, මච්ඡෙ වධිනා, වධිනා, විකකිණමානනාති”

එවං භනොත.

තං කීං මඤ්ඤාඨ භික්ඛවෙ අපිඤ්ඤා තුලොහගි දිට්ඨා වා සුත්තං වා: “මච්ඡිකො, මච්ඡිකං, මච්ඡෙ වධිනා, වධිනා, විකකිණමානො, තෙන කමමොහ තෙන අඤ්ඤාතරයම් වා අඤ්ඤාතරයම් වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකිකං අඤ්ඤාචසනොතා?”ති.

නො භෙතං භනොත.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨා, න සුත්තං: “මච්ඡිකො, මච්ඡිකං, මච්ඡෙ වධිනා, වධිනා, විකකිණමානො, තෙන කමමොහ තෙන අඤ්ඤාතරයම් වා අඤ්ඤාතරයම් වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකිකං අඤ්ඤාචසනොතා?”ති.

තං කිස්ස භෙදා:

තෙ හි සො භික්ඛවෙ මච්ඡෙ වඤ්ඤා වධායොපනීතො! පාපකෙන මනසානුපෙකති. තයමා නො නෙව හත්ථියාසී භොතී, න අඤ්ඤාතරයම්, න රථයාසී, න යානයාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකිකං අඤ්ඤාචසති.

තං කීං මඤ්ඤාඨ භික්ඛවෙ අපිඤ්ඤා තුලොහගි දිට්ඨා වා සුත්තං වා: “භොකාතකො භාවො වධිනා, වධිනා, විකකිණමානො, තෙන කමමොහ තෙන අඤ්ඤාතරයම් වා අඤ්ඤාතරයම් වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකිකං අඤ්ඤාචසනොතා?”ති

නො භෙතං භනොත.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨා, න සුත්තං: “භොකාතකො භාවො වධිනා, වධිනා, විකකිණමානො, තෙන කමමොහ තෙන අඤ්ඤාතරයම් වා අඤ්ඤාතරයම් වා රථයාසී වා යානයාසී වා භොගභොගී වා මහනතං භොගකකිකං අඤ්ඤාචසනොතා?”ති.

තං කිස්ස භෙදා:

1. වධායොපනීතො - සීඤ්ඤා. වධායොපනීතො-සා, වධායොපනීතො ... වධායොපනීතො - කප්ථි

තෙ හි සො භික්ඛවෙ භාවෙ; වජේඛි වධායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තස්මා සො නෙව භජීයාසී භොති න අස්සයාසී න රථයාසී න යානසාසී න භොගභොගී න මහනතං භොගකකකිං අජ්ඣාචසති.

තං කිං මඤ්ඤාද භික්ඛවෙ අපිනු තුලෙහති දිට්ඨං වා සුතං වා “මරබ්භිකො -පෙ- සුකරිකො² -පෙ- සාකුනතිකො -පෙ- මාගවිකො මගෙ³ වධිනි; වධිනි; විකකිණමානො තෙන කලෙමන තෙන ආජ්චෙන භජීයාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානසාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකකිං අජ්ඣාචසතො?”ති.

නො භෙතං භනෙත.

සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එතං භික්ඛවෙ නෙව දිට්ඨං, න සුතං: “මාගවිකො මගෙ වධිනි; වධිනි; විකකිණමානො තෙන කලෙමන තෙන ආජ්චෙන භජීයාසී වා අස්සයාසී වා රථයාසී වා යානසාසී වා භොගභොගී වා මහනතං වා භොගකකකිං අජ්ඣාචසතො?”ති.

තං කිංස භෙතු:

තෙ හි සො භික්ඛවෙ මගෙ වජේඛි වධායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තස්මා සො නෙව භජීයාසී භොති, න අස්සයාසී, න රථයාසී, න යානසාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකකිං අජ්ඣාචසති.

තෙ හි සො භික්ඛවෙ තීරවජානගතෙ පාණෙ වජේඛි වධායොපනීතෙ¹ පාපකෙන මනසානුපෙකකමානො නෙව භජීයාසී භවිස්සති, න අස්සයාසී, න රථයාසී, න යානසාසී, න භොගභොගී, න මහනතං භොගකකකිං අජ්ඣාචසිස්සති. කො පන වාදො යං මනුස්සගුතං වජ්ඣං වධායොපනීතං² පාපකෙන මනසානුපෙකකති. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ භොති දීඝරතතං අභිතාස දුක්ඛාස. කායස්ස භෙද පරමර්ණා අපාසං දුස්සතිං විනිපාතං තීරසං උපපජ්ජති³.

6. 1 2 9.

[පඨම මරණසති සුතං.]

19. එතං සමයං භගවා නාදිකෙ⁴ විහරති භික්ඛුකාවසෙථ. තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසී භික්ඛවොති. හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චිස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

මරණසති¹ භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා භොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමනපරිගොසානා. භාවෙථ නො තුලො භික්ඛවෙ මරණසතිනති².

1 වධායාසීතෙ - සො වධායාසීතෙ - කජචි වධායුපනීතෙ - සිවු
2 සොකරිකො - සො 3 මනග - සො. 4 වධායුපනීතං - සිවු
5 උපපජ්ජති - සිවු 6 නාතිකෙ - මජ්ඣ. 7 මරණසති - මජ්ඣ.
8 මරණසති - මජ්ඣ.

(1) එවිට ප්‍රධාන අභ්‍යන්තරයෝ හිඬු හඟවනාට එතදවොව: “අභ්‍යන්තරයෝ හඟවනාට මරණසඳහායි.”

ආ: කවදා පන නිම හිඬු හඟවන මරණසඳහායි?

ඉ: මහත්මයාණන් හඟවන එවිට හෙයින්: “අභ්‍යන්තරයෝ වනාන්තරයේ ජීවත්වන, හඟවනාට සාධන මනසි කරණය, බහු වන මේ කතා අභ්‍යන්තරයෝ”යි. එවිට ආ: අභ්‍යන්තරයෝ හඟවන මරණසඳහායි.

(2) අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහා හඟවනාට එතදවොව: අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහායි.

ආ: කවදා පන නිම හිඬු හඟවන මරණසඳහායි?

ඉ: මහත්මයාණන් හඟවන එවිට හෙයින්: “අභ්‍යන්තරයෝ වනාන්තරයේ ජීවත්වන, හඟවනාට සාධන මනසි කරණය, බහු වන මේ කතා අභ්‍යන්තරයෝ”යි. එවිට ආ: අභ්‍යන්තරයෝ හඟවන මරණසඳහායි.

(3) අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහා හඟවනාට එතදවොව: අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහායි.

ආ: කවදා පන නිම හිඬු හඟවන මරණසඳහායි?

ඉ: මහත්මයාණන් හඟවන එවිට හෙයින්: “අභ්‍යන්තරයෝ වනාන්තරයේ ජීවත්වන, හඟවනාට සාධන මනසි කරණය, බහු වන මේ කතා අභ්‍යන්තරයෝ”යි. එවිට ආ: අභ්‍යන්තරයෝ හඟවන මරණසඳහායි.

(4) අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහා හඟවනාට එතදවොව: අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහායි.

ආ: කවදා පන නිම හිඬු හඟවන මරණසඳහායි?

ඉ: මහත්මයාණන් හඟවන එවිට හෙයින්: “අභ්‍යන්තරයෝ වනාන්තරයේ ජීවත්වන, හඟවනාට සාධන මනසි කරණය, බහු වන මේ කතා අභ්‍යන්තරයෝ”යි. එවිට ආ: අභ්‍යන්තරයෝ හඟවන මරණසඳහායි.

(5) අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහා හඟවනාට එතදවොව: අභ්‍යන්තරයෝ වන මරණසඳහායි.

ආ: කවදා පන නිම හිඬු හඟවන මරණසඳහායි?

ඉ: මහත්මයාණන් හඟවන එවිට හෙයින්: “අභ්‍යන්තරයෝ වනාන්තරයේ ජීවත්වන, හඟවනාට සාධන මනසි කරණය, බහු වන මේ කතා අභ්‍යන්තරයෝ”යි. එවිට ආ: අභ්‍යන්තරයෝ හඟවන මරණසඳහායි.

(6) අඤ්ඤාතරොපි ඛො භික්ඛු භගවතං එතදවොච: අහංපි ඛො භනෙත භාවෙමි මරණසතින්ති.

යථා කථා: පන සමං භික්ඛු භාවෙසි මරණසතින්ති?

ඉමි මග්ගා භනෙත එවං හොති: “අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං අස්සසිත්වා වා පස්සසාමි, පස්සසිත්වා වා අස්සසාමි. භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා”ති. එවා ඛො අහං භනෙත භාවෙමි මරණසතින්ති.

එවං වුද්ධෙත භගවා තෙ භික්ඛු එතදවොච:

(1) යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං උත්තිජ්ඣිවං ජීවෙය්‍යං, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(2) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං දිව්‍යං ජීවෙය්‍යං, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා’ති-

(3) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං එකා පිණ්ඩපාතං¹ භුංඤ්වාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(4) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං වතනාරො පඤ්ච ආලොපෙ සබ්බාදිත්වා අජේඤ්ඤාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතා අස්සා’ති-

(1,2,3,4) ‘ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු පමත්තා විහරන්ති, දඬං මරණ සතීං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

(5) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං එකා ආලොපං අජේඤ්ඤාහරාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(6) ‘යො වායං භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං මරණසතීං භාවෙති: අහො වතාහං තදනතරං ජීවෙය්‍යං, යදනතරං අස්සසිත්වා වා පස්සසාමි, පස්සසිත්වා ව අස්සසාමි, භගවතො සාසනං මනසි කරෙය්‍යං, බහුං වත මෙ කතං අස්සා’ති-

(5, 6) ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ භික්ඛු අපමත්තා විහරන්ති තික්ඛං මරණසතීං භාවෙත්ති ආසවානං බයාය.

තසමාතිහ භික්ඛවෙ එවා සික්ඛිතබ්බං: අපමත්තා විහරිස්සාම, තික්ඛං මරණසතීං භාවෙස්සාම ආසවානං බයායාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

6. 1. 2. 10.

[දුතීය මරණසති සුඛතං]

20. එකං සමයං භගවා නාදිකේ විහරති ගිඤ්ඤකාවසථෙ. නත්ත ඛො භගවා භික්ඛු ආමනොසී: මරණසති භික්ඛවෙ භාවිතා ඛුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසාසා අමනොගමා අමතපරියොසානාති.

කථං භාවිතා ව භික්ඛවෙ මරණසති කථං ඛුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසාසා අමනොගමා අමතපරියොසානා?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු දිට්ඨො නික්ඛනො රතතියා පඨිනිතාය¹ ඉති පටිසඤ්චිකති: “ඛුකා ඛො මෙ පච්චයා මරණස්ස: අහි වා මං ඛිසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඛිසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඛිසෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකීරියා² සො මමස්ස අනතරායො. උපකම්චිත්ථා වාහං පපතෙය්‍ය, භතතං වා මෙ³ භුතතං බ්‍යාපඥ්ජය්‍ය, පිතතං වා මෙ කුපෙය්‍ය, සෙමාං වා මෙ කුපෙය්‍ය, ඤ්ඤාතං වා මෙ වාතා කුපෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකීරියා. සො මමස්ස අනතරායො”ති.

(2) තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා ඉති පටිසඤ්චිකතිවඛං: “අනි නු ඛො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභීතා යෙ මෙ අස්ස රතතිං කාලං කරොනතස්ස අනතරායායා”ති. ඔවෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙකම්මානො එවං ජනාති: “අනි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභීතා යෙ මෙ අස්ස රතතිං. කාලං කරොනතස්ස අනතරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙසංගෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනෙතා ජ්ඤෙ ව වායාමො ව උස්සාගො ව උස්සාලකි ව අපච්චවාති ව සති ව සමපඤ්ඤාඤ්ඤා කරණීයාව. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ ආදිත්තවෙලො වා ආදිත්තසීසො වා තස්සෙව වෙලස්ස වා සීසස්ස වා තිබ්බොපනාය අධිමතතං ජ්ඤාඤ්ඤා වායාමඤ්ඤා උස්සාහඤ්ඤා උස්සාලකිඤ්ඤා අපච්චවාතිඤ්ඤා සතිඤ්ඤා සමපඤ්ඤාඤ්ඤා කරෙය්‍ය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුතා තෙසංගෙව පාපකානා අකුසලානං ධම්මානං පහානාය අධිමනෙතා ජ්ඤෙ ව වායාමො ව උස්සාගො ව උස්සාලකි ව අපච්චවාති ව සති ව සමපඤ්ඤාඤ්ඤා කරණීයා.

(3) ඔවෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවෙකම්මානො එවං ජනාති: “නනි මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභීතා යෙ මෙ අස්ස රතතිං කාලං කරොනතස්ස අනතරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුතා තෙනෙව පිතිපාමොඥ්ජන විභානඛං අගොරතතාහුසිකතිතා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු රතතියා නික්ඛනාය දිට්ඨො පඨිනිතො⁴ ඉති පටි සඤ්චිකති: “ඛුකා මෙ පච්චයා මරණස්ස: අහි වා මං ඛිසෙය්‍ය, විච්ඡිකො වා මං ඛිසෙය්‍ය, සතපදී වා මං ඛිසෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකීරියා, සො මමස්ස අනතරායො. උපකම්චිත්ථා වාහං පපතෙය්‍යං භතතං වා මෙ භුතතං බ්‍යාපඥ්ජය්‍ය, පිතතං මා මෙ කුපෙය්‍ය, සෙමාං වා මෙ කුපෙය්‍ය; ඤ්ඤාතං මෙ වාතා කුපෙය්‍ය, තෙන මෙ අස්ස කාලකීරියා, සො මමස්ස අනතරායො”

1 පඨිනිතාව - මජ්ඣ. 2 කාලකීරියා - මජ්ඣ. 3 භතතං වා මෙ - මජ්ඣ. 4 පඨිනිතො - මජ්ඣ.

(5) තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා ඉති පටිසඤ්චිකඛිතඛිධං: “අපී නු ඛො මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභිනා යෙ මෙ අසු දිවා කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති.

සචෙ භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවේකඛමානො ඵචං ජනාති: “අපී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මා අපපභිනා, යෙ මෙ අසු දිවා කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙසඤ්ඤච පාපකානං අකුසලානං ධම්මානා පභානාය අභිමතො ජඤ්ඤ ච වායාමො ච උසොභො ච උසොභෙති ච අපපච්චාති ච සති ච සම්පජ්ඤඤඤච කරණීයා. තෙයා-ථාපී භික්ඛවෙ අදිත්තචෙලො වා අදිත්තසීයො වා නසෙව වෙලාසා වා සීසස්ස වා නිඛොපනාය අභිමතො ජඤ්ඤච වායාමඤ්ඤ උසොභඤ්ඤ උසොභෙතිඤ්ඤ අපපච්චාතිඤ්ඤ සතිඤ්ඤ සම්පජ්ඤඤඤච කරෙයා, ඵචමෙව ඛො භික්ඛවෙ තෙන භික්ඛුනා තෙසංයෙව පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය අභිමතො ජඤ්ඤ ච වායාමො ච උසොභො ච උසොභෙති ච අපපච්චාති ච සති ච සම්පජ්ඤඤඤච කරණීයා.

(6) සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු පච්චවේකඛමානො ඵචං ජනාති: “නපී මෙ පාපකා අකුසලා ධම්මො අපපභිනා යෙ මෙ අසු දිවා කාලං කරොන්තස්ස අන්තරායායා”ති, තෙන භික්ඛවෙ භික්ඛුනා තෙනෙව පීතිපාමොජේන විභාතඛිධං අභොරන්තානුසිකඛිනා කුසලෙසු ධම්මෙසු.

ඵචං භාවිතා ඛො භික්ඛවෙ මරණසති ඵචං බහුලීකතා මහපථලා හොති මහාතිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

සාරාණීය වග්ගො දුතීයො.

භික්ඛුදානං.

දෙව සාරාණීය නිසාරණීයං¹ හද්දකං අනුතප්පිතං නකුලකුසලා මච්ඡං දෙව ව හොන්ති මරණසතිනා දානාති.²

1. දෙව සාරාණීයො මෙත්තං - සීඵු.
2. නකුලං භොජනමච්ඡං ව දෙව හොන්ති මරණසතිනි - මච්ඡං.

3. අනුකූල වගකීම්

6. 1. 3. 1.

[සාමාන්‍යමය ප්‍රතිපත්තිමය]

31. එක, සමය, ගතව, සමහරක් විටත් සාමාන්‍යමය ප්‍රතිපත්තිමයය.

අප බො අනුකූලතරා දෙවනා අනිකකනතාය රතනියා අනිකකනතවණණ, කෙවලකපං පොකකරණිය, ඔහානෙචා යෙන ගතව, තෙහුපසකකමි. උපසකකමිචා ගතවනතං අභිවාදෙචා එකමනතං අධිසාසි. එකමනතං සීතා බො සා දෙවනා ගතවනතං එකදවොච:

තයොමෙ ගතෙන ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවතනනති. කතමෙ කතො:

කම්මාරාමනා, හසාරාමනා, නිඤ්ජාරාමනා, ඉමෙ බො ගතෙන තයො ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවතනනති.

ඉදමිවොච සා දෙවනා. සමනුකෙඤ්ඤ සථා අභොසි. අප බො සා දෙවනා සමනුකෙඤ්ඤ මෙ සථානී ගතවනතං අභිවාදෙචා පදකකිණං කචා තනෙචනතරධාසි.

අප බො ගතව, තසා රතනියා අවච්ඡෙත භික්ඛු අමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතනියා අනුකූලතරා දෙවනා අනිකකනතාය රතනියා අනිකකනතවණණ, කෙවලකපං පොකකරණිය, ඔහානෙචා යෙනාහං තෙහුපසකකමි. උපසකකමිචා මං අභිවාදෙචා එකමනතං අධිසාසි, එකමනතං සීතා බො භික්ඛවෙ සා දෙවනා මං එකදවොච:

“තයොමෙ ගතෙන ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවතනනති. කතමෙ තයො: කම්මාරාමනා, හසාරාමනා, නිඤ්ජාරාමනා. ඉමෙ බො ගතෙන තයො ධම්මා භික්ඛුනො පරිභානාය සංවතනනති”යි.

ඉදමිවොච භික්ඛවෙ සා දෙවනා. ඉදං වචා මං අභිවාදෙචා පදකකිණං කචා තනෙචනතරධාසි.

තෙසං වො භික්ඛවෙ අභානා තෙසං වො දුලලඤ්ඤා¹ යෙ වො දෙවනාපි ජානනති කුසලෙහි ධම්මෙහි පරිභානාය² සංවතනමානො.

අපරෙපි භික්ඛවෙ තයො පරිභානියෙ ධම්මෙ දෙසිසාමි තං සුණංච සාමුකං මනසිකරොච භාසිසාමිති එවං ගතොති බො තෙ භික්ඛු ගතවතො පච්චිසොසුං. ගතවා එකදවොච:

කතමෙ ච භික්ඛවෙ තයො පරිභානියා ධම්මා: තඛනණිකාරාමනා, දෙවචසකතා, පාපමිතකතා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ තයො පරිභානියා ධම්මා.

යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ අභිවාදෙචා පරිභානියංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ජනි ධම්මෙහි පරිභානියංසු කුසලෙහි ධම්මෙහි. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ අනාගතමඤ්ඤානං පරිභානියනති කුසලෙහි ධම්මෙහි. සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ජනි ධම්මෙහි පරිභානියනති කුසලෙහි ධම්මෙහි. යෙ හි කෙචි භික්ඛවෙ එහරනි පරිභානියනති කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ජනි ධම්මෙහි පරිභානියනති කුසලෙහි ධම්මෙහි.

1 තෙසං දුලලඤ්ඤා - මෙසං. 2 පරිභානමානො - මෙසං.

6. 1. 3. 2.

[අපරිහානියධම්ම සුභානං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

22. ඡස්මිමෙ භික්ඛවෙ අපරිහානියෙ ධම්මෙ දෙසිය්සාමි, නං සුභොථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිය්සාමිති, එවා භනොනති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසු. භගවා එතදවොච:

කතමෙ ච තෙ භික්ඛවෙ ඡ අපරිහානියා ධම්මා:

න කම්මාරාමනා, න භස්සාරාමනා, න නිඤ්ජාරාමනා, න සඛිගණිකා-රාමනා, තොච්චස්සනා, කල්යාණමිත්තනා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ අපරිහානියා ධම්මා.

යෙ හි කෙච්චි භික්ඛවෙ අතීතමඤ්ඤානං න පරිහාසිය්ස කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡ්ඤි ධම්මෙහි න පරිහාසිය්ස කුසලෙහි ධම්මෙහි, යෙ හි කෙච්චි භික්ඛවෙ අනාගතමඤ්ඤානං න පරිහාසිය්සනාති කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡ්ඤි ධම්මෙහි න පරිහාසිය්සනාති. කුසලෙහි ධම්මෙහි, යෙ හි කෙච්චි භික්ඛවෙ එතරහි න පරිහාසනාති කුසලෙහි ධම්මෙහි, සබ්බෙ තෙ ඉමෙහෙව ඡ්ඤි ධම්මෙහි න පරිහාසනාති කුසලෙහි ධම්මෙහි¹.

6. 1. 3. 3.

[භය සුභානං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

23. භයනති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං, දුක්ඛනති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං. රොගොති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං. ගණේඛාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං. සඛෙයාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං. පඛෙකාති භික්ඛවෙ කාමානමෙතං අධිච්චනං.

කසමාච භික්ඛවෙ භයනති කාමානමෙතං අධිච්චනං? කාමරාගරතතායං භික්ඛවෙ ඡ්ඤරාගච්ඡිකඤ්ඤො දිට්ඨධම්මිකාපි භයා න පරිමුච්චති, සම්පරාසිකාපි භයා න පරිමුච්චති. තසමා භයනති කාමානමෙතං අධිච්චනං. කසමාච භික්ඛවෙ දුක්ඛනාති -පෙ- රොගොති -පෙ- ගණේඛාති -පෙ- සඛෙයාති -පෙ- පඛෙකාති කාමානමෙතං අධිච්චනං? කාමරාගරතතායං භික්ඛවෙ ඡ්ඤරාගච්ඡිකඤ්ඤො දිට්ඨධම්මිකාපි පඛකා න පරිමුච්චති, සම්පරාසිකාපි පඛකා න පරිමුච්චති. තසමා පඛෙකාති කාමානමෙතං අධිච්චනනාති.

- 5. භයං දුක්ඛං ච රොගො ච - ගණේඛා සඛෙයා පඛෙකා ච උභයං එතෙ කාමා පට්ඨවනති යත්ථ සභෙතා පුපුර්ජනො.
- 6. උපාදානෙ භයං දිස්වා ජාතිමරණසමඛාවෙ අනුපාදා විමුච්චනාති ජාතිමරණ සඛිඛයෙ.
- 7. තෙ ඛෙමපපතතා සුචිනො දිට්ඨධම්මාභිතිච්චුකා සබ්බවෙරභයාතීතා¹ සබ්බදුක්ඛං උපච්චගුනාති.

1 සඛෙඛි ඉචර භයාතීතා - සො.

6. 1. 3. 4

[ශීමවනන සුභතං]

[සච්ඡේතිදනං]

24. ඡනි භික්ඛවෙ ධමමෙති සමනනාගතො භික්ඛු ශීමවනනං පඤ්ඤා-රාජං පදලොඨා, කො පන වාදො ඡවාඨ අච්ඡායා.

කතමෙති ඡනි.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධියං සමාපතනීකුසලො හොති. සමාධියං ධීතීකුසලො හොති. සමාධියං චුට්ඨානකුසලො හොති. සමාධියං කලුතා-කුසලො¹ හොති. සමාධියං ගොචරකුසලො හොති. සමාධියං අභිනීභාර-කුසලො හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ඡනි ධමමෙති සමනනාගතො භික්ඛු ශීමවනනං පඤ්ඤාරාජං පදලොඨා කො පන වාදො ඡවාඨ අච්ඡායාති.

6. 1. 3. 5.

[අනුස්සතිවිභාන සුභතං]

[සච්ඡේතිදනං]

25. ඡසිමානී භික්ඛවෙ අනුස්සති ණාතානී.

කතමානී ඡ.

(1) ඉධ භික්ඛවෙ අරිඨසාවකො තථාගතං අනුස්සරති: “ඉතීපි සො භගවා අරභං - පෙ- සථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති

ගගමී. භික්ඛවෙ සමයෙ අරිඨසාවකො තථාගතං අනුස්සරති, නෙවස්ස තගමී සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තගමී සමයෙ චිත්තං හොති, නික්ඛනං ඉතනං චුට්ඨිතං ගෙඛිචා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිච්චනං. ඉදමපි ඛො භික්ඛවෙ ආරමමණං කරනා; ඵචමධෙකචෙව සත්තා; විසුජ්ඣන්ති.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරිඨසාවකො ධමමං අනුස්සරති: “ස්වාකඛාතො භගවතා ධමමො; - පෙ- පච්චනනං වෙදිතඤ්ඤා; විඤ්ඤාතිති.”

ගගමී. භික්ඛවෙ සමයෙ අරිඨසාවකො ධමමං අනුස්සරති, නෙවස්ස තගමී සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහ පරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, උජුගතමෙවස්ස තගමී සමයෙ චිත්තං හොති, නික්ඛනං ඉතනං චුට්ඨිතං ගෙඛිචා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිච්චනං. ඉදමපි ඛො භික්ඛවෙ ආරමමණං කරනා; ඵචමධෙකචෙව සත්තා; විසුජ්ඣන්ති.

1 සලලිභ කුසලො හොති - සිඤ්ඤා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඛසං අනුස්සරති: “සුපටිපනො භගවතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්සාති”. යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො සඛසං අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති. න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛමහා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්මණං කරිතා ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො අත්තනො සීලාති අනුස්සරති: අඛණ්ඛාති -පෙ- සමාඛිසංචත්තතිකාති. යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො සීලං අනුස්සරති. නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛමහා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්මණං කරිතා ඵවමිධෙ කචෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුස්සරති: “ලාභා වත මෙ සුලඛං වත මෙ -පෙ- යාව්ඤාගො දනසංවිහාගරතොති -පෙ- යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො වාගං අනුස්සරති. නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති. න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛමහා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්මණං කරිතා ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ අරියසාවකො දෙවතා අනුස්සරති: සන්ති දෙව: වාතුමමහාරාජකා, සන්ති දෙව: තාවතීසා, සන්ති දෙව: ශාමා, සන්ති දෙව: තුඤ්ඤා, සන්ති දෙව: නිමමාණරතිනො, සන්ති දෙව: පරතිමමිත වසවතනී-නො, සන්ති දෙව: මුඛමකාසිකා, සන්ති දෙව: තතුත්තරිං, ශථාරූපාඤ සඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තත් උපපන්නා, මස්සමපි තථාරූපාසඤ්ඤා සංවිජ්ජති, ශථාරූපෙන සීලෙන-පෙ-සුතෙන -පෙ- වාගෙන -පෙ- පඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො වුතා තත් උපපන්නා, මස්සමපි තථා රූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති -පෙ- යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො ච නාතං ච දෙවතානං සඤ්ඤා සුතඤ්ඤා වාගඤ්ඤා පඤ්ඤාඤ්ඤා අනුස්සරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං භොති, නික්ඛන්තං මුත්තං වුට්ඨිතං ගෙඛමහා. ගෙඛොති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානෙතනං කාමගුණානං අභිචචනං. ඉදං ඛො භික්ඛවෙ ආරම්මණං කරිතා ඵවමිධෙකචෙව සත්තා විසුජ්ඣන්ති. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුස්සති ධානාතිඤ්,

6. 1. 3. 6.

[මහාකච්චානෙ සුත්තං]

[සාමජේභිදානං]

26 තනු බො ආයසමා මහාකච්චානො භික්ඛු ආමනෙතසි, ආට්ඨසො භික්ඛවොති. ආට්ඨසොති බො තෙ භික්ඛු ආයසවතො මහාකච්චානසස පච්චසොසුං. ආයසමා මහාකච්චානො එතදවොච:

අච්ඡරියං ආට්ඨසො අබහුතං ආට්ඨසො යාච සුභාසිතං විදං¹ තෙන භගවතා ජානතා පස්සතා අරහතා සමමාසච්චුඤ්ඤෙන සමමාවෙ ඕකාසාධගමො අනුචුඤ්ඤො සත්තානං විසුඤ්ඤා සොකපරිද්දවානං සමතික්කමාය දුක්ඛ - දොමනස්සානං අත්ඨගමාය සද්දසස්ස අධිගමාය. තිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය යදිදං ජ අනුස්සකීට්ඨානාති කතමාති ජ.

(1) ඉධාට්ඨසො අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති. “ඉතිපි සො භගවා [අරහා] පෙ- සත්ථ දෙවමනුස්සානං චුඤ්ඤො භගවා”ති, යසමී ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො තථාගතං අනුස්සරති තෙවස්ස තසමී සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තසමී සමයෙ විතතං භොති, තික්ඛනතං මුත්තං චුට්ඨිතං ගෙඛමා: ‘ගෙඛො’ති බො ආට්ඨසො පඤ්චනෙතතං කාමගුණං අභිචචතං. ස බො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සබ්බසො ආකාසතමෙන වෙතසා විහරති, විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛන². ඉදංචි බො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්ථා එවමිධෙකචෙව සත්තා විසුඤ්ඤමමා හවනති.

(2) සුත ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති: “ස්වාකුභානො භගවතා ධම්මො - පෙ - පච්චතතං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤති”ති. යසමී ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො ධම්මං අනුස්සරති, තෙවස්ස තසමී සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න දොසපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං විතතං භොති, උජ්ඣතමෙවස්ස තසමී සමයෙ විතතං භොති, තික්ඛනතං මුත්තං චුට්ඨිතං ගෙඛමා: ‘ගෙඛො’ති බො ආට්ඨසො පඤ්චනෙතතං කාමගුණං අභිචචතං. ස බො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සබ්බසො ආකාසතමෙන වෙතසා විහරති විපුලෙන මහස්සතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අබ්‍යාපජේඛන. ඉදංචි බො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්ථා එවමිධෙකචෙව සත්තා විසුඤ්ඤමමා හවනති.

1. යාචඤ්ඤා - ඉජ්ජ. 2. අව්‍යාපජේඛන - ඝජ්චි,

(3) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො සඛසං අනුසාරති: “සුපටි-පනෙනා හගචතො සාවකසඛෙසා -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිතනං ලොකස්සා”ති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො සඛසං අනුසාරති නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති තික්ඛන්තං මුත්තං ට්ට්ඨිතං ගෙඛිලා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්චනෙත්තං කාමගුණානං අභිච්චනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සඛබ්බසො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්බාපඤ්ඤිත. ඉදම්පි ඛො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්වා ඵවම්ඛෙකච්චෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(4) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො අත්තනො සීලාති අනුසාරති: අබ්බාති -පෙ- සමාධි සංවත්තතිකාති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො සීලං අනුසාරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති තික්ඛන්තං මුත්තං ට්ට්ඨිතං ගෙඛිලා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්චනෙත්තං කාමගුණානං අභිච්චනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සඛබ්බසො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්බාපඤ්ඤිත. ඉදම්පි ඛො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්වා ඵවම්ඛෙකච්චෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(5) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුසාරති: “ලාභා චිත මෙ, සුලසුඤ්ඤං චිත මෙ -පෙ- යාවයොගො දුක්ඛසංවිහාග රතො”ති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුසාරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති. තික්ඛන්තං මුත්තං ට්ට්ඨිතං ගෙඛිලා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්චනෙත්තං කාමගුණානං අභිච්චනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සඛබ්බසො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්බාපඤ්ඤිත. ඉදම්පි ඛො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්වා ඵවම්ඛෙකච්චෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

(6) පුන ච පරං ආට්ඨසො අරියසාවකො දෙවතා අනුසාරති: “සන්ති දෙවො වානුම්මහාරාජිකා -පෙ- සන්ති දෙවො තතුත්තරිං. යථා රූපාය සඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත්ථ උප්පන්නා, මග්ගම්පි තථාරූපා සඤ්ඤා සංවිජ්ජති. යථා රූපෙන සීලෙන -පෙ- සුතෙන -පෙ- වාගෙන පෙ- පඤ්ඤා සමන්තාගතා තා දෙවතා ඉතො චුතා තත්ථ උප්පන්නා, මග්ගම්පි තථාරූපා පඤ්ඤා සංවිජ්ජති. යස්මිං ආට්ඨසො සමයෙ අරියසාවකො අත්තනො වාගං අනුසාරති, නෙවස්ස තස්මිං සමයෙ රාගපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න දෙසපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති, න මොහපරිසුට්ඨිතං චිත්තං හොති. උජ්ඣතමෙවස්ස තස්මිං සමයෙ චිත්තං හොති. තික්ඛන්තං මුත්තං ට්ට්ඨිතං ගෙඛිලා. ‘ගෙඛො’ති ඛො ආට්ඨසො පඤ්චනෙත්තං කාමගුණානං අභිච්චනං. ස ඛො සො ආට්ඨසො අරියසාවකො සඛබ්බසො ආකාසසමෙන වේතසා විහරති විපුලෙන මහග්ගතෙන අප්පමාණෙන අවේරෙන අබ්බාපඤ්ඤිත. ඉදම්පි ඛො ආට්ඨසො ආරම්මණං කරිත්වා ඵවම්ඛෙකච්චෙව සත්තා විසුද්ධිමමා හවන්ති.

අව්ජරියං අට්ඨකො අඛභුතං අට්ඨකො යාවඤ්චිදං තෙන භගවතා ජානතා පසාතා අරහතා සමමාසමුද්ධෙන සම්මාධෙ ඔකාසාධිගමො අනුමුද්ධො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛදොමනසානං අත්භමාය ඤායස අධිගමාය නිබ්බානසා සච්ඡිකිරියාය යදිදං ඉමාති ජ අනුසාති ණානානිති.

6. 1. 3. 7.

[පඨමසමය සුත්තං]

[භාවජච්ඡිදනං]

87. අථ ඛො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු යෙන භගවො තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්නි; භගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීතො ඛො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච: කති නු ඛො භතො සමයා මනොභාවනීයසා භික්ඛුනො දසානාය උපසඛකම්තුං.

ජසිමෙ භික්ඛු සමයා මනොභාවනීයසා භික්ඛුනො දසානාය උපසංකම්තුං. කතමෙ ජ:

(1) ඉධ භික්ඛු යසම් සමයෙ භික්ඛු කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති, කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නසා ව කාමරාගසා නිසාරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තසම් සමයෙ මනොභාවනීයො භික්ඛු උපසඛකම්නි; එවමසා වචනීයො: “අභං ඛො අට්ඨකො කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාම් කාමරාගපරේතෙන. උප්පන්නසා ව කාමරාගසා නිසාරණං යථාභුතං නප්පජානාම්. සාධු වත මෙ අයසමා කාමරාගසා පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තසා මනොභාවනීයො භික්ඛු කාමරාගසා පභානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු පඨමො සමයො මනොභාවනීයසා භික්ඛුනො දසානාය උපසඛකම්තුං.

(2) සුන ව පරං භික්ඛු, යසම් සමයෙ භික්ඛු ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නසා ව ව්‍යාපාදසා නිසාරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තසම් සමයෙ මනොභාවනීයො භික්ඛු උපසඛකම්නි; එවමසා වචනීයො: ‘අභං ඛො අට්ඨකො ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාම් ව්‍යාපාදපරේතෙන. උප්පන්නසා ව ව්‍යාපාදසා නිසාරණං යථාභුතං නප්පජානාම්. සාධු වත මෙ අයසමා ව්‍යාපාදසා පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තසා මනොභාවනීයො භික්ඛු ව්‍යාපාදසා පභානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු දුතියො සමයො මනොභාවනීයසා භික්ඛුනො දසානාය උපසඛකම්තුං.

(3) පුන ච පරං භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු ජිනමිඤ්ඤි පරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති ජිනමිඤ්ඤිපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඤ්ඤි නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පඤ්ඤිතො ඵවමස්ස වචතීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො ජිනමිඤ්ඤිපරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරාමි ජිනමිඤ්ඤි පරෙතෙන. උප්පන්නස්ස ච ජිනමිඤ්ඤි නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්මො ජිනමිඤ්ඤි පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු ජිනමිඤ්ඤි පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං භික්ඛු තතීයො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤිතො.

(4) පුන ච පරං භික්ඛු යස්මිං සමයෙ භික්ඛු උඤ්චවකුක්ඛුච්චපරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති උඤ්චවකුක්ඛුච්චපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච උඤ්චවකුක්ඛුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පඤ්ඤිතො ඵවමස්ස වචතීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො උඤ්චවකුක්ඛුච්චපරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරාමි උඤ්චවකුක්ඛුච්චපරෙතෙන. උප්පන්නස්ස ච උඤ්චවකුක්ඛුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්මො උඤ්චවකුක්ඛුච්චස්ස පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු උඤ්චවකුක්ඛුච්චස්ස පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං භික්ඛු චතුෂ්ඨො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤිතො.

(5) පුන ච පරං භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරති, විචිකිච්ඡාපරෙතෙන, උප්පන්නාය, විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පඤ්ඤිතො ඵවමස්ස වචතීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන වෙතසා විහරාමි, විචිකිච්ඡාපරෙතෙන. උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභුතං නප්පජානාමි. සාධු වත මෙ අයස්මො විචිකිච්ඡාය පභානාය ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනො භාවතීයො භික්ඛු විචිකිච්ඡාය පභානාය ධම්මං දෙසති. අයං භික්ඛු පඤ්චමො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤිතො.

(6) පුන ච පරං භික්ඛු, යස්මිං සමයෙ භික්ඛු යන්තිමිත්තං අගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරො¹ අයචාන ඛයො භොති, තං නිමිත්තං න ජානාති, න පස්සති, තස්මිං සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පඤ්ඤිතො ඵවමස්ස වචතීයො: “අහං ඛො අට්ඨසො යං නිමිත්තං අගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරො අයචානං ඛයො භොති, තං නිමිත්තං න ජානාමි, න පස්සාමි. සාධු වත මෙ අයස්මො අයචානං ඛයො ධම්මං දෙසෙතු”ති. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු අයචානං ඛයො ධම්මං දෙසති. අයං භික්ඛු ජට්ඨො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤිතො. ඉමෙ ඛො භික්ඛු ජ සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පඤ්ඤිතො.

1. අනන්තර - ඔටු.

6. 1. 3. 8.

[දුතියසමය සුත්තං]

28. එකං සමයං සම්බහුලා ථෙරා භික්ඛු බාරොණසියං විහරන්ති ඉභිපතනො මිගදසෙ. අථ ඛො තෙසං ථෙරානං භික්ඛුනං පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපට්ඨකකතානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිපතීතානං සන්තිසිත්තානං අගමන්තරා කථා උදපාදී: “කො නු ඛො ආවුසො සමයො මනොභාවතී-යස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති”

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ භික්ඛු එතදවොච: යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාතපට්ඨකකතො පාදෙ පක්ඛාලෙඤා නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපාත-පට්ඨකකතො පාදෙ පක්ඛාලෙඤා නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, වාරිත්තකීලමථොපියස්ස තස්මිං සමයෙ අපපට්ඨපස්සඤ්ඤො හොති, භත්තකීලමථොපියස්ස තස්මිං සමයෙ අපපට්ඨපස්සඤ්ඤො හොති. තස්මා න ඛො සො අසමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු සායන්භසමයං පතිසලානා වුට්ඨිත්තො විහාරපච්ඡායං නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු සායන්භසමයං පති-සලානා වුට්ඨිත්තො විහාරපච්ඡායං නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, යදෙවස්ස දිවා සමාහි නිමිත්තං මනසිකතං හොති, තදෙවස්ස තස්මිං සමයෙ සමුද්චරති. තස්මා න ඛො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච: න ඛො ආවුසො සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. යස්මිං ආවුසො සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු රත්තියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය නිසිත්තො හොති පලලඞ්කං ආභුජ්ඤා උජුං කායං පණ්ඩාය පරිච්චං සතිං උපට්ඨපෙඤා, ඔජට්ඨාසියස්ස තස්මිං සමයෙ කායො හොති. ඵාසුස්ස හොති මුඛානං සාසනං මනසිකාතුං. තස්මා සො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උපසඞ්කමිතුන්ති.

එවං වුතෙන ආයසමා මහාකම්මානො ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච:
“සමමුඛා මෙතං ආචුසො හගවතො සුතං, සමමුඛා පච්ඤහිතං-”

“ජයමෙ භික්ඛු, සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප-
සබ්බමිතුං. කතමෙ ජ:

(1) ඉධ භික්ඛු, යසමි සමයෙ භික්ඛු කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පඤ්ඤාති. තස්මි සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පබ්බමි-
නො, එවමස්ස වචනීයො: අහං ඛො ආචුසො කාමරාගපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරාමි කාමරාගපරෙතෙන, උප්පත්තස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභුතං නප්පඤ්ඤාමි. සාමු වත මෙ ආයසමා කාමරාගස්ස පහා-
නාය ධම්මං දෙසෙතුහි. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු කාමරාගස්ස පහානාය ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු, පඨමො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුං.

(2) පුත ච පරං භික්ඛු, යසමි සමයෙ භික්ඛු ව්‍යාපාදපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (3) ඵෙතමිඤ්ඤපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ-
(4) උඤ්චවකුකුචච පරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (5) විචි-
ක්ඛිච්ඡපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති -පෙ- (6) යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරං ආසවානං ඛයො හොති, තං නිමිත්තං න ජානාති, න පස්සාමි. තස්මි සමයෙ මනොභාවතීයො භික්ඛු උප්පබ්බමිනො එවමස්ස වචනීයො: අහං ඛො ආචුසො යං නිමිත්තං ආගමම යං නිමිත්තං මනසිකරොතො අනන්තරං ආසවානං ඛයො හොති, තං නිමිත්තං න ජානාමි, න පස්සාමි. සාමු වත මෙ ආයසමා ආසවානං ඛයං ධම්මං දෙසෙතුහි. තස්ස මනොභාවතීයො භික්ඛු ආසවානං ඛයං ධම්මං දෙසෙති. අයං භික්ඛු ජට්ඨො සමයො මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුං.

සමමුඛා මෙතං ආචුසො හගවතො සුතං, සමමුඛා පච්ඤහිතං: ඉමෙ ඛො භික්ඛු, ජ සමයා මනොභාවතීයස්ස භික්ඛුනො දස්සනාය උප්පබ්බමිතුනාති.

6 1. 3. 9

[උදසි සුභතං]

[සාමප්ඵභිදානං]

29. අථ ඛො හගවා ආයසමන්තං උදසිං ආමනෙතසි:

“කති නු ඛො උදසි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති එවං වුතෙන ආයසමා උදසි තුණ්භි අභොසි. දුතියමපි ඛො හගවා ආයසමන්තං උදසිං ආමනෙතසි. “කති නු ඛො උදසි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති. දුතියමපි ඛො ආයසමා උදසි තුණ්භි අභොසි. තතියමපි ඛො හගවා ආයසමන්තං උදසිං ආමනෙතසි. “කති නු ඛො උදසි, අනුස්සතිට්ඨානානී?”ති. තතියමපි ඛො ආයසමා උදසි තුණ්භි අභොසි.

අථ ඛො ආයස්මා ආනිජෙඤ ආයස්මන්තා උදයිං එතදචොචි: “සන්ථානං ආට්ඨසො උදයි, ආමනෙත්ති”ති. පුණොමමං¹ ආට්ඨසො ආනඤ, භගවතො.

“ඉධ භනෙත්ති භික්ඛු අනෙකච්ඡිතා පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති, සෙය්‍යපීදං: එකච්ඡි ජාතියං, දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරති. ඉදං භනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානන්ති.”

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනඤං ආමනෙත්ති: “අඤ්ඤපිං ඛො අහං ආනඤ, නෙවායං උදයි මොඤපුරිසො අභිචිත්තමනුසුත්තො විහරති”ති.

කති ඤ ඛො ආනඤ, අනුස්සතිට්ඨානන්ති.

පඤච භනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානන්ති. කතමාති පඤච:

(1) ඉධ භනෙත්ති භික්ඛු විච්චෙච කාමෙහි -පෙ- [පඨමං ක්කිනං -පෙ- දුතියං ක්කිනං -පෙ-] තතියං ක්කිනං උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉදං භනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලීකතං දිට්ඨං ධම්මසුඛවිහාරාය සංවත්තති.

(2) පුන ච පරං භනෙත්ති භික්ඛු ආලොකසඤ්ඤං මනසිකරොති, දිවා-සඤ්ඤා අභිට්ඨාති. යථා දිවා තථා රත්තියං, යථා රත්තියං තථා දිවා, ඉති විච්චෙත්ති චෙත්සා අපරියොනදොභිත සප්පභාසං චිත්තං භාවෙති.

ඉදං භනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලීකතං ඤ්ඤා-දස්සනපටිලාභාය සංවත්තති.

(3) පුන ච පරං භනෙත්ති භික්ඛු ඉමමෙච කායං උඤ්ඤං පාදතලා අධො කෙසමන්තා තචපරියන්තා, පුරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්ච-චෙත්ති: අපී ඉමස්මිං කායෙ සෙසා ලොමා නවා දන්තා නවො මංසං නහාරු අට්ඨි අට්ඨිමිඤ්ඤං² වකකා හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්පාසං අන්තා අන්තගුණං උදරියං කිරිසං පිත්තං සෙමහං පුබ්බො ලොගිතං සෙදො මෙදද අස්සු වසා ඛෙලො පිඛකාතිකා ලඝිකා මුත්තන්ති.

ඉදං භනෙත්ති අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවංඛනුලීකතං කාම-රාගස්ස පභානාය සංවත්තති.

(4) පුන ච පරං භනෙත්ති භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පස්සෙය්‍ය සරිරං සිච්චිකාය ජඤ්චිතං එකාහමතං වා දභීහමතං වා තීහමතං වා උදට්ඨමානකං විනීලකා විපුබ්බකජාතං. සො ඉමමෙච කායං එවා උපසංභරති: “අගච්ඡි ඛො කායො එවංඛමෙච එවමභාවී එතං අනන්තිකො”ති.³

1. සුඤ්ඤං - සිඹු. 2. අට්ඨමිඤ්ඤං - මජ්ඣං, භෞ. 3. එඨං අනන්තිකො - මජ්ඣං.

සෙත්තපාපි වා පන පසෙත්තස සරීරං සිව්විකාය ජඛිතා කාකෙති වා
ඛජ්ජමානං කුලලෙහි වා ඛජ්ජමානං හිජ්ජෙති වා ඛජ්ජමානං සුචානෙහි¹
වා ඛජ්ජමානං සිගාලෙහි වා ඛජ්ජමානං² විවිධෙහි වා පාණකජානෙහි
ඛජ්ජමානං, සො ඉමමෙව කායං එවං උපසංහරති: “අයමපි ඛො කායො
එවංධිවෙමො එවංභාවී එතං අනතීතො”ති.

සෙත්තපාපි වා පන පසෙත්තස සරීරං සිව්විකාය ජඛිතං අට්ඨිකඛලිකං
සමංසලොභිතං නහාරුසමඛං -පෙ- අට්ඨිකඛලිකං නිමමංසලොභිතං
මකඛිතං³ නහාරුසමඛං -පෙ- අට්ඨිකඛලිකං අපගතමංසලොභිතං
නහාරුසමඛං -පෙ- අට්ඨිකානි අපගතමඛංනි දිසාවිදිසාසු විකඛිතානි:⁴
අඤ්ඤන හන්ඨිකං අඤ්ඤන පාදට්ඨිකං අඤ්ඤන ජඛිකට්ඨිකං
අඤ්ඤන උරවට්ඨිකං අඤ්ඤන කට්ටඨිකං⁵ අඤ්ඤන පිට්ඨිකණ්ටකං⁶
අඤ්ඤන සීසකට්ඨිකං.⁷ සො ඉමමෙව කායං එවං උපසංහරති: “අයමපි
ඛො කායො එවංධිවෙමො එවංභාවී එතං අනතීතො”ති.

සෙත්තපාපි වා පන පසෙත්තස සරීරං සිව්විකාය ජඛිතං, අට්ඨිකානි
සෙත්තානි සඛිඛවණණ්ණපතිභානි⁸ -පෙ- අට්ඨිකානි පුඤ්ජනිකානි, තෙරෙ-
වස්සිකානි⁹ -පෙ- අට්ඨිකානි සුභිකී¹⁰ වුණ්ණෙජාතානි. සො ඉමමෙව
කායං එවං උපසංහරති: “අයමපි ඛො කායො එවංධිවෙමො එවමභාවී
එතං අනතීතො”ති.

ඉදමහනෙත අනුස්සතිට්ඨානං එවං භාවිතං එවං ඛහුලීකතං අසම්මාන-
සමුත්තාතාය සංවතතති.

(5) පුන ව පරං හනෙත භික්ඛු සුඛස්ස ව පභානා -පෙ- වතුථං කුඤ්ඤං
උපසමපජ්ජ විහරති.

ඉදං හනෙත අනුස්සතිට්ඨානං එවං භාවිතං එවං ඛහුලීකතං අනෙකධාතු
පට්ඨෙධාය සංවතතති.

ඉමානි ඛො හනෙත පඤ්ච අනුස්සතිට්ඨානානිති.

සාධු සාධු ආනන්ද, තෙන හි තං ආනන්ද ඉදමපි ජට්ඨං අනුස්සතිට්ඨානං
ධාරෙහි:

(6) ඉධානන්ද භික්ඛු සතොච අභිකකමති, සතොච පටිකකමති,
සතොච තීට්ඨති, සතොච තීසීදති, සතොච සෙත්තං කප්පෙති, සතොච
කමමො අභිට්ඨාති.

ඉදං ආනන්ද අනුස්සතිට්ඨානං එවංභාවිතං එවං ඛහුලීකතං
සතිසමපජ්ජන්දය සංවතතතිති.

6. 1. 8. 10

[අනුත්තරිය සුභතං]

[සාමජීතිදුතා]

80. ජ ඉමානි භික්ඛවෙ අනුත්තරියානි. කතමානි ජ:

දස්සනානුත්තරියං සවණානුත්තරියං ලාභානුත්තරියං සිකඛානුත්තරියං
පාරිච්චිතානුත්තරියං අනුස්සතානුත්තරියං.

1. සුපාසෙ - සිමු. 2. හිජ්ජෙති වා ඛජ්ජමානං කසඛකති වා ඛජ්ජමානං. සුකඛෙහි වා
ඛජ්ජමානං. ඛපාලෙහි වා ඛජ්ජමානං. දීපිති වා ඛජ්ජමානං. සිගාලෙහි වා
ඛජ්ජමානං - මජ්ඣ. 3. නිමමංසලොභිතමඛිතං - ජෙජං. PTS 4. දිසාවිදිසා-
මකඛිතානි - ජෙජං. 5. කට්ටඨිකං - ජෙජං. 6. පිට්ඨිකණ්ටකං - මජ්ඣ.
7. අඤ්ඤන උරවට්ඨිකං අඤ්ඤන ගොපථකවට්ඨිකං අඤ්ඤන ජඛිකට්ඨිකං අඤ්ඤන
උරවට්ඨිකං අඤ්ඤන කට්ටඨිකං අඤ්ඤන ජාගුතවට්ඨිකං අඤ්ඤන ඛමච්චිකං
අඤ්ඤන භිවට්ඨිකං අඤ්ඤන හනුකට්ඨිකං අඤ්ඤන දුතනවට්ඨිකං අඤ්ඤන
සිසකට්ඨිකං - ජෙජං. 8. සඛිඛවණණ්ණ පටිභානානි - මජ්ඣ. 9. පෙට්ඨෙවසසිකානි -PTS
අට්ඨිකානි පුඤ්ජනිකානි තෙරොවසසිකානි-සිමු. 10 සුභිකානි - PTS.

(1) කාර්යක්ෂම භාවයේ දක්ෂතාවය: ඉහි භාවයේ එකතුවා ගැනීමේදී දක්ෂතාවය ගවේෂණය, අධ්‍යයනයේදී දක්ෂතාවය ගවේෂණය, මනෝරතන-නමි දක්ෂතාවය ගවේෂණය, උවදුරු වා පන දක්ෂතාවය ගවේෂණය. සමහර වා බ්‍රාහ්මණය වා මිලිනිකය මිලිනිකය දක්ෂතාවය ගවේෂණය. අනෙකුත් භාවයේ දක්ෂතාවය, නෙතර නමි වදනි. තනු වා එක භාවයේ දක්ෂතාවය ගවේෂණය පොදුජනිතය අතරය අනෙකුත්, න නිබ්බදය න විරාගය න නිරෝධය න උපමය න අභිඤ්ඤය න සමෙධාය න නිබ්බානය සංවතනි. යො ව වා භාවයේ තර්කය වා තර්කයාවක වා දක්ෂතාවය ගවේෂණය නිවිධිකයෝ නිවිධිකයෝ එකතවනො අභිපස-සනො. එකදුනුතරය භාවයේ දක්ෂතාවය- සතනානං විසුද්ධියා සොක-පරිද්දාවානං සමතිකමය දුකධෙමසනානං අනුගමය ඤයසා අභිගමය නිබ්බානය සවිච්චිතය, යදිදං තර්කය වා තර්කයාවක වා දක්ෂතාවය ගවේෂණය නිවිධිකයෝ නිවිධිකයෝ එකතවනො අභිපසසනො. ඉදං වුවිති භාවයේ දක්ෂතාවය. ඉති දක්ෂතාවය.

(2) සවණානුතරයේදී කපං හොති: ඉහි භාවයේ එකතුවා ගැනීමේදී සවණය ගවේෂණය, විභවයේදී සවණය ගවේෂණය, භික්ෂුන් සවණය ගවේෂණය, උවදුරු වා පන සවණය ගවේෂණය. සමහර වා බ්‍රාහ්මණය වා මිලිනිකය මිලිනිකය ධර්මසවණය ගවේෂණය. අනෙකුත් භාවයේ සවණය, නෙතර නමි වදනි. තනු වා එක භාවයේ සවණය ගවේෂණය පොදුජනිතය අතරය අනෙකුත්, න නිබ්බදය න විරාගය න නිරෝධය න උපමය න අභිඤ්ඤය න සමෙධාය න නිබ්බානය සංවතනි. යො ව වා භාවයේ තර්කය වා තර්කයාවක වා ධර්ම සවණය ගවේෂණය නිවිධිකයෝ නිවිධිකයෝ එකතවනො අභිපසසනො. එකදුනුතරය භාවයේ සවණය- සතනානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දාවානං සමතිකමය දුකධෙමසනානං අනුගමය¹ ඤයසා අභිගමය නිබ්බානය සවිච්චිතය, යදිදං තර්කය වා තර්කයාවක වා ධර්ම සවණය ගවේෂණය නිවිධිකයෝ නිවිධිකයෝ එකතවනො අභිපස-සනො. ඉදං වුවිති භාවයේ සවණානුතරය.

ඉති දක්ෂතාවය, ඉති සවණානුතරය.²

1. අනුගමය - මජ්ඣ.
2. මෙහෙයුම - මජ්ඣ.

(3) ලාභානුත්තරියං ව කථං භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො, පුත්ත-
 ලාභමි ලභති, දුරලාභමි ලභති, ඛතලාභමි ලභති. උච්චාවචං වා පන ලාභං
 ලභති. සමණේ වා පන බ්‍රාහ්මණේ වා මිච්ඡදිට්ඨිකේ මිච්ඡාපටිපත්තො සඤ්ඤා
 පටිලභති. අනෙඤ්ඤා භික්ඛවෙ ලාභො. න සො¹ නච්චි වදාමි. සො ච බො
 භික්ඛවෙ² ලාභො භිනො ගච්චො පොච්ඡුඡ්ඡනිකො අනරියො අනඤ්ඤානිකො,
 න නිබ්බිදාය -පෙ- න නිබ්බානාය සංවතතති. යො ච බො භික්ඛවෙ
 තථාගතෙ වා තථාගතසාවකෙ වා සඤ්ඤා පටිලභති නිව්ච්ඡසඤ්ඤො නිව්ච්ඡ-
 පෙමො එකන්තගතො අභිප්පසනො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ ලාභානං-
 සත්තානං විසුද්ධියා නොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛදෙමනස්සානං
 අඤ්ඤාමාය ඤායස්ස අධිමමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතෙ වා
 තථාගතසාවකෙ වා සඤ්ඤා පටිලභති නිව්ච්ඡසඤ්ඤො නිව්ච්ඡපෙමො
 එකන්තගතො අභිප්පසනො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ ලාභානුත්තරියං.

ඉති දසසනානුත්තරියං, සචණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං.

(4) සික්ඛානුත්තරියං ව කථං භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො, භජි-
 සමමි සික්ඛති, අස්සසමමි සික්ඛති, රථසමමි සික්ඛති, ඛනුසමමි සික්ඛති,
 ථරුසමමි සික්ඛති, උච්චාවචං වා පන සික්ඛති. සමණස්ස වා පන
 බ්‍රාහ්මණස්ස වා මිච්ඡදිට්ඨිකස්ස මිච්ඡාපටිපත්තස්ස සික්ඛති. අනෙඤ්ඤා
 භික්ඛවෙ සික්ඛා, නෙසා නච්චි වදාමි. සා ච බො එසා භික්ඛවෙ සික්ඛා
 භිනා ගමො පොච්ඡුඡ්ඡනිකා අනරියා අනඤ්ඤානිකා, න නිබ්බිදාය න විරාගාය
 න නිරොධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සමොධාය න නිබ්බානාය
 සංවතතති. යො ච බො භික්ඛවෙ තථාගතප්පච්චෙදිතෙ ඛමමච්චිනෙ අධිසීලමි
 සික්ඛති, අධිවිහමමි සික්ඛති, අධිපඤ්ඤමමි සික්ඛති, නිව්ච්ඡසඤ්ඤො
 නිව්ච්ඡපෙමො එකන්තගතො අභිප්පසනො. එතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ
 සික්ඛානං- සත්තානං විසුද්ධියා නොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛ-
 දෙමනස්සානං අඤ්ඤාමාය ඤායස්ස අධිමමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය,
 යදිදං තථාගතප්පච්චෙදිතෙ ඛමමච්චිනෙ අධිසීලමි සික්ඛති, අධිවිහමමි
 සික්ඛති, අධිපඤ්ඤමමි සික්ඛති, නිව්ච්ඡසඤ්ඤො නිව්ච්ඡපෙමො එකන්තගතො
 අභිප්පසනො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ සික්ඛානුත්තරියං.

ඉති දසසනානුත්තරියං, සචණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං, සික්ඛා-
 නුත්තරියං.

1 නෙසො - ඡෙසං.
 2 එසො භික්ඛවෙ - ඡෙසං.

(5) පාරිවරියානුත්තරියං ච කථං හොති? ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචෙට්ඨා ඛත්තිගමපි පරිවරති, බ්‍රාහ්මණමපි පරිවරති, ගහපතිමපි පරිවරති, උච්චාවචං වා පන පරිවරති. සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා මිච්ඡාදිට්ඨිකා මිච්ඡාපට්ඨපතාං පරිවරති. අනෙකා භික්ඛවෙ පාරිවරියා. නෙසා නඤ්ඤි වදාමි. සා ච ඛො ඵසා භික්ඛවෙ පාරිවරියා භීනා ගමමා පොච්ඡල්නිකා අනරියා අනඤ්ඤිනා, න නිබ්බිදාය -පෙ- න නිබ්බානාය සංවතතති. යො ච ඛො භික්ඛවෙ තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා පරිවරති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො ඵකනතගතො අභිප්පසනො. ඵතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ පාරිවරියානං - සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අඤ්ඤාය සද්දාය අභිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා පරිවරති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො ඵකනතගතො අභිප්පසනො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ පාරිවරියානුත්තරියං.

ඉති දස්සනානුත්තරියං, සචණානුත්තරියං, ලාභානුත්තරියං සික්ඛානුත්තරියං, පාරිවරියානුත්තරියං.

(6) අනුස්සතානුත්තරියං ච කථං හොති? ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචෙට්ඨා පුත්තලාගමපි අනුස්සරති, දුරලාගමපි අනුස්සරති, ඛනලාගමපි අනුස්සරති, උච්චාවචං වා ලාභං පන¹ අනුස්සරති. සමණං වා බ්‍රාහ්මණං වා මිච්ඡාදිට්ඨිකං වා මිච්ඡාපට්ඨපතාං අනුස්සරති. අනෙකා භික්ඛවෙ අනුස්සති. නෙසා නඤ්ඤි වදාමි. සා ච ඛො ඵසා භික්ඛවෙ අනුස්සති භීනා ගමමා පොච්ඡල්නිකා අනරියා අනඤ්ඤිනා, න නිබ්බිදාය න විරාගාය න නිරෝධාය න උපසමාය න අභිඤ්ඤාය න සම්මොධාය න නිබ්බානාය සංවතතති. යො ච ඛො භික්ඛවෙ තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා අනුස්සරති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො ඵකනතගතො අභිප්පසනො. ඵතදනුත්තරියං භික්ඛවෙ අනුස්සතීනං - සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමතිකකමාය දුක්ඛදොමනස්සානං අඤ්ඤාය සද්දාය අභිගමාය නිබ්බානස්ස සච්ඡිකිරියාය, යදිදං තථාගතං වා තථාගතසාවකං වා අනුස්සරති නිවිට්ඨසඤ්ඤා නිවිට්ඨපෙමො ඵකනතගතො අභිප්පසනො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ අනුස්සතානුත්තරියං. [ඉති අනුස්සතානුත්තරියං.]

ඉමාහී ඛො භික්ඛවෙ ජ අනුත්තරියාති'ති.

- 9. යෙ දසකතවරං ලද්ධා¹ සවණංචු අනුත්තරං
ලාභානුත්තරියං ලද්ධා සිකඛානුත්තරියෙ රතා,
- 10. උපට්ඨිතා පාරිච්චියෙ² භාවිතනි අනුස්සතිං
විවෙකපටිසංග්ගතං බෙමං අමතභාමිනීං,
- 11. අපමාදෙ පමොදිතා³ නිපකා සීලසංවුතා
තෙ මෙ කාලෙන පච්චන්ති යත් දුක්ඛං නිරුජ්ඣතිති.

අනුත්තරියවග්ගො දුතීයො.

සංක්ෂද්දානං:

සාවකො අපරිභානියො භයං සිමවානුස්සති
කච්චානො ඤො ච සමයා උද්භි අනුත්තරියෙහාති.

1 යෙ දසකතානුත්තරියං ලද්ධා - මජ්ඣං 2 පාරිච්චියා - මජ්ඣං
3 පමුදිතා - සීඛු

4. දෙවතා වග්ගො.

6. 5. 4. 1

[සෙව සුභං]

[සාවජීතිදනං]

81. ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති:

කතමෙ ජ: කම්මාරාමතා, භස්සාරාමතා, නිද්දාරාමතා, සඛිගණී-කාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්ගතඤ්ඤාරතා, භොජනෙ අමතනඤ්ඤතා ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනති.

ජයිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

කතමෙ ජ: න කම්මාරාමතා, න භස්සාරාමතා න නිද්දාරාමතා, න සඛිගණීකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්ගතඤ්ඤාරතා, භොජනෙ මතනඤ්ඤතා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මා සෙවස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

6. 1. 4. 2

[පඨම අපට්ඨාන සුභං]

[සාවජීතිදනං]

82. අථ ඛො අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතතියා අභිකක්ඛන-වණණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙසා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීනා භගවනං අභිවාදෙසා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවනං එතදවොච:

“ජයිමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.

කතමෙ ජ: සඤ්ඤාරවතා, ධම්මාරවතා, සඛිකඤ්ඤාරවතා, සිකඛාගාර-වතා, අප්පමාදගාරවතා, පට්ඨසන්ධාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙත ජ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනති.”

ඉදමවොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ධා අභොසි. අථ ඛො සා දෙවතා, සමනුඤ්ඤා මෙ සන්ධා’ති භගවනං අභිවාදෙසා පදකඛණං කතා තනෙවනතරධාසි.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතියා අච්චයෙන භික්ඛු අමනෙතසි: ඉමං භික්ඛවෙ රතතියා අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතතියා අභිකක්ඛන-වණණං කෙවලකපං ජෙතවනං ඔභාසෙසා යෙනාභං තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීනා මං අභිවාදෙසා එකමනං අට්ඨාසි. එකමනං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදවොච:

“ජසිමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංචත්තන්ති.

කතමෙ ඡ: සඤ්ඤාගාරවතා, ධම්මගාරවතා, සංඝගාරවතා, සිකුණා-
ගාරවතා, අප්පමාදගාරවතා, පටිසංඝාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා
භික්ඛුනො අපරිභානාය සංචත්තන්ති.”

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා, ඉදං වන්තං මං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං
කන්තා තඤ්චන්තරධාසීති.

- 12. සඤ්ඤා ගරු ධම්මගරු සංඝෙ ච තිබ්බගාරවො,
අප්පමාද ගරු භික්ඛු පටිසංඝාරගාරවො,
අභගඛො පරිභානාය තිබ්බානග්ගෙච සන්තිකෙති.

6. 1. 4. 3.

[දුතීය අපට්ඨාන සුත්තං]

[සංවජ්ජිතිදුතං]

83. ඉමං භික්ඛවෙ උතතිං අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛන්තාය උතතියා
අභික්ඛන්තවණ්ණා කෙච්චුකපං ජෙතච්චනං ඔභාසෙත්වා ගෙනාහං
තෙහුපසංඝමි. උපසංඝමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එක-
මන්තං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදචොච:

“ජසිමෙ භනෙත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංචත්තන්ති.

කතමෙ ඡ: සඤ්ඤාගාරවතා, ධම්මගාරවතා, සංඝගාරවතා, සිකුණා-
ගාරවතා, හිරිගාරවතා, ඔත්තප්පගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙත ඡ ධම්මා
භික්ඛුනො අපරිභානාය සංචත්තන්ති.”

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා ඉදං වන්තං මං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං
කන්තා තඤ්චන්තරධාසීති.

- 13. සඤ්ඤා ගරු ධම්මගරු සංඝෙ ච තිබ්බගාරවො
හිරිඔත්තප්පගාරවො සප්පතිස්සො සගාරවො
අභගඛො පරිභානාය තිබ්බානග්ගෙච සන්තිකෙති.

6. 1. 4. 4.

[මොග්ගලාන සුත්තං]

84. එකං සමයං භගවා සංවජ්ජියං විහරති ජෙතච්චනෙ අනාථ
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයසමතො මහාමොග්ගලානස්ස රහොග-
නස්ස පඨිසලුච්චනස්ස එවං චෙතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: කතමෙසානං
දෙවානං එවං ඤ්ඤං හොති “සොතාපත්තච්චා¹ අවිනිපානධම්මා
තිත්තා සමොඛිපරායණා”ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ක්විස්සො නාම භික්ඛු අධුනා කාලකතො
අඤ්ඤාතරං බ්‍රහ්මලොකං උපපන්නො හොති. නහුපි නං එවං ජානන්ති:
“ක්විස්සො බ්‍රහ්මා මහිද්ධිකො මහානුභාවො”ති.

1. සොගාපත්තා නාම. මජ්ඣ: 1. සොගාපත්තා නාම. මජ්ඣ:

අඵ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ඤීනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එව-
දමෙව ජේතවනෙ අනතරගිනො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසි. අද්දසා
ඛො නිසෙය්‍යා බ්‍රහ්මා ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං දුරතොව ආගච්ඡනතං.
දිස්වාන ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං එතදවොච:

“එහි ඛො මාරිස මොග්ගලාන, සාගතං මාරිස මොග්ගලාන, විරසං
ඛො මාරිස මොග්ගලාන, ඉමං පරියායමකාසි යදිදං ඉධාගමනාය. නිසිද
මාරිස, මොග්ගලාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤාතනනි.” නිසිද ඛො ආයසමා
මහා මොග්ගලානො පඤ්ඤාතෙත ආයතෙ.

නිසෙය්‍යාපි ඛො බ්‍රහ්මා ආයසමනතං මහාමොග්ගලානං අභිවාදෙත්වා
එකමනතං නිසිදි. එකමනතං නිසිනතං ඛො නිසං බ්‍රහ්මානං ආයසමා
මහාමොග්ගලානො එතදවොච:

“කතමෙසානං ඛො නිසං, දෙව්‍යං එවං ඤ්ඤං හොති: සොතා-
පනනමහා අභිනිපාතධම්මා නිඤ්ඤා සමමොධිපරායණා?”ති.

වාතුමමහාරාජිකානං ඛො මාරිස මොග්ගලාන, දෙව්‍යං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමහා අභිනිපාතධම්මා නිඤ්ඤා සමමොධි-
පරායණාති.”

සමමොධිඤ්ඤෙව හු ඛො නිසං වාතුමමහාරාජිකානං දෙව්‍යං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමහා අභිනිපාතධම්මා නිඤ්ඤා සමමොධි-
පරායණා?”ති

න ඛො මාරිස මොග්ගලාන, සමමොධි චාතුමමහාරාජිකානං
දෙව්‍යං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමහා අභිනිපාත ධම්මා නිඤ්ඤා
සමමොධිපරායණා”ති. යෙ ඛො තෙ මාරිස මොග්ගලාන, වාතුමමහාරාජිකා
දෙව්‍යා බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන අසමනනාගතා ධම්මෙ අවෙච්චපසා-
දෙන අසමනනාගතා සඛෙස අවෙච්චපසාදෙන අසමනනාගතා අරියකතෙනහි
සිලෙහි අසමනනාගතා, න ඛෙසං දෙව්‍යං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතා-
පනනමහා අභිනිපාතධම්මා නිඤ්ඤා සමමොධිපරායණා”ති. යෙ ච ඛො
තෙ මාරිස මොග්ගලාන, වාතුමමහාරාජිකා දෙව්‍යා බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන
සමනනාගතා ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමනනාගතා සඛෙස අවෙච්චපස-
සාදෙන සමනනාගතා අරියකතෙනහි සිලෙහි සමනනාගතා, තෙසං එවං
ඤ්ඤං හොති: “සොතාපනනමහා අභිනිපාතධම්මා නිඤ්ඤා සමමොධිපරාය-
ණා”ති.

මාතුමහාරුඡ්ඡානඤ්ඤව ඤු ඛො තිස්ස, දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛිපරායණා”ති උදුඤ්ඤ තාවකිංසානම්පි දෙවනා -පෙ- යාමානම්පි දෙවනා -පෙ- තුසිතානම්පි දෙවනං -පෙ- තිමමාණරතීනම්පි දෙවනං -පෙ- පරනිමිතවසවතනීනම්පි දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛිපරායණා?”ති. [-පෙ-]

පරනිමිතවසවතනීනම්පි ඛො මාරිස, මොඤ්ඤාන, දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛි-පරායණා”ති.

සම්මොඛඤ්ඤව ඤු ඛො තිස්ස, පරනිමිතවසවතනීනං දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛි-පරායණා?”ති.

හ ඛො මාරිස, මොඤ්ඤාන, සම්මොඛඤ්ඤව¹ පරනිමිතවසවතනීනං දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛිපරායණා”ති. යෙ ඛො තෙ මාරිස, මොඤ්ඤාන, පරනිමිත-වසවතනී දෙව්ඤා බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා ධම්මෙ අවෙච්චපස-සාදෙන අසමන්තාගතා සම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන අසමන්තාගතා අරිය-කතෙතභි සීලෙභි අසමන්තාගතා, න තෙසං දෙවනං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛිපරායණා”ති. යෙ ච ඛො තෙ මාරිස මොඤ්ඤාන, පරනිමිතවසවතනී දෙව්ඤා බුද්ධො අවෙච්චපස-සාදෙන සමන්තාගතා ධම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතා සම්මෙ අවෙච්චපසාදෙන සමන්තාගතා අරියකතෙතභි සීලෙභි සමන්තාගතා, තෙසං එවං ඤ්ඤං හොති: “සොතාපත්තමා අවිනිපාතධම්මා නියතා සම්මොඛිපරායණා”ති.

අථ ඛො අයසමා මහා මොඤ්ඤානො තිස්සස්ස චුඤ්ඤානො භාසිතං අභිනන්දිත්වා අඤ්ඤාදිත්වා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ඤිතං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව චුඤ්ඤා-ලොකෙ අත්තරතිතො ජෙතවතෙ පාතුරහොසීති.

6. 1. 4. 5.

[විජ්ජාභාගීය සුත්තං]

[සංවජ්ඣිතිදනං]

85. ඡන්දිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා විජ්ජාභාගීයා. කතමෙ ඡ:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤා, පහාන-සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරෝධසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා විජ්ජාභාගීයාති.

1. සම්මොඛං - මජ්ඣං.

6. 1. 4. 6.

[විවාදමූල සුභානං]

[සාවභජිතිදනං]

86. ඡයිමාති භික්ඛවෙ විවාදමූලාති. කතමාතී ඡ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු කොධනො හොති උපනාහී, සො සන්ථරි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සඛෙසපි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපුරකාරී හොති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, ධම්මෙ අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සඛෙස අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සික්ඛාය න පරිපුරකාරී, සො සඛෙස විවාදං ජනෙති, යො හොති විවාදෙ බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනන්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපං වෙ තුලෙන භික්ඛවෙ විවාදමූලං අඤ්ඤාතං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ඛවෙ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපං වෙ තුලෙන භික්ඛවෙ විවාද- මූලං අඤ්ඤාතං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ඛවෙ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතීං අනවස්සවාය පටිපඤ්ඤය්‍යාථ. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතීං අනවස්සවො හොති.

(2) පුන වපර: භික්ඛවෙ භික්ඛු මකඛි හොති පලාසී -පෙ- (3) ඉස්සුඛි හොති මච්ඡරි -පෙ- (4) සඤ්ඤා හොති මායාචී -පෙ- (5) පාපිච්ඡා හොති මච්ඡාදිට්ඨි -පෙ- (6) සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානගාහි දුපච්චිතීස්සගහී. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්දිට්ඨිපරාමාසී හොති ආධානගාහි දුපච්චිතීස්සගහී, සො සන්ථරි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, ධම්මෙපි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සඛෙසපි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සික්ඛායපි න පරිපුරකාරී හොති. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, ධම්මෙ අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සඛෙස අගාරවො විහරති අපභතිස්සො, සික්ඛාය න පරිපුරකාරී, සො සඛෙස විවාදං ජනෙති, යො හොති විවාදෙ බහුජනාහිතාය බහුජනාසුඛාය බහුනො ජනස්ස අනන්ථාය අහිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. එවරූපං වෙ තුලෙන භික්ඛවෙ විවාදමූලං අඤ්ඤාතං වා බහිද්ධා වා සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ඛවෙ තස්සෙව පාපකස්ස විවාද මූලස්ස පහානාය වායමෙය්‍යාථ. එවරූපං වෙ තුලෙන භික්ඛවෙ විවාද මූලං අඤ්ඤාතං වා බහිද්ධා වා න සමනුපස්සෙය්‍යාථ, තත්‍ර තුලෙන භික්ඛවෙ තස්සෙව පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතීං අනවස්සවාය පටිපඤ්ඤය්‍යාථ. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස පහානං හොති. එවමෙනස්ස පාපකස්ස විවාදමූලස්ස ආයතීං අනවස්සවො හොති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ ඡ විවාදමූලාතී'ති.

6. 1. 4. 7

[ජලබගදන සුභතං]

87. එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩි-
කස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙඵකණ්ටකී නඤ්ඛාතා
උපාසිකා සාරිපුත්තමොග්ගලාන පමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබගසමන්තාගතං
දකඛිණං පතිට්ඨාපෙති.

අද්දසා ඛො භගවා දිබ්බෙන වක්ඛුතා විසුද්ධින අතිකකන්තමානු-
සකෙන වෙඵකණ්ටකීං නඤ්ඛාතරං උපාසිකං සාරිපුත්තමොග්ගලාන-
පමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබගසමන්තාගතං දකඛිණං පතිට්ඨාපෙනති.
දිඤ්චා භික්ඛු ආමනෙතසි:

“එසා භික්ඛවෙ වෙඵකණ්ටකී නඤ්ඛාතා උපාසිකා සාරිපුත්ත-
මොග්ගලානපමුඛෙ භික්ඛුසඛෙස ජලබගසමන්තාගතං දකඛිණං පතිට්ඨා-
පෙති.”

කථඤ්ච භික්ඛවෙ ජලබගසමන්තාගතා දකඛිණා ගොති:

ඉධ භික්ඛවෙ දායකස්ස තීණ්ඩගාති ගොනති. පට්ඨගාහකානං
තීණ්ඩගාති.

කතමාති දායකස්ස තීණ්ඩගාති?

ඉධ භික්ඛවෙ දායකො පුබ්බෙව දනා සුමනො ගොති, දදං විතතං
පසාදෙති, දඤ්චා අත්තමනො ගොති. ඉමාති දායකස්ස තීණ්ඩගාති.

කතමාති පට්ඨගාහකානං තීණ්ඩගාති?

ඉධ භික්ඛවෙ පට්ඨගාහකා චීනරාගා වා ගොනති රාගචීනසාය වා
පට්ඨපන්නා. චීනදෙසා වා ගොනති දෙසචීනසාය වා පට්ඨපන්නා. චීනමොහා වා
ගොනති මොහචීනසාය වා පට්ඨපන්නා. ඉමාති පට්ඨගාහකානං තීණ්ඩගාති.

ඉති දායකස්ස තීණ්ඩගාති, පට්ඨගාහකානං තීණ්ඩගාති. එවං ඛො භික්ඛවෙ
ජලබගසමන්තාගතා දකඛිණා ගොති.

එවං ජලබගසමන්තාගතාය භික්ඛවෙ දකඛිණාය න සුකරං පුඤ්ඤස්ස
පමාණං ගහෙතුං “එත්තකො පුඤ්ඤභිසඤ්ඤා කුසලාභිසඤ්ඤා සුඛස්සාභාරො
සොචග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනීකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය
භිතාය සුඛාය සංවත්තනී”ති. අථ ඛො අසඛේධෙය්‍යා අපපමෙය්‍යා මහා-
පුඤ්ඤකඛිකොඤ්ච සඛිං ගච්ඡති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ න සුකරං උදකස්ස පමාණං ගහෙතුං.
“එත්තකාති උදකාලුකකාතී”ති වා, එත්තකාති උදකාලුකකසතාතී”ති වා,
එත්තකාති උදකාලුකකසග්ගාතී”ති වා, එත්තකාති උදකාලුකකසග-
සග්ගාතී”ති වා. අථ ඛො අසඛේධෙය්‍යා අපපමෙය්‍යා මහාඋදකකඛිකො-
ඤ්ච සඛිං ගච්ඡති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ එවං ජලුඛගසමන්තාගතාය දකඛිණාය හ සුකරං පුඤ්ඤාය පමාණං ගහෙතුං: “එතතකො පුඤ්ඤාතිසඤ්ඤා කුසලාති-සඤ්ඤා සුඛස්සාභාරො සොච්ඤ්ඤා සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනි”ති. අඵ ඛො අසඤ්ඤෙය්ස අපපමෙය්සා මහාපුඤ්ඤාකකිකොනෙව සඛිං ගච්ඡතිති.

- 14. පුඤ්ඤව දනා සුමනො දදං චිත්තං පසාදයෙ,
දළා අත්තමනො හොති එසා යඤ්ඤාය සමපද
- 15. චිත්තරාගා චිතදෙසා චිතමොභා අනාසවා,
ඛෙත්තං යඤ්ඤාය සමපන්නං සඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරිනො.¹
- 16. සගං ඇවමසිත්තාන දළා සකෙහි පාණ්ඨි,
අත්තනො පරකො වෙසො යඤ්ඤා හොති මහඵලො.
- 17. එවං යජ්ඣා මෙධාචී සඤ්ඤා බ්‍රහ්මෙත්තන වෙතසා’
අඛාපජ්ඣං සුඛං ලොකං පණ්ණිනො උපපජ්ඣති’ති.

6. 1. 4. 8

[අත්තකාර සුභතං]

[සාමපච්චිදානං]

88. අඵ ඛො අඤ්ඤාතරො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙහුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා හගවතා සද්ධං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං චීනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිත්තො ඛො සො බ්‍රාහ්මණො හගවත්තං එතදවොච:

“අහං හි හො ගොතම එවංවාදි එවංදිට්ඨි: “නච්චි අත්තකාරො, නච්චි පරකාරොති”

මාහං බ්‍රාහ්මණ, එවංවාදිං එවංදිට්ඨිං අද්දසං වා අස්සොසිං වා. කථං හි නාම සගං අභිකකමනොතො සගං පටිකකමනොතො එවං වකඛති: “නච්චි අත්තකාරො, නච්චි පරකාරො”ති.

තං කිං මඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණ, අච්චි ආරම්භධාතුති?
 එවමෙහා
 ආරම්භධාතුයා සති ආරම්භවනොතො සත්තා පඤ්ඤාගන්ති?ති.
 එවං හො.

ගං ඛො බ්‍රාහ්මණ ආරම්භධාතුයා සති ආරම්භවනොතො සත්තා පඤ්ඤා-ගන්ති’ති අගං සත්තානං අත්තකාරො, අගං පරකාරොති.

¹ බ්‍රහ්මචාරයො - මජ්ඣ.

තං කීං මඤ්ඤාසී ව්‍යාභමණ අපච්චි නිකමධාතු -පෙ- අපච්චි පරකකමධාතු -පෙ- අපච්චි ථාමධාතු -පෙ- අපච්චි සීතිධාතු -පෙ- අපච්චි උපකකමධාතු?ති

එවලොහො.

උපකකමධාතුයා සති උපකකමවනො සතො පඤ්ඤාසනාති?ති.

එවං හො.

යං ඛො ව්‍යාභමණ, උපකකමධාතුයා සති උපකකමවනො සතො පඤ්ඤාසනාති?ති අයං සතොනං අතොකාරො, අයං පරකාරො?ති.

මාහං ව්‍යාභමණ, එවංවාදිං එවංදිට්ඨිං අද්දසං වා අසොසංඝිං වා. කථං හි නාම සයං අභිකකමනො පටිකකමනො එවං වකති: “නපච්චි අතොකාරො, නපච්චි පරකාරො”ති.

අභිකකනතං හො ගොතම -පෙ- අභිකකනතං පාඤ්ඤාපෙතං සරණං ගතනති.

6. 1. 4 9

[කම්මභිද්ධන සුභතං]

[සාමපච්චිභිද්ධනං]

89. තීණිමාති භිකඛවෙ නිදනාති කම්මානං සමුදයාය.

කතමාති තීණි:

ලොහො නිදනං කම්මානං සමුදයාය. දොසො නිදනං කම්මානං සමුදයාය. මොහො නිදනං කම්මානං සමුදයාය.

න භිකඛවෙ ලොහො අලොහො සමුදෙති. අථ ඛො භිකඛවෙ ලොහො ලොහොව සමුදෙති. න භිකඛවෙ දොසො අදොසො සමුදෙති. අථ ඛො භිකඛවෙ දොසො දොසොව සමුදෙති. න භිකඛවෙ මොහො අමොහො සමුදෙති. අථ ඛො භිකඛවෙ මොහො මොහොව සමුදෙති.

න භිකඛවෙ ලොහජෙන කම්මෙත දොසජෙන කම්මෙත මොහජෙන කම්මෙත දෙවො පඤ්ඤාසනාති, න මනුසො පඤ්ඤාසනාති, යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි සුගතියො.

අථ ඛො භිකඛවෙ ලොහජෙන කම්මෙත දොසජෙන කම්මෙත මොහජෙන කම්මෙත තීරයො පඤ්ඤාසනාති, තීරවජානගොති පඤ්ඤාසනාති, පෙතතිවිසසො පඤ්ඤාසනාති, යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි දුගතියො.

ඉමාති ඛො භිකඛවෙ තීණි නිදනාති කම්මානං සමුදයායාති.

තීණිමාති භික්ඛවෙ නිදහාති කම්මානං සමුදයාය. කතමාති තීණි:

අලොභො නිදහං කම්මානං සමුදයාය. අදෙසො නිදහං කම්මානං සමුදයාය. අමොභො නිදහං කම්මානං සමුදයාය.

න භික්ඛවෙ අලොභා ලොභො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අලොභා අලොභොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ අදෙසා දෙසො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අදෙසා අදෙසොව සමුදෙති. න භික්ඛවෙ අමොභා මොභො සමුදෙති, අථ ඛො භික්ඛවෙ අමොභා අමොභොව සමුදෙති.

න භික්ඛවෙ අලොභජේන කමෙවන අදෙසජේන කමෙවන අමොභ-
ජේන කමෙවන තීරගො පඤ්ඤායති. තීරච්ඡානගොති පඤ්ඤායති. පෙතති-
විසගො පඤ්ඤායති යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි දුගතියො. අථ ඛො භික්ඛවෙ
අලොභජේන කමෙවන අදෙසජේන කමෙවන අමොභජේන කමෙවන දෙවා
පඤ්ඤායන්ති, මනුසා; පඤ්ඤායන්ති, යා වා පනඤ්ඤාපි කාචි සුගතියො.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ තීණි නිදහාති කම්මානං සමුදයායාති.

6. 1. 4. 10.

[කිම්බිල සුභතං.]

40. එවමෙසුභං එකා සමයං භගවා කිම්බිලායං විහරති නිචුලවනෙ¹
අථ ඛො ආයසමා; කිම්බිලො යෙන භගවා; තෙත්‍රපසචකම්. උපසචකම්චා
භගවන්තං දච්චාදෙචා; එකමන්තං නිසීද්ධි. එකමන්තං නිසීන්තො; ඛො
ආයසමා; කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච:

“කො භු ඛො භන්තෙ භෙත්‍ර, කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ
පරිනිබ්බතෙ සඤ්ඤමො; න විරට්ඨිතිකො; භොති”ති?

ඉධ කිම්බිල, නථාගතෙ පරිනිබ්බතෙ භික්ඛු භික්ඛුතියො උපාසකා
උපාසිකායො සභ්ථරි අභාරවා; විහරන්ති අපපතියො. ධම්ම අභාරවා
විභරන්ති අපපතියො. සඛෙස අභාරවා; විහරන්ති අපපතියො. සික්ඛාය
ආභාරවා; විහරන්ති අපපතියො. අපමාදෙ අභාරවා; විහරන්ති අපපතියො.
පච්චාභාරෙ අභාරවා; විහරන්ති අපපතියො.

අයං ඛො කිම්බිල භෙත්‍ර, අයං පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බතෙ
සඤ්ඤමො; න විරට්ඨිතිකො; භොති.

කො පන භන්තෙ භෙත්‍ර, කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බතෙ
සඤ්ඤමො; විරට්ඨිතිකො; භොති?

1 වෙච්චිභව - 438.

ඉධ කිම්බිල තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුභිග්ගො උපාසකා උපාසිකාග්ගො සඤ්චි සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා, ධම්මෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා, සබ්බෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා, සික්ඛාග සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා, අප්පමාදෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා, පච්ඡන්ධොරෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පතිස්සා.

අගං ඛො කිම්බිල, හෙතු අගං පච්චග්ගො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සද්ධම්මො, විරට්ඨිතිකො හොතිති.

6. 1. 4. 11.

[දරුකකිකි සුභතං]

41. එවම්මෙසුතං එකං සමයං අයගමා සාරිපුඤ්ඤා රාජගහෙ විහරති ගිජකකුමෙ පබ්බතෙ,

අථ ඛො අයගමා සාරිපුඤ්ඤා පුබ්බහසමයං නිවාසෙති, පනත-විවරමාදග සම්මහුලෙහි භික්ඛුභි සද්ධිං ගිජකකුටා පබ්බතා ඔරුහනො අද්දා අද්දකුඤ්ඤාමිං පදෙසෙ මහනං දරුකකිකිං. දිස්වා භික්ඛු අමනොසි: “පසුඨ නො තුමෙහ අච්චසො අමුං මහනං දරුකකිකිනති”

එව මාච්චසොති.

අකකිමානො අච්චසො භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුකකිකිං පඨවිනෙව අභිමුච්චෙය්. තං කිස්ස හෙතු: අඤ්චි අච්චසො අමුමිති දරුකකිකි පඨවිධාතු, යං නිස්සාග භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතො-වසිප්පතො අමුං දරුකකිකිං පඨවිනෙව අභිමුච්චෙය්.

අකකිමානො අච්චසො භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුකකිකිං අපොඤ්ච අභිමුච්චෙය් -පෙ- තෙජෝඤ්ච අභිමුච්චෙය් -පෙ- වායොඤ්ච අභිමුච්චෙය් -පෙ- සුභනෙච්ච අභිමුච්චෙය් -පෙ- අසුභනෙච්ච අභිමුච්චෙය්. තං කිස්ස හෙතු. අඤ්චි අච්චසො අමුමිති දරුකකිකි අසුභධාතු, යං නිස්සාග භික්ඛු ඉද්ධිමා වෙතොවසිප්පතො අමුං දරුකකිකිං අසුභනෙච්ච අභිමුච්චෙය්.

9. 1. 4. 12.

[නාගිත සුභතං]

42. එවං මෙ සුතා එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසබ්බෙසන සද්ධිං යෙන ඉච්ඡන්තිගලං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණගාමො, තදවසරි. තත්‍ර සුදං හගවා ඉච්ඡන්තිගලං විහරති ඉද්ධිංහමිතලවහසණ්ඨි.

අසොයාසුං බො ඉච්ඡානඛගලීකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා “සමණො ඛලු හො ගොතමො සකාසුතො සකාසුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛගලං අනුපාතො ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨි. නං බො පන භවතං ගොතමං එවං සලාසාණො කිත්තිසද්දෙ අබ්භුග්ගතො “ඉතිපී සො භගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණසමපනො -පෙ- බුද්ධො භගවා”ති, සො ඉමං ලොකා සදෙවකං -පෙ- [සාසු බො පන නථාරූපානං] අරහතං දසානං භොති”ති.

අථ බො ඉච්ඡානඛගලීකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා නසා රතතීයා අච්චයෙන පසුතා බාදතීයං නොජතීයං ආදාය යෙන ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඨිං තෙසුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිතා බහිචාරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්ද මහාසද්ද.

තෙන බො පන සමයෙන ආයසමා නාගීණො භගවතො උපට්ඨාකො භොති. අථ බො භගවා ආයසමනතං නාගීතං ආමනොසි: කෙ පන තෙ නාගීත උච්චාසද්ද මහාසද්ද කෙවට්ටා මඤ්ඤ මච්ඡවිලොපෙති.

එතෙ භනෙත ඉච්ඡානඛගලීකා බ්‍රාහ්මණගහපතීකා පසුතා බාදතීයං නොජතීයං ආදාය බහිචාරකොට්ඨකෙ සීතා භගවතංයෙව උද්දීසා ගිකමුසඛකං වානී.

මාහං නාගීත, යසෙන සමාගමං. මා ච මයා යසො. යො බො නාගීත, නසිමසා නෙකඛමමසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොඛසුඛසා නිකාමලාභී අසා අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසාහං නෙකඛමමසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොඛසුඛසා නිකාමලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො නං මිලහසුඛං මිඳුසුඛං ලාභසකකාරසීලොකසුඛං සාදිසෙයසාති.

අඛිවාසෙභුදුති භනෙත භගවා, අඛිවාසෙභු සුගතො. අඛිවාසන කාලොදුති භනෙත භගවතො. යෙන යෙනෙවදුති භනෙත භගවා ගමීසාති, තනනිනතාව භවීසානති බ්‍රාහ්මණගහපතීකා, තෙගමා චෙ ච ජානපද ව. සෙයසථාපි භනෙත ඵුලුඵුසිතකෙ දෙවෙ වසානෙත යථානිනතං උදකාති පවහනනති, එව චෙව බො භනෙත යෙන යෙනෙවදුති භගවා ගමීසාති, තනනිනතාව භවීසානති බ්‍රාහ්මණගහපතීකා තෙගමා චෙව ජානපද ව. නං කිසා භෙභු: තථා හි භනෙත භගවතො සීල-පඤ්ඤණනති.

මාහං නාගීත, යසෙන සමාගමං. මා ච මයා යසො. යො බො නාගීත, නසිමසා නෙකඛමමසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොඛසුඛසා නිකාමලාභී අසා අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, යසාහං නෙකඛමමසුඛසා පච්චෙකසුඛසා උපසමසුඛසා සමොඛසුඛසා නිකාම-ලාභී අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, සො නං මිලහසුඛං මිඳුසුඛං ලාභසකකාර-සීලොකසුඛං සාදිසෙයසා.

(1) ඉදුභං නාහිත, හිකුට්ඨං පසාමි ගාමනතවිහාරිං සමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගා නාහිත, එවං ගොති: “ඉදුතිමං අයසමනතං ආරාමීකො වා සමඤ්ඤෙද්දෙසො වා සහධිමීකො වා තභ්වා සමාධිමතා වාවෙසාති”ති තෙනාහං නාහිත, තස්ස හිකුට්ඨො න අත්තමනො ගොමි ගාමනතවිහාරෙන.

(2) ඉධ පනාහං නාහිත, හිකුට්ඨං පසාමි ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤෙදු පච්චාරමානං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගා නාහිත, එවං ගොති: “ඉදුති අයමාසමා ඉමං තීදුභීලමථං පටිච්චෙනොදෙභි: අරඤ්ඤසඤ්ඤං යෙව මනසි කපිස්සති එකත්තතති. තෙනාහං නාහිත, තස්ස හිකුට්ඨො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤෙවිහාරෙන.

(3) ඉධ පනාහං නාහිත හිකුට්ඨං පසාමි ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤෙදු අසමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගා නාහිත, එවං ගොති: “ඉදුති අයමාසමා අසමාහිතං වා විත්තං සමාදුගිස්සති සමාහිතං වා විත්තං අනුරකඛිස්සති”ති තෙනාහං නාහිත, තස්ස හිකුට්ඨො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤෙවිහාරෙන.

(4) ඉධ පනාහං නාහිත, හිකුට්ඨං පසාමි ආරඤ්ඤකං අරඤ්ඤෙදු සමාහිතං තීසිත්තං. තස්ස මග්ගා නාහිත එවං ගොති: ඉදුති අයමාසමා අවිච්ඡිත්තං වා විත්තං විමොචෙසාති, විච්ඡිත්තං වා විත්තං අනුරකඛිස්සති”ති. තෙනාහං නාහිත තස්ස හිකුට්ඨො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤෙවිහාරෙන.

(5) ඉධ පනාහං නාහිත, හිකුට්ඨං පසාමි ගාමනතවිහාරිං ලාභිං චිචර පිණ්ඩපාතසෙනාසහගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරානා. සො නං ලාභසකකාරසිලොකං නිකාමයමානො ඊඤ්ඤති පටිසල්ලානං, ඊඤ්ඤති අරඤ්ඤෙදු වනපඨාති පනතාති සෙනාසනාති, ගාමනිගමරාජධාතීං ඔසරිත්වා වාසං කපෙසති. තෙනාහං නාහිත, තස්ස ජකුට්ඨො න අත්තමනො ගොමි ගාමනතවිහාරෙන.

(6) ඉධ පනාහං නාහිත, හිකුට්ඨං පසාමි ආරඤ්ඤකං ලාභිං චිචර පිණ්ඩපාතසෙනාසහගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරානං. සො නං ලාභසකකාර සිලොකං පටිපණ්ණෙචො න ඊඤ්ඤති පටිසල්ලානං, න ඊඤ්ඤති අරඤ්ඤෙදු වනපඨාති පනතාති සෙනාසනාති. තෙනාහං නාහිත තස්ස හිකුට්ඨො අත්තමනො ගොමි අරඤ්ඤෙවිහාරෙන.

යසමාහං නාහිත, සමයෙ අභ්වානමග්ගපටිපනො න කඤ්චි පසාමි පුරතො වා පච්ඡතො වා, එාසු මෙ නාහිත, තස්මිං සමයෙ ගොති අත්තමනො උච්චාරපසාමිකමමායාති.

පදවතා වග්ගො වග්ගෙසො.

තසුඤ්ඤා:

සෙකතා දො අපරිහාති මොග්ගලාන විජ්ජාගාහිතා විචාද දුත්තකාරී තීදුභං කිමබ්ලදරුකඛකෙහ නාහිතොති

5. ධම්මික වග්ගො

6. 1. 5. 1.

[නාම සුභතා]

48 එකං සමයං භගවා ඤාච්ඡජීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩිකායා ආරාමෙ. අථ ඛො භගවා පුබ්බිකොඨකමයං නිවාසෙත්වා පත්ත
විවරමාදාය සාච්ඡජීයං පිණ්ඩාය පාවිසි. සාච්ඡජීයං පිණ්ඩාය චරිත්වා
පච්ඡාභතතං පිණ්ඩිපාත පථිකකනෙතො ආයස්මන්තං ආනිදදං ආමනෙතසි:

“ආයාමානන්ද, යෙන පුබ්බිකොඨකො මිහාරමාතුපාසාදෙ තෙත්තපසඛක-
මිසාම දිවාච්ඡිහාරායා”ති.

“එවං භනෙත”ති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පච්චිසොයසි.

අථ ඛො භගවා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බිකොඨකො
මිහාරමාතුපාසාදෙ තෙත්තපසඛකමි.

අථ ඛො භගවා සායනකමයං පඨිසලාපානා වුට්ඨිතො ආයස්මන්තං
ආනන්දං ආමනෙතසි:

“ආයාමානන්ද, යෙන පුබ්බිකොඨකො තෙත්තපසඛකමිසාම ගත්තාති
පරිසිඤ්චිතුං”ති.

“එවං භනෙත”ති ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවතො පච්චිසොයසි”

අථ ඛො භගවා ආයස්මතා ආනන්දෙන සද්ධිං යෙන පුබ්බිකොඨකො
තෙත්තපසඛකමි ගත්තාති පරිසිඤ්චිතුං. පුබ්බිකොඨකො ගත්තාති
පරිසිඤ්චිත්වා පච්චුත්තරිත්වා එකච්චරො අට්ඨාසි ගත්තාති පුබ්බිකොඨකො.

තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤෙ පහේනදිසා කොතලසා ‘සෙණො’
නාමි නාගො මහාතුරිසතාලිතවාදිතෙන පුබ්බිකොඨකා පච්චුත්තරති.
අපිසු තං ජනො දිසා එවමාහ:

“අභිරුපො වත හො¹ රඤ්ඤෙ නාගො, දසානිසො වත හො රඤ්ඤෙ
නාගො, පාසාදිකො වත හො රඤ්ඤෙ නාගො, කායුපපනො වත
හො රඤ්ඤෙ නාගො”ති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා උදුසි භගවන්තා එතදච්චොච: “භජිමෙව හු
ඛො භනෙත මහන්තං මුභන්තං කායුපපනං ජනො දිසා එවමාහ:
නාගො වත හො නාගොති: උදුහු අඤ්ඤෙට්ඨි කඤ්චි මහන්තං මුභන්තං
කායුපපනං ජනො දිසා එවමාහ: නාගො වත හො නාගොති?”

1. අභිරුපො වතා යං - සිඞු.

හජච්චි ඛො උද්ධි මහනතං මුඛනතං කායුපපනතං ජනො දිස්වා එවමාහ: “නාගො වත ගො නාගො”ති. අසුච්චි ඛො උද්ධි -පෙ-ගොණච්චි ඛො උද්ධි-පෙ-උරභච්චි ඛො උද්ධි-පෙ-රුකඛච්චි ඛො උද්ධි,-පෙ-මනුස්සච්චි ඛො උද්ධි, මහනතං මුඛනතං¹ කායුපපනතං ජනො දිස්වා එවමාහ: “නාගො වත ගො නාගො”ති. අපි ච උද්ධි යො සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුඛකෙ, සංඝමණ්ඩ්‍රාගමණීයා පජාය සදෙව-මනුස්සාය “අඟුං හ කරොති කායෙන වාචාය මනසා, තමහං නාගො”ති මුච්චි.

අවජ්ජිතං හනෙත, අභිභුතං හනෙත, යාව සුභාසිතමිදං හනෙත, හභවතා: “අපි ච උද්ධි, යො සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සමුඛකෙ, සංඝමණ්ඩ්‍රාගමණීයා පජාය සදෙවමනුස්සාය, අඟුං හ කරොති කායෙන වාචාය මනසා, තමහං නාගොති මුච්චි”ති.

ඉද්දඤ්ච පනාහං හනෙත, හභවතො: සුභාසිතං ඉමානි ගාථානි අනුමොදමි:

- 18. මනුස්සභුතං සමමුඛං අතතදනතං සමානිතං ඉරීතමානං මුඛමපථෙ චිතතඤ්ඤපසමෙ රතං.
- 19. ගං මනුස්සා නමස්සන්ති සබ්බධම්මාන පාරඟුං, දෙව්භි නං² නමස්සන්ති ඉති මෙ අරහතො සුතං.
- 20. සබ්බසඤ්ඤාජනාතීතං වනා තීබ්බනමාගතං කාමෙහි හෙකඛම්මරතං මුඛතං සෙලාව කඤ්චනං.
- 21. සබ්බෙ අච්චරුචී නාගො හිමව්චා වඤ්ඤාදා³ සිලුච්චිගෙ සබ්බෙසං නාගනාමානං සච්චිනාමො අනුත්තරො.
- 22. නාඝං වො කිත්තසිස්සාමී නහි අඟුං කරොති සො සොරච්චං අච්චිංසා ච පාදා නාගස්ස හෙ දුචෙ.
- 23. තපො ච මුඛමච්චිතං චරණා නාගස්ස ත්‍යාපරෙ සද්ධාහථො මහානාගො උපෙකඛාසෙනදනතවා.
- 24. සතී හිව්චා සිරො පඤ්ඤා චිමංසා ධම්මචිත්තනා ධම්මකුච්චිසමාචාපො⁴ චිචෙකො තස්ස වාලගි.
- 25. සො කුඛි අස්සාසරතො අජ්ඣිතතං සුත්තමානිතො ගච්චං සමානිතො නාගො සීතො නාගො සමානිතො.

1. මුඛතං - ඡේසං. 2. හභවතාති - සිචු 3. නං - ඡේසං.
 4. චිචෙචොඤ්ඤා - ඡේසං. 5. තපො - ඡේසං.

- 26. තෙසාං සමාහිතො භාගො තිසිනොපි සමාහිතො සබ්බජ්ඣ සංවුතො භාගො එසා භාගස්ස සමපදා
- 27. භුඤ්ජති අභවජ්ජාති සාවජ්ජාති න භුඤ්ජති සාසං අච්ඡාදනං¹ ලභ්බා සනතිධිං පරිවජ්ජයෙ².
- 28. සඤ්ඤාජනං අඤ්ඤං ධුලං සබ්බං ඡේතාන ඛක්ඛනං යෙන යෙනෙව ගච්ඡති අභපෙකෙඛා'ව ගච්ඡති.
- 29. යථාපි උදකෙ ජාතං පුණ්ණිරිකං පවසිස්සි නුපලීපපති³ තොතෙහ සුවිගස්සිං මනොරමං.
- 30. තථෙව ලොකෙ සුජාතො බුද්ධො ලොකෙ විරජ්ජති⁴ නුපලීපපති³ ලොකෙන තොයෙන පදුමං යථා.
- 31. මහග්ගිති පජ්ජලීතො⁵ අනාභාරුපසමමති සඛ්ඛාරෙසුපසනෙතසු නිබ්බුතොති පවුච්චති.
- 32. අත්ඨස්සායං විඤ්ඤාපති උපමා විඤ්ඤාසී දෙසිතා විඤ්ඤාස්සනති මහානාගා නාගං නාගෙන දෙසිතං.
- 33. චිතරාගො චිතදදායො චිතමොභො අනාසවො සරීරං විජ්ජං නාගො පරිනිබ්බිස්සති අනාසවොති.

6. 1. 5. 2.

[මිගසාලාසුභතං]

[සංවජ්ජිතිදුතං]

44. අථ ඛො ආයස්සා ආනන්දො පුබ්බනසමයං නිවාසෙත්වා පනත-
 විවරමාදුය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙක්ඛුපසඛිකමි.
 උපසඛිකමීත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො මිගසාලා උපාසිකා
 යෙහොයස්සා ආනන්දො, තෙක්ඛුපසඛිකමි. උපසඛිකමීත්වා ආයස්වනතං ආනන්දං
 අභිවාදෙත්වා එකමනතා නිසීදි. එකමනතං නිසින්නා ඛො මිගසාලා
 උපාසිකා ආයස්වනතං ආනන්දං එතදවොච:

කථං කථං තාමායං හනෙත ආනන්ද, හගචතා ධම්මො දෙසිතො
 අඤ්ඤායොසා, යත්ත භි නාම බුග්ගච්චාරී වී⁶ අබුග්ගච්චාරී ච උගො සමසමීගතිකා
 ගච්ඡස්සති අභිසමපරායං?

පිතා මෙ හනෙත සුරාණො බුග්ගච්චාරී අභොසි ආරුචාරී විරතො
 මෙධුතා ගාමධම්මා. තො කාලුකතො.⁷ හගචතා ව්‍යාකතො. “සකදගාමී
 සතෙතා⁸ තුසිතං කායං උපපනොතාති.” පෙතෙතතොසාපි⁹ මෙ හනෙත
 ඉඤ්ජනොතො අබුග්ගච්චාරී අභොසි සදරසනතුටෙඨා. තොපි කාලුකතො.⁷
 හගචතා ව්‍යාකතො: “සකදගාමී සතෙතා⁸ තුසිතං කායං උපපනොතා”ති

1. සාසමච්ඡාදනං - මජ්ඣ. 2 පරිවජ්ජයං - මජ්ඣ. 3. නවුපලීපපති - සීඞු.
 4. චිතරති - මජ්ඣ. 5 කොඨිනිච්චලිතො - මජ්ඣ. මහග්ගිනි පජ්ජලිතො - සා.
 6. බුග්ගච්චාරී-සීඞු 7 කාලුකතො-මජ්ඣ. 8 සකදගාමී පතො - මජ්ඣ.
 9. පෙතොතොයොපිභො - සීඞු, PTS. පිතුපිභො - සා, සං.

කථං කථං නාමායං භනෙත ආනන්ද, භගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤායොසා, යත්‍ර හි නාමි චුභවචාරී ච අචුභවචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායන්ති?

එව: ඛො පනෙනා භගිනී භගවතා ව්‍යාසකන්ති.

අථ ඛො දායස්මා ආතන්දො මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනෙ පිණ්ඩිපාතං ගහෙත්වා උච්චායාසනා පකකාමි. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පච්ඡාභතං පිණ්ඩිපාතපටීකකනෙනා යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධාහං භනෙත පුබ්බන්තහසමයං නිවාසෙත්වා පතනවීචරමාදාය යෙන මිගසාලාය උපාසිකාය නිවෙසනං, තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසීදිං. අථ ඛො හන්දො මිගසාලා උපාසිකා යෙනාහං තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො භනෙත මිගසාලා උපාසිකා මං එතදවොච:

කථං කථං නාමායං භනෙත ආනන්ද, භගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤායොසා, යත්‍ර හි නාමි චුභවචාරී ච අචුභවචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායං. පිතා මෙ භනෙත පුරාණො චුභවචාරී අහොසි ආරාචාරී චිරතො මෙථුනා ගාමධම්මා. සො කාලකතො¹. භගවතා ච්ඡාකතො: සකදගාමී සතෙතො² තුසිතං කායං උපපන්නොති. පෙතෙත-යොපි³ මෙ භනෙත ඉසිදතො: අචුභවචාරී අහොසි සදරසනතුටො. සොපි කාලකතො. භගවතා ව්‍යාසතො: සකදගාමී සතෙතො² තුසිතං කායං උපපන්නොති. කථං කථං නාමායං භනෙත ආනන්ද භගවතා ධම්මො දෙසිතො අඤ්ඤායොසා, යත්‍ර හි නාමි චුභවචාරී ච අචුභවචාරී ච උභො සමසමගතිකා භවිස්සන්ති අභිසම්පරායන්ති?

එව: චුභවචාරී භගවතා මිගසාලා උපාසිකා එතදවොච: එවං ඛො පනෙනා භගිනී භගවතා ව්‍යාසකන්ති.

කා වානන්ද මිගසාලා උපාසිකා ඛාලා අඛ්‍යතතා අච්චකා අච්චකාදාදාදා⁴ කෙ ච පුරිසපුඤ්ඤාපරොපරියඤ්ඤා⁵?

ජසිමෙ ආනන්ද පුඤ්ඤා සතො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං කතමෙ ජ?

ඉධානන්ද එකච්චො පුඤ්ඤා සොරතො හොති සුඛසංවාසො. අභිනන්දන්ති සචුභවචාරී එකන්තවාසෙන. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති, බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති, දිට්ඨියාපි අපචචිඤ්ඤා හොති, සාමිසිකමපි⁶ විමුක්ඛිං න ලභති. සො කායස්ස ගෙද පරං මරණො භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමිතෙව⁶ හොති නො විසෙසගාමි. (1)

1. කාලකතො - මජ්ඣ. 2. පතෙතො - මජ්ඣ. 3. පෙතෙතො යොපි යො - සීඉ. 4. අච්චකා, අච්චකාදාදාදා - මජ්ඣ, අච්චකා අච්චකාදාදාදා, සො, 5. සාමිසිකමපි - මජ්ඣ, අච්චකා. 6. භානගාමිතෙව - අච්චකා.

ඉධානන්ද එකච්චො පුග්ගලො භොරතො හොති සුඛසංචාතො. අභිනන්දන්ති සමුග්ගවොරී එකත්තචාසෙහ. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති. බාහුසච්චෙනපි කතං හොති. දිට්ඨියාපි සුප්පච්චිද්ධං¹. හොති. සාමසිකමපි විමුක්තිං ලභති. භො කායස්ස හෙද පරං මරණං විසෙසාය පරෙති නො භානාය. විසෙසගාමියෙව² හොති නො භානගාමි. (2)

තත්තානන්ද පමාණකා³ පමිණන්ති: ඉමස්සපි තෙව ධම්මා, අපරස්සපි තෙව ධම්මා. කස්මා තෙසං එකො භිනො, එකො පණීතොති. තං හි තෙසං ආනන්ද හොති දිඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය.

තත්තානන්ද යවායං පුග්ගලො භොරතො⁴. හොති සුඛසංචාතො. අභිනන්දන්ති සමුග්ගවොරී එකත්තචාසෙහ. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති. බාහුසච්චෙනපි කතං හොති. දිට්ඨියාපි සුප්පච්චිද්ධං¹ හොති. සාමසිකමපි විමුක්තිං ලභති. අයමපි ආනන්ද පුග්ගලො අමුතා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්ඛන්තරො ව පණීතතරො ව. තං කිස්ස හෙතු? ඉමං භානන්ද පුග්ගලං ධම්මසොතො තිබ්බගති. නදන්තරං කො ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙහ?

තස්මාතිහ ආනන්ද මා පුග්ගලෙසු පමාණකා³ අනුචන්ථ. මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණතින්ථ. ඛඤ්ඤති භානන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හන්තො.

අභං වා ආනන්ද පුග්ගලෙසු පමාණං ගණ්හග්ගං යො වා පනස්ස මාදිසො.

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොධම්මානො අභිගතො හොති සමයෙන සමයඤ්ඤස්ස ලොභධම්මා උප්පජ්ජන්ති. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති. බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති. දිට්ඨියාපි අප්පච්චිද්ධං හොති. සාමසිකමපි විමුක්තිං න ලභති. භො කායස්ස හෙද පරමමරණං භානාය පරෙති, නො විසෙසාය, භානගාමියෙව හොති, නො විසෙසගාමි. (3)

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොධම්මානො අභිගතො හොති. සමයෙන. සමයඤ්ඤස්ස ලොභධම්මා උප්පජ්ජන්ති. තස්ස සචණෙනපි කතං හොති -පෙ- නො භානගාමි. (4)

තත්තානන්ද පමාණකා පමිණන්ති -පෙ- යො වා පනස්ස මාදිසො.

ඉධ පනානන්ද එකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොධම්මානො අභිගතො හොති. සමයෙන සමයඤ්ඤස්ස වච්චිතංසාරා⁵ උප්පජ්ජන්ති. තස්ස සචණෙනපි අකතං හොති. බාහුසච්චෙනපි අකතං හොති. දිට්ඨියාපි අප්පච්චිද්ධං හොති. සාමසිකමපි විමුක්තිං න ලභති. භො කායස්සහෙද පරමමරණං භානාය පරෙති නො විසෙසාය, භානගාමියෙව හොති නො විසෙසගාමි. (5)

1. පච්චිද්ධං - ඡෙස්ස.
2. විසෙසගාමියෙව - සිමු.
3. පමාණකා - ඡෙස්ස. - සිමු
4. සුරතො - සිමු.
5. වච්චිතංසාරා - ඡෙස්ස.

ඉඛි පනානඤ්ඤ ඵකච්චස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අඛිගනො හොති. සමයෙන සමයඤ්චස්ස වච්ඡංසාරා¹ උපපජ්ඣති. තස්ස සචණෙනපි කතා හොති. බාහුසච්චෙනපි කතා හොති. දිට්ඨියාපි පච්චිද්ධං හොති. සාමයිකමපි විමුක්ඛිං ලභති. තො කායස්ස නෙදු පරමරණා විසෙසාය පරෙති නො භානාය, විසෙසගාමියෙව හොති, නො භානගාමී. (6)

නත්‍රානඤ්ඤ පමාණකා පමිණනනති: ඉමස්සපි තෙව ධම්මා, අපරස්සපි තෙව ධම්මා. කස්මා තෙසං ඵකො හිනො, ඵකො පණ්ණිතොති? තං හි තෙසං ආනඤ්ඤ හොති දීඝරතතා අභිතාය දුක්ඛාය.

නත්‍රානඤ්ඤ ඥස්ස පුග්ගලස්ස කොඛමානො අඛිගනො හොති. සමයෙන සමයඤ්චස්ස වච්ඡංසාරා උපපජ්ඣති. තස්ස සචණෙනපි කතා හොති බාහුසච්චෙනපි කතා හොති. දිට්ඨියාපි සුපච්චිද්ධං හොති. සාමයිකමපි විමුක්ඛිං ලභති. අයං ආනඤ්ඤ පුග්ගලො අමුනා පුරිමෙන පුග්ගලෙන අභිකක්ඛනතරො ව පණ්ණිකතරො ව. තං කියස්ස හෙතු: ඉමං භානඤ්ඤ පුග්ගලා ඛම්මසොභො තිබ්බහති. තදනතරං කො ජානෙය්‍ය අඤ්ඤත්‍ර තථාගතෙන?

තස්මාතිහ ආනඤ්ඤ මා පුග්ගලෙසු පමාණකා අනුච්ඡන්ති, මා පුග්ගලෙසු පමාණං ගණන්ති. ඛඤ්ඤති භානඤ්ඤ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණනන්තො.

අහං වා ආනඤ්ඤ පුග්ගලෙසු පමාණං ගණෙය්‍යං, යො වා පනස්ස මාදිසො.

කා වානඤ්ඤ මීගසාලා උපාසිකා බාලා අව්‍යතනා අමිකා අමිකපඤ්ඤා? කෙ ව පුරිසපුග්ගලපරොපරියඤ්ඤා?

ඉමෙ ඛො ආනඤ්ඤ ජ පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

යථාරූපෙන ආනඤ්ඤ සිලෙන පුරාණො සමන්තාගතො අහොසි, තථා-රූපෙන සිලෙන ඉසිදතො; සමන්තාගතො අහවිස්ස, නසිධි පුරාණො ඉසිදතස්ස ගතිමපි අඤ්ඤස්ස. යථාරූපාය ව ආනඤ්ඤ පඤ්ඤාය ඉසිදතො; සමන්තාගතො අහොසි, තථාරූපාය පඤ්ඤාය පුරාණො සමන්තාගතො අහවිස්ස, නසිධි ඉසිදතො; පුරාණස්ස ගතිමපි අඤ්ඤස්ස. ඉති ඛො ආනඤ්ඤ ඉමෙ පුග්ගලා උභො ඵකඛහිභාති.

1 වච්ඡංසාරා - චෙසං.

6. 1. 5. 3

[ඉණ සුභං]

[සංවජ්ඣිදානං]

(1) 45. දුම්රිද්ධං භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

(2) යමපි භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො¹ ඉණං ආදියති. ඉණංදහමපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

(3) යමපි භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො ඉණං ආදියති; වඩ්ඨිං පථිසුණාති.² වඩ්ඨිපි භික්ඛවෙ දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

(4) යමපි භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො වඩ්ඨිං පථිසුණිත්ථි; කාලාභනං වඩ්ඨිං හ දෙති. වොදෙත්තිපි හං. වොදහාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

(5) යමපි භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො වොදියමානො හ දෙති. අනුචරන්තිපි හං. අනුචරියාපි භික්ඛවෙ දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

(6) යමපි භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො අනුචරියමානො හ දෙති. ඛක්ඛන්තිපි හං. ඛක්ඛමපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනොති? එවං භනෙත.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධමපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. ඉණංදහමපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො. වඩ්ඨිපි දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනො. වොදහාපි දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනො. අනුචරියාපි දුක්ඛා ලොකස්මිං කාමභොගිනො. ඛක්ඛමපි දුක්ඛං ලොකස්මිං කාමභොගිනො.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ යස්ස කස්සපි සඤ්ඤා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, ශීරි නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තප්පං නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියං නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤා නත්ථි කුසලෙසු ධම්මෙසු,¹ අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අරියස්ස විනයෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො. හ ඛො භො භික්ඛවෙ දුම්රිද්ධො අස්සකො අනාලභියො, සඤ්ඤා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ශීරියා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තප්ප අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියෙ අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤා අසති කුසලෙසු ධම්මෙසු, කාමෙහ දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති. මනසා දුච්චරිතං චරති. ඉදමස්ස ඉණංදහස්මිං වදමි.

1 අනාලභියො - මජ්ඣිම, අනාදාසො - සං, අනාදාසො - සිමු
2 වුච්චති - මජ්ඣිම.

සො තස්ස භ්‍යාදුච්චරිතස්ස පච්ච්ඡාදනගෙතු පාපිකං ඉච්ඡං පණ්ණීදහති: මා මං ජඤ්ඤති ඉච්ඡති, මා මං ජඤ්ඤති සඛකපෙපති, මා මං ජඤ්ඤති වාචං භාසති, මා මං ජඤ්ඤති කායෙන පරක්කමති. සො තස්ස චච්ච්චරිත-තස්ස පච්ච්ඡාදනගෙතු -පෙ- සො තස්ස මනොදුච්චරිතස්ස පච්ච්ඡාදනගෙතු පාපිකං ඉච්ඡං පණ්ණීදහති: මා මං ජඤ්ඤති ඉච්ඡති, මා මං ජඤ්ඤති සඛකපෙපති, මා මං ජඤ්ඤති වාචං භාසති, මා මං ජඤ්ඤති කායෙන පරක්කමති. ඉදමස්ස වඩ්ඪියා වදමි.

තමෙනං පෙසලා සමුභවමාරි එවමාහංසු: “අයඤ්ච සො ආයස්මා එවංකාරි එවංසමාවාරො”ති. ඉදමස්ස වොදනාය වදමි.

තමෙනං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමූලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මිපපච්චාරසගතකා පාපකා අභුසලචිතකකා සමුදුචරන්ති. ඉදමස්ස අනුචරියාය වදමි.

ස ඛො සො භික්ඛවෙ දුට්ඨිඤ්ඤ අස්සපකා අනාලුභියො කායෙන දුච්චරිතං චරන්තා වාචාය දුච්චරිතං චරන්තා මනසා දුච්චරිතං චරන්තා කායස්ස හෙදු පරමමරණා තීරගඛකිනෙ වා ඛජ්ඣති, තීරච්ඡානගොතිඛකිනෙ වා.*

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤං එකඛමච්චපි සමනුපස්සාමි එවංදුරුණං එවං සට්ඨකං එවංඅනතරායකරං අනුතතරස්ස යොගකෙවම්ස්ස අභිගමාය යථාදිදං භික්ඛවෙ තීරගඛකිනං වා තීරච්ඡානගොතිඛකිනං වා’ති.

- 34. දුට්ඨිඤ්ඤං දුක්ඛං ලොකෙ ඉණාදහං ව චුච්චති,
දුට්ඨිඤ්ඤ ඉණමාදය භුඤ්ඤමාහො විහඤ්ඤති.
- 35. තතො අනුචරන්ති නං ඛකිනමිපි තිගච්ඡති.
එතං හි ඛකිනං දුක්ඛං කාමලාභාභිජපපිනං.
- 36. තථෙව අරිගචිනගෙ සඤ්ඤා යස්ස න විජ්ජති,
අභිරිකො අනොතතපපි පාපකම්මාවිනිච්ඡයො.¹
- 37. කායදුච්චරිතං න නාචා වච්ච්චරිතාති ව,
මනොදුච්චරිතං කන්තා මා මං ජඤ්ඤති² ඉච්ඡති.
- 38. සො සංසප්පති කායෙන වාචාය උදවෙතසා,
පාපකම්මං පච්චෙස්සන්තො තත් තත් පුනපුනං.
- 39. සො පාපකම්මො දුලෙච්චධො ජානං දුක්ඛට්ඨනතනො,
දුට්ඨිඤ්ඤ ඉණමාදයා භුඤ්ඤමාහො විහඤ්ඤති,
- 40. තතො අනුචරන්ති නං සඛකපා මානසා දුඛා,
ගාමෙ වා ගදී වා රඤ්ඤා යස්ස විපපිසාරජා.

1 පාපකම්මවිනිච්ඡයො-ඡජසා, පාපකම්මවිනිච්ඡයො- ඕසු, පාපකම්මං විනිච්ඡයො - භා.
 2 ජඤ්ඤති - මජ්ඣ.
 * එත් “ඉදමස්ස ඛකිනමි. වදමි” ඉති භවිතඛිකන්ති ඛායස්සි තථාපි තා පොත්ථෙකසු හදිස්සන්තො.

- 41. සො පාපකල්මො දුල්මෙධො ජානං දුක්ඛට්ඨතතනො,
යොතිමිඤ්ඤානරං ගනාචා නිරයෙ වාපි ඛජ්ඣති.
එනං ගි ඛිකිනං දුක්ඛං ගම්හා සිරො පමුච්චති.
- 42. ධම්මලඤ්ඤාති භොගෙහි දදං විතතං පසාදයං
උභයන්ථ කට්ඨාසො සඤ්ඤා සරමෙසිනො.
- 43. දිට්ඨධම්මතිනන්ථාය සමපරාය සුඛාය ච
එවිමෙතං ගහට්ඨානං වාගො පුඤ්ඤං පවහිසිති.
- 44. තපෙව අරියවිනයෙ සඤ්ඤා ගස්ස පනිට්ඨිතා
ගිරිමනො ච ඔත්තපථි පඤ්ඤාචා සීලසංවුත්තො.
- 45. එසො ඛො අරියවිනයෙ සුඛංථිවිති¹ චුච්චති
නිරාමිසං සුඛං ලඤ්ඤා උපෙඛං අබිතිට්ඨති.
- 46. පඤ්චනීවරණේ හිනා නිච්චං ආරඤ්චිරියො
කුඤ්ඤාති උපසම්පජ්ජි උකොදි නිපකො සත්තො.
- 47. එවං ඤ්ඤා යථාභුතං සබ්බසඤ්ඤාජනකඛයෙ
සබ්බසො අනුපාදාය සමමාවිතතං විමුච්චති.
- 48. තස්ස සමමා විමුත්තස්ස ඤ්ඤා ච ගොති තාදිත්තො
අකුප්පා මෙ විමුත්තති ගච්ඤ්ඤාජනකඛයෙ.
- 49. එනං ඛො පරමං ඤ්ඤානං එනං සුඛමනුත්තරං
අසොකං විරජං ඛෙමං එවමානණ්ණමුත්තමන්ති.

6. 1. 5. 4.

[මහාචූඤ්ඤා සුභාසං]

46. එවං මෙ සුතං එතා සමයං ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා චෙතිඤ්ඤා විහරති සහජාතීයං.² නත්ත ඛො අයස්මා මහාචූඤ්ඤා භික්ඛු ආමනොනසි: ‘ආචූඤ්ඤා භික්ඛවො’ති³ ‘ආචූඤ්ඤාති’ ඛො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො මහාචූඤ්ඤා පච්චෙස්සාසුං. ආයස්මා මහාචූඤ්ඤා එතදචොච:

(1) ඉධාචූඤ්ඤා ධම්මයොගා භික්ඛු කුඤ්ඤාභික්ඛු අපසාදෙනති: ඉමෙ පන “කුඤ්ඤාභික්ඛා කුඤ්ඤාභික්ඛා”ති කුඤ්ඤාභික්ඛා, පණ්ණාසකභී, කුඤ්ඤාභික්ඛා,⁴ කුඤ්ඤාභික්ඛා,⁵ කුඤ්ඤාභික්ඛා කුඤ්ඤාභික්ඛා, කුඤ්ඤාභික්ඛා කුඤ්ඤාභික්ඛා”ති. තන්ථ ධම්මයොගා ච භික්ඛු නපපසීදනති, කුඤ්ඤාභික්ඛා ච භික්ඛු නපපසීදනති, න ච ඛුජ්ජන-භික්ඛාය පටිපත්තා භොනති ඛුජ්ජනසුඛාය ඛුජ්ජනො ජනස්ස අන්ථාය භික්ඛාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

- 1. සුඛච්චිති - මජ්ඣ.
- 2. සයංජාතීයං - මජ්ඣ., සඤ්ඤාභීයං - සා.
- 3. හික්ඛවෙති - මජ්ඣ.
- 4. නිජ්ජාභික්ඛා අච්චිකුඤ්ඤාභික්ඛා - මජ්ඣ.
- 5. කුඤ්ඤාභික්ඛා - මජ්ඣ.
- 6. කුඤ්ඤාභික්ඛා - මජ්ඣ.

(2) ඉධ පනාට්ඨසො ක්කාසී භික්ඛු ධම්මයොගෙ භික්ඛු අපසාදෙනති: ඉමෙ පන “ධම්මයොගභ්වා ධම්මයොගභ්වා”ති උද්ධතා උත්තලා වපලා මුඛරා විකිණණවාචා මුට්ඨසසතී අසම්පජානා අසමාහිතා විබහනනවිතතා පාකතිජ්ඣයා. කිං හිමෙ ධම්මයොගා, කිනනිමෙ ධම්මයොගා, කථා හිමෙ¹ ධම්මයොගාති? තථ ක්කාසී ච භික්ඛු නපපසිදනති, ධම්මයොගා ච භික්ඛු නපපසිදනති, න ච බහුජනහිතාස පටිපත්තා භොනති බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(3) ඉධ පනාට්ඨසො ධම්මයොගා භික්ඛු ධම්මයොගානංයෙව භික්ඛුනං වණණං භාසනති, නො ක්කාසීනං භික්ඛුනං වණණං භාසනති. තථ ධම්මයොගා ච භික්ඛු නපපසිදනති, ක්කාසී ච භික්ඛු නපපසිදනති, න ච බහුජනහිතාය පටිපත්තා භොනති බහුජනසුඛාය බහුනො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(4) ඉධ පනාට්ඨසො ක්කාසී භික්ඛු ක්කාසීනං යෙව භික්ඛුනං වණණං භාසනති නො ධම්මයොගානං භික්ඛුනං වණණං භාසනති. තථ ක්කාසී ච භික්ඛු නපපසිදනති, ධම්මයොගා ච භික්ඛු නපපසිදනති, න ච බහුජනහිතාය පටිපට්ඨපත්තා භොනති බහුජන සුඛාය, බහුනො ජනස්ස අත්ථාය හිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං.

(5) තසමාතිභාට්ඨසො ඵලං සිකඛිතබ්බං: ධම්මයොගා සමානා ක්කාසීනා භික්ඛුනං වණණං භාසිස්සාමාහි. ඵලං හි වො ආට්ඨසො සිකඛිතබ්බං. තං කිස්ස හෙතු. අච්ඡරියා හෙතෙ ආට්ඨසො පුග්ගලා දුලලභා ලොකස්මිං, යෙ අමනං ධාතුං කායෙහ පුසිත්තා² විභරන්ති.

(6) තසමාතිභාට්ඨසො ඵලං සිකඛිතබ්බං: ක්කාසී සමානා ධම්මයොගානං භික්ඛුනං වණණං භාසිස්සාමාහි. ඵලං හි වො ආට්ඨසො සිකඛිතබ්බං. තං කිස්ස හෙතු: අච්ඡරියා හෙතෙ ආට්ඨසො පුග්ගලා දුලලභා ලොකස්මිං, යෙ ගම්මරං අත්ථපදං පඤ්ඤාය අනිවිජ්ඣි පස්සන්තිති.

6. 1. 5. 5.

[සඨමසජ්ඣධර්මක සුත්තං]

[සංවජ්ඣනීදානං]

47. අථ ඛො මොලියසීවකො පරිබ්බාජකො යෙන භගවා හෙනුපසඬඛකම්. උපසඬඛකම්ඤා භගවතා සඤ්ඤා සමෙමාදී. සමාදානීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙඤා ඵකමන්තං නිසීදී. ඵකමන්තං නිසිනො ඛො මොලියසීවකො පරිබ්බාජකො භගවන්තා ඵතදවොච:

‘සජ්ඣධර්මකො ධම්මො, සජ්ඣධර්මකො ධම්මො’ති භනොත ට්ඨවති. කිත්තාවතා නු ඛො භනොත සජ්ඣධර්මකො ධම්මො භොති, අකාලිකො ඵඤ්ඤාසීකො ඔපනසිකො පච්චත්තං වෙදීතබ්බො විඤ්ඤතිති?’

1. කථංඉමෙ - මජ්ඣ.
 2. ඵසිත්තා - කජ්ඣ.

තෙන හි සීවක තඤ්ඤවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි.¹ යථා තෙ ඛමෙසා තථා නං ව්‍යාකරෙය්‍යාසි. නං කිං මඤ්ඤසි සීවක සන්තං වා අඤ්ඤිතං ලොහං “අපී මෙ අඤ්ඤිතං ලොහොති” පජානාසි, අසන්තං වා අඤ්ඤිතං ලොහං “නපී මෙ අඤ්ඤිතං ලොහොති” පජානාසීති.

එවං හනෙන.

යං බො නිං සීවක සන්තං වා අඤ්ඤිතං ලොහං “අපී මෙ අඤ්ඤිතං ලොහොති” පජානාසි. අසන්තං වා අඤ්ඤිතං ලොහං “නපී මෙ අඤ්ඤිතං ලොහොති” පජානාසි.

එවං බො,² සීවක සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති - පෙ-

නං කිං මඤ්ඤසි සීවක සන්තං වා අඤ්ඤිතං දෙසං - පෙ - සන්තං වා අඤ්ඤිතං මොහං - පෙ - සන්තං වා අඤ්ඤිතං ලොහධම්මං - පෙ - සන්තං වා අඤ්ඤිතං දෙසධම්මං - පෙ - සන්තං වා අඤ්ඤිතං මොහ ධම්මං “අපී මෙ අඤ්ඤිතං මොහධම්මොති” පජානාසි, අසන්තං වා අඤ්ඤිතං මොහධම්මං, “නපී මෙ අඤ්ඤිතං මොහ ධම්මොති” පජානාසීති.

එවං හනෙන.

යා බො නිං සීවක සන්තං වා අඤ්ඤිතං මොහධම්මං “අපී මෙ අඤ්ඤිතං මොහධම්මොති” පජානාසි, අසන්තං වා අඤ්ඤිතං මොහධම්මං “නපී මෙ අඤ්ඤිතං මොහධම්මොති” පජානාසි.

එවං බො සීවක සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාසීති.

අභිකක්ඛන්තං - පෙ - උපාසකං මං හනෙන හගවා ධාරෙභු අඤ්ඤිතං පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

6. 1. 5. 6.

[දුතීයසන්දිට්ඨික සුභතං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

48. අප් බො අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො යෙන හගවා තෙනුපසබ්බකමි. උපසබ්බකමිනිා හගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනීයං කථං සාරුණීයං චීනිසාරෙභු, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනෙන්‍යා බො සො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතදවොච:

‘සන්දිට්ඨිකො ධම්මො සන්දිට්ඨිකො ධම්මො’ති හො ගොතම චුච්චති. කීන්තාවතා හු බො හො ගොතම සන්දිට්ඨිකො ධම්මො හොති, අකාලිකො එහිපසසිකො ඔපනසිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාසීති?

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ තඤ්ඤවෙත්ථ පටිපුච්ඡිස්සාමි. යථා තෙ ඛමෙසා තථා නං ව්‍යාකරොසි.³ නං කිං මඤ්ඤසි බ්‍රාහ්මණ, සන්තං වා අඤ්ඤිතං රාගං ‘අපී මෙ අඤ්ඤිතං රාගොති’ පජානාසි, අසන්තං වා අඤ්ඤිතං රාගං ‘නපී මෙ අඤ්ඤිතං රාගොති’ පජානාසීති.

එවං හො.

1. පටිපුච්ඡමි - මජ්ඣං, 2 එවිච්චි බො - මජ්ඣං. 3. ව්‍යාකරෙය්‍යාසි - මජ්ඣං.

යං ඛො තිං මුහුමණ සන්තං වා අජ්ඣන්තං රාගං ‘අඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං රාගොති’ පජානාසී, අසන්තං වා අජ්ඣන්තං රාගං ‘නඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං රාගොති’ පජානාසී.

එවං පි ඛො මුහුමණ සන්ධිට්ඨිකො ධම්මො හොති - පෙ-

තං කිං මඤ්ඤාසී මුහුමණ සන්තං වා අජ්ඣන්තං ඥානං - පෙ- සන්තං වා අජ්ඣන්තං මොහං - පෙ- සන්තං වා අජ්ඣන්තං කායසන්දේසං - පෙ- සන්තං වා අජ්ඣන්තං වච්ඤාසන්දේසං - පෙ- සන්තං වා අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසං ‘අඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසොති’ පජානාසී, අසන්තං වා අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසං ‘නඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසොති’ පජානාසීති.

එවං හො.

යං ඛො තිං මුහුමණ සන්තං වා අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසං ‘අඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසොති’ පජානාසී, අසන්තං වා අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසං ‘නඤ්ඤි මෙ අජ්ඣන්තං මනෝසන්දේසොති’ පජානාසී.

එවං ඛො මුහුමණ සන්ධිට්ඨිකො ධම්මො හොති අකාලිකො එතිපස්සිකො ඔපනසීකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤාසීති.

අභිකක්ඛන්තං හො ගොතමි, අභිකක්ඛන්තං හො ගොතමි - පෙ- උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති

[6. 1. 5. 7.]

බෙම් සුභතං

49. එකං සමයං භගවො ඤාච්ඤාසීයං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨ පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්චා ව බෙමො ආයස්චා ව සුමනො ඡාච්ඤාසීයං විහරන්ති අඤ්ඤාසමිං. අඨ ඛො ආයස්චා ව බෙමො ආයස්චා ව සුමනො යෙන භගවා තෙහුපසඛිකමිංසු. උපසඛිකමිත්ථා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං තීසිදිංසු. එකමන්තං තීසිනො ඛො ආයස්චා බෙමො භගවන්තං එතදවොචා:

යො සො භනෙත භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණවො චුසිත්චා කතකරණීයො ඔභිතකාරො අනුප්පත්තසද්ධො පරිකම්භහවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා- විමුක්ඛො, තස්ස න එවං හොති “අඤ්ඤි මෙ ගෙගොති වා අඤ්ඤි මෙ සද්ධොති වා අඤ්ඤි මෙ තීනොති වා”ති.

ඉදමමොචායස්චා¹ බෙමො සම්මුඤ්ඤාසී සත්ථා අහොසී. අඨ ඛො ආයස්චා බෙමො සම්මුඤ්ඤාසී මෙ සත්ථාති උඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා පදකම්භං කාචා පකකාමි.

1 ඉධමොචා අගමො - සිඞ්ඤ.

අථ ඛො ආයසමා සුමනො අචිරපකකනෙන ආයසමනෙන ඛෙමෙ භගවනං එතදචොචි:

“යො සො භනෙන භික්ඛු අරහං ඛිණ්ණාවො චුඤ්චවා කතකරණීයො ඔභිතහාරෙ අනුප්පත්තසද්දේථො පරිකඛිණ්භවසඤ්ඤාජනො සම්මදඤ්ඤා විමුඤ්ඤා, තස්ස න එවං හොති: ‘නත්ථි මෙ සෙයොති වා, නත්ථි මෙ සද්දිසොති වා, නත්ථි මෙ භිනොති වා.’”ති.

ඉදමචොචායසමා සුමනො සම්භුඤ්ඤා සථො අහොසි. අථ ඛො ආයසමා සුමනො සම්භුඤ්ඤා මෙ සථොති උට්ඨායානනා භගවනං අභවාදෙචො පදකඛිණං තචො පකකාමි.

අථ ඛො භගවා අචිරපකකනෙන ආයසමනෙන ච ඛෙමෙ ආයසමනෙන ච සුමනෙ භික්ඛු ආමෙන්නසි: එවං ඛො භික්ඛවෙ කුලපුත්තා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති, අදේථො ච චුඤ්ඤා, අත්තා ච අනුප්පතීනො. අථ ච පභ ඉධෙකචෙව මොඤ්ජුරිසා භස්මානනා මඤ්ඤා අඤ්ඤං ව්‍යාකරොන්ති. හෙ පට්ඨා විකාතං ආපජ්ජන්තිති.

49. හ උසොසු හ ඔමෙසු සමධෙත නොපනීයරෙ
ඛිණ්ණා සඤ්ජාති චුඤ්චං චුභව්වරිගං චරන්ති සඤ්ඤාජනවිපමුත්තාති.

6. 1. 5. 8.

[ඉද්දිය සංචරසුභාගං]

[සාමප්පිභිද්දනං]

50 ඉද්දියසංචරෙ භික්ඛවෙ අසති ඉද්දියසංචරවිපන්නාස්ස භතුපතිසං හොති සීලා. සීලෙ අසති සීලවිපන්නාස්ස භතුපතිසො හොති සම්මානමාධි. සම්මානමාධිච්චි අසති සම්මානමාධිවිපන්නාස්ස භතුපතිසං හොති යථාභුත-ඤ්ඤාඤ්ඤානං. යථාභුතඤ්ඤාඤ්ඤානෙන අසති යථාභුතඤ්ඤාඤ්ඤානවිපන්නාස්ස භතුපතිසො හොති නිබ්බිද්ධවිරාගො. නිබ්බිද්ධවිරාගෙ අසති නිබ්බිද්ධවිරාග-විපන්නාස්ස භතුපතිසං හොති විමුත්තීඤ්ඤාඤ්ඤානං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ රුකෙඛා සංඛාපලාසවිපන්නො, තස්ස පපටිකාපි හ පාරිපුරිං ගච්ඡති, තචොපි හ පාරිපුරිං ගච්ඡති, ඵෙගඤ්ච හ පාරිපුරිං ගච්ඡති, සාරොපි හ පාරිපුරිං ගච්ඡති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ ඉද්දිය සංචරෙ අසති ඉද්දියසංචරවිපන්නාස්ස භතුපතිසං හොති සීලං. -පෙ- [භතුපතිසං හොති] විමුත්තීඤ්ඤාඤ්ඤානං.

ඉන්ද්‍රියසංවරෙ හික්කවෙ සති ඉන්ද්‍රියසංවරසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නො ගොති සීලං. සීලෙ සති සීලසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො ගොති සම්මාසමාධි. සම්මාසමාධිමති සති සම්මාසමාධිසම්පන්නස්ස උපතිසංසම්පන්නො ගොති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනෙන සති යථාභුතඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො ගොති නිබ්බිදුච්චරාගො. නිබ්බිදුච්චරාගෙන සති නිබ්බිදුච්චරාගසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො ගොති විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනං.

තෙසෙථාපි හික්කවෙ රුකොනො සාඛාපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකාපි පාරිජුරිං ගච්ඡති, නවොපි පාරිජුරිං ගච්ඡති, ඵෙග්ගුපි පාරිජුරිං ගච්ඡති, සාධෙපි පාරිජුරිං ගච්ඡති, එවමෙව ඛො හික්කවෙ ඉන්ද්‍රියසංවරෙ සති ඉන්ද්‍රියසංවරසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො ගොති සීලං -පෙ- [උපතිසම්පන්නො ගොති] විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනනති.

6. 1. 5 9.

[ආනන්දෙ සුභතං]

[සාමන්තේදනං]

61. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙනායස්මා සාරිපුතො තෙනුපසංඛිකම්. උපසංඛිකම්ඤා ආයස්මතා සාරිපුතෙන න සද්ධිං සමොද්දි. සමොදනීයං සථා සාරාණීයං චීනිසාරෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ ආයස්මන්තං සාරිපුතං එතදවොච:

කීන්තාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සාරිපුතන හික්කු අස්සුතඤ්ඤෙව ධම්මං සුඤ්ඤාති, සුභා වස්ස ධම්මා න සමොචාං ගච්ඡන්ති, යෙ වස්ස ධම්මා පුබ්බෙ වෙනසා සම්මුච්චිපුබ්බා, තෙ ච සමුදවරන්ති, අවිඤ්ඤාතඤ්ඤෙ විජානාතීති.

ආයස්මා ඛො ආනන්දෙ බහුස්සුතො, පටිභාතු ආයස්මන්තඤ්ඤෙව ආනන්දනති.

තෙනහාට්ඨසො සාරිපුතන සුඤ්ඤාති සාධුකං මනසිකරොති භාසිස්සාමිති. එවමාට්ඨසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුතො ආයස්මතො ආනන්දස්ස පච්චයොසි. ආයස්මා ආනන්දෙ එතදවොච:

ඉධාට්ඨසො සාරිපුතන හික්කු ධම්මං පරියාපුඤ්ඤාති: සුභතං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං භාථං උදනං ඉතීට්ඨතකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලා. යථාසුතං¹ යථාපරිඥතං ධම්මං වින්ධාරෙන පරෙසං දෙතෙති. යථාසුතං යථාපරිඥතං ධම්මං වින්ධාරෙන පරෙසං වාචෙති. යථාසුතං යථාපරිඥතං ධම්මං වින්ධාරෙන සජ්ඣායං කරොති. යථාසුතං යථාපරිඥතං ධම්මං වෙකසා අනුචිතකෙකති, අනුචිතාරෙති, මනසානුපෙකති යස්මිං ආවාසෙ ථෙරා හික්කු විහරන්ති බහුස්සුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනගධරා මාතිකා-ධරා, නග්ගිං ආවාසෙ වස්සා උපෙති. තෙ කාලෙන කාලං උපසංඛිකම්ඤා පරිජුච්ඡති පරිපඤ්ඤාති: ඉදං භනොත කථං? ඉමස්ස කුච්ඡො'ති? තස්ස තෙ ආයස්මන්තො අවිච්චකෙඤ්ඤෙව විචරන්ති, අනුතතාතීකකඤ්ඤෙ උන්තාතීකරොන්ති. අනෙකච්චිතෙසු ච කඛිංචාතීයෙසු² ධම්මෙසු කඛිංචවිච්චනොදෙකති:

එතතාවතා හු ඛො ආට්ඨසො සාරිපුතන හික්කු අස්සුතඤ්ඤෙව ධම්මං සුඤ්ඤාති. සුභා වස්ස ධම්මා න සමොචාං ගච්ඡන්ති. යෙ වස්ස ධම්මා පුබ්බෙ වෙනසා සම්මුච්චිපුබ්බා තෙ ච සමුදවරන්ති, අවිඤ්ඤාතඤ්ඤෙ විජානාතීති.

1 සො යථා සුතං - මජ්ඣං 2 කඛිංචාතීයෙසු - කච්චි

අව්‍යවහාරය, අවිභවය, අවිභවය, යාව සුභාසිතමිදං ආයසමතා ආනන්දෙන. ඉමෙති ව මගං ජ්‍යෙෂ්ඨ ධර්මෙති සමන්තාගතං ආයසමතං ආනන්දං ධාරෙමි. (1) ආයසමා හි ආනන්දෙ ධර්මං පරියොජනාති: සුභතං ගෙග්‍යං වෙග්‍යාකරණං භාවං උදනං ඉතිච්ඡන්තං ජාතං අබ්‍රහ්මධර්මං වෙදලං. (2) ආයසමා ආනන්දෙ යථාසුභං යථාපරියතං ධර්මං වින්දාරෙන පරෙසං දෙසෙති. (3) ආයසමා ආනන්දෙ යථාසුභං යථාපරියතං ධර්මං වින්දාරෙන පරෙසං වාචෙති. (4) ආයසමා ආනන්දෙ යථාසුභං යථාපරියතං ධර්මං වින්දාරෙන සජ්ඣායං කරෙති. (5) ආයසමා ආනන්දෙ යථාසුභං යථාපරියතං ධර්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති, අනුචිතෙරති, මනසානුපෙකති. (6) ආයසමා ආනන්දෙ යමිං ආවාසෙ ථෙරා භික්ඛු විහරන්ති බ්‍රහ්මභූතා ආගතාගමා ධර්මධරා විනඤ්ඤා මානිකාධරා, තසමිං ආවාසෙ වසං උපෙති. තෙ ආයසමා ආනන්දෙ, කාලෙත කාලං උපසඤ්ඤා මිත්තං පරිපුච්ඡති, පරිපඤ්ඤාති “ඉදං භවෙත කථං, ඉමස්ස කිංචො”ති. තෙ ආයසමතො ආනන්දස්ස අවිච්චකෙඤ්ච විචරන්ති, අනුභවනාතීකතඤ්ච උත්තාතීකරොන්ති, අනෙකවිතිතෙසු මි කඛ්ඛාඨාතීයෙසු ධර්මෙසු කඛ්ඛං පරිවිනොදෙනති’ති.

6. 1. 5. 10.

[විනයය සුභතං]

[සාමන්තෙහිදනං]

52. අථ ඛො ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො ගෙග්‍ය භගවා තෙනුපසඤ්ඤා උපසඤ්ඤාමිත්තා භගවතා සද්ධිං සලෙච්චාදි. සලෙච්චාදතීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො ජාණ්ණසෙසාණි බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

(1) ඛන්තියා හො ගොතම කිමධිප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිච්චානා, කිං අභිනිච්චා, කිං පරියොසානාති?

ඛන්තියා ඛො බ්‍රාහ්මණ භොගාධිප්පායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, බලාධිච්චානා, පඨවිතිනිච්චා, ඉසාරිපරියොසානාති.

(2) බ්‍රාහ්මණා පහ හො ගොතම කිමධිප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිච්චානා, කිං අභිනිච්චා, කිං පරියොසානාති?

බ්‍රාහ්මණා ඛො බ්‍රාහ්මණ භොගාධිප්පායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, මන්තාධිච්චානා, යඤ්ඤාතිනිච්චා, බ්‍රහ්මලොකපරියොසානාති.

(3) භගපතීකා පහ හො ගොතම කිමධිප්පායා,¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිච්චානා, කිං අභිනිච්චා, කිං පරියොසානාති?

1. කිං අධිප්පායා - මර්ඝ.

ගහපතිකා ඛො චුභමණ්ණො ගොගාධිපපායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, සීපාධිධානා, කම්මන්තාතිතිවෙසා, නිට්ඨිතකම්මන්තපරියොසානානාති.

(4) ඉථි පන හො ගොතම කිම්බිපපායා¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිධානා කිං අතිතිවෙසා, කිං පරියොසානානාති.

ඉථි ඛො චුභමණ්ණ පුරිසාධිපපායා, අලභිකාරුපච්චාරා, පුත්තාධිධානා, අසපන්තිතිවෙසා,² ඉසාරියපරියොසානානාති.

(5) වොරා පන හො ගොතම කිම්බිපපායා¹ කිං උපච්චාරා, කිං අධිධානා කිං අතිතිවෙසා කිං පරියොසානානාති?

වොරා ඛො චුභමණ්ණ අදානාධිපපායා, ගහනුපච්චාරා, සාධාධිධානා³ අභිකාරුතිතිවෙසා,⁴ අදසානපරියොසානානාති.

(6) සමණො පන හො ගොතම කිම්බිපපායා, කිං උපච්චාරා, කිං අධිධානා, කිං අතිතිවෙසා කිං පරියොසානානාති.

සමණො ඛො චුභමණ්ණ ඛන්තිසොරච්චාරාධිපපායා, පඤ්ඤාපච්චාරා, සීලාධිධානා, ආකිඤ්ඤාභිතිවෙසා,⁵ නිබ්බානපරියොසානානාති.

අච්ඡරියං ගො ගොතම, අබ්භුතා හො ගොතම. ඛන්තියානම්පි හවං ගොතමො ජානාති අධිපපායඤ්ච, උපච්චාරඤ්ච, අධිධානඤ්ච, අතිතිවෙසඤ්ච, පරියොසානඤ්ච. චුභමණානම්පි හවං ගොතමො ජානාති -පෙ- ගහපතිකානම්පි හවං ගොතමො ජානාති -පෙ- ඉථිනම්පි හවං ගොතමො ජානාති -පෙ- වොරානම්පි හවං ගොතමො ජානාති -පෙ- සමණානම්පි හවං ගොතමො ජානාති අධිපපායඤ්ච, උපච්චාරඤ්ච, අධිධානඤ්ච, අතිතිවෙසඤ්ච, පරියොසානඤ්ච.

අභිකාරුන්තා හො ගොතම -පෙ- උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙත්ථ අච්ඡතග්ගෙ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතන්ති.

6. 1. 5. 11.

[අපමාද සුභංගං]

[සාමපච්චිකියානං]

53. අථ ඛො අඤ්ඤාතරො චුභමණො යෙන ගහවා නෙත්ථපභවිකඤ්ච. උපභවිකම්භවා ගහවතා සද්ධිං සමොද්දි. සමොදදනීයං කථං සාරාභීසං චීතීසාරෙභවා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො සො චුභමණො ගහමන්තං එතදවොච:

1 කිං අධිපපායා - මජ්ඣ. 2 අසපන්තිතිවෙසා - අධ්‍යාපනා, පඨිඅතිතිවෙසා - සො. 3 සාධාධිධානා - මජ්ඣ. 4 අභිකාරුභීතිවෙසා - අධ්‍යාපනා. 5 ආකිඤ්ඤාභිතිවෙසා - අධ්‍යාපනා, අභිඤ්ඤාභිතිවෙසා - සො.

අපී නු ඛො හො ගොතම ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා¹ තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අපී ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

කතමො පන හො ගොතම ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො යො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අප්පමාදෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකො.

(1) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යාති කානිච්ච ජඩ්ඛමානං² පාණානං පදජානාති, සබ්බානි තානි හජීපදෙ සමොධානං ගච්ඡන්ති. හජීපදං තෙසං අඤ්ඤාමකඛායති යදිදං මහභෙනන.³ ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ අප්පමාදෙ ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකො.

(2) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, කුට්ඨාගාරග්ගා යා කාවි ගොපානසීයො සබ්බානා කුට්ඨගමා කුට්ඨිනතා කුට්ඨසමොසරණා, කුට්ඨං තාසං අඤ්ඤාමකඛායති. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(3) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, බබ්බජ්ජායකො⁴ බබ්බජ්ජං ලාසිනා අග්ගෙ ගභෙනා ඔවුනාති, නීදවුනාති,⁵ නිච්ඡාදෙති. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(4) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, අඛපිණ්ණියා වණ්ඤවජීනතාය යාති කානිච්ච අමිනාති වණ්ඤප්පතිබ්බනිනානි, සබ්බානි තානි තදනියානි භවන්ති. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(5) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යෙ කෙච්චි කුඩ්ඛිරාජානො⁶ සබ්බෙ තෙ රඤ්ඤකු වකකච්චතියං අනුයුතතා⁷ භවන්ති, රාජා තෙසං වකකච්චතී අඤ්ඤාමකඛායති. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ [අප්පමාදෙ] -පෙ-

(6) සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, යා කාවි තාරකරුපානං පභා, සබ්බානා වජ්ජපභාය කලං නාග්ගන්ති සොලසීං, වජ්ජපභා තාසං අඤ්ඤාමකඛායති. ඵවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, අප්පමාදෙ ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකො.

අගං ඛො බ්‍රාහ්මණ, ඵකො ධම්මො භාවිතො බහුලීකතො උභො අපේ සමධිගග්ගා තිට්ඨති දිට්ඨධම්මකඤ්ඤව අත්ථං, යො ච අපේ සම්පරාසිකොති.

අභිකකන්තං හො ගොතම, අභිකකන්තං -පෙ- උපාසකා මං භව. ගොතමො; ධාරෙකු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතන්ති.

1 සමධිගග්ගා - ඡේසං. 2 ජඩ්ඛලානං - කප්ඵි 3 යදිදං ඡේතනාසත්තං - ඡේසං. 4 පබ්බජ්ජායකො - ඡේසං: 5 නීවුනාති - ඡේසං: 6 කුඤ්ඤරාජානො - ඡේසං. 7 අනුයුතතා - ඡේසං.

6. 1. 5. 12

[ධම්මක සුභතං]

54. එකං සමයං භගව; රාජභගෙ විහරති ගීජකුකුමෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ධම්මිකො ජාතිභුමියං ආවාසිකො භොති සබ්බසො ජාතිභුමියං සත්තසු ආවාසෙසු.

තත්‍ර සුදා ආයස්මා ධම්මිකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විශ්වාසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකාසිගමානා පරිභාසිගමානා විගෙසිගමානා විතුදිගමානා රොසිගමානා වාචාය, පක්කමනති, න සණ්ඨගනති¹ ඊඤ්චනති ආවාසං.

අථ ඛො ජාතිභුමකානං² උපාසකානං එතදභොසි: මයං ඛො භික්ඛු සබ්බං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛා-රෙන. අථ ච පන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමනති න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසං. කොච්ඡු ඛො භෙසු, කො පච්චයො යෙන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමනති, න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසනති?

අථ ඛො ජාතිභුමකානං උපාසකානං එතදභොසි: “අයං ඛො ආයස්මා ධම්මිකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විහිංසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකා-සිගමානා පරිභාසිගමානා විගෙසිගමානා විතුදිගමානා රොසිගමානා වාචාය, පක්කමනති, න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසං. ඤනුන මයං ආයස්මතං ධම්මිකං පබ්බාජෙය්‍යාමා:”ති.

අථ ඛො ජාතිභුමකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මිකො තෙත්‍රපසබ්බක-මිංසු. උපසබ්බකමිණා ආයස්මතං ධම්මිකං එතදවොචු: “පක්කමතු භනෙන ආයස්මා ධම්මිකො ඉමමතා ආවාසා, අලං තෙ ඉධ වාසෙනා:”ති.

අථ ඛො ආයස්මා ධම්මිකො තච්ඡා ආවාසා අඤ්ඤො අවාසං අගමාසි. තත්‍රපි සුදා ආයස්මා ධම්මිකො ආගන්තුකෙ භික්ඛු අකෙකාසති, පරිභාසති, විශ්වාසති, විතුදති, රොසෙති වාචාය. තෙ ච ආගන්තුකා භික්ඛු ආයස්මතා ධම්මිකෙන අකෙකාසිගමානා පරිභාසිගමානා විගෙසිගමානා විතුදිගමානා රොසිගමානා වාචාය, පක්කමනති, න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසං.

අථ ඛො ජාතිභුමකානං උපාසකානං එතදභොසි. “මයං ඛො භික්ඛු-සබ්බං පච්චුපට්ඨිතා විවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයභෙසජ්ජ-පරිකඛාරෙන, අථ ච පන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමනති, න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසං, කොච්ඡු ඛො භෙසු, කො පච්චයො යෙන ආගන්තුකා භික්ඛු පක්කමනති න සණ්ඨගනති, ඊඤ්චනති ආවාසනති.”

1. සණ්ඨගති මජ්ඣං.
2. ජාතිභුමක නං - 833.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: අයං ඛො අයස්මා ධම්මකො අගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී, පරිභාසනී, විද්විංසනී, විතුදතී, රොසෙතී වාචාය. තෙ ව අගනතුකා භික්ඛු අයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකාසි යමානා, පරිභාසි යමානා, විහෙසි යමානා, විතුදී යමානා, රොසි යමානා වාචාය, පකකමනතී, න සණ්ඨහනතී, රිඤ්චනතී අචාසා. යනුනු න මයං අයස්මතනං ධම්මකං පඤ්ඤාපේයසාමාති.

අථ ඛො ජාතිභූමිකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මකො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනි අයස්මතනං ධම්මකං එතදවොද්ධා: “පකකමිතු හනෙන අයස්මා ධම්මකො ඉම්මතාපි අචාසා, අලතෙන ඉධ වාසෙතාති.”

අථ ඛො අයස්මා ධම්මකො තමතාපි අචාසා අඤ්ඤං අචාසං අගමාසි. නත්ථි සුදං අයස්මා ධම්මකො අගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී -පෙ- රොසෙතී වාචාය. තෙ ව අගනතුකා භික්ඛු අයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකාසි යමානා පරිභාසි යමානා විහෙසි යමානා විතුදී යමානා රොසි යමානා වාචාය, පකකමනතී, න සණ්ඨහනතී, රිඤ්චනතී අචාසං.

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: මයං ඛො භික්ඛුසංඝං පච්චුපට්ඨිතා විචරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජ- පරිකකාරෙත. අථ ඛො පහ අගනතුකා භික්ඛු පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී අචාසං. කො හු ඛො හෙතු, කො පච්චයො යෙන අගනතුකා භික්ඛු පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී අචාසනතී?

අථ ඛො ජාතිභූමිකානං උපාසකානං එතදභොසි: “අයං ඛො අයස්මා ධම්මකො අගනතුකෙ භික්ඛු අකෙකාසනී -පෙ- රොසෙතී වාචාය. තෙ ව අගනතුකා භික්ඛු අයස්මතා ධම්මකෙන අකෙකාසි යමානා පරිභාසි යමානා විහෙසි යමානා විතුදී යමානා රොසි යමානා වාචාය, පකකමනතී න සණ්ඨහනතී රිඤ්චනතී අචාසං. යනුනු න මයං අයස්මතනං ධම්මකං පඤ්ඤාපේයසාමි සඤ්ඤො ජාතිභූමියං සත්තගි අචාසෙති”ති.

අථ ඛො ජාතිභූමිකා උපාසකා යෙනායස්මා ධම්මකො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිනි අයස්මතනං ධම්මකං එතදවොද්ධා: ‘පකකමිතු හනෙන අයස්මා ධම්මකො සඤ්ඤො ජාතිභූමියං සත්තගි අචාසෙති’ති.

අථ ඛො අයස්මතො ධම්මකස්ස එතදභොසි: “පඤ්ඤාපේයො ඛොලගි. ජාතිභූමිකෙති උපාසකෙති සඤ්ඤො ජාතිභූමියං සත්තගි අචාසෙති, කහනුඛොදගී ගච්ඡාමිති.” අථ ඛො අයස්මතො ධම්මකස්ස එතදභොසි: යනුනුනාහං යෙන ගභව; තෙනුපසඛකමෙඥ්ඤනතී,

අථ ඛො ආයඤ්චා ධම්මිකො පතනච්චිරමාදාය යෙන රාජගහං තෙන පකකාමී. අනුපුබ්බෙන යෙන රාජගහං යෙන ගිජ්ඣකුටො පබ්බතො යෙන භගවා තෙහුපසඛකමී. උපසඛකමීනා භාටනතා අභිවාදෙත්වා එකමනතං තිසිදි. එකමනතං තිසිනතං ඛො ආයඤ්චනතං ධම්මිකා භගවා එතදච්චොච: “භද්ද කුතො හු නාං බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, ආගච්චසීති. පබ්බාජ්ඤො අභා භනෙත ජාතිභුමකෙති උපාසකෙති සබ්බසො ජාතිභුමිං සතතති ආවාසෙතිති.” අලං බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, කීං තෙ ඉමීනා, යං නාං තතො තතො පබ්බාජෙතති, සො නාං තතො තතො පබ්බාජ්ඤො මමෙව සතතිකං¹ ආගච්චසී.

භුතපුබ්බං, බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සාමුද්දිකා වාණිජා තීරදස්සිං සකුණං ගහෙත්වා නාවාය සමුද්දං අජෙඤ්චාභාහනති. තෙ අතීරදකඛිණිසා නාවාය තීරදස්සිං සකුණං බ්‍රහ්මචරී. සො ගච්චතෙව පුරජ්ඣිමං දිසං, ගච්චති පච්චමං දිසං, ගච්චති උතතරං දිසං, ගච්චති දඤ්ඤිණං දිසං, ගච්චති උඤ්ඤං, ගච්චති අනුදිසං. සචෙ සො සමනතා තීරං පස්සති, තථා ගතකොච භොති. සචෙ පන සො සමනතා තීරං හ පස්සති, තමෙව නාවං පච්චා-ගච්චති. එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, යං නාං තතො තතො පබ්බා-ජෙතති, සො නාං තතො තතො පබ්බාජ්ඤො මමෙව සතතිකං¹ ආගච්චසී.

භුතපුබ්බං, බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, රඤ්ඤෙඤ්ඤ කොරබ්‍රහ්ම සුප්පතිට්ඨො නාම නිග්‍රොධිරාජා අභොසි පඤ්චසාඛො සිතච්චායො මනොරමො. සුප්පතිට්ඨො ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිග්‍රොධිරාජස්ස ආදානයොජනාති අභිති-වෙසො අභොසි, පඤ්චයොජනාති මූලකසනතානකානං. සුප්පතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිග්‍රොධිරාජස්ස නාව මහනතාති එලාති අභෙසු-සොයපාපි නාම ආලාභකථාලීකා, එවමස්ස සාදුති එලාති අභෙසු-සොයපාපි නාම බුද්ධමුට්ඨං අනෙලකං.² සුප්පතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, නිග්‍රොධිරාජස්ස එකං ඛකං රාජා පරිභුඤ්ඤති සද්ධිං ඉත්ථාගාරෙත. එකං ඛකං බලකායො පරිභුඤ්ඤති. එකං ඛකං තෙහමජානපද පරිභුඤ්ඤති. එකං ඛකං සමණබ්‍රාහ්මණා පරිභුඤ්ඤති. එකං ඛකං මීහපකඛිනො³ පරිභුඤ්ඤති. සුප්පතිට්ඨස්ස ඛො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික නිග්‍රොධිරාජස්ස හ කොච්චි එලාති රකඛති. හ ච සුදං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස එලාති ශිංසනති.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, අඤ්ඤතරො පුරිසො සුප්පතිට්ඨස්ස නිග්‍රොධි-රාජස්ස යාවදත්ථං එලාති භකඛිනා සාඛං භඤ්ඤිතා පකකාමී. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුප්පතිට්ඨ නිග්‍රොධිරාජෙ අභිවත්ථාය දෙවතාය එතදච්චොච: “අච්චිතං චත භො, අබ්බතං චත භො, යාච පාපො මනුස්සො යත්‍ර හි නාම සුප්පතිට්ඨස්ස නිග්‍රොධිරාජස්ස යාවදත්ථං එලාති භකඛිනා සාඛං භඤ්ඤිතා පකකාමිස්සති, යනනුත සුප්පතිට්ඨා නිග්‍රොධිරාජා ආයතිං එලං හ දදෙය්‍යා”ති. අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුප්පතිට්ඨා නිග්‍රොධිරාජා ආයතිං එලං නාදසී.

1. සතතිකං - ජෙසං. 2. සිලතං සිඞ්ඤ, 3. මීහා පකඛිනො - ජෙසං,

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, රාජා කොරඛොයා යෙන සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තෙනුපසඛකම්. උපසකම්ඤ්ඤා සකකං දෙවානම්ඤ්ඤං එතදවොච: “යග්ගෙ මාරිස, ජානෙග්ගාසි, සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජා ඵලං න දෙති”ති.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තථාරූපං ඉද්ධාති-සඛාරං අභිසඛොසි යථා භුතා වාතට්ඨිඤ්ඤා අගනනා සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජං පච්චෙතෙසි¹ උමුලුමකාසි.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ථා දෙවතා දුකඛි දුමමනා අසසුමුඛි රුදමානා එකමනතා අට්ඨාසි.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ යෙන සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ථා දෙවතා තෙනුපසඛකම්. උපසකම්ඤ්ඤා සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජෙ අභිවජ්ථා දෙවතං එතදවොච: “කිනනු ඤං දෙවතෙ දුකඛි දුමමනා අසසුමුඛි රුදමානා එකමනතා සීතා”ති.

තථා හි පහ මෙ මාරිස, භුතා වාතට්ඨිඤ්ඤා අගනනා භවනං පච්චෙතෙසි¹ උමුලුමකාසීති.

අපි නු ඤං දෙවතෙ, රුකඛධමෙම සීතාය භුතා වාතට්ඨිඤ්ඤා අගනනා භවනං පච්චෙතෙසි¹ උමුලුමකාසීති. කථං පහ මාරිස රුකෙඛා රුකඛධමෙම සීතො භොතීති.

ඉධ දෙවතෙ, රුකඛස්ස මූලං මූලජීකා හරන්ති, තචං තචජීකා හරන්ති, පතනා පතනජීකා හරන්ති, පුපථං පුපථජීකා හරන්ති, ඵලං ඵලජීකා හරන්ති. න ච තෙන දෙවතාය අනතනමනතා වා අනතිරඤ්ඤි වා² කරණීයා. ඵචං ඛො දෙවතෙ රුකෙඛා රුකඛධමෙම සීතො භොතීති.

අට්ඨිතායෙව ඛො මෙ මාරිස රුකඛධමෙම භුතා වාතට්ඨිඤ්ඤා අගනනා භවනං පච්චෙතෙසි³ උමුලුමකාසීති. සචෙ ඛො ඤං දෙවතෙ රුකඛධමෙම තිට්ඨොග්ගාසි, සීගා තෙ භවනං යථාපුරෙති. ධස්සාමගං මාරිස රුකඛධමෙම, භොතු මෙ භවනං යථාපුරෙති.

අථ ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සකෙකා දෙවානම්ඤ්ඤ තථාරූපං ඉද්ධාති-සඛාරං අභිසඛොසි, යථා භුතා වාතට්ඨිඤ්ඤා අගනනා සුපපතිට්ඨො නිග්‍රොධරාජං උසාපෙසි. සචජ්චිති මූලාති අහෙසු.

එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, අපි නු තං සමණධමෙම සීතං ජාතභූමකා උපාසකා පඛොපෙසුං සඛොසො ජාතභූමිගං සතනති අවාසෙහීති. කථං පහ හතෙත සමණො සමණධමෙම සීතො භොතීති. ඉධ බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සමණො අනෙකාසනතං න පච්චෙතෙකාසති. රොසෙතතං⁴ න පටිරොසෙති. භණ්ඩනතං න පටිභණ්ඩති. ඵචං ඛො බ්‍රාහ්මණ ධම්මක, සමණො සමණධමෙම සීතො භොතීති.

අට්ඨිතඤ්ඤෙව ඛො මං හතෙත සමණධමෙම ජාතිභූමකා උපාසකා පඛොපෙසුං සඛොසො ජාතිභූමිගං සතනති අවාසෙහීති.

1 පාතෙසි - සිමු
2 අභිසඛනදි - මජ්ඣං.
3 පාතෙසි - සිමු.
4 රොසතං - මජ්ඣං.

(1) භුතපුබ්බං. බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුනෙතනො නාම සන්ථා අභොසි තිත්ථකරො කාමෙසු චිතරාගො. සුනෙතනංඤ්ඤා ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සඤ්ඤානො අනෙකානි සාවකසතානි අභෙසුං. සුනෙතනො සන්ථා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙති. යෙ ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුනෙතනංඤ්ඤා සඤ්ඤානො බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙනංඤ්ඤා විතතානි න පසාදෙසුං, තෙ කායංඤ්ඤා හෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපානා තීරං උපපජ්ජංසු. යෙ ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සුනෙතනංඤ්ඤා සඤ්ඤානො බ්‍රාහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙනංඤ්ඤා විතතානි පසාදෙසුං, තෙ කායංඤ්ඤා හෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජංසු.

(2) භුතපුබ්බං. බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, මුග්ගපකෙධා නාම සන්ථා අභොසි -පෙ- (3) අරණේමි නාම සන්ථා අභොසි -පෙ- (4) කුද්දුලකො නාම සන්ථා අභොසි -පෙ- (5) හන්ඨිපාලො නාම සන්ථා අභොසි -පෙ- (6) ජොති-සාලො නාම සන්ථා අභොසි තිත්ථකරො කාමෙසු චිතරාගො. ජොතිපාලංඤ්ඤා ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සඤ්ඤානො අනෙකානි සාවකසතානි අභෙසුං. ජොතිපාලො සන්ථා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙති. යෙ ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, ජොතිපාලංඤ්ඤා සඤ්ඤානො බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙනංඤ්ඤා විතතානි න පසාදෙසුං, තෙ කායංඤ්ඤා හෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපානං තීරං උපපජ්ජංසු. යෙ ධො පන බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, ජොතිපාලංඤ්ඤා සඤ්ඤානො බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙනංඤ්ඤා විතතානි පසාදෙසුං, තෙ කායංඤ්ඤා හෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජංසු.

තං කිං මඤ්ඤෙසි බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, යො ඉමෙ පි සන්ථාතරෙ තිත්ථකරෙ කාමෙසු චිතරාගෙ අනෙකසතපරිචාරෙ සසාවකසමිස පදුට්ඨචිතෙනා අකෙකාසෙය්‍ය, පරිභාසෙය්‍ය, බහුං සො අපුඤ්ඤං පසචෙය්‍යති. එවං භනෙත, යො ධො බ්‍රාහ්මණ ධම්මික ඉමෙ ජ සන්ථාතරෙ තිත්ථකරෙ කාමෙසු චිතරාගෙ අනෙකසතපරිචාරෙ සසාවකසමිස පදුට්ඨචිතෙනා අකෙකාසෙය්‍ය පරිභාසෙය්‍ය, බහුං සො අපුඤ්ඤං පසචෙය්‍ය, යො එකං¹ දිට්ඨිසම්පන්න පුග්ගලං පදුට්ඨචිතෙනා අකෙකාසති පරිභාසති, අයං තතො බහුතරං අපුඤ්ඤං පසචෙති. තං කිංඤ්ඤා හෙතු?

නාහං බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, ඉතො බහිද්ධා එවරුපිං බනතිං. චදුමි යථා මං සබ්‍රහ්මචාරිඤ්ඤා. තසමානිහ බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, එවං සිකඛිතබ්බං. “න තො ආම්සබ්‍රහ්මචාරිඤ්ඤා² විතතානි පදුට්ඨානි භවිසුන්තීති. එවං හි තෙ බ්‍රාහ්මණ ධම්මික, සිකඛිතබ්බනති.

- 50. සුනෙතනො මුග්ගපකෙධා ච අරණේමි ච බ්‍රාහ්මණො කුද්දුලකො අහු සන්ථා හන්ඨිපාලො ච මාණවො.
- 51. ජොතිපාලො ච ගොච්ඤ්ඤා අහු සත්ත පුරොභිතො අභිංසෙතෙ³ අනිතංසෙ ජ සන්ථාතරො යසංසිනො,
- 52. තීරාමගකිං කාරුණේ විමුත්තා කාමසඤ්ඤාජනානිහා කාමරාහං විරාජේත්වා බ්‍රහ්මලොකුපහා අහු.⁴

1 එකං - සිමු.
 2 සම්පබ්‍රහ්මචාරිඤ්ඤා - මජ්ඣ. නතො සබ්‍රහ්මචාරිඤ්ඤා - සිමු, PTS.
 3 අභිංසතො - මජ්ඣ, සිමු, අභිංසෙතො - සං.
 4 අහු - මජ්ඣ.

- 53. අහෙසුං සාවකා තෙසං අනෙකානි සනාතිපි නිරාමගඤ්ඤා කරුණෙ විමුත්තා කාමසඤ්ඤාජනාතිගා කාමරාගං විරාජෙති; බ්‍රහ්මලොකුපගා අහු.¹
- 54. යෙ තෙ ඉසී බාහිරතෙ චිතරාගෙ සමාගිතෙ පදුට්ඨමනසවිකපෙසා යො නරො පරිභාසති,
- 55. බහුඤ්ච සො පසවති අපුඤ්ඤං නාදිසො නරො. යො වෙකං දිට්ඨිසම්පන්නං භික්ඛුං බ්‍රහ්මස්ස සාවකං,
- 56. පදුට්ඨමනසවිකපෙසා යො නරො පරිභාසති, අයං නතො බහුතරං අපුඤ්ඤං පසවෙ නරො.
- 57. න සාමුරුපං අයිදෙ දිට්ඨිට්ඨානපභාසිනං සත්තමො; පුග්ගලො එසො අරියසවිකස්ස වුච්චති.
- 58. අචිතරාගො කාමෙසු ගස්ස පඤ්චිත්ථිතා මුදු සඤ්ඤා සතී ච විරියං සමපො ච විපස්සනා.
- 59. නාදිසං භික්ඛුමාසජ්ජ² පුබ්බෙව උපහඤ්ඤති අත්තානං උපහනත්වාන පච්ඡා අඤ්ඤං විශිංසති.
- 60. යො ච රක්ඛති අත්තානං රක්ඛිතො තස්ස බාහිරො තසමා රකෙඛග්ග අත්තානං අක්ඛිතො පණ්ඨිතො සද්දති.

ධම්මකවග්ගො සඤ්චමො.

නසුඤ්ඤානං:

නාග මිගසාලා ඉණං වුඤ්ඤං දොව සන්දිට්ඨිකං³
 බෙම ඉන්ද්‍රියා අහන්දු බතතියා අපමාදෙන ධම්මකොති.

පඨමො පණ්ණාසකො.

1. අහු - මජ්ඣං.
 2. භික්ඛුං අසජ්ජ - සීඛු.
 3. වුඤ්ඤංදොව සන්දිට්ඨිකා දුච්ච - මජ්ඣං.

2. දුතියො පණණාසකො.

මහාවග්ගො.

6. 2. 1. 1.

[සොණ සුභතං]

1. එවමෙව සුභං එකං සමයං භගවා රූපභගෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සොණො රූපභගෙ විහරති සිතවනස්මිං.

අථ ඛො ආයස්මතො සොණස්ස රහොගතස්ස පතිසලුච්ඡිනස්ස එවං වේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ ඛො කෙච්ඡි භගවතො සාවකා ආරභ්බිච්චියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤාතරො. අථ ච පන මෙ න අනුපාදය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සකකා භොගෙ ච භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ච කාතුං. යනනුනාහං සිකං පච්චකංගං භිනායාවතතිඤා භොගෙ ච භුඤ්ජයාං, පුඤ්ඤති ච කරෙය්‍යන්ති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මතො සොණස්ස වේතසා වේතො පරිචිතකක-මඤ්ඤාය හෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්මිඤ්ජන්තං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්මිඤ්ජෙය්‍ය, එව මෙවං¹ ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අනාර-රහිතො සිතවනෙ ආයස්මතො සොණස්ස පමුටෙ පාතුරභොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ. ආයස්මාපි ඛො සොණො භගවන්තං අභිවා-දෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං සොණං භගවා එතදවොච:

නනු තෙ සොණ, රහොගතස්ස පතිසලුච්ඡිනස්ස එවං වේතසො පරිචිතකෙකා උදපාදි: “යෙ ඛො කෙච්ඡි භගවතො සාවකා ආරභ්බිච්චියා විහරන්ති, අහං තෙසං අඤ්ඤාතරො, අථ ච පන මෙ න අනුපාදය ආසවෙහි චිත්තං විමුච්චති. සංවිජ්ජන්ති ඛො පන මෙ කුලෙ භොගා. සකකා භොගෙ ච භුඤ්ජතුං පුඤ්ඤති ච කාතුං. යනනුනාහං සිකං පච්චකංගං භිනායා-වතතිඤා භොගෙ ච භුඤ්ජෙය්‍ය, පුඤ්ඤති ච කරෙය්‍යන්ති”

එවං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි, සොණ කුසලො ඤාං පුට්ඨෙ අගාරිකභුතො චිණාය තන්තිස්සරෙති.

එවං භනෙත.

තං කිං මඤ්ඤාසි සොණ යදු තෙ චිණාය තන්තියො අභිවායතා භොන්ති, අපි නු තෙ චිණා තස්මිං සමයෙ සරච්චි වා භොති, කම්මඤ්ඤා වාති.

නො භෙතං භනෙත.

තා කිං මඤ්ඤාසි සොණ යදු තෙ චිණාය තන්තියො අභිසිච්චිලා භොන්ති, අපි නු තෙ චිණා තස්මිං සමයෙ සරච්චි වා භොති කම්මඤ්ඤා වාති නො භෙතං භනෙත.

1 එවමෙව ඛො - ඡජ්ඣ,

යද පන නෙ සොණ වීණාය තනතියො න අව්වායනා; හොනති න අතිසිපිලා, සමෙ ගුණෙ පතිට්ඨිනා, අපි නු නෙ වීණා තසමිං සමයෙ සරවතී වා; හොති කමමඤ්ඤා වාති.

එවමහනෙත.

එවමෙව බො සොණ අව්වාරභිං විරියං උභව්වාය සංවතතති. අතිලීනං විරියං¹ කොසජජාය සංවතතති. තසමාතිහ නිං සොණ, විරියසමතං අභිට්ඨා, ඉන්ද්‍රියානං ව සමතං පටිවිජ්ඣා, තත්ථ ව නිමිත්තං ගණ්ඨාසීති.

“එවමහනෙතති බො අයසමා සොණො හගවතො පච්චෙස්සාසි.

අථ බො හගවා අයසමනතං සොණං ඉමීනා ඔවාදෙන ඔට්ඨිනා සොයපාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිඤ්ජනං වා බාහං පසාරෙය්‍ය. පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ජය්‍ය, එවමෙව බො සීතවනෙ අනතරඝිත්තො ගිජ්ඣකුලෙ පබ්බතෙ පාඤ්ඤාහොසි.

අථ බො අයසමා සොණො අපරෙන සමයෙන විරියසමිතං අභිට්ඨාසි - ඉන්ද්‍රියානඤ්ඤා සමතං පටිවිජ්ඣා. තත්ථ ව නිමිත්තං අග්ගහෙසි. අථ බො අයසමා සොණො එකො වූපකට්ඨො අපමනෙතො අධාපි පතිතනෙතො විහරනෙතො න විරසෙව යසසථාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරසමා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙව සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකානා උපසමපජ්ජ වීභාසි. “වීණා ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථත්තායා”ති අබ්භඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ව පනායසමා සොණො අරහතා අහොසි.

අථ බො අයසමතො සොණස්ස අරහතපත්තස්ස එතදහොසි: “යනනුනාහං යෙන හගවා තෙනුපසඛකමෙය්‍යා, උපසඛකමිත්ථා; හගවතො සනතිකෙ අඤ්ඤං ව්‍යාකරෙය්‍යනති.” අථ බො අයසමා සොණො යෙන හගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ථා; හගවත්ථං අභිවාදෙව; එකමිත්තං නීසීදි. එකමිත්තං නීසීනො; බො අයගමා; සොණො හගවතං එතදවොච:

යො සො හභෙත භික්ඛු අරහා වීණාතවො; වුසිතවා; කතකරණීයො; ඔතිතභාතො; අනුපත්තසද්දරො; පරිකඛිණභවිසංයොජනො; සමමදඤ්ඤාවිමුත්තො, සො ජ ඨානාති අධිමුත්තො; හොති; නෙකඛමමාධිමුත්තො; හොති. පටිවෙකාධිමුත්තො; හොති. අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුත්තො; හොති. තණ්හකඛියාධිමුත්තො; හොති. උපද්‍යනකඛියාධිමුත්තො; හොති. අසමොභාධිමුත්තො; හොති.

(1) සීයා බො පන හනෙත, ඉධෙකච්චස්ස අයසමතො එවමස්ස: ‘කෙවලං සඤ්ඤාමත්තකං නුත අයමායසමා නිසස්සාය නෙකඛමමාධිමුත්තො,’ති. හ බො පනෙතං හනෙත එවං දට්ඨබ්බං. වීණාසවො හනෙත භික්ඛු වුසිතවා. කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො අසමනුපස්සනො; කතසමා; පතිවයං, බයා රාගස්ස විතරාගත්තා නෙකඛමමාධිමුත්තො; හොති. බයා දොස්ස විතදොසත්තා නෙකඛමමාධිමුත්තො; හොති, බයා මොහස්ස විතමොහත්තා නෙකඛමමාධිමුත්තො; හොති.

1. අතිසිපිලා විරිය, - ඡෙසං,

(2) සීයා බො පන භනෙන, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මනො ඵචමස්ස: “ලාභසක්කාරසීලොකං නුන අයමායස්මා නිකාමග්ගමානො පච්චෙකාධි-
 මුතෙනා”ති. න බො පනෙනං භනෙන. ඵවා දට්ඨබ්බං. ඛිණාසවො
 භනෙන, භික්ඛු ට්‍රිසිත්වා කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො අසමනු-
 පස්සනෙනා කතස්ස වා පභිවයං, බයා රාගස්ස චිත්රාගත්තා පච්චෙකාධි-
 මුතෙනා ගොති, බයා දෙසස්ස චිතදෙසත්තා පච්චෙකාධිමුතෙනා ගොති,
 බයා මොහස්ස චිතමොහත්තා පච්චෙකාධිමුතෙනා ගොති.

(3) සීයා බො පන භනෙන, ඉධෙකච්චස්ස ආයස්මනො ඵචමස්ස:
 සීලබ්බතපරාමාසං නුන අයමායස්මා සාරතො පච්චාගච්ඡනෙනා අබ්‍යා-
 පජ්ඣාධිමුතෙනා ගොති. න බො පනෙනං භනෙන, ඵවා දට්ඨබ්බං.
 ඛිණාසවො භනෙන, භික්ඛු ට්‍රිසිත්වා කතකරණීයො, කරණීයං අත්තනො
 අසමනුපස්සනෙනා කතස්ස වා පභිවයං, බයා රාගස්ස චිත්රාගත්තා
 අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුතෙනා ගොති, බයා දෙසස්ස චිතදෙසත්තා, අබ්‍යාපජ්ඣාධි-
 මුතෙනා ගොති, බයා මොහස්ස චිතමොහත්තා අබ්‍යාපජ්ඣාධිමුතෙනා
 ගොති. -පෙ-

(4) බයා රාගස්ස චිත්රාගත්තා නණ්හකඛයාධිමුතෙනා ගොති, බයා
 දෙසස්ස චිතදෙසත්තා නණ්හකඛයාධිමුතෙනා ගොති, බයා මොහස්ස
 චිතමොහත්තා නණ්හකඛයාධිමුතෙනා ගොති -පෙ-

(5) බයා රාගස්ස චිත්රාගත්තා උපාදනකඛයාධිමුතෙනා ගොති,
 බයා දෙසස්ස චිතදෙසත්තා උපාදනකඛයාධිමුතෙනා ගොති, බයා මොහස්ස
 චිතමොහත්තා උපාදනකඛයාධිමුතෙනා ගොති -පෙ-

(6) බයා රාගස්ස චිත්රාගත්තා අසමොහාධිමුතෙනා ගොති, බයා
 දෙසස්ස චිතදෙසත්තා අසමොහාධිමුතෙනා ගොති, බයා මොහස්ස
 චිතමොහත්තා අසමොහාධිමුතෙනා ගොති.

ඵවා සමාච්චිමුත්තචිත්තස්ස, භනෙන, භික්ඛුතො භුසා වෙපි චක්ඛු-
 විඤ්ඤායා රූපා චක්ඛුස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං
 පරියාදියන්ති, අමීසසීකතමෙවස්ස චිත්තං ගොති, සීතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං.
 වග්ගොස්සානුපස්සති. භුසා වෙපි සොතච්ඤ්ඤායා සද්දා [සොතස්ස
 ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ- සානච්ඤ්ඤායා ගණා [සානස්ස ආපාථමා-
 ගච්ඡන්ති] -පෙ- ජ්ථහාච්ඤ්ඤායා රසා [ජ්ථහාය ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ-
 කායච්ඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බා [කායස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති] -පෙ-
 මනොච්ඤ්ඤායා ඛම්මං මනස්ස ආපාථමාගච්ඡන්ති, නෙවස්ස චිත්තං
 පරියාදියන්ති, අමීසසීකතමෙවස්ස චිත්තං ගොති, සීතං ආනෙඤ්ජප්පත්තං,
 වග්ගොස්සානුපස්සති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන සෙලො පබ්බතො අච්ඡද්දො අසුසිරො ඵකස්නො.
 අථ පුරුඤ්චමාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨිකී නෙව තං
 සඛිකමෙපය්‍ය, න සමපකමෙපය්‍ය, න සමපවෙධෙය්‍ය, අථ පච්ඡමාය වෙපි
 දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨිකී -පෙ- අථ උත්තරාය වෙපි දිසාය
 ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වාතට්ඨිකී -පෙ- අථ දකුණිකාය වෙපි දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය
 භුසා වාතට්ඨිකී නෙව තං සඛිකමෙපය්‍ය, න සමපකමෙපය්‍ය, න සමපවෙ-
 ඛෙය්‍ය.

එවමෙව ඛො භනෙන, එවං සමමාච්ඡිකතචිත්තං භික්ඛුනො භුතා වෙපි චක්ඛුච්ඤෙඤායා රූපා චක්ඛුඤා අපාඨමාගච්ඡන්ති, හෙවං චිත්තං පරියාදියන්ති. අමිඤ්ඤානමෙවං චිත්තං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපපතං, වයං වසානුපසානති. භුතා වෙපි සොනච්ඤෙඤායා සද්දා -පෙ- සානච්ඤෙඤායා ගඤ්ඤා -පෙ- ජ්චතාච්ඤෙඤායා රසා -පෙ- කායච්ඤෙඤායා පොඨඨඛො -පෙ- මනොච්ඤෙඤායා ධම්මා මනං ආපාඨමාගච්ඡන්ති, හෙවං චිත්තං පරියාදියන්ති, අමිඤ්ඤානමෙවං චිත්තං හොති සීතං ආනෙඤ්ජපපතං, වයං වසානුපසානති.

- 61. තෙකඛමං අභිච්ඡිකතං පච්චෙකඤ්ච වෙතසො අබ්බාපඤ්ඤාච්ඡිකතං උපාදනකඛං ව.
- 62. තණ්හකඛංභිච්ඡිකතං අසමොභඤ්ච වෙතසො දිස්වා ආයනනුපාදං සමමාචිත්තං චිච්චති.
- 63. තං සමමාච්ඡිකතං සන්තචිත්තං භික්ඛුනො කතං පච්චෙයො තඤ්ඤි කරණං න චිජ්ජති.
- 64. සෙලො යඨ එකසතො වාතෙන න සමිරති එවං රූපා රසා සද්දා ගඤ්ඤා ඵසා ව කෙච්චා.
- 65. ඉඨං ධම්මා අනිඨං ච නපවෙධෙතති තාදිනො සීතං චිත්තං විපාච්ඡිකතං වයං වසානුපසානති.

6. 2. 1. 2.

[එභගුණසුභතං]

[සංවිජ්ජිතීදානං]

2. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා එභගුණො ආබ්බාසො හොති දුක්ඛිනො බාලාගිලානො. අඨ ඛො ආයස්මා ආනිජෙඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඛිකමි, උපසඛිකමිති; භගවන්තං අභිවාදෙති; එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා ආනෙඤ්ඤා භගවන්තං එතදවොච :

“ආයස්මා භනෙන එභගුණො ආබ්බාසො දුක්ඛිනො බාලාගිලානො, සාධු භනෙන භගවා යෙනායස්මා එභගුණො තෙනුපසඛිකමතු අනුකම්පං උපාදයා”ති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන.

අඨ ඛො භගවා සායනභසමයං පතිසලානා වුට්ඨිනො යෙනා-යස්මා එභගුණො තෙනුපසඛිකමි. අද්දසා ඛො ආයස්මා එභගුණො භගවන්තං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන මිඤ්චනෙ සමඤ්චාසි 1අඨ ඛො භගවා ආයස්මන්තං එභගුණං එතදවොච: අලං එභගුණං, මා තිං මඤ්චනෙ සමඤ්චාසි. සන්තිමානි ආසනානි පුරෙ² පඤ්ඤාතානි, තඤ්ඤානං නිසිදියාමිති. නිසිදි භගවා පඤ්ඤාතෙන ආනතො. නිසජ්ඣ ඛො භගවා ආයස්මන්තං එභගුණං එතදවොච:

“කච්චි තෙ එභගුණ ඛමතීයං, කච්චි යාපතීයං, කච්චි දුක්ඛා³ වෙදනා පච්ඤාමනාති නො අභිකාමනාති, පච්ඤාමොසානං පඤ්ඤායති නො අභිකාමොති.

1. සමඤ්චාසි - මජ්ඣං. සමඤ්චාසි. සිච්ච සා.
2. පුරෙසි - මජ්ඣං. 3. කච්චි තෙ දුක්ඛා - මජ්ඣං.

හ මෙ භනෙන ඛමනීයං, හ යාපනීයං, බාලුභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති හො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති හො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන, බලවා පුරිසො තිණ්හන සිඛරෙන මුඛානං¹ අභිමනෙය්‍ය² එවමෙව ඛො මෙ භනෙන අධිමතතා වාතා මුඛානං භහනති. හ මෙ භනෙන ඛමනීයං, හ යාපනීයං, බාලුභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, හො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති හො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන බලවා පුරිසො දලොහන වරතභවකේන³ සීසෙ සීසවෙඨනං දදෙය්‍ය, එවමෙම ඛො මෙ භනෙන, අධිමතතා සීසෙ සීස-වෙදනා, හ මෙ භනෙන ඛමනීයං, හ යාපනීයං, බාලුභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, හො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති හො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන, දකෙඛා ගොසාතකො වා ගොසාතකනෙතවාසි වා තිණ්හන ගොවිකනතනෙන කුච්ඡං පටික්ඛනතය්‍ය, එවමෙව ඛො මෙ භනෙන, අධිමතතා වාතා කුච්ඡං පටික්ඛනනති. හ මෙ භනෙන ඛමනීයං, හ යාපනීයං, බාලුභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, හො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති, හො පටික්ඛමොති.

සෙය්‍යථාපි භනෙන, බලවනො පුරිසා දුබ්බලතරං පුරිසං නා නා බාහාසු භගෙභි අභිභාරකාසුයා සත්තාපෙය්‍යං. පටිතාපෙය්‍යං⁴ එව-මෙව ඛො මෙ භනෙන අධිමනෙතා කායසම්චි බාහො. හ මෙ භනෙන, ඛමනීයං, හ යාපනීයං, බාලුභා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්ඛමනති, හො පටික්ඛමනති, අභික්ඛමොසානං පඤ්ඤයති, හො පටික්ඛමොති.

අථ ඛො භගවා ආයසමනතං එගගුණං ඛම්මියා කථාය සන්දසෙභි සමාදපෙභි සමුත්තපේභි සමපගාසෙභි උට්ඨායාසනා පක්ඛාමී.

අථ ඛො ආයසමා එගගුණො අචිරපක්ඛනතස්ස භගවතො කාල-මකාසී. තමහි වස්ස සමයෙ මරණකාලෙ ඉන්ද්‍රියානී විපසිදිංසු.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දො සෙන භගවා තෙහුපසඛිකම්. උප-සඛිකම්භි භගවතං අභිමාදෙභි එකමනතං නිසීදි. එකමනතං නිසීතො ඛො ආයසමා ආනන්දො භගවතං එකදවොච: ‘ආයසමා භනෙන එගගුණො අචිරපක්ඛනතස්ස භගවතො කාලමකාසී. තමහි වස්ස සමයෙ මරණකාලෙ ඉන්ද්‍රියානී විපසිදිංසුහි.

කීං භානන්ද එගගුණස්ස භික්ඛුනො ඉන්ද්‍රියානී නපසිදිස්සනති, එගගුණස්ස ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඞ්ඛාගියෙගි සඤ්ඤප්භෙගි විතං අවිච්චතං අමහාසී. තස්ස තා ඛම්මදෙසනං සුභි පඤ්චගි ඔරඞ්ඛාගියෙගි සඤ්ඤප්භෙගි විතං විච්චතං.

1. මුඛානි - මජ්ඣ. 2. අභිමනෙය්‍ය - මජ්ඣ, ඔචු. 3. වරතකඤ්ඤකේන - මජ්ඣ. 4. සංචරිතාපෙය්‍යං - මජ්ඣ.

ජයිමෙ ආනන්ද ආනිසංසා කාලෙන ධම්මසවණේ, කාලෙන අඤ්චප-
පරික්ඛාය. කතමෙ ජ:

(1) ඉධානන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි සඤ්ඤප්ඵනෙගි
චිත්තං අච්චුත්තං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ ලභති තථාගතං
දසසනාය. තස්ස නථාගතො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං
පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථං සමාසඤ්ඤං කෙවලපරිපුණණං පරිසුඤ්ඤං,
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තස්ස නං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා පඤ්චගි ඔරඹාගි-
යෙගි සඤ්ඤප්ඵනෙගි චිත්තං චිච්චවති. අයං ආනන්ද පඨමො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ.

(2) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි සඤ්ඤප්ඵ-
නෙගි චිත්තං අච්චුත්තං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව ඛො
ලභති තථාගතං දසසනාය, අපි ච ඛො තථාගතසාවකං ලභති දසසනාය. තස්ස
තථාගතසාවකො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං
පරියොසානකල්‍යාණං සාන්ථං සමාසඤ්ඤං කෙවලපරිපුණණං පරිසුඤ්ඤං,
බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. තස්ස නං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි
සංයොජනෙගි චිත්තං චිච්චවති. අයං ආනන්ද දුතියො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ.

(3) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි සංයොජ්-
නෙගි චිත්තං අච්චුත්තං භොති. සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව ඛො
ලභති තථාගතං දසසනාය, නපි තථාගතසාවකං ලභති දසසනාය. අපි ච
ඛො යථාසුතං රූපාරිභවනං ධම්මං වේතසා අනුචිතකෙකගි, අනුචිචාරෙගි,
මනසානුපෙකගි. තස්ස යථාසුතං රූපාරිභවනං ධම්මං වේතසා අනු-
චිතකකයනො අනුචිචාරයනො මනසානුපෙකගිනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි
සංයොජනෙගි චිත්තං චිච්චවති. අයං ආනන්ද තතියො ආනිසංසො
කාලෙන ධම්මසවණේ කාලෙන අඤ්චපපරික්ඛාය.

(4) ඉධානන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි සංයොජනෙගි චිත්තං
චිච්චුත්තං භොති, අනුත්තරෙ ච ඛො උපධිසංඛියෙ චිත්තං අච්චුත්තං භොති.
සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ ලභති තථාගතං දසසනාය, තස්ස තථාගතො
ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣකල්‍යාණං -පෙ- බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති.
තස්ස නං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා අනුත්තරෙ ඛො උපධිසංඛියෙ චිත්තං චිච්චවති.
අයං ආනන්ද චතුත්ථො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ.

(5) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චගි ඔරඹාගියෙගි සංයොජ්-
නෙගි චිත්තං චිච්චුත්තං භොති. අනුත්තරෙ ච ඛො උපධිසංඛියෙ චිත්තං
අච්චුත්තං භොති සො තමගි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව ඛො ලභති තථා-
ගතං දසසනාය, අපි ච ඛො තථාගතසාවකං ලභති දසසනාය. තස්ස තථාගත
සාවකො ධම්මං දෙසෙති: ආදිකල්‍යාණං -පෙ- පරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං
පකාසෙති තස්ස නං ධම්මදෙසනං සුඤ්ඤා අනුත්තරෙ උපධිසංඛියෙ චිත්තං
චිච්චවති. අයං ආනන්ද පඤ්චමො ආනිසංසො කාලෙන ධම්මසවණේ.

(6) පුන ච පරං ආනන්ද භික්ඛුනො පඤ්චභි ඔරමාගියෙහි සංකොප-
 නෙහි විතනං විමුක්තං භොති. අනුතතරෙ ච ඛො උපධිසඛ්ඛියෙ විතනං
 අවිමුක්තං භොති. සො තමහි සමයෙ මරණකාලෙ න භෙව ඛො ලහති
 තථාගතං දඤ්ඤානං, නපි තථාගතසාවකං ලහති දඤ්ඤානං. අපි ච ඛො
 යථාසුතං යථාපරිගතනං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිචාරෙති
 මනසානුපෙකති. තඤ්ඤානං යථාසුතං යථාපරිගතනං ධම්මං වෙතසා අනු-
 චිතකකයතො අනුචිචාරයතො මනසානුපෙකතො අනුතතරෙ උපධිසඛ්ඛියෙ
 විතනං විමුච්චති. අයං ආනන්ද ජට්ඨො ආතිසංසො කාලෙන ධම්මතවණේ
 කාලෙන අද්දුපපරික්කාය.

ඉමෙ ඛො ආනන්ද ජ ආතිසංසා කාලෙන ධම්මතවණේ කාලෙන
 අද්දුපපරික්කායායි.

6. 2. 1. 3

[ජලාගිජාතී සුතනං]

3. එකං සමයං හඟවා රාජගහෙ විහරති හිජක්කකුටෙ පබ්බතෙ.
 අථ ඛො ආයසො ආනන්දො යෙන හඟවා තෙභුපසඛිකමී. උපසඛිකමීත්ථා
 හඟවන්තං අභිචාරදේවා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො
 ආයසො ආනන්දො හඟවන්තා එතදවොච:

පුරණෙන හන්තෙ කඤ්ඤපෙන ජලාගිජාතියො¹ පඤ්ඤන්තා: කණ්ඨාගි-
 ජාතී පඤ්ඤන්තා, නිලාගිජාතී පඤ්ඤන්තා, ලොගිතාගිජාතී පඤ්ඤන්තා,
 හලිද්දාගිජාතී පඤ්ඤන්තා, සුක්කාගිජාතී පඤ්ඤන්තා, පරමසුක්කාගිජාතී
 පඤ්ඤන්තා.

(1) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන කණ්ඨාගිජාතී පඤ්ඤන්තා:
 ඔරමිතිකා සුතරිකා සාකුණ්ඨිකා මාගහිතා ලුද්දා මච්ච්ඡාතකා වොරා වොර-
 ඝාතකා ඔකිනාගාරිකා, යෙ වා පනඤ්ඤපි නෙවී කුරුරකම්මන්තා.

(2) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන නිලාගිජාතී පඤ්ඤන්තා:
 ගිකඤ්ඤි කණ්ඨකචුච්ඡිකා, යෙ වා පනඤ්ඤපි නෙවී කම්මවාදා කිරියවාදා.

(3) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන ලොගිතාගිජාතී පඤ්ඤන්තා:
 නිගණ්ඨො එකසාවකා.

(4) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන හලිද්දාගිජාතී පඤ්ඤන්තා:
 ධීභී ඔදතච්ඡතා අවෙලකතාවකා.

(5) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන සුක්කාගිජාතී පඤ්ඤන්තා:
 ආජ්චකා ආජ්චිකිතියො.²

(6) තඤ්ඤා හන්තෙ පුරණෙන කඤ්ඤපෙන පරමසුක්කාගිජාතී
 පඤ්ඤන්තා: නන්දො චචෙජ්, කිසො සඛිතිචෙචා, මක්ඛලිගොයාලො.

පුරණෙන හන්තෙ කඤ්ඤපෙන ඉමා ජලාගිජාතියො පඤ්ඤන්තාහි.
 කීමපන ආනන්ද පුරණෙය් කඤ්ඤපෙය් සබ්බො ලොකො එතදබ්බානු-
 ජානාහි ඉමා ජලාගිජාතියො පඤ්ඤපෙතූන්ති?

හො හෙතං හන්තෙ.

1 ජලාගිජාතියො - මජ්ඣං,
 2 ආජ්චිකිතියො - මජ්ඣං,

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද පුරිසො දුට්ඨිඥො අසුඤ්ඤො අනාලනියො,¹ තස්ස අකාමකස්ස ඩිලං ඔලග්ගෙය්‍යං “ඉදං තෙ අමොහා පුරිස මංසං ච බාදිනබ්බං මුලඤ්ච අසුපපදනබ්බනති”.

එවමෙව ඛො ආනන්ද පුරුණෙන කස්සපෙන අපථිඤ්ඤාය එතෙසං සමණවුහමණානං ඉමා ජලාභිජාතියො පඤ්ඤානතා යථා නං බාලෙන අව්‍යතෙන අබෙතකඤ්ඤුනා අකුසලෙන.

අහං ඛො පනානන්ද ජලාභිජාතියො පඤ්ඤාපෙම්. නං සුණාති සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිසුංමිති.

‘එවං භනෙත’ති ඛො අයස්මා ආනන්දො භගවතො පච්චසොසායි.’ භගවා එතදවොච:

කතමා වානන්ද ජලාභිජාතියො:

ඉධානන්ද එකච්චො, කණ්ඨාභිජාතියො සමානො කණ්ඨං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, කණ්ඨාභිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, කණ්ඨාභිජාතියො සමානො අකණ්ඨං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාභිජාතියො සමානො කණ්ඨං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාභිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධ පනානන්ද එකච්චො, සුක්කාභිජාතියො සමානො අකණ්ඨං අසුක්කං නිබ්බානං අභිජායති.

(1) කථං වානන්ද කණ්ඨාභිජාතියො සමානො කණ්ඨං ධම්මං අභිජායති: ඉධ පනානන්ද එකච්චො, නීචෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති ව්‍යකාල කුලෙ වා නෙසාදකුලෙ වා චේණකුලෙ වා රථකාරකුලෙ වා සුක්කාය කුලෙ වා, දුට්ඨිඥො අපපන්නාපානභොජනෙ කසිරවුභතීකෙ යථ කසිරෙන සාසථිජාදෙ ලබ්බති. සො ච හොති දුබ්බණ්ණො දුදුසිකො ඔකොච්චි-මකො, ඩච්චාබාධො කාණො වා කුණී වා බඤ්ඤා වා පකඛගතො වා, න ලාභී අත්තස්ස පානස්ස ව්‍යථස්ස යානස්ස මාලාගතිච්චෙපනස්ස තෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන දුච්චරිතං වරති. වාචාය දුච්චරිතං වරති. මනසා දුච්චරිතං වරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතා වාචාය දුච්චරිතං චරිතා මනසා දුච්චරිතං චරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපාඨං දුග්ගතීං චිහිපානං නිරයං උපපජ්ජති. එවා ඛො ආනන්ද කණ්ඨාභිජාතියො සමානො කණ්ඨං ධම්මං අභිජායති.

(2) කථං වානන්ද කණ්ඨාභිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති. ඉධානන්ද එකච්චො, නීචෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති -පෙ-නොච හොති දුබ්බණ්ණො [-පෙ-]හ ලාභී [-පෙ-]නෙය්‍යාවසථ පදීපෙය්‍යස්ස. සො කායෙන සුවරිතං වරති වාචාය සුවරිතං වරති. මනසා සුවරිතං වරති. සො කායෙන සුවරිතං වරිතා වාචාය සුවරිතං වරිතා මනසා සුවරිතං වරිතා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. එවා ඛො ආනන්ද කණ්ඨාභිජාතියො සමානො සුක්කං ධම්මං අභිජායති.

1 අකාලකා - සීවු,

(3) කථා වානද කණකාභිජාතියො සමානෝ අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති. ඉධානද එකවේවා නිවේ කුලෙ පච්චාජානො හොති පිණ්ඩාලකුලෙ වා -පෙ- දුබ්බණ්ණො දුද්දසිකො ඔනෙකාවීමකො -පෙ- සො කොමසුං ඔහාරෙච්චා කාසායානි වජ්ඣානි අච්ඡාදෙච්චා අභාරඝමා අනභාරිතං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානෝ පඤ්චනීවිරණෙ පභාය වේතසො උපකතීලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතවිතො, සත්තබොජ්ඣක්ඛො යථාභූතං භාවෙච්චා අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති. එවං ඛො ආනද කණකාභිජාතියො සමානෝ අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති.

(4) කථාද්විතද සුකකාභිජාතියො සමානෝ කණතං ධම්මං අභිජායති: ඉධානද එකවේවා උච්චෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති: ඛතතියමහා සාරකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාරකුලෙ වා ගහපතිමහාසාරකුලෙ වා අබේඛි මහභිතෙ මහාභොගෙ පසුතජාතරුපරජනෙ පසුතවිතකුපකරණෙ පසුතධිනධිසෙද්ද. සො ච හොති අභිරුපො දුස්සනීයො පාසාදීමො පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතො, ලාභී අන්තස්ස පානස්ස වජ්ඣස්ස යානස්ස මාලාගකිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කාසෙභ සුචරිතං චරති, වාචාය සුචරිතං චරති, මනසා සුචරිතං චරති. සො කාසෙභ සුචරිතං චරිතා; වාචාය සුචරිතං චරිතා; මනසා සුචරිතං චරිතා; කාසස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුස්සනිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. එවං ඛො ආනද සුකකාභිජාතියො සමානෝ කණතං ධම්මං අභිජායති.

(5) කථාද්විතද සුකකාභිජාතියො සමානෝ සුකකං ධම්මං අභිජායති: ඉධානද එකවේවා සුග්ගලො උච්චෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති. ඛතතිය මහාසාරකුලෙ වා -පෙ- ලාභී [-පෙ.] සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කාසෙභ සුචරිතං චරති, වාචාය සුචරිතං චරති, මනසා සුචරිතං චරති. සො කාසෙභ සුචරිතං චරිතා; වාචාය සුචරිතං චරිතා; මනසා සුචරිතං චරිතා; කාසස්ස හෙද පරමමරණා සුගතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. එවං ඛො ආනද සුකකාභිජාතියො සමානෝ සුකකං ධම්මං අභිජායති.

(6) කථා වානද සුකකාභිජාතියො සමානෝ අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති: ඉධානද එකවේවා සුග්ගලො උච්චෙ කුලෙ පච්චාජානො හොති: ඛතතිය මහාසාරකුලෙ වා බ්‍රාහ්මණමහාසාර කුලෙ වා ගහපතිමහාසාරකුලෙ වා අබේඛි මහභිතෙ මහාභොගෙ පසුතජාතරුපරජනෙ පසුතවිතකුපකරණෙ පසුතධිනධිසෙද්ද. සො ච හොති අභිරුපො දුස්සනීයො පාසාදීමො පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතො, ලාභී අන්තස්ස පානස්ස වජ්ඣස්ස යානස්ස මාලාගකිවිලෙපනස්ස සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යස්ස. සො කොමසුං ඔහාරෙච්චා කාසායානි වජ්ඣානි අච්ඡාදෙච්චා අභාරඝමා අනභාරිතං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානෝ පඤ්චනීවිරණෙ පභාය වේතසො උපකතීලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ, චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුප්පතිට්ඨිතවිතො, සත්තබොජ්ඣක්ඛො යථාභූතං භාවෙච්චා අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති. එවං ඛො ආනද සුකකාභිජාතියො සමානෝ අකණතං අසුකකං නිබ්බානං අභිජායති.

ඉමා ඛො ආනද ජලාභිජාතියොති

6. 2. 1. 4.

[ආසවසුභතං]

[සාවස්ඨිතීදුතං]

4 ජනී භික්ඛවෙ ධවෙච්ඡි සමනාගතො භික්ඛු ආහුතෙතොසො හොති පාහුතොතොසො දකඛිණොතොසො අඤ්ඤාචාරණීතො අනුත්තරං පුඤ්ඤා-කෙතනං ලොකස්ස. කතමෙඡි ජනී?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො යෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා සංවරෙන පභීනා හොනති. යෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා පටිසෙවනාය පභීනා හොනති. යෙ ආසවා අභිවාසනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා අභිවාසනාය පභීනා හොනති. යෙ ආසවා පරිවර්ජනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා පරිවර්ජනාය පභීනා හොනති. යෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා විනොදනාය පභීනා හොනති. යෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා, තෙ ආසවා භාවනාය පභීනා හොනති.

(1) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා යෙ සංවරෙන පභීනා හොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පථිසඛිං යොතිතො චක්ඛුඤ්ඤාසංවර-සංවුතො විහරති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ චක්ඛුඤ්ඤාසංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, චක්ඛුඤ්ඤාසංවර¹ සංවුතස්ස විහරතො ඵලං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොනති. පටිසඛිං යොතිතො සොතිඤ්ඤා -පෙ- සාතිඤ්ඤා -පෙ- ජ්වහිඤ්ඤා -පෙ- කාභිඤ්ඤා -පෙ- මනිඤ්ඤා සංවරසංවුතො විහරති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ මනිඤ්ඤාසංවරං අසංවුතස්ස විහරතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, මනිඤ්ඤාසංවරසංවුතස්ස විහරතො ඵලං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොනති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ සංවරං අසංවුතස්ස විහරතො -උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විසාතපරිලාභා, සංවරං සංවුතස්ස විහරතො ඵලං තෙ ආසවා විසාතපරිලාභා න හොනති. ඉමෙ වුවවන්ති භික්ඛවෙ ආසවා සංවරා පහාතබ්බා යෙ සංවරෙන පභීනා හොනති.

(2) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවනා පහාතබ්බා යෙ පටි-සෙවනාය පභීනා හොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පථිසඛිං යොතිතො විවරං පටිසෙවති: යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය, උණස්ස පටිසාතාය, ඩංසමකච්ඡාතාපසිරිංගපසම්ඵස්සානං² පටිසාතාය, යාවදෙව හිරිකොපින පටිවර්ජනං.

1. චක්ඛුඤ්ඤා සංවරං - මජ්ඣ. 2. හරිසපසමඵස්සානං - මජ්ඣ.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවති: නෙව දවාය, න මදාය, න මණ්ඩනාය, න විභුසනාය, යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීනියා යාපනාය විනිසුපරතියා, බ්‍රහ්මවර්තානුග්ගහාය. ඉති සුරාණ්ඤච වෙදනං පටිභඛ්ඛාමි, නවඤච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි. යාත්‍රා ව මෙ භවිස්සති අනවඡ්ඡතා ව ඵාසුචිතොරො වාති.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවති: යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය, උණ්ඟස්ස පටිසාතාය, ඛංසමකාසවාතාතපසිරිංසපසමඵස්සානං පටිසාතාය, යාවදෙව උතුපරිස්සය විනොදනං පටිසලානාරාමන්තං.

පටිසඛ්ඛා යොනිසො ශිලානපච්චයනෙසඡ්ඡපරිකාරං පටිසෙවති: යාවදෙව උප්පනානං වෙග්ගාඛාධිකානං වෙදනානං පටිසාතාය, අබ්බාපඡ්ඡපරමතායාති.

යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අප්පටිසෙවතො¹ උප්පඡේයග්ගං ආසවා විසාන පරිලාභා, පටිසෙවතො² එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති.

ඉමෙ ටුච්චනති භික්ඛවෙ ආසවා පටිසෙවතා පහාතබ්බා යෙ පටිසෙවතාය පභීනා භොනති.

(3) කතමෙව භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා යෙ අධිවාසනා පභීනා භොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොනිසො ඛමො භොති සීතස්ස උණ්ඟස්ස ජීකච්ඡාය පිපාසාය ඛංසමකාසවාතාතපසිරිංසපසමඵස්සානං, දුරුතතානං දුරුගතතානං වචනපථානං, උප්පනානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං කිප්පානං³ ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානා, පාණ්ඤරානං අධිවාසකඡාතිසො භොති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අනධිවාසයතො උප්පඡේයග්ගං ආසවා විසානපරිලාභා, අධිවාසයතො⁴ එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ ටුච්චනති භික්ඛවෙ ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා යෙ අධිවාසනාය⁵ පභීනා භොනති.

(4) කතමෙ ව භික්ඛවෙ ආසවා පරිවඡ්ඡනා පහාතබ්බා යෙ පරිවඡ්ඡනාය පභීනා භොනති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොනිසො වණ්ඛිං හඡීං පරිවඡේති. වණ්ඛිං අස්සං පරිවඡේති. වණ්ඛිං ගොණං පරිවඡේති. වණ්ඛිං කුකකුරං පරිවඡේති අභිං බාණ්ණං කණ්චකාඛානං⁶ සොබ්බං පපාතං වඤ්ඤතිකං ඔලීගලලං. යථාරුපෙ අනාතනෙ නිසිත්තං, යථාරුපෙ අගොචරෙ වරතනං, යථාරුපෙ පාපකෙ මිතෙත භජනතං, විඤ්ඤ සමුගමවාරී පාපකෙසු ඤානෙසු ඔකපෙයග්ගං, සො තං වෙච්ච අනාතනං තං ව⁷ අගොචරං තෙ ව පාපකෙ මිතෙත පටිසඛ්ඛා යොනිසො පරිවඡේති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අපරිවඡ්ඡයතො උප්පඡේයග්ගං ආසවා විසානපරිලාභා, පරිවඡ්ඡයතො එවංස තෙ ආසවා විසානපරිලාභා න භොනති. ඉමෙ ටුච්චනති භික්ඛවෙ ආසවා පරිවඡ්ඡනා පහාතබ්බා යෙ පරිවඡ්ඡනාය පභීනා භොනති.

1 අප්පටිසෙවතො - සිටු. 2 පටිසෙවතො - සිටු.
3 භීබ්බානං - මජ්ඣ. 4 අධිවාසතො - මජ්ඣ. 5 අධිවාසනා - ඛබ්බන්.
6 කණ්චකඛානං - මජ්ඣ. සෞ. කණ්චකඛානං. 7 ගො තංව අනාතනං - මජ්ඣ.

(5) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා යෙ විනොදනාය පඤ්ඤා භොතති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොතිසො උප්පන්නං කාමචිතකකං, නාඨිවාහෙති, පජ්ඣති විනොදෙති බ්‍යන්තීකරොති අනභාවං ගමෙති. පටිසඛ්ඛා යොතිසො උප්පන්නා බ්‍යාපාදචිතකකා -පෙ- උප්පන්නා විශිංසාවිකකං -පෙ- උප්පනුප්පනො පාපකෙ අකුසලෙ ධවෙම නාධිවාහෙති පජ්ඣති විනොදෙති, බ්‍යන්තීකරොති, අනභාවං ගමෙති. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අවිනොදගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විකාතපරිලාභා විනොදගතො එවංස තෙ ආසවා විකාතපරිලාභා න භොතති. ඉමෙ චූළචන්ති භික්ඛවෙ ආසවා විනොදනා පහාතබ්බා යෙ විනොදනාය පජිනා භොතති.

(6) කතමෙ ච භික්ඛවෙ ආසවා භාවනාය පහාතබ්බා යෙ භාවනාය පඤ්ඤා භොතති: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු පටිසඛ්ඛා යොතිසො භතීසලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති විවෙකනිසසිතං විරාගනිසසිතං නිරොධනිසසිතං වොස්සග්ගපරිනාමීං. පටිසඛ්ඛා යොතිසො ධම්මවිචයගලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති -පෙ- විරියගලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති -පෙ- පිනිසලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති -පෙ- පස්සද්ධිසලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති -පෙ- සමාධිසලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති -පෙ- උපෙක්ඛාසලේඛාඤ්ඤාභිතං භාවෙති විවෙකනිසසිතං විරාගනිසසිතං නිරොධනිසසිතං වොස්සග්ගපරිනාමීං. යං භික්ඛ භික්ඛවෙ අභාවගතො උප්පජ්ජෙය්‍යං ආසවා විකාතපරිලාභා භාවගතො එවංස තෙ ආසවා විකාතපරිලාභා න භොතති. ඉමෙ චූළචන්ති භික්ඛවෙ ආසවා භාවනා පහාතබ්බා යෙ භාවනාය පජිනා භොතති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුනෙගොසා භොති පාහුනෙගොසා දකඛිණෙගොසා අඤ්ජලීකරණීගො අනුභතරං ජුඤ්ඤාසෙඛතතං ලොකස්සාති.

6. 2 1. 5

[දුරුකමමික සුත්තං]

8. එවා මෙ සුතං එකා සමයං භගවා නාදිණෙ විහරති ගිඤ්ජකාමසපේ. අප්ඵ බො දුරුකමමිකො ගභපති යෙන භගවා තෙඤ්ජපසඛකමී. උපසඛකමීචා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්චා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං තීසිත්තං බො දුරුකමමිකං ගභපතිං භගවා එතදවොච: අපි හු තෙ ගභපති කුලෙ දුහං දීයතීති. දීයති මෙ භතො කුලෙ දුහං. තං ච බො යෙ තෙ භික්ඛු අරඤ්ඤකා පිණ්ඩපාතිකා පංසුඤ්ජා අරභන්තො වා අරභන්තමිඤ්ඤං වා සමාපන්තො. තථාරුපෙසු මෙ භතො භික්ඛුසු දුහං දීයතීති

දුජ්ජානං බො ඵතං ගහපති තයා ඕභිනා කාමභොගිනා පුත්තසම්බාධ-
සයනං අජ්ඣාචසනෙනන කාසිකච්ඡදනං පච්චනුභොනෙනන මාලාගඤ්චි-
විලෙපනං ධාරයනෙනන ජාතරූපරජනං සාදිගනෙනන “ඉමෙ වා
අරහනො, ඉමෙ වා අරහත්තමඝං සමාපන්නා”ති.

(1) ආරඤ්ඤකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො උත්තලො
වපලො මුඛරො විකිණණවාචො මුට්ඨස්සති අසමපජානො අසමාගිනො
විබහන්තවිතො පාකතීඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො.
ආරඤ්ඤකො¹ වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො අනුත්තලො අවපලො
අමුඛරො අවිකිණණවාචො උපට්ඨිතසති සමපජානො, සමාගිනො
ඵකඤ්චිතො සංවුච්ඡිඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන පාසංසො.

(2) ගාමන්තවිහාරී වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතීඤ්ඤො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො. ගාමන්තවිහාරී වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ- [සංවුච්ඡිඤ්ඤො], ඵවං සො
තෙනඛෙගන පාසංසො.

(3) පිණ්ඩපාතිකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
පාකතීඤ්ඤො. ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො. පිණ්ඩපාතිකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-[සංවුච්ඡිඤ්ඤො], ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(4) නෙමන්තතිකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතීඤ්ඤො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො. නෙමන්තතිකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-සංවුච්ඡිඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(5) පංසුකුලීකො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො -පෙ-
[පාකතීඤ්ඤො], ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො. පංසුකුලීකො වෙපි
ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො -පෙ-සංවුච්ඡිඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන
පාසංසො.

(6) ගහපති විවරධරො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති උද්ධතො උත්තලො
වපලො මුඛරො විකිණණවාචො මුට්ඨස්සති අසමපජානො අසමාගිනො
විබහන්තවිතො පාකතීඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන ගාරඤ්ඤො.
ගහපති විවරධරො වෙපි ගහපති භික්ඛු භොති අනුද්ධතො අනුත්තලො
අවපලො අමුඛරො අවිකිණණවාචො උපට්ඨිතසති² සමපජානො සමාගිනො
ඵකඤ්චිතො සංවුච්ඡිඤ්ඤො, ඵවං සො තෙනඛෙගන පාසංසො.

ඉඛිස ඤ්චං ගහපති සඛෙස දුනං දෙභි. සඛෙස තෙ දුනං දදතො විහතා
පසිද්දිස්සති. සො ඤ්චං පසන්නවිතො කායස්ස හෙද පරමමරණං සුභති
සග්ගං ලොකං උපපජ්ඣිස්සති.

ඵසාභං හනෙන අජ්ජතග්ගෙ සඛෙස දුනං දුස්සාමිති.

1 ආරඤ්ඤකො - මජ්ඣ. 2 උපට්ඨිතස්සති - මජ්ඣ.

6. 2. 1. 6

[හත්ථිසාරිපුත්ත සුත්තං]

6. එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදුසෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලා ථෙරා භික්ඛු පච්ඡාභතනං පිණ්ඩපානපටිකකතනා මණ්ඩලමාලෙ සන්නිසින්නා සන්නි-පඨිතා අභිබම්බකථං කථෙන්නති.

තනුසුදං ආයසමා විතෙතො හත්ථිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභිබම්බකථා කථෙන්නානං අනන්තරන්තරා කථං ඔපාතෙහි. අථ ඛො ආයසමා මහාකොට්ඨිභො ආයසමනනං විතනං හත්ථිසාරිපුත්තං එතද-වොච: “මා ආයසමා විතෙතො හත්ථිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභි-බම්බකථං කථෙන්නානං අනන්තරන්තරා කථං ඔපාතෙහි. කථාපරිශොභානං¹ ආයසමා විතෙතො ආගමෙනුති.

එවං වුතෙත ආයසමතො විතතස්ස හත්ථිසාරිපුත්තස්ස සභායකා භික්ඛු ආයසමනනං මහාකොට්ඨිතං එතදවොචු: “මා ආයසමා මහාකොට්ඨිභො ආයසමනනං විතනං හත්ථිසාරිපුත්තං අපසාදෙසි. පණ්ණිතො ආයසමා විතෙතො හත්ථිසාරිපුත්තො. පභොති වායසමා විතෙතො හත්ථිසාරිපුත්තො ථෙරානං භික්ඛුනං අභිබම්බකථං කථෙතුං”ති.

දුජ්ජානං ඛො එතං ආවුසො පරස්ස වෙනොපරියායං අජානනෙතගි.

(1) ඉධාචුතො එකච්චො පුග්ගලො තාවදෙච සොරතසොරතො² හොති, තිවාතතිවාතො හොති, උපසනතුපසනො හොති යාව සථාරං උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨාතීයං සමුභව්වාරිං. යතො ච ඛො සො වපකස්සනෙච සථාරා, වපකස්සති ගරුට්ඨාතීයෙති සමුභව්වාරිති. සො සංසට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුතීති උපාසකෙහි උපාසිකාහි රාජ්ජි³ රාජමහාමනෙහි තිත්ඨෙහි තිත්ඨෙසාවකෙහි. තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස භස්සමචුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතනං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති විතෙතන සිකඛං පච්චකතාය භිනායාවතනති.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො ගොණො කිට්ඨාදෙ දුමෙන වා බ්ඛො වජේ වා ඔරුඤ්ඤා, යො නු ඛො ආවුසො එවං වදෙය්‍ය: “න දනායං ගොණො කිට්ඨාදෙ පුනදෙච කිට්ඨං ඔතරිස්සති”ති සමමා නු ඛො සො ආවුසො වදමානො වදෙය්‍යාතී? නො හීදං ආවුසො, ධානං හෙතං ආවුසො විජ්ජති යං සො ගොණො කිට්ඨාදෙ දුමං වා ජේනා වජං වා භිජ්ජිතා පුනදෙච කිට්ඨං ඔතරෙය්‍යාති. එවමෙච ඛො ආවුසො ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තාවදෙච සොරතසොරතො හොති තිවාතතිවාතො හොති උපසනතුපසනො හොති යාව සථාරං උපනිස්සාය විහරති අඤ්ඤතරං වා ගරුට්ඨාතීයං සමුභව්වාරිං. යතො ච ඛො සො වපකස්සනෙච සථාරා, වපකස්සති ගරුට්ඨාතීයෙති සමුභව්වාරිති. සො සංසට්ඨො විහරති භික්ඛුති භික්ඛුතීති උපාසකෙහි උපාසිකාහි රාජ්ජි රාජමහාමනෙහි තිත්ඨෙහි තිත්ඨෙසාවකෙහි. තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස භස්සමචුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතනං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති විතෙතන සිකඛං පච්චකතාය භිනායාවතනති.

1 යාව කථාපරිශොභානං - මජ්ඣ. 2 සුරතසුරතො - කථෙති. 3 රජඤ්ඤා - මජ්ඣ.

(2) ඉබ් පනාට්ටියා එකලේවා පුහුණුවා විවිධව කාමෙහි -පෙ- පශ්චිම කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ. නො ලාභීවත් පශ්චිම කොටසක සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

සෙය්පාට්ටියා ආට්ටියා වාතුමහාපථේ¹ පුලුපුසිතකො දෙවො වසන්තො රජ. අනන්තරාජයා, විකිලා පාතුකරයා, යො නු බො ආට්ටියා එව් වදෙයා: “න දුනාමුමි වාතුමහාපථේ පුනදෙව රජො පාතු හවිසානී” ති. සමා නු බො සො ආට්ටියා වදමානො වදෙයානි. නො හිදං ආට්ටියා ආනං ගෙනං ආට්ටියා විජ්ජි යං අමුමි වාතුමහාපථේ මනුසා වා අතිකකමෙය්, ගොපසු වා අතිකකමෙය්, වාතාතපො වා සෙනහගතං පරියාදියෙයා. අථ පුනදෙව රජො පාතුහවෙයානි. එවමෙව බො ආට්ටියා ඉබ්කලේවා පුහුණුවා විවිධව කාමෙහි [විව් අකුසලෙහි වීමෙහි] -පෙ- පශ්චිම කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ. නො ලාභීවත් පශ්චිම කොටසක සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

(3) ඉබ් පනාට්ටියා එකලේවා පුහුණුවා විකකවිවාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ. නො ලාභීවත් දුතියක කොටසක සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

සෙය්පාට්ටියා ආට්ටියා ගාමසා වා නිගමසා වා අවිදුරෙ මහනා කලානං, තත් පුලුපුසිතකො දෙවො වසන්තො සිප්පමුකවි සකරකාලෙව් අනන්තරාජයා, යො නු බො ආට්ටියා එව් වදෙයා: නදුනාමුමි කලාකෙ පුනදෙව සිප්පමුකා වා සකරකාලා වා පාතුහවිසානී. සමා නු බො සො ආට්ටියා වදමානො වදෙයානි. නො හිදං ආට්ටියා ආනං ගෙනං ආට්ටියා විජ්ජි යං අමුමි කලාකෙ මනුසා වා පිවෙය්, ගොපසු වා පිවෙය්, වාතාතපො වා සෙනහගතං පරියාදියෙයා, අථ පුනදෙව සිප්පමුකාපි සකරකාලාපි පාතුහවෙය්නි. එවමෙව බො ආට්ටියා ඉබ්කලේවා පුහුණුවා විකකවිවාරානං වුපසමා -පෙ- දුතියං කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ. නො ලාභීවත් දුතියක කොටසක සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

(4) ඉබ් පනාට්ටියා එකලේවා පුහුණුවා පිතියාච විරාගා -පෙ- නතියං කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ, නො ලාභීවත් නතියක කොටසක සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

සෙය්පාට්ටියා ආට්ටියා පුරිසං පඤ්චගොජනං භුතාචං ආතිදෙසියං² ගොජනං නවජාදෙයා, යො නු බො ආට්ටියා එව් වදෙයා “න දුනාමුමි පුරිසං පුනදෙව ගොජනං ජාදෙයානී” ති. සමා නු බො සො ආට්ටියා වදමානො වදෙයානි. නො හිදං ආට්ටියා, “ආනං ගෙනං ආට්ටියා විජ්ජි අමුමි භාට්ටියා පුරිසං පඤ්චගොජනං භුතාචං ගාමසා සා ඔජා කාමෙ ආසානී නාච න අඤ්ඤා ගොජනං ජාදෙයානි. යතො ච බවසා සා ඔජා අනන්තරාජයානි, අථ පුනදෙව නං ගොජනං ජාදෙයානි. එවමෙව බො ආට්ටියා ඉබ්කලේවා පුහුණුවා පිතියාච විරාගා -පෙ- නතියං කොටස උපසම්පාදිත වී තිබේ, නො “ලාභීවත් නතියක කොටසක” ති සංසාරය වී තිබේ නිසා -පෙ- සිකිං පව්වකියා සිතාගැනීම.

1 වාතුමහාපථේ - මජ්. 2 වුපසමා - මජ්. 3. ආතිදෙසියං - සී. 2.

(5) ඉඹ පනාට්ඨසො එකච්චො පුග්ගලො සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා -පෙ- චතුර්ථං ක්කිනං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො “ලාභීච්චි චතුර්ථස්ස ක්කිනස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුහි -පෙ- සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො පඛඛතසඤ්චපෙ උදකරහදෙ නිවානො විගත-උභිකො, යො නු ඛො ආට්ඨසො එවං වදෙය්‍ය: “න දුනම්මස්මිං උදකරහදෙ පුනදෙව උභි පාතුභවිස්සති”ති. සම්මා නු ඛො සො ආට්ඨසො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආට්ඨසො ණානං ගෙනං ආට්ඨසො විජ්ජති යං පුරජ්ජිමාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වානට්ඨස්සි සා නස්මිං උදකරහදෙ උභිං ජනෙය්‍ය, යං පච්ජිමාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යං උත්තරාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- යං දකඛිණාය දිසාය ආගච්ඡෙය්‍ය භුසා වානට්ඨස්සි සා නස්මිං උදකරහදෙ උභිං ජනෙය්‍යාති. එව මෙව ඛො ආට්ඨසො ඉඹෙකච්චො පුග්ගලො සුඛස්ස ච පභානා දුක්ඛස්ස ච පභානා -පෙ- චතුර්ථං ක්කිනං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො “ලාභීච්චි චතුර්ථස්ස ක්කිනස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුහි -පෙ- සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතති.

(6) ඉඹ පනාට්ඨසො එකච්චො පුග්ගලො සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං චෙනො සමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, සො “ලාභීච්චි අනිමිත්තස්ස චෙනොසමාධිස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුහි භික්ඛුනීති උපාසකෙහි උපාසිකාහි රාජුහි¹ රාජමහාමනෙහි තිජ්ජියෙහි තිජ්ජියසාවකෙහි, තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස භස්සමනුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතතා අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති² විතෙනන සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතති.

සෙය්‍යථාපි ආට්ඨසො රුජා වා රාජමහාමනෙහා වා චතුර්ඛනිනියා සෙනාය අඤ්ඤාමයපට්ඨපනො අඤ්ඤාකරස්මිං වනසඤ්ඤා එකරතතිවාසං උපගච්ඡෙය්‍ය, තත්ථ³ හජ්ජියඤ්ඤෙන අස්සසඤ්ඤෙන රථසඤ්ඤෙන පතතිසඤ්ඤෙන ගෙට්ඨපණ්ණවසඤ්ඤානිණවතිත්තාදසඤ්ඤෙන විරිලියසඤ්ඤෙ අත්තරධායෙය්‍ය, යො නු ඛො ආට්ඨසො එවං වදෙය්‍ය: “න දුනම්මස්මිං වනසඤ්ඤා පුනදෙව විරිලියසඤ්ඤෙ⁴ පාතුභවිස්සති, සම්මා නු ඛො සො ආට්ඨසො වදමානො වදෙය්‍යාති. නො හිදං ආට්ඨසො ණානං ගෙනං ආට්ඨසො විජ්ජති යං සො රජ වා රාජමහාමනෙහා වා තඤ්ඤා වනසඤ්ඤා පකකමෙය්‍ය, අථ පුනදෙව විරිලියසඤ්ඤෙ⁴ පාතුභවෙය්‍යාති. එව මෙව ඛො ආට්ඨසො ඉඹෙකච්චො පුග්ගලො සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අනිමිත්තං චෙනොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො “ලාභීච්චි අනිමිත්තස්ස චෙනොසමාධිස්සා”ති සංඝට්ඨො විහරති භික්ඛුහි භික්ඛුනීති උපාසකෙහි උපාසිකාහි රාජුහි රාජමහාමනෙහි තිජ්ජියෙහි තිජ්ජියසාවකෙහි, තස්ස සංඝට්ඨස්ස විස්සට්ඨස්ස පාකතස්ස භස්සමනුසුත්තස්ස විහරතො රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤෙති විතෙනන සිකඛං පච්චකඛාය භිනායාවතති”ති.

1. රඤ්ඤා මජ්ඣං. 2 රාගානුදධායෙහ සිමු, 3. තත්ථ - මජ්ඣං.
4 විරික සඤ්ඤා - මජ්ඣං විරිලියාසඤ්ඤා - සිමු,

අථ ඛො ආයස්මා විතෙනා හන්තිසාරිපුතෙනා අපරේන නමයෙන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතති¹. අථ ඛො විතනස්ස හන්තිසාරිපුතනස්ස සහායකා භික්ඛු ඥෙනායස්මා කොට්ඨිනො තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමීතිවා ආයස්මන්තං මහාකොට්ඨිනං එතදවොචු: කිනනු ඛො ආයස්මතා මහා-කොට්ඨිතෙන විතෙනා, හන්තිසාරිපුතෙනා වෙනසා වෙනො පරිච්ච විදිතො ඉමාසං ච ඉමාසං ච විහාරසමාපත්තිනං විතෙනා හන්තිසාරිපුතෙනා ලාභී, අථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතතිස්සතීති. උදගු දෙවතා එතමන්තං ආරොවෙසුං විතෙනා හන්තෙ හන්තිසාරිපුතෙනා ඉමාසංඤ්ච ඉමාසංඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ලාභී, අථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතතිස්සතීති.

වෙනසා වෙනො පරිච්ච විදිතො මෙ ආවුසො විතෙනා හන්තිසාරි-පුතෙනා ඉමාසංඤ්ච ඉමාසංඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ලාභී, අථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතතිස්සතීති. දෙවතාපි මෙ එතමන්තං ආරොවෙසුං “විතෙනා හන්තෙ හන්තිසාරිපුතෙනා ඉමාසංඤ්ච ඉමාසංඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ලාභී, අථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතතිස්සතීති”ති.

අථ ඛො විතනස්ස හන්තිසාරිපුතනස්ස සහායකා භික්ඛු යෙන හගවා තෙහුපසඛකමිංසු. උපසඛකමීතිවා හගවන්තං අභිවාදෙතී: එකමන්තං නිසීදිංසු. එතමන්තං නිසින්නා ඛො හෙ භික්ඛු හගවන්තං එතදවොචු: විතෙනා හන්තෙ හන්තිසාරිපුතෙනා ඉමාසංඤ්ච ඉමාසංඤ්ච විහාරසමාපත්තිනං ලාභී, අථ ච පන සිකං පච්චක්ඛාය ගීනායාවතෙනො’ති.

න භිකඛවෙ විතෙනා චිරං සරිස්සති නෙකමමස්සා’ති.

අථ ඛො විතෙනා හන්තිසාරිපුතෙනා න චිරස්සෙච කෙසමස්සුං ඔහාරෙතී: කාසායාති චන්දාති අච්ඡාදෙතී: අභාරස්මා අනභාරිතං පබ්බජී. අථ ඛො ආයස්මා විතෙනා හන්තිසාරිපුතෙනා එකො චූපකට්ඨො අපමතෙනා ආනාපී පඤ්චතෙනා විහරන්තො න චිරස්සෙච යස්සන්දාය කුලපුතනා සම්මදෙච අභාරස්මා අනාභාරිතං පබ්බජන්ති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරීයපරියොසානං දිට්ඨෙව්ච ඛමෙම සයං අභිඤ්ඤා සචජිකතී: උපසමපජ්ජ විහාසී. ඕණං ජාතී, වුසිතං බ්‍රහ්මචරීයං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉන්ධනායා’ති අබ්භඤ්ඤසී. අඤ්ඤතරො ච පනායස්මා, විතෙනා හන්තිසාරිපුතෙනා අරහතං අගොසී’ති.

1. ගීතායා මතනගි - මජ්ඣං.

6. 2. 1. 7.

[මජ්ඣිමනිකාය]

7. එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගද්දෙසං. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බුද්ධානං ථෙරානං භික්ඛුනං පච්ඡාහතනං පිණ්ඩපාත පරික්කන්තානං මණ්ඩලමාලෙ සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි: “වුත්තමිදං ආවුසො භගවතා පාරායනෙ මේථෙහයාසජ්ඣෙතා:

“සො¹ උගනෙත විදිචාන² - මජ්ඣෙ මන්තා න ලීපපති³ නං බුමි මහාපුරිසොති සො’ධ සිබ්බතිමච්චගා”

කතමොනු ඛො ආවුසො එකො අනෙතා කතමො දුතියො අනෙතා, කීං මජ්ඣෙ, කා සිබ්බතිති.

(1) එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “එසො ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, එසසනුදයො දුතියො අනෙතා, එසසතිරො-ඛො මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බති. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤයං අභිජානාති, පරිඤ්ඤයං පරිජානාති. අභිඤ්ඤයං අභිජානනො පරිඤ්ඤයං පරිජනනො දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

(2) එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච. “අනීතං ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, අතාගතං දුතියො අනෙතා, පච්චුප්පනා මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බති. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභි-තිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤයං අභිජානාති පරිඤ්ඤයං පරිජානාති, අභිඤ්ඤයං අභිජානනො පරිඤ්ඤයං පරිජනනො දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛස්සන්තකරො හොති”ති.

(3) එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “සුඛා ඛො ආවුසො වෙදනා එකො අනෙතා, දුක්ඛා වෙදනා දුතියො අනෙතා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බති. තණ්හා හි නං සිබ්බති තස්ස තස්සෙව භවස්ස අභිතිබ්බතතියා. එතතාවතා ඛො ආවුසො භික්ඛු අභිඤ්ඤයං අභිජානාති -පෙ- දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

(4) එවං වුත්තෙ අඤ්ඤතරො භික්ඛු ථෙරෙ භික්ඛු එතදවොච: “කාමං ඛො ආවුසො එකො අනෙතා, රූපං දුතියො අනෙතා, විඤ්ඤණං මජ්ඣෙ, තණ්හා සිබ්බති. තණ්හා හි නං සිබ්බති -පෙ- දිට්ඨව ධම්මෙ දුක්ඛස්ස අන්තකරො හොති”ති.

1. සො - සිච්ච. මජ්ඣං. 2. උගනෙතමිඤ්ඤයං - සුත්තනිපාතපාලි. 3. යො උපහා අනෙත විදිචාන - මජ්ඣං PTS. 3. ලීපපති - මජ්ඣං, සා:

(5) එම වූවෙහෙ අදාළවරුන්ගේ භික්ෂු ඵෙරෙ භික්ෂු ඵතදවොච: “ජ ඛො ආට්ඨසො අජ්ඣන්තකානි අයතනානි එතො අනෙතා, බාහිරානි අයතනානි දුතියො අනෙතා, විඤ්ඤාණං මජ්ඣෙ, නණ්හා සිබ්බනී. නණ්හා හි නං සිබ්බනී නසු නසුභව භවසු අභිනිබ්බන්තියා. එතතාවතා ඛො ආට්ඨසො භික්ෂු අභිඤ්ඤායං අභිජානානී - පෙ - දිට්ඨව ඛමෙම දුක්ඛසු අනතකරො හොති”නි.

(6) එම වූවෙහෙ අදාළවරුන්ගේ භික්ෂු ඵෙරෙ භික්ෂු ඵතදවොච: “සකකායො ඛො ආට්ඨසො එතො අනෙතා, සකකායසමුදයො දුතියො අනෙතා, සකකායතිරොධො මජ්ඣෙ, නණ්හා සිබ්බනී. නණ්හා හි නං සිබ්බනී නසු නසුභව භවසු අභිනිබ්බන්තියා. එතතාවතා ඛො ආට්ඨසො භික්ෂු අභිඤ්ඤායං අභිජානානී, පරිඤ්ඤායං පරිජානානී. අභිඤ්ඤායං අභිජානනො පරිඤ්ඤායං පරිජානනො දිට්ඨව ඛමෙම දුක්ඛසු අනතකරො හොති”නි.

එම වූවෙහෙ අදාළවරුන්ගේ භික්ෂු ඵෙරෙ භික්ෂු ඵතදවොච: “බ්‍යාකතං ඛො ආට්ඨසො අභොති සබ්බෙහෙව යථාසතං පටිභානාං. ආයාමාට්ඨසො, යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසුං, උපසඛකමිච්චා භගවතො එකමන්ථං ආරොචෙසාම, යථා නො භගවා ව්‍යාකරිසුහි, නථා නං ඛාරෙසාමා”නි. එවමාට්ඨසො’නි ඛො ඵෙරා භික්ෂු නසු භික්ෂුනො පච්චසොසුං.

අථ ඛො ඵෙරා භික්ෂු යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසුං, උපසඛකමිච්චා භගවන්තං අභිවාදෙච්චා එකමන්තං නිදිදිංසු, එකමන්තං නිසිත්තා ඛො ඵෙරා භික්ෂු යාවතකො අභොති සබ්බෙහෙව සද්ධිං කථාසලලාපො, තා සබ්බං භගවතො ආරොචෙසුං: කසු නු ඛො භනෙත සුභාසිත’නති.

සබ්බෙසං වො භික්ඛවෙ සුභාසිතං පරියායෙන, අපි ච යං මයා සකිංස හාසිතං පාරායෙන මෙධොතයපඤ්ඤා:

“සො¹ උභනෙත විදිච්චාන² මජ්ඣෙ මන්තා න ලීපනී,³ නං බුමි මහාපුරිකොති සො’ඛ සිබ්බනිමච්චගා”නි - නං සුණාථ සාමුකා මනසිකරොථ, හාසිසාමිති:

එම භනෙතනි ඛො තෙ භික්ෂු භගවතො පච්චසොසුං, භගවා එතද-වොච:

එසො ඛො භික්ඛවෙ එතො අනෙතා, එසුසමුදයො දුතියො අනෙතා. එසුසතිරොධො මජ්ඣෙ. නණ්හා සිබ්බනී. නණ්හා හි නං සිබ්බනී නසු නසුභව භවසු අභිනිබ්බන්තියා. එතතාවතා ඛො භික්ඛවෙ භික්ෂු අභිඤ්ඤායං අභිජානානී, පරිඤ්ඤායං පරිජානානී. අභිඤ්ඤායං අභිජා-නනො පරිඤ්ඤායං පරිජානනො දිට්ඨව ඛමෙම දුක්ඛසු අනතකරො හොති’නි.

1 යො - සිඹු ඡ්ජං සා
 2 උභනත මහිසුඤ්ඤා - සුභතනිපාතපාළි. යෙ උභො අනෙත විදිච්චා - මජ්ඣ., PTS.
 3. ලීපනී - මජ්ඣ. සා

6. 2. 1. 8

[පුබ්බිඤ්ඤාසුභතං]

8. එවං මෙ සුභං එකං සමයං භගවා කොසලෙසු වාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං යෙන දණ්ඩකපපකං නාම කොසලානං තීගමො තදචසරී. අථ ඛො භගවා මඤ්ඤා ඔක්කමම අඤ්ඤානරසම් රුක්ක- මුලෙ පඤ්ඤානෙන ආසනෙ නිසීදී. තෙ ච භික්ඛු දණ්ඩකපපකං පවිසිංසු ආවසථං පරියෙසිතුං.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ සම්බහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං යෙන අචිරචනී නදී තෙහුපසඝකම් ගතතාති පරිසිඤ්ඤීතුං. අචිරචනියා නදියා ගතතාති පරිසිඤ්ඤීතො පච්චුත්තරිතො එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතාති පුබ්බාපයමානො.

අථ ඛො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙනායස්මා ආනන්දෙ තෙහුපසඝකම්. උපසඝකම්තො ආගස්මන්තං ආනන්දං එතදවොච:

“කීං හු ඛො ආට්ටසො ආනන්ද සබ්බං වේතසො සමන්තාහරිතො හු ඛො දෙවදනො භගවතා බ්‍යාකතො ‘අපාසිකො දෙවදනො නෙරසිකො කපපට්ඨො අතෙකිච්චෝ’ති, උදහු කෙනච්චදෙව පරියායෙනා”ති.

‘එවං ඛො පනෙතං ආට්ටසො භගවතා බ්‍යාකත’න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ යෙන භගවා තෙහුපසඝකම්. උපසඝක- මිතො භගවන්තං අච්චාදෙතො එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිනො ඛො ආයස්මා ආනන්දෙ භගවන්තං එතදවොච:

ඉධාහං භනෙත සම්බහුලෙහි භික්ඛුහි සද්ධිං යෙන අචිරචනී නදී තෙහුපසඝකම් ගතතාති පරිසිඤ්ඤීතුං. අචිරචනියා නදියා ගතතාති පරිසිඤ්ඤීතො පච්චුත්තරිතො එකච්චරො අට්ඨාසි ගතතාති පුබ්බාපයමානො. අථ ඛො භනෙත අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙනාහං තෙහුපසඝකම්. උපසඝක- මිතො මං එතදවොච:

“කීං හු ඛො ආට්ටසො ආනන්ද සබ්බං වේතසො සමන්තාහරිතො හු ඛො දෙවදනො භගවතා බ්‍යාකතො “අපාසිකො දෙවදනො නෙරසිකො කපපට්ඨො අතෙකිච්චෝ’ති, උදහු කෙනච්චදෙව පරියායෙනා”ති. එවං ට්ටනෙත අහං භනෙත තං භික්ඛුං එතදවොචො: “එවං ඛො පනෙතං ආට්ටසො භගවතා බ්‍යාකත”න්ති.

සො වා බො ආනන්ද භික්ඛු නවො හවිසාති අච්චබ්බජ්ඣො, ථෙරො වා පන බාලො අබ්බතො. කථං හි නාම යං මය ඵකංසෙන බ්‍යාකතං, තත්ථ ඥෙජ්ඣං ආපච්ඡියාති? නාභං ආනන්ද අඤ්ඤං ඵකපුග්ගලම්භි සමභුජසාමි, යො ඵචං මය සබ්බං වෙනසො සමන්තාහරිණා බ්‍යාකතො යථසිදං දෙවදනො. යාවකිව්ඤ්චාභං ආනන්ද දෙවදනනසා වාලග්ගකොට්ඨිනතුදුනමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං අද්දසං, නෙචි තාචාභං දෙවදනනං බ්‍යාකාසිං ‘ආපාසිකො දෙවදනො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා’ති. යතො ච බො අභං ආනන්ද දෙවදනනසා වාලග්ගකොට්ඨිනතුදුනමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං න අද්දසං, අථාභං දෙවදනනං ව්‍යාකාසිං ‘ආපාසිකො දෙවදනො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා’ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ගුප්තපො සාධිකපොරිසො පුරො ගුප්ත සම-තිත්තිකො, තත්ථ පුරිසො සසිසකො නිච්චග්ගො අසා, තසා කොච්ඡෙච පුරිසො උප්පජ්ජෙය්‍ය අත්තාමො හිතකාමො සොගකෙබ්බිකාමො තච්චා ගුප්තපා උඤ්චිතාමො. සො තං ගුප්තපං සමන්තා අභුජපරිච්ඡන්තො න පසෙය්‍ය තසා පුරිසසා වාලග්ගකොට්ඨිනතුදුනමත්තම්භි ගුප්ත අමකිතං යජෙතං ගහෙණා උඤ්චෙය්‍ය. ඵචමෙච බො අභං ආනන්ද යතො දෙවදනනසා වාලග්ගකොට්ඨිනතුදුනමත්තම්භි සුක්කං ධම්මං න අද්දසං, අථාභං දෙවදනනං බ්‍යාකාසිං “ආපාසිකො දෙවදනො නෙරසිකො කප්පට්ඨො අනෙකිවෙජා”ති.

සචෙ තුච්චො ආනන්ද සුඤ්ඤොසාථ තථාගතසා පුරිසිඤ්ඤොණාති විහජ්ජන්තසාති. ඵතසා හගවා කාලො, ඵතසා සුගත කාලො, යං හගවා පුරිසිඤ්ඤොණාති විහජ්ජෙය්‍ය. හගවතො සුචා භික්ඛු ධාරෙසානාති’ති. තෙනභානන්ද, සුඤ්ඤාති සාධුකං මනසිකරොති, හාසියාමිති. ඵචං හනෙනති බො ආගසමා ආනන්දෙ හගවතො පච්චසොසාසි. හගවා ඵතදවොච:

(1) ඉධාභං ආනන්ද ඵකච්චං පුග්ගලං ඵචං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාමි “ඉමසා බො පුග්ගලසා විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති.” තමෙනං අපරෙන සමයෙන ඵචං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමසා බො පුග්ගලසා කුසලා ධම්මා අනතරසිතා, අකුසලා ධම්මා සමච්චි-භුතා. අනි ච බ්‍යාසා කුසලමුලං අසමුච්ඡන්තං, තච්චා තසා කුසලමුලං¹ කුසලං පාකුගවිසාති. ඵචමයං පුග්ගලො ආගතිං අපරිභානවමෙමො හවිසාති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද, බිජාති අබණ්ඩාති අපුඨිති අවානාතපහතාති සාරද්ඨි සුබසසිතාති සුබෙතො සුපරිකම්මකකාය ගභුමිතා නිකඛිතතාති, ජානෙය්‍යාසි චං ආනන්ද ඉමාති බිජාති වුඤ්චිං විරුළුච්චිං වෙපුලං ආපච්ඡියානාති’ති. ඵචං හනෙන.

1. කුසලා - සිඤ්ඤ මජ්ඣ.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද, ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙන අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනතර්ඝිතා, අකුසලා ධම්මා සමමුඛිභූතා. අජී ච ඛවස්ස කුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං, තමහා තස්ස කුසලමුලා අකුසලං පාතුභවිස්සති, එවමයං පුග්ගලො ආයතීං අපරිභානධම්මො භවිස්සති”ති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිස-පුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසිද්දියඤ්ඤං චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං හොති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතීං ධම්ම-සමුප්පාදෙ චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

(2) ඉධ පනාහං ආනන්ද, එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි. “ඉමස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා, අකුසලාපි ධම්මාති”ති. තමෙන අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පෙරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා, අනතර්ඝිතා, කුසලා ධම්මා සමමුඛිභූතා, අජී ච ඛවස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං. තමහා තස්ස අකුසලමුලා අකුසලං පාතුභවිස්සති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං පරිභාන ධම්මො භවිස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ඛිජාති අඛණ්ඨාති අපුතීති අවාතාතපභතාති සාරදුතී සුඛසයිතාති පුච්චිසීලාය තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි ඞා ආනන්ද නයිමාති ඛිජාති චුද්ධිං විරාලිති වෙපුලං ආපජ්ජස්සන්තිති. එවං භනෙත.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙන අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතර්ඝිතා, කුසලා ධම්මා සමමුඛිභූතා. අජී ච ඛවස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡින්නං. තමහා තස්ස අකුසලමුලා අකුසලං පාතුභවිස්සති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං පරිභානධම්මො භවිස්සති”ති එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසිද්දියඤ්ඤං චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතීං ධම්ම-සමුප්පාදෙ චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො හොති.

(3) ඉධ පනාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා, අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙන අපරෙත සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නජී ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොච්ඡිතකුද්දනමිත්තොපි සුකෙකා ධම්මො. සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තකාලකෙහි අකුසලෙහි ධිඤ්ඤිති, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං නිරංග උපපජ්ජස්සති”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද ඛිජාති ඛණ්ඨාති පුතීති වාතාතපභතාති සුඛෙතෙත සුපරිකම්මකතාය භූමියා තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි ඞා ආනන්ද, නයිමාති ඛිජාති චුද්ධිං විරාලිති වෙපුලං ආපජ්ජස්සන්ති”ති. එවමහනෙත.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙතං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “නඤ්ච ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොට්ඨිකතද්දනමතෙනාපි සුඤ්ඤා ධම්මො, සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තකාලකොති අකුසලෙති ධම්මෙති, කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජිස්සති”ති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුරිසස්ස චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං භොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතිං ධම්මං සමුප්පාදො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති’ති.

එවං චුඤ්ඤා ආයස්මා ආනන්දො භගවන්තං එතදවොච: සකකානු බො භන්තෙ ඉමෙතං කිණ්ණං පුග්ගලානං අපරෙපි තයො පුග්ගලා සප්පට්ඨාගා පඤ්ඤපෙතුන්ති. ශක්කා ආනන්දො භගවා අවෙච.

(4) ඉධාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති. තමෙතං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනන්තරිනා අකුසලා ධම්මා සමමුඛිභුතා, අඤ්ච ච ධව්‍යස්ස කුසලමුලා අසමුච්ඡිතං, තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගානං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං පරිභානධම්මො භවිස්සති” ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද අභිඤ්ඤා ආදිත්තානි සමපජ්ජලිතානි සජ්ජෙතං භුතානි පුපුස්සියාය තිකඛිත්තානි, ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද, නඤ්චානි අභිඤ්ඤානි පුඤ්ඤා විරුද්ධං වෙපුලං ආපජ්ජිස්සන්ති. එවමනන්තො.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද සායන්තසමයං සුරිසෙ ඔගච්ඡන්තො ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද ආලොකො අන්තරධායිස්සති අකිකාරො පාතුභවිස්සති’ති. එවමනන්තො.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද අහිදො අධිසරන්තං’ භත්තනාලසමයෙ, ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද ආලොකො අන්තරගිතො අකිකාරො පාතුභුතොති. එවමනන්තො.

එවමෙව බො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මාති” තමෙතං අපරේන සමයෙන එවං චේතසා චේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස බො පුග්ගලස්ස කුසලා ධම්මා අනන්තරිනා, අකුසලා ධම්මා සමමුඛිභුතා. අඤ්ච ච ධව්‍යස්ස කුසලමුලං අසමුච්ඡිතං, තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගානං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතිං පරිභානධම්මො භවිස්සති”ති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුරිසස්ස චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතං භොති. එවමපි බො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතිං ධම්මං සමුප්පාදො චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

1. අභිද්ධානසංහිතං - සි. මු

(5) ඉධ පනාහා ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතර්ගිතා කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභුතා. අත්ථි ච ඛවාස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡිතනං. තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගසාතං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං අපරිහාන ධම්මො භවිස්සතී”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද අඛාරාති ආදිත්තාති සමපජ්ජිතාති සජොති-භුතාති සුකෙඛි තිණපුඤ්ඤේ වා කච්චපුඤ්ඤේ වා තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද ඉමාති අඛාරාති වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලලං ආපජ්ජස්සන්තීති. එවමහනෙත.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද රතතියං පඤ්ඤාසමයං සුරියෙ උග්ගච්ඡන්තො ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද අකුසලාඤ ආනතර්ගිතො ආලොකො පාභුභු-භවිස්සතී’ති. එවමහනෙත.

සෙය්‍යථාපි වා පනානන්ද අභිද්දෙ මජ්ඣන්තිකෙ භත්තකාලසමයෙ, ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද අකුසලාඤ ආනතර්ගිතො ආලොකො පාභුභු-තොති. එවමහනෙත.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති, තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස අකුසලා ධම්මා අනතර්ගිතා කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභුතා, අත්ථි ච ඛවාස්ස අකුසලමුලං අසමුච්ඡිතනං. තමපි සබ්බෙන සබ්බං සමුග්ගසාතං ගච්ඡති. එවමයං පුග්ගලො ආයතීං අපරිහාන-ධම්මො භවිස්සතීති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො වේතසා වේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසඤ්ඤාණං ඡේතසා වේතො පරිච්ච විදිතං භොති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස ආයතීං ධම්මසමුප්පාදෙ වේතසා වේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

(6) ඉධ පනාහං ආනන්ද එකච්චං පුග්ගලං එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “නත්ථි ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොච්චිත්තතුද්දන මනෙතාපි අකුසලො ධම්මො. සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තසුකෙකං අනචජේඡි ධම්මෙහි දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බාසිස්සතී”ති.

සෙය්‍යථාපි ආනන්ද අඛාරාති සීතාති තිබ්බුතාති සුකෙඛි තිණ-පුඤ්ඤේ වා කච්චපුඤ්ඤේ වා තිකඛිත්තාති, ජානෙය්‍යාසි නිං ආනන්ද නසිමාති අඛාරාති වුද්ධිං විරුල්ඛිං වෙපුලලං අපජ්ජස්සන්තීති, එවමහනෙත.

එවමෙව ඛො අහං ආනන්ද ඉධෙකච්චං පුග්ගලං එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: ඉමස්ස ඛො පුග්ගලස්ස විජ්ජමානා කුසලාපි ධම්මා අකුසලාපි ධම්මා”ති. තමෙනං අපරේන සමයෙන එවං වේතසා වේතො පරිච්ච පජානාමි: “නත්ථි ඉමස්ස පුග්ගලස්ස වාලග්ගකොච්චිත්තතුද්දනමනෙතාපි අකු-සලො ධම්මො. සමන්තාගතොයං පුග්ගලො එකන්තසුකෙකං අනචජේඡි ධම්මෙහි දිට්ඨෙව ධම්මෙ පරිනිබ්බාසිස්සතී”ති. එවමපි ඛො ආනන්ද තථාගතස්ස පුරිසපුග්ගලො වේතසා වේතො පරිච්ච විදිතො භොති.

එවැනි බොහෝ අන්‍යද කාර්යාලයන් පුරපුරුදු වෙතත් වෙනස් වෙනස් පරිච්ඡේදිතයන් හොඳි. එවැනි බොහෝ අන්‍යද කාර්යාලයන් අතරින් බලවත්ම පාලන දේ වෙනස් වෙනස් පරිච්ඡේදිතයන් හොඳි.

නමුත් අන්‍යද යෙහෙ පුරපුරුදු කාර්යාලයන්, වෙනස් කාර්යාලයන් පුරපුරුදු කාර්යාලයන් එකොටසට පරිවර්තනය වීමට, එකොටසට පරිවර්තනය වීමට, එකොටසට පරිවර්තනය වීමට හෙරයිකො. නමුත් අන්‍යද යෙහෙ මේ පරිච්ඡේදිතයන් පුරපුරුදු කාර්යාලයන් පුරපුරුදු කාර්යාලයන් එකොටසට පරිවර්තනය වීමට, එකොටසට පරිවර්තනය වීමට, එකොටසට පරිවර්තනය වීමටය.

6. 2. 1. 9.

[නිවේදන සහතිකය]

[සාමාන්‍ය නිවේදනය]

9. නිවේදන පරිපාලනය වෙත ජනවත් බලවත් පරිපාලනය දෙසින් මි. කාර්යාලයන්, සාමාන්‍ය මනස කෙරෙහි. සාමාන්‍ය මිනිසුන්. එවැනි නොවන බොහෝ කාර්යාලයන් හඟවන පරිච්ඡේදිතයන් හඟවන එකදුවෝ:

කාර්යාලය වෙත ජනවත් නිවේදන පරිපාලනය බලවත් පරිපාලනය:

කාර්යාලය ජනවත් වේදිකාව, කාර්යාලය නිදහස් වීමට වේදිකාව, කාර්යාලය වේදිකාව වේදිකාව, කාර්යාලය විපාකය වේදිකාව, කාර්යාලය නිරෝධය වේදිකාව, කාර්යාලය නිරෝධය මිනිසුන් පරිපාලන වේදිකාව.

වේදිකාව ජනවත් වේදිකාව, වේදිකාව නිදහස් වීමට වේදිකාව, වේදිකාව වේදිකාව වේදිකාව, වේදිකාව විපාකය වේදිකාව, වේදිකාව නිරෝධය වේදිකාව, වේදිකාව නිරෝධය මිනිසුන් පරිපාලන වේදිකාව.

සඳහා ජනවත් වේදිකාව, සඳහා නිදහස් වීමට වේදිකාව, සඳහා වේදිකාව වේදිකාව, සඳහා විපාකය වේදිකාව, සඳහා නිරෝධය වේදිකාව, සඳහා නිරෝධය මිනිසුන් පරිපාලන වේදිකාව.

අතර ජනවත් වේදිකාව, අතර නිදහස් වීමට වේදිකාව, අතර වේදිකාව වේදිකාව, අතර විපාකය වේදිකාව, අතර නිරෝධය වේදිකාව, අතර නිරෝධය මිනිසුන් පරිපාලන වේදිකාව.

කම වේදිකාව, කම නිදහස් වීමට වේදිකාව, කම වේදිකාව වේදිකාව, කම විපාකය වේදිකාව, කම නිරෝධය වේදිකාව, කම නිරෝධය මිනිසුන් පරිපාලන වේදිකාව.

දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං. දුක්ඛස්ස නිදනසමඛවො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛස්ස වෙමත්තතා වෙදිතබ්බො. දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛ- නිරොධො වෙදිතබ්බො. දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාහී.

(1) “කාමා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො, කාමානං නිදනසමඛවො වෙදිතබ්බො, කාමානං වෙමත්තතා වෙදිතබ්බො, කාමානං විපාකො වෙදිතබ්බො, කාම- නිරොධො වෙදිතබ්බො, කාමනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාහී ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං. කිඤ්චතං පටිච්ච වුත්තන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ කාමගුණා: වක්ඛුච්ඤ්ඤායා රූපා ඉට්ඨා කන්තා- මනාපා පිඨරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. සොනච්ඤ්ඤායා සඤ්ජ -පෙ- ඤාච්ඤ්ඤායා ගන්ධා -පෙ- ජ්ථගාච්ඤ්ඤායා රසා -පෙ- කාය ච්ඤ්ඤායා ථොට්ඨබ්බො ඉට්ඨා කන්තා මනාපා පිඨරූපා කාමුපසංභිතා රජනියා. අට්ඨිච්ච ඛො භික්ඛවෙ නෙතෙ කාමා, කාමගුණා නාමෙතෙ අරියස්ස විනයෙ වුච්චන්ති.

66. සඛකපථරාගො පුරිසස්ස කාමො
නෙතෙ කාමා යති චිත්‍රාති ලොකෙ,
සඛකපථරාගො පුරිසස්ස කාමො:
කිට්ඨන්ති චිත්‍රාති තථෙව ලොකෙ,
අථෙඤ්ච ධිරා විනයනති ජ්ඤන්ති.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමානං නිදනසමඛවො: එස්සො භික්ඛවෙ කාමානං නිදන සමඛවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ කාමානං වෙමත්තතා: අඤ්ඤා භික්ඛවෙ කාමො රූපෙසු, අඤ්ඤා කාමො සඤ්ජසු, අඤ්ඤා කාමො ගන්ධෙසු, අඤ්ඤා කාමො රසෙසු, අඤ්ඤා කාමො ථොට්ඨබ්බෙසු. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කාමානං වෙමත්තතා.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමානං විපාකො: යං ඛො භික්ඛවෙ කාමිස- මානො නඤ්ජං නඤ්ජං අත්තභාවං අභිභිබ්බතෙත්ති පුඤ්ඤාභාගියං වා අපුඤ්ඤාභාගියං වා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කාමානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ කාමනිරොධො: එස්සනිරොධො භික්ඛවෙ කාම- නිරොධො.

අගමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො කාමනිරොධගාමිනී පටිපදා. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි සමමාසඛකපො, සමමාචාරා, සමමාකමනො සමමා, අජ්චො සමමාචාරාමො සමමාසති සමමාසමාධි.

ඤ්ඤො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං කාමෙ පජානාති, එවං කාමානං නිදනසමඛවං පජානාති, එවං කාමානං විපාකං පජානාති, එවං කාමානං නිරොධං¹ පාජානාති, එවං කාමානං නිරොධගාමිනී² පටිපදා පජානාති, සො ඉමං නිබ්බන්ධිකං චුග්ච්චරියං පජානාති සාමනිරොධා.

“කමා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බො -පෙ- කමනිරොධගාමිනිපටිපදා වෙදි- තබ්බො”හී ඉති යන්තං වුත්තං ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. කාම නිරොධං - මජ්ඣං.
2. කාම නිරොධ ගාමිනීං - ජෙසං, කාමානං නිරොධගාමිනී - සීචු.

(2) “වෙදනා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- වෙදනාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති ඛො පනෙනං වුතනං, කීඤ්චනං පටිච්ච වුතනං.

තියො ඉමා භික්ඛවෙ වෙදනා, සුඛා වෙදනා දුක්ඛා වෙදනා, අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා.

කතමො ච භික්ඛවෙ වෙදනානං නිදනසමභවො: එසො භික්ඛවෙ වෙදනානං නිදනසමභවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ වෙදනානං වෙමතතතා: අඤ්ච භික්ඛවෙ සාමිසා සුඛා වෙදනා, අඤ්ච නිරාමිසා සුඛා වෙදනා, අඤ්ච සාමිසා දුක්ඛා වෙදනා, අඤ්ච නිරාමිසා දුක්ඛා වෙදනා, අඤ්ච සාමිසා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, අඤ්ච නිරාමිසා අදුක්ඛමසුඛා වෙදනා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ වෙදනානං වෙමතතතා.

කතමො ච භික්ඛවෙ වෙදනානං විපාකො: යං භික්ඛවෙ වෙදිගමානො තජ්ජං තජ්ජං අත්තභාවං අභිනිබ්බතෙනති පුඤ්ඤභාගිගං චා අපුඤ්ඤභාගිගං චා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ වෙදනානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ වෙදනානිරොධො: එසුතිරොධො භික්ඛවෙ වෙදනානිරොධො;

අගමෙච අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො වෙදනා නිරොධගාමිනී පටිපදා. තෙසාපදා: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාඛි.

ගතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං වෙදනං පජානාති, එවං වෙදනා නිදනසමභවං පජානාති, එවං වෙදනානං වෙමතතතං පජානාති, එවං වෙදනානං විපාකං පජානාති, එවං වෙදනානං නිරොධා¹ පජානාති, එවං වෙදනානිරොධගාමිනී පටිපදා පජානාති, සො ඉමං නිබ්බන්ධකං බ්‍රහ්මචරියං පජානාති වෙදනානිරොධං.

“වෙදනා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- වෙදනාතිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාති ඉති යතනං වුතනං, ඉදමෙතං පටිච්චි වුතනං.

(3) “සඤ්ඤ භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා -පෙ- සඤ්ඤනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති ඛො පනෙනං වුතනං, කීඤ්චනං පටිච්ච වුතනං:

ජසිමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා: රූපසඤ්ඤා සඤ්ඤා ගඤ්ඤා රසසඤ්ඤා ඓද්ධිබ්බසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා.

කතමො ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං නිදනසමභවො, එසො භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං නිදනසමභවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං වෙමතතතා; අඤ්ඤ භික්ඛවෙ සඤ්ඤා රූපෙසු, අඤ්ඤ සඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤ සඤ්ඤා ගඤ්ඤා, අඤ්ඤ සඤ්ඤා රසෙසු, අඤ්ඤ සඤ්ඤා ඓද්ධිබ්බෙසු, අඤ්ඤ සඤ්ඤා ධම්මෙසු. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං වෙමතතතා.

1. වෙදනානිරොධං - ජෙසං.

කතමො ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං විපාකො: වොහාරවෙපකකාහං භික්ඛවෙ සඤ්ඤා වදාමි. යථා යථා නං සඤ්ඤානාති, තථා තථා වොහරති ඵලං සඤ්ඤාදි අභොසිනති. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ සඤ්ඤානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ සඤ්ඤානිරොධො: ඵසනිරොධො භික්ඛවෙ සඤ්ඤානිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො සඤ්ඤානිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි - පෙ- සම්මාසමාධි.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඵලං සඤ්ඤා පජානාති, ඵලං සඤ්ඤානං නිදුනසමභවං පජානාති, ඵලං සඤ්ඤානං වෙමන්තනං පජානාති, ඵලං සඤ්ඤානං විපාකං පජානාති, ඵලං සඤ්ඤානිරොධං පජානාති, ඵලං සඤ්ඤානිරොධගාමිනීං පටිපදා පජානාති, සො ඉමං නිබ්බෙධිකං බුහම්චරියං පජානාති සඤ්ඤානිරොධං.

“සඤ්ඤා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා - පෙ- සඤ්ඤානිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති. ඉති යනතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(*) “අසචා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා - පෙ- අසචනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බා”ති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤානං පටිච්ච වුත්තං:

තයො මෙ භික්ඛවෙ අසචා: කාමාසවො, හවාසවො, අච්ඡාසවො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචානං නිදුන සමභවො: අච්ඡා භික්ඛවෙ අසචානං නිදුනසමභවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ අසචානං වෙමන්තනා: අච්ඡි භික්ඛවෙ අසචා නිරයගාමිනියා, අච්ඡි භික්ඛවෙ අසචා තීරච්ඡානගොනිගාමිනියා, අච්ඡි භික්ඛවෙ¹ අසචා පෙතතිපිසගගාමිනියා, අච්ඡි භික්ඛවෙ¹ අසචා මනුස්සා-ලොකගාමිනියා, අච්ඡි භික්ඛවෙ¹ අසචා දෙවලොකගාමිනියා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසචානං වෙමන්තනා.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචානං විපාකො: යං ඛො භික්ඛවෙ අච්ඡාගතො තජ්ජං තජ්ජං අතතභාවං අභිනිබ්බතෙතති පුඤ්ඤභාගියං වා අපුඤ්ඤභාගියං වා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ අසචානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ අසචනිරොධො. අච්ඡානිරොධො භික්ඛවෙ අසචනිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො අසචනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යපීදං: සම්මාදිට්ඨි - පෙ- සම්මාසමාධි.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඵලං අසචෙ පජානාති, ඵලං අසචනිදුනසමභවං² පජානාති, ඵලං අසචානං වෙමන්තනං පජානාති, ඵලං ඵලං අසචානං වෙමන්තනං පජානාති, ඵලං අසචානං විපාකං පජානාති, ඵලං අසචනිරොධං පජානාති, ඵලං අසචනිරොධගාමිනීං³ පටිපදා පජානාති, සො ඉමං නිබ්බෙධිකං බුහම්චරියං පජානාති අසචනිරොධං.

“අසචා භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බා - පෙ- අසචනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බාති ඉති යනතං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

1. භික්ඛවෙ - මරමිපොස්සෙ තච්ඡි 2. අසචානං නිදුනසමභවං - මජ්ඣ. 3. අසචානං නිරොධගාමිනී - මජ්ඣ.

(5) “කම්මං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- කම්මනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බො”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං:

වෙනනාහං භික්ඛවෙ කම්මං වදාමි, වෙනසිත්තා කම්මං කරොති කායෙන වාචාය මනසා,

කතමො ච භික්ඛවෙ කම්මානං නිදානසම්භවො: එසො භික්ඛවෙ කම්මානං නිදානසම්භවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ කම්මානං වෙමන්තතා: අපි භික්ඛවෙ කම්මං නිරයවෙදනියං, අපි කම්මං නිරච්ඡානසොනිවෙදනියං, අපි කම්මං පෙතතිවිසයවෙදනියං, අපි කම්මං මනුස්සලොකවෙදනියං, අපි කම්මං දෙවලොකවෙදනියං. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කම්මානං වෙමන්තතා.

කතමො ච භික්ඛවෙ කම්මානං විපාකො: තිවිධාහං භික්ඛවෙ කම්මානං විපාකං වදාමි: දිට්ඨෙච්ච වා ධම්මෙ, උපජ්ජෙච්ච වා, අපරෙ වා පරියායෙ. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ කම්මානං විපාකො.

කතමො ච භික්ඛවෙ කම්මනිරොධො: එසානිරොධො භික්ඛවෙ කම්මනිරොධො.

අයමෙව අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො කම්මනිරොධගාමිනී පටිපදා සෙය්‍යපිදා: සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමාධි.

යනො ච ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකො එවං කම්මං පජානාති, එවං කම්මානං නිදානසම්භවං පජානාති, එවං කම්මානං වෙමන්තතං පජානාති, එවං කම්මානං විපාකං පජානාති, එවං කම්මනිරොධං පජානාති, එවං කම්මනිරොධගාමිනී පටිපදා පජානාති. සො ඉමං නිබ්බොධිකං බුහු- වරියං පජානාති කම්මනිරොධං.

“කම්මං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං -පෙ- කම්මනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බො”ති ඉති යත්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පටිච්ච වුත්තං.

(6) “දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස නිදානසම්භවො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස වෙමන්තතා වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස නිරොධො¹ වෙදිතබ්බො, දුක්ඛස්ස නිරොධගාමිනී² පටිපදා වෙදිතබ්බො”ති ඉති ඛො පනෙතං වුත්තං, කිඤ්චෙතං පටිච්ච වුත්තං.

ජාතිපි දුක්ඛා ජරාපි දුක්ඛා ව්‍යාධිපි දුක්ඛා මරණමපි දුක්ඛං සොක පරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපයාහාපි දුක්ඛා යමපිච්ඡං න ලාභති තමපි දුක්ඛං, සබ්බිකෙතන පඤ්චුපාදනකකිකා දුක්ඛා.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස නිදානසම්භවො: තණ්හා භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස නිදානසම්භවො.

කතමා ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස වෙමන්තතා: අපි භික්ඛවෙ දුක්ඛං අධි- මන්තං, අපි පටිත්තං, අපි දකුච්චරාහී³ අපි බිප්පච්චරාහී. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස වෙමන්තතා.

1 දුක්ඛනිරොධො මජ්ඣං. 2 දුක්ඛනිරොධගාමිනී - මජ්ඣං.
3 දකුච්චරාහං - කජ්ඣං. 4 බිප්පච්චරං - කජ්ඣං.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛස්ස විපාකො: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො යෙන දුක්ඛෙන අභිභුතො පරියාදින්නවිතො: සොචති, කීලමති, පරිදෙවති, උරතතාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. යෙන වා පන දුක්ඛෙන අභිභුතො පරියාදින්න විතො: ඛග්ගිඤ්ඤා පරියෙඨං ආජ්ජති “කො එකපදං දිපදං පජානාති ඉමස්ස දුක්ඛස්ස නිරොධායා”ති. සමමොහවෙපකකං වාහං භික්ඛවෙ දුක්ඛං වදාමි පරියෙඨවෙපකකං වා.

කතමො ච භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරොධො: නණ්ණානිරොධො භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරොධො.

අයමෙව අරියො අධ්ඞ්ඞිකො මග්ගො දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා. සෙය්‍යපීදං: සමමාදිට්ඨි -පෙ- සමමාසමාධි.

යනො ච ඛො භික්ඛවෙ අරිගඤ්ඤාචකො එවං දුක්ඛං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස නිදුනසමභවං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස වෙමතතතං පජානාති, එවං දුක්ඛස්ස විපාකං පජානාති, එවං දුක්ඛනිරොධං පජානාති, එවං දුක්ඛනිරොධගාමිනීං පටිපදං පජානාති, සො ඉමං නිබ්බන්ධකං බ්‍රහ්මචරියං. පජානාති දුක්ඛනිරොධං.

“දුක්ඛං භික්ඛවෙ වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස නිදුනසමභවො වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස වෙමතතතා වෙදිතබ්බං, දුක්ඛස්ස විපාකො වෙදිතබ්බං, දුක්ඛනිරොධො වෙදිතබ්බං, දුක්ඛනිරොධගාමිනී පටිපදා වෙදිතබ්බංති” ඉති යනතං චුතතං, ඉදමෙතං පටිච්ච චුතතං.

අයං සො ඛො භික්ඛවෙ නිබ්බන්ධකපරියායො ධම්මපරියායොති.

6. 2. 1 10.

[සීහනාද සුතං]

[සාවජ්ජි භිදානං]

10. ජසිමානි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලාති යෙති බලෙභි සමන්තාගතො තථාගතො ආසහං ආනං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචකකං පචතෙතති. කතමානි ජ:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ තථාගතො ආනඤ්ඤා ආනඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා පජානාති. යමපි භික්ඛවෙ තථාගතො ආනඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා අධ්ඞ්ඞානඤ්ඤා පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති යං බලං ආගමම තථාගතො ආසහං ආනං පටිජානාති, පරියාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචකකං පචතෙතති.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කමමසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං අභිභුතං පජානාති. යමපි භික්ඛවෙ තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පන්නානං කමමසමාදානානං ආනසො හෙතුසො විපාකං අභිභුතං පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං හොති, යං බලං ආගමම තථාගතො ආසහං ආනං පටිජානාති, පරිසාසු සීහනාදං නදති, බ්‍රහ්මචකකං පචතෙතති.

(3) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො ක්ඛානවිමොක්ඛසමාධිසමා-
 පතතිතං සඛිකිලෙසං වොදුතං පුට්ඨානං යථාභුතං පජානාති. යමපි
 භික්ඛවෙ තථාගතො ක්ඛානවිමොක්ඛසමාධිසමාපතතිතං සඛිකිලෙසං වොදුතං
 පුට්ඨානං යථාභුතං පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං
 භොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු
 සීභනාදං නදති, බුභමචකකං පචතෙතති.

(4) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං
 අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකමපි ජාතීං, ද්වෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං
 සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. යමපි භික්ඛවෙ
 තථාගතො අනෙකවිතිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති, සෙය්‍යපීදං: එකමපි
 ජාතීං ද්වෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිතිතං පුබ්බෙ
 තිවාසං අනුසාරති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස තථාගතඛලං භොති යං
 ඛලං ආගමම තථාගතො ආසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සීභනාදං නදති,
 බුභමචකකං පචතෙතති.

(5) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙන චකඛුනා විසුද්ධෙන
 අතිකකන්තමානුසංකෙන -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති. යමපි
 භික්ඛවෙ තථාගතො දිබ්බෙන චකඛුනා විසුද්ධෙන අතිකකන්තමානුසංකෙන
 -පෙ- යථාකමමුපගෙ සතෙත පජානාති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස
 තථාගතඛලං භොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසතං ණං පටිජානාති,
 පරිසාසු සීභනාදං නදති, බුභමචකකං පචතෙතති.

(6) පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා -පෙ- අභිඤ්ඤා
 සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ වීභරති. යමපි භික්ඛවෙ තථාගතො ආසවානං ඛයා
 -පෙ- සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ වීභරති, ඉදමපි භික්ඛවෙ තථාගතස්ස
 තථාගතඛලං භොති යං ඛලං ආගමම තථාගතො ආසතං ණං පටිජානාති,
 පරිසාසු සීභනාදං නදති, බුභමචකකං පචතෙතති.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ තථාගතස්ස තථාගතඛලාති, යෙහි බලෙහි
 සම්කතාගතො තථාගතො ආසතං ණං පටිජානාති, පරිසාසු සීභනාදං
 නදති, බුභමචකකං පචතෙතති.

තත්‍ර වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං ණංගඤ්ච ණංගතො අට්ඨානඤ්ච
 අට්ඨානතො යථාභුතං ඤ්ඤණෙන උපසම්භවිතමිත්තා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා
 යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස ණංගඤ්ච ණංගතො අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො
 යථාභුතං ඤ්ඤණං විදිතං, තථා තථා තෙසා තථාගතො ණංගඤ්ච ණංගතො
 අට්ඨානඤ්ච අට්ඨානතො යථාභුතං ඤ්ඤණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨං බ්‍යාකරොති.

තනු වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අතීතානාගතපච්චුප්පනනානං කම්මසමාදානානං ආනසො භෙතුසො විපාකං යථාභුතං සදුණෙන උපසංඝාතමිතා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අතීතානාගතපච්චුප්පනනානං කම්මසමාදානානං ආනසො භෙතුසො විපාකං යථාභුතං සදුණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො අතීතානාගතපච්චුප්පනනානං කම්මසමාදානානං ආනසො භෙතුසො විපාකං යථාභුතං සදුණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තනු වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං කුසලවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සම්බලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභුතං සදුණෙන උපසංඝාතමිතා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස කුසලවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සම්බලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභුතං සදුණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො කුසලවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සම්බලෙසං වොදනං වුට්ඨානං යථාභුතං සදුණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තනු වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභුතං සදුණෙන උපසංඝාතමිතා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභුතං සදුණෙන විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො පුබ්බෙතිවාසානුස්සතීං යථාභුතං සදුණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො ව්‍යාකරොති.

තනු වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං සත්තානං චුත්ථුප්පානං යථාභුතං සදුණෙන උපසංඝාතමිතා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස සත්තානං චුත්ථුප්පානං යථාභුතං සදුණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො සත්තානං චුත්ථුප්පානං යථාභුතං සදුණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තනු වෙ භික්ඛවෙ පරෙ තථාගතං අසච්චානං ඛයං යථාභුතං සදුණෙන උපසංඝාතමිතා පඤ්ඤං පුච්ඡන්ති, යථා යථා භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අසච්චානං ඛයං යථාභුතං සදුණං විදිතං, තථා තථා තෙසං තථාගතො අසච්චානං ඛයං යථාභුතං සදුණෙන පඤ්ඤං පුට්ඨො බ්‍යාකරොති.

තනු භික්ඛවෙ යමිදං ආනස්සද්ධි ආනස්සද්ධි අධ්‍යානස්සද්ධි අධ්‍යානස්සද්ධි යථාභුතං සදුණං, තච්චි සමාභිතස්ස වදම්, තො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං අභිතානාගතපවුච්චපත්තානං කමමසමාදුනානං ණානසො
භෙතුසො විපාකං යථාභුතං ඤාණං, තමපි සමාහිතස්ස වදුමි, නො
අසමාහිතස්ස.

යමපිදං කුඤ්ඤවිමොක්ඛසමාධිසමාපත්තීනං සඛකිලෙසං වොදුනං
වුට්ඨානං යථාභුතං ඤාණං, තමපි සමාහිතස්ස වදුමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං පුබ්බෙනිවාසානුස්සතීං යථාභුතං ඤාණං, තමපි සමාහිතස්ස
වදුමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං සත්තානං වුතුපපානං යථාභුතං ඤාණං, තමපි සමාහිතස්ස
වදුමි, නො අසමාහිතස්ස.

යමපිදං ආසවානං ඛයා යථාභුතං ඤාණං, තමපි සමාහිතස්ස වදුමි,
නො අසමාහිතස්ස.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ සමාධි මග්ගො, අසමාධි කුමමග්ගොති.

මහාවග්ගො පඨමො.*

භාසු දුතී:

සොණො එගගුණං ජලාභිජාතියො ආසවා දුරුකමගතථිමජ්ඣං
පස්ස විතතපරායනං උදකං නිබ්බෙධිකසීභනාදෙන වග්ගොති - සීචු.

සොණො එගගුණොභිජාති ආසවා දුරුහතථි ව
මජ්ඣෙ ඤාණං නිබ්බෙධිකං සීභනාදෙහි තෙ දසාති - මජ්ඣං

* මහාවග්ගො ජපට්ඨා - පාලිය-ඤ්ඤ, අර්ථකථාසඤ්ඤ, මජ්ඣං පොත්තෙ ව දිසාතෙ.

2. අනාගාමි වග්ගො

6. 2. 2. 1

[අනාගාමිඵල සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

11. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

අසුඤ්ඤියං, අභිරිකං, අනොත්තප්පං, කොසජ්ජං, මුට්ඨසච්චං,¹ දුප්පඤ්ඤානං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

අසුඤ්ඤියං, අභිරිකං, අනොත්තප්පං, කොසජ්ජං, මුට්ඨසච්චං, දුප්පඤ්ඤානං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අනාගාමිඵලං සච්ඡිකා-තුනති.

6. 2. 2. 2

[අරහත්තඵල සුත්තං]

[සාවච්ඡිනදුතං]

12. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

පීනං,² මිඤ්ඤං, උඤ්ඤං, කුක්ඛුච්චං, අසුඤ්ඤියං, පමාදං. ඉමෙ ඛො ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං.

ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

පීනං² මිඤ්ඤං, උඤ්ඤං, කුක්ඛුච්චං, අසුඤ්ඤියං, පමාදං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පභාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුනති.

6. 2. 2. 3

[මිත්ත සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

13. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු පාපමිත්තො පාපසභාසො, පාපසම්ප-වබ්බො, පාපමිත්තො තෙවමානො හජ්ජමානො පසිරුපාසමානො, තෙසඤ්ඤි දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජමානො, ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙස්සා තෙඛං ධම්මං පරිපු-රෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සෙඛං ධම්මං අපරිපුරෙස්සා සීලාති පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සීලාති අපරිපුරෙස්සා කාමරාගං වා රුපරාගං වා අරුපරාගං වා පජ්ඣස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති.

1. මුට්ඨස්සච්චං. - මජ්ඣ., 2 පීනං. - මජ්ඣ.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිතො කල්‍යාණසභායො කල්‍යාණ-සම්පවඤ්ඤා, කල්‍යාණමිතො සෙවමනො ගජමානො පසිරුපාසමානො, තෙසඤ්ච දිට්ඨානුගතිං අපජ්ජමානො, ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සෙවං ධම්මං පරිපුරෙස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. සෙවං ධම්මං පරිපුරෙත්වා සීලානි පරිපුරෙස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. සීලානි පරිපුරෙත්වා කාමරාගං වා රූපරාගං වා අරූපරාගං වා පජ්ජියස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 2. 4

[සඛගණිකාරාම සුභතං]

[සාවඤ්චිභිදානං]

14. තො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛගණිකාරාමො සඛගණිකාරතො¹ සඛගණිකාරාමතං අනුගුත්තො, ගණාරාමො ගණරතො ගණාරාමතං අනුගුත්තො එකො පවිච්චෙකෙ අභිරමිස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. එකො පවිච්චෙකෙ අනභිරමනො විතතස්ස නිමිත්තං ගණනිස්සනීති² නෙතං ආනං විජ්ජති. විතතස්ස නිමිත්තං අගණනො සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං අපරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සම්මාසමාධිං අපරිපුරෙත්වා සඤ්ඤාජනානි³ පජ්ජියස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති. සඤ්ඤාජනානි අපභාය නිබ්බානං සච්ඡිකරිස්සනීති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු න සඛගණිකාරාමො න සඛගණිකාරතො න සඛගණිකාරාමතං අනුගුත්තො, න ගණාරාමො න ගණරතො න ගණාරාමතං අනුගුත්තො, එකො පවිච්චෙකෙ අභිරමිස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. එකො පවිච්චෙකෙ අනභිරමනො විතතස්ස නිමිත්තං ගණනිස්සනීති² ආනමෙතං විජ්ජති. විතතස්ස නිමිත්තං ගණනො සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. සම්මාදිට්ඨිං පරිපුරෙත්වා සම්මාසමාධිං පරිපුරෙස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. සම්මාසමාධිං පරිපුරෙත්වා සඤ්ඤාජනානි³ පජ්ජියස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති. සඤ්ඤාජනානි පභාය නිබ්බානං සච්ඡිකරිස්සනීති ආනමෙතං විජ්ජති⁴.

6. 2. 2. 5.

[දෙවතා සුභතං]

[සාවඤ්චිභිදානං]

15. අථ ඛො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතනියා අභිකක්ඛනා වණණා කෙවලකපපං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුප-සඛකමි. උපසඛකමිත්වා භගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතා ඛො සා දෙවතා භගවනතං එතදවොච:

* ඉමෙමි. සුභත “ආනමෙතං න විජ්ජති” “ආනමෙතං විජ්ජති” වසෙත වතාරි වතාරි කාරණානි දිස්සන්ති.
 1. සඛගණිකාරතො - මජ්ඣ., 2. ගණනස්සනීති - මජ්ඣ., 3. සංයෝජනානි - මජ්ඣ.

ජගිමෙ භනෙන ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ ඡ:

සඤ්චාරවතා, ධම්මභාරවතා, සඛ්ඤාරවතා, සික්ඛාභාරවතා, නොව-
වස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා.

ඉමෙ ඛො භනෙන ඡ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.
ඉදමචොච සා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සත්ථා අභොසි.

අථ ඛො සා දෙවතා සමනුඤ්ඤා මෙ සත්ථා'ති භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
පදකම්මං කත්වා තඤ්චන්තරධාසි.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතියා අච්චගෙන භික්ඛු ආමනෙහසි:
ඉමං භික්ඛවෙ රතතීං අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකක්ඛනාය රතතියා
අභිකක්ඛනවණණං කෙවලකප්පං ජෙතවන්තං ඔභාසෙත්වා යෙනාහං
තෙනුපසඛිකම්. උපසඛිකම්භි: මං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි.
එකමන්තං ධීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවතා මං එතදචොච:

ජගිමෙ භනෙන ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ ඡ:

සඤ්චාරවතා, ධම්මභාරවතා, සඛ්ඤාරවතා, සික්ඛාභාරවතා, නොව-
වස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා.

ඉමෙ ඛො භනෙන ඡ ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.

ඉදමචොච භික්ඛවෙ සා දෙවතා. ඉදං චත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකම්මං
කත්වා තඤ්චන්තරධාසිති.

එවං ටුඤ්ඤා ආයස්වා ඤාසිප්පභොගා භගවන්තං එතදචොච:

“ඉමස්ස ඛො අහං භනෙන භගවතා සඛිඛිඤ්ඤාන භාසිතස්ස එවං
චිත්ථාරෙන අත්ථං ආඡානාමි: ඉධ භනෙන භික්ඛු අත්තනා ච සඤ්චාරවො
භොති සඤ්චාරවතාය ච වණණවාදී, යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න සඤ්චාරවො
තෙ ච සඤ්චාරවතාය සමාදපෙති, යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු සඤ්චාරවො
තෙසඤ්ච වණණං භාසති! භූතං තච්ඡං කාලෙන. අත්තනා ච ධම්මභාරවො
භොති -පෙ- සඛ්ඤාරවො භොති -පෙ- සික්ඛාභාරවො භොති -පෙ-
සුචචො භොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො භොති කල්‍යාණමිත්තතාය ච
වණණවාදී, යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තා තෙ ච කල්‍යාණමිත්තතාය
සමාදපෙති, යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තා තෙසඤ්ච වණණං
භාසති! භූතං තච්ඡං කාලෙන.

ඉමස්ස ඛො අහං භනෙන භගවතා සඛිඛිඤ්ඤාන භාසිතස්ස එවං
චිත්ථාරෙන අත්ථ ආඡානාමි”ති.

1. භණාසි - මජ්ඣ.

සාධු සාධු සාරිපුත්ත, සාධු ඛෝ ඞං සාරිපුත්ත ඉමස්ස මයා සඛිඛිනෙත්ත න භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අජ්ඣං ආජානාසි.

ඉධ සාරිපුත්ත භික්ඛු අහතනා ව සජ්ජිගාරවෝ භොති, සජ්ජිගාරවතාය ව වණණොවාදී, යෙ වඤ්ඤො භික්ඛු න සජ්ජිගාරවා, තෙ ව සජ්ජිගාරවතාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤො භික්ඛු සජ්ජිගාරවා, තෙහඤ්ච වණණො භාසති භූතං තච්ඡං කාලෙන. අත්තනා ව ධම්මගාරවෝ භොති -පෙ- සඛිඛගාරවෝ භොති -පෙ- සික්ඛාගාරවෝ භොති -පො- සුචවෝ භොති -පෙ- කල්‍යාණ-මිත්තො භොති කල්‍යාණමිත්තතාචය ව වණණොවාදී, යෙ වඤ්ඤො භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තා, තෙ ව කල්‍යාණමිත්තතාය සමාදපෙති, යෙ වඤ්ඤො භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තා තෙහඤ්ච වණණො භණති භූතං තච්ඡං කාලෙන.

ඉමස්ස ඛෝ සාරිපුත්ත මයා සඛිඛිනෙත්ත න භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අජ්ඣං දට්ඨබ්බොති.

6. 2. 2. 6.

[සමාධිසුත්තං]

[සාවච්ඡිනීදුතං]

16. භො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු න සනෙත්ත සමාධිතා න පණීතෙන න පටිපසස්සද්ධිලඤ්ඤෙන න එකොදීභාවාධිගතෙන -

අනෙකච්ඡිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛවිස්සති: එකොපි හුත්වා ඛුත්වා ඛවිස්සති, ඛුත්වාපි හුත්වා එකො භවිස්සති -පෙ- යාව මුභමලොකාපි කායෙන වසං වග්ගෙස්සනීති¹ නෙතං ධානං විජ්ජති.

දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය අතික්ඛන්තමානුසකාය උභො සද්දෙ සුඤ්ඤිස්සති, දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වාතී, නෙතං ධානං විජ්ජති.

පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙත්තා වෙතො පරිච්චි පජානිස්සති: සරාගං වා විතතං සරාගා විතතනති පජානිස්සති -පෙ- අවිමුත්තං වා විතතං¹ අවිමුත්තං³ විතතනති පජානිස්සති නෙතං ධානං විජ්ජති.

අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාතං අනුස්සරිස්සති⁴ යෙග්ගපිදං: එකමපි ජාතිං ද්වෙපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකච්ඡිතං පුබ්බෙතිවාතං අනුස්සරිස්සති නෙතං ධානං විජ්ජති.

දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුඤ්ඤෙන අතික්ඛන්තමානුසකෙන සග්ගෙහ පසාධිස්සති -පෙ- ගථාකමමුපගෙ සතෙන පජානිස්සති නෙතං ධානං විජ්ජති.

ආසව්‍යානං ඛයා [අනාසවං වෙතොවිමුත්තනිං]-පෙ- සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සති නෙතං ධානං විජ්ජති.

1. වතභිස්සති - සිඹු. 3. විමුත්තං - මජ්ඣ. 2. විමුත්තංවා විස්සං - මජ්ඣ. 4. අනුස්සරති - සිඹු.

සො වන භික්ඛවෙ භික්ඛු සනෙතන සමාධිතා පණ්ණෙතන පටිපාසා දුතියො ඵකොදිභාවාධිගතෙන-

අනෙකවිභිතං ඉද්ධිවිධං පච්චක්ඛවිසානි -පෙ- යාච ඛුභලොකාපි කායෙන වසං වග්ගෙසානිති¹ ආන මෙතං විජ්ජති -පෙ-

දිබ්බාය සොගධාභූතා විසුද්ධාය අතිකක්ඛනමානුසකාය උනො සද්දෙ සුණ්ණිසානි දිබ්බෙ ව මානුසෙ ව යෙ දුරෙ සනතියෙ වානි ආනමෙතං විජ්ජති -පෙ-

පරනතතානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානිසානි -පෙ- සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානිසානි -පෙ- අවිච්චතං² වා විතතං අවිච්චතං විතතනති පජානිසානිති ආනමෙතං විජ්ජති -පෙ-

අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරිසානි සොයාපීදං ඵකමපි ජානිං ආදිපි ජානියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දොසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරිසානිති ආනමෙතං විජ්ජති -පෙ-

දිබ්බෙන චක්ඛනා විසුද්ධෙන අතිකක්ඛනමානුසකෙන සනෙත පසාධිසානි වචමානෙ උපපජ්ජමානෙ භිනෙ පණ්ණෙතෙ සුචණ්ණෙ දුබ්බණ්ණෙ සුගතෙ දුගතෙ. යථාකල්මූපගෙ සනෙත පජානිසානිති ආනමෙතං විජ්ජති -පෙ-

අාසවානා ඛයා අනාසවා වෙනො විච්චතං -පෙ- සච්ඡිකඛා උපනවපජ්ජ විහරිසානිති ආනමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 2. 7.

[සකතිහබ්බ සුභතං]

[සාවජ්ජිතිදුතං]

17. ජ්ඣි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්තෙව සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අායතනෙ. කතමෙහි ජ්ඣි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ඉමෙ භානභාගියා ධම්මානි යථාභුතං නපජානාති, ඉමෙ සීනිභාගියා ධම්මානි යථාභුතං නපජානාති, ඉමෙ- විසෙසභාගියා ධම්මානි යථාභුතං නපජානාති, ඉමෙ නිබ්බවිභාගියා ධම්මානි යථාභුතං නපජානාති”, අසකච්චකාරී ව භොති අසපායකාරී ව.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ජ්ඣි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්තෙව සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අායතනෙ.

ජ්ඣි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්තෙව සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අායතනෙ. කතමෙහි ජ්ඣි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු “ඉමෙ භානභාගියා ධම්මානි යථාභුතං පජානාති, ඉමෙ සීනිභාගියා ධම්මානි යථාභුතං පජානාති, ඉමෙ විසෙසභාගියා ධම්මානි යථාභුතං පජානාති, ඉමෙ නිබ්බවිභාගියා ධම්මානි යථාභුතං පජානාති”, සකච්චකාරී ව භොති සපායකාරී ව.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ජ්ඣි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො තත්ත තත්තෙව සකතිහබ්බතං පාපුණ්ණං සති සති අායතනෙති.

1. වහනිසානිති - සිඛු, 2. විච්චතං - මජ්ඣං.

8. 2. 8.

[බල සුභතං]

[සාවපජීතිදුතං]

18. ජග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො සමාධිසමී. බලතං පාපුණීදුං. කතමෙති ජග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න සමාධිසං සමාපතනීකුසලො හොති, න සමාධිසං ධීතීකුසලො හොති, න සමාධිසං චුට්ඨානකුසලො හොති, අසකකල්චකාරී ච හොති, අසාතල්චකාරී ච, අසප්පායකාරී ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජග්ගි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො සමාධිසමී. බලතං පාපුණීදුං.

ජග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො සමාධිසමී. බලතං පාපුණීදුං. කතමෙති ජග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සමාධිසං නමාපතනීකුසලො හොති, සමාධිසං ධීතීකුසලො හොති, සමාධිසං චුට්ඨානකුසලො හොති, සකකල්චකාරී ච හොති, සාතල්චකාරී ච, සප්පායකාරී ච.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ ජග්ගි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො සමාධිසමී. බලතං පාපුණීදුන්ති.

8. 2. 9.

[පඨමජ්ඣාන සුභතං]

[සාවපජීතිදුතං]

19. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උප-සමපජ්ඣ විහරිදුං. කතමෙ ජ:

කාමච්ඡදා, ව්‍යාපාදා, පීනමිඳ්ධං, උඤ්චවකුසකුච්චං, විචිකිච්ඡං, කාමෙසු ඛො පනස්ස ආදීනවො න සථාගුතං සම්මප්පඤ්ඤය සුද්දිට්ඨා හොති, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරිදුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො පඨමං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරිදුං. කතමෙ ජ:

කාමච්ඡදා, ව්‍යාපාදා, පීනමිඳ්ධං, උඤ්චවකුසකුච්චං, විචිකිච්ඡං, කාමෙසු ඛො පනස්ස ආදීනවො සථාගුතා සම්මප්පඤ්ඤය සුද්දිට්ඨා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පහාය භබ්බො පඨමං ඤානං උපසමපජ්ඣ විහරිදුන්ති.

6. 2. 7. 10.

[දුතිය පඨමජකාන සුභානං]

[ආවජ්ඣතිදුභං]

20 ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අපභාය අභබ්බො පඨමං කුචං උපසම්පජ්ඣ විහරිතුං. කතමෙ ජ:

කාමචිතකකං, ව්‍යාපාදචිතකකං, විශිංසාවිතකකං. කාමසඤ්ඤං ව්‍යාපාදසඤ්ඤං, විශිංසාසඤ්ඤං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අපභාය අභබ්බො පඨමං කුචං උපසම්පජ්ඣ විහරිතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං කුචං උපසම්පජ්ඣ විහරිතුං කතමෙ ජ:

කාමචිතකකං, ව්‍යාපාදචිතකකං, විශිංසාවිතකකං, කාමසඤ්ඤං ව්‍යාපාදසඤ්ඤං, විශිංසාසඤ්ඤං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං කුචං උපසම්පජ්ඣ විහරිතුං.

අනාගාමි වග්ගො දුතියො *

භස්සදුභා:

අනාගාමි අරහං මිභතා සධ්දහිකාරාමදෙවතා සමාධිසකඛිතබ්බං බලා තජ්ඣානා අපරෙ දුචෙති.¹

* දෙවතාභෙතා ඉතතමො - මජ්ඣ, සිඬ්ඪි, අට්ඨකථා

1 අභාගාමි අරහං ව චිත්ත දෙවතා භො වන ඝණි බලතා කාභං ව අපරෙ දුචෙති චුභි - සිඬ්ඪි

3. අරහත්ත වග්ගො.

6. 2. 3. 1.

[දුග්ගා සුභානං]

[සාවජජීනිදානං]

21 ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාතං සඋපායාසං සපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණො දුග්ගති පාටිකඛිං. කතමෙහි ජනි:

කාමචිතකෙකන, ව්‍යාපාදචිතකෙකන, විහිංසාවිතකෙකන, කාමසඤ්ඤය, ව්‍යපාදසඤ්ඤය, විහිංසාසඤ්ඤය

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසාතං සඋපායාසං සපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණො දුග්ගති පාටිකඛිං.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණො සුගති පාටිකඛිං, කතමෙහි ජනි:

නෙකඛම්චිතකෙකන, අව්‍යාපාදචිතකෙකන, අවිහිංසාවිතකෙකන, නෙකඛම්චිතසඤ්ඤය, අව්‍යාපාදසඤ්ඤය, අවිහිංසාසඤ්ඤය.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසාතං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස හෙද පරමමරණො සුගති පාටිකඛිං.

6. 2. 3. 2.

[අරහත්ත සුභානං]

[සාවජජීනිදානං]

22. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ජ:

මානං, ඔමානං, අතිමානං, අභිමානං, ඵලං, අතිතීපාත .

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අප්පහාය අභබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුං, කතමෙ ජ.

මාන , ඔමානං, අතිමානං, අභිමානං, ඵලං, අතිතීපාතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පහාය භබ්බො අරහත්තං සච්ඡිකාතුන්ති.

6. 2. 3. 3.

[උත්තරිමනුස්සධම්ම සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

23. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාස අභබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො¹ අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිනෙසං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

මුට්ඨසච්චං,² අසම්පජ්ඤාඤං, ඉඤ්ඤෙසු අගුත්තඤ්ඤාණං, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤාණං, කුහනං, උපනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ අප්පභාස අභබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො¹ අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිනෙසං සච්ඡිකාතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාස භබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො¹ අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිනෙසං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ:

මුට්ඨසච්චං,² අසම්පජ්ඤාඤං, ඉඤ්ඤෙසු අගුත්තඤ්ඤාණං, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤාණං, කුහනං, උපනං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ධම්මෙ පභාස භබ්බො උත්තරිමනුස්සධම්මො¹ අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිනෙසං සච්ඡිකාතුනති.

6. 2. 3. 4.

[සුඛසොමනස්ස සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

24 ජ හි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨෙව ධම්මෙ සුඛසොමනස්සඛනුලො විහරති, යොති චස්ස ආරඤ්ඤා භොති ආසවානං ඛයාය. කතමෙහි ඡ හි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මාරාමො භොති, භාවනාරාමො භොති, පභානාරාමො භොති, පච්චේකාරාමො භොති, අව්‍යාපජ්ඣාරාමො භොති, නීපපඤ්ඤාරාමො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ හි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨෙව ධම්මෙ සුඛසොමනස්සඛනුලො විහරති, යොති චස්ස ආරඤ්ඤා භොති ආසවානං ඛයාය'ති.

6. 2. 3. 5.

[අධිගම සුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

25 ජ හි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගතතුං, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ඵාතිකත්තුං. කතමෙහි ඡ හි:

1 උත්තරි මනුස්ස ධම්මං. - මජ්ඣං, 2 මුට්ඨස්සච්චං. - මජ්ඣං.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න ආයකුසලො හොති, හ පායකුසලො හොති, හ උපායකුසලො හොති, අනධිගතානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය න ඡන්දං ජනෙති, අධිගතෙ කුසලෙ ධම්මෙ න සාරකති,¹ සාතච්චකිරියාය හ සම්පාදෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගතො අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ඵාතිකත්තං.

ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගතො, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ඵාතිකත්තං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආයකුසලො ච හොති, අපායකුසලො ච හොති, උපායකුසලො ච හොති, අනධිගතානං කුසලානං ධම්මානං අධිගමාය ඡන්දං ජනෙති, අධිගතෙ කුසලෙ ධම්මෙ සාරකති,² සාතච්චකිරියාය හ සම්පාදෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනධිගතං වා කුසලං ධම්මං අධිගතො, අධිගතං වා කුසලං ධම්මං ඵාතිකත්තං.

6 2. 3. 6.

[මහනන්ත සුභං]

[සාවඡච්චිද්දන]

26. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ චිරසොච මහනන්තං වෙජ්ජලභං පාපුණාති ධම්මෙසු. කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ආලොකච්චුලො ච හොති, යොගච්චුලො ච හොති, වෙදච්චුලො ච හොති, අසත්තච්චුලො ච හොති, අනිකම්මන්තසුරො ච කුසලෙසු ධම්මෙසු, උත්තරිඤ්ඤා³ පතාරෙති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ චිරසොච මහනන්තං වෙජ්ජලභං පාපුණාති ධම්මෙසු'ති.

6 2. 3. 7.

[පච්චමගිරය සුභං]

[සාවඡච්චිද්දන]

27. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සථානං නිකම්මෙතො ඵං නිරයෙ. කතමෙහි ඡහි:

පාණාතිපාති හොති, අදින්නාදසී හොති, කාමෙසු මච්චාචාරී හොති, මුතාචාරී හොති; පාපිච්චො ච, මච්චාදිච්චි ච.

1. හ ආරක්ඛති - ඡඡං. 2. ආරක්ඛති - ඡඡං. 3. උත්තරීච - මඡං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරුථො.

ඡහි භික්ඛවෙ මධුමෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො. කතමෙහි ඡහි:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදනා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, අපඤ්චෙඡ, ච සමමාදිට්ඨි ච.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො.

6. 2. 3. 8.

[දුතීයභිතිය සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

28. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරුථො. කතමෙහි ඡහි:

මුසාවාදී හොති, පිසුණ්වාචො හොති, ඵරුසාවාචො හොති, සමඵප්පලාපි හොති, පුඤ්ඤා ච පහබ්බො ච.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරුථො'ති.

ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො, කතමෙහි ඡහි:

මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති පිසුණ්වාචා පටිච්චරතො හොති, ඵරුසාවාචා පටිච්චරතො හොති, සමඵප්පලාපා පටිච්චරතො හොති, අපුඤ්ඤා ච අප්පහබ්බො ච.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගො'ති.

6. 2. 3. 9

[අහගබ්බම සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

29. ඡහි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො අග්ගො ධම්මං අරහත්තං සච්ඡිකාත්තං. කතමෙහි ඡහි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අග්ගාඤ්ඤො හොති, අහිරිකො හොති, අනොකතාපි¹ හොති, කුසිකො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති, කාශෙ ච ජිවිතෙ ච සාපෙබ්බො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ ඡහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අහබ්බො අග්ගං ධම්මං අරහත්තං සච්ඡිකාත්තං.

1 අනොකතාපි - ඡෙඝ.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අග්ගං ධම්මං අරභතතං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා භොති, හිරිමා භොති, ඔත්තාපි¹ භොති, ආරඤ්චිරියො භොති, පඤ්ඤාචා භොති, කායෙ ව ජීවිතෙ ව අනපෙඛො² භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අග්ගං ධම්මං අරභතතං සච්ඡිකාතුනති.

6 2. 3 10.

[රතනිදිවස සුන්තං]

[සංවණ්චිනිදුතං]

80. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො චුද්ධී. කතමෙහි ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු මහිච්ඡො භොති විඝාතවා අසනතුට්ඨො ඉතරීතර-චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනහිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන, අසසඤ්ඤා භොති, දුසසීලො භොති, කුසිතො භොති, මුට්ඨස්සති භොති, දුපපඤ්ඤා භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, භානියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො චුද්ධී.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, චුද්ධියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානී. කතමෙහි ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න මහිච්ඡො භොති න විඝාත වා සනතුට්ඨො ඉතරීතරචීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනහිලානපච්චයභෙසජ්ජපරිකඛාරෙන, සඤ්ඤා භොති, සීලවා භොති, ආරඤ්චිරියො භොති, හරිමා භොති, පඤ්ඤාචා භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතස්ස භික්ඛුනො යා රතනි වා දිවසො වා ආගච්ඡති, චුද්ධියෙව පාරිකඛිං කුසලෙසු ධම්මෙසු නො පරිහානී'ති.

අරභතතවග්ගො තනියො.*

කසසුඤ්ඤා:

දුකඛං අරභතතං උත්තරිඤ්චි සුඛං අධිගමෙන ව මහත්තතතං දායනිරයෙ අග්ගධම්මඤ්ච රතනියො'ති.¹

1 ඔත්තාපි - මජ්ඣ. 2 අභාසකො - මජ්ඣ.
* අරභතතවග්ගො අධ්වනො - පාලි, අධ්වනො, මජ්ඣ.
1 දුකඛං අරභතතං උත්තරී ව සුඛං අධිගමෙන ව ඉහත්තතං දායං නිරයෙ අග්ගධම්මඤ්ච රතනියො'ති - මජ්ඣ.

4. සීති වග්ගො

6. 2. 4. 1

[සීතිභාව සුභතං]

[සාවජච්ඡිදානං]

81. ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනුභතරං සීතිභාවං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යසම් සමයෙ විතතං නීග්ගභෙතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං න නීග්ගණ්හාති. යසම් සමයෙ විතතං පග්ගභෙතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං න පග්ගණ්හාති. යසම් සමයෙ විතතං සමපභංසිතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං න සමපභංසති, යසම් සමයෙ විතතං අජ්ඣුපෙකඛිතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං න අජ්ඣුපෙකඛිති. භිනාධිමුත්තිකො ච භොති සක්කායා-ධිරතො ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො අනුභතරං සීතිභාවං සච්ඡිකාතුං.

ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනුභතරං සීතිභාවං සච්ඡිකාතුං. කතමෙහි ජනි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යසම් සමයෙ විතතං නීග්ගභෙතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං නීග්ගණ්හාති. යසම් සමයෙ විතතං පග්ගභෙතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං පග්ගණ්හාති. යසම් සමයෙ විතතං සමපභංසිතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං සමපභංසති. යසම් සමයෙ විතතං අජ්ඣුපෙකඛිතබ්බං, තසම් සමයෙ විතතං අජ්ඣුපෙකඛිති. පණ්ණිනාධිමුත්තිකො ච භොති නිබ්බානාධිරතො ච

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ජනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො අනුභතරං සීතිභාවං සච්ඡිකාතුන්ති.

6. 2. 4. 2

[ආචරණ සුභතං]

[සාවජච්ඡිදානං]

82 ජනි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චිමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං. කතමෙහි ජනි.

කමමාවරණතාය සමන්තාගතො භොති, නිලෙසාවරණතාය සමන්තා-ගතො භොති, විපාකාවරණතාය සමන්තාගතො භොති, අසුඤ්ඤා ච භොති අච්ඡද්දිකො ච දුප්පඤ්ඤා ච.

ඉමෙහි බො හික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං.

ජහි හික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං. කතමෙහි ජහි:

න කම්මාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, න කිලෙසාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, න විපාකාචරණතාය සමන්තාගතො භොති, සඤ්චො ච භොති, ජ්ඣදිකො ච පඤ්ඤාචා ච.

ඉමෙහි බො හික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං.

6. 2. 4 3

[වොරොපිභ සුභතං]

[සාවජජිනිදුන්]

88. ජහි හික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං. කතමෙහි ජහි:

මාතා ජීවිතා වොරොපිතා භොති, පිතා ජීවිතා වොරොපිතො භොති අරහං ජීවිතා වොරොපිතො භොති, තථාගතස්ස දුට්ඨෙන විතෙතන ලොහිතං උප්පාදිතං භොති, සඛෙසා හිනො භොති, දුප්පඤ්ඤා භොති ජලො ඵලමුභො.

ඉමෙහි බො හික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං.

ජහි හික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනං. කතමෙහි ජහි:

න මාතා ජීවිතා වොරොපිතා භොති, න පිතා ජීවිතා වොරොපිතො භොති, න අරහං ජීවිතා වොරොපිතො භොති, න තථාගතස්ස දුට්ඨෙන විතෙතන ලොහිතං උප්පාදිතං භොති, න සඛෙසා හිනො භොති, පඤ්ඤාචා භොති අජලො අනෙලමුභො.

ඉමෙහි බො හික්ඛවෙ ජහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්නොපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමචතනන්ති.

6. 2. 4 4.

[සුසුසුසුසු සුසුසු]

[සාවජ්ඣනීදාන]

34. ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං කතමෙහි ඡ්ඤි

තථාගතප්පච්චෙදිනෙ ධම්මචිනගෙ දෙසියමානෙ න සුසුසුසුසු, න සොතං ඔදහති, න අඤ්ඤා චිත්තං උපට්ඨපෙති,¹ අනන්ථං ගණභාති, අනන්ථං ඊඤ්චති, අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං අභබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං.

ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තං. කතමෙහි ඡ්ඤි:

තථාගතප්පච්චෙදිනෙ ධම්මචිනගෙ දෙසියමානෙ සුසුසුසුසු, සොතං ඔදහති, අඤ්ඤා චිත්තං උපට්ඨපෙති,¹ අනන්ථං ගණභාති, අනන්ථං ඊඤ්චති, අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො භොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සුණ්ණෙනාපි සඤ්චමං භබ්බො නියාමං ඔක්කමිතුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමන්තන්ති.

6. 2. 4 5.

[අප්පභාය සුසුසු]

[සාවජ්ඣනීදාන]

35. ඡ්ඤි භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ්:

සකකාය දිට්ඨිං, චිච්ඡිච්ඡං, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දොසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ් ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං.

ඡ් භික්ඛවෙ ධම්මෙ පභාය භබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ ඡ්:

සකකායදිට්ඨිං, චිච්ඡිච්ඡං, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දොසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ් ධම්මෙ පභාය භබ්බො දිට්ඨිසම්පදං සච්ඡිකාතුන්ති.

1 උපට්ඨාපෙති - ඡෙසං.

6. 2. 4. 6

[පභිණ සුභතං]

[සාවඡඡිනිදනං]

36. ඡසිමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා දිට්ඨිසම්පන්නාසා පුග්ගලාසා පභිණා කතමෙ ඡ:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසො, අපායගමනීයො රාගො, අපායගමනීයො දොසො, අපායගමනීයො මොහො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මා දිට්ඨිසම්පන්නාසා පුග්ගලාසා පභිණාති.

6. 2. 4. 7

[අභබ්බ සුභතං]

[සාවඡඡිනිදනං]

37. ඡ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො උප්පාදෙත්තුං. කතමෙ ඡ:

සකකායදිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, සීලබ්බතපරාමාසං, අපායගමනීයං රාගං, අපායගමනීයං දොසං, අපායගමනීයං මොහං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො උප්පාදෙත්තති.

6. 2. 4. 8

[අභබ්බට්ඨාන සුභතං]

[සාවඡඡිනිදනං]

38. ඡසිමානි භික්ඛවෙ අභබ්බට්ඨානාති, කතමානි ඡ:

අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චි අගාරවො විහරිත්තුං අප්ප- කියො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ධම්මෙ අගාරවො විහරිත්තුං අප්පකියො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංඛෙස අගාරවො විහරිත්තුං අප්පකියො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සිකකාය අගාරවො විහරිත්තුං අප්පකියො, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අනාගමනීයං චජ්ඣං පට්ඨාගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අධ්ඨමං භවං නිබ්බන්තත්තුං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බට්ඨානානීති.

6. 2. 4. 9

[දුතීය අභබ්බට්ඨාන සුභතං]

[සාවඡඡිනිදනං]

39. ඡසිමානි භික්ඛවෙ අභබ්බට්ඨානාති. කතමානි ඡ:

අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි සංඛාරං නිච්චතො උපගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි සංඛාරං සුඛතො උපගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කඤ්චි ධම්මං අත්තතො උපගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ආනන්ධරියකම්මං කාත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො කොත්භග්ගමඛගලෙන සුද්ධිං පට්ඨාගනත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ඉතො බභිඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යං ගවෙසිත්තුං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බට්ඨානානීති.

6. 2. 4. 10

[භතීය අභබ්බධාන සුභතං]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

40. ඡයිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධානානි. කතමානි ඡ:

අභබ්බෙ, දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො මාතරං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො පිතරං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අරහන්තං ජීවිතා වොරොපෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො තථාගතස්ස දුට්ඨෙන චිත්තෙන ලොහිතං උප්පාදෙත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඛ්ඛං භිද්දිත්තුං, අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අඤ්ඤං සථාරං උද්දිසිත්තුං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධානානීති

6. 2. 4. 11

[චතුස්ථ අභබ්බධාන සුභතං *]

[සංවජ්ඣිතදුතං]

41. ඡයිමාති භික්ඛවෙ අභබ්බධානානි. කතමානි ඡ:

අභබ්බෙ, දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංකතං සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො පරංකතං සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සංකතඤ්ඤා පරංකතඤ්ඤා සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අසංකාරං අභිච්ච-සමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අපරංකාරං අභිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. අභබ්බො දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො අසංකාරඤ්ඤා අපරංකාරඤ්ඤා අභිච්චසමුප්පන්නං සුඛදුක්ඛං පච්චාගනත්තුං. තං කිස්ස හෙතු:

තථා භික්ඛ භික්ඛවෙ දිට්ඨිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස හෙතු ච සුදිට්ඨො. හෙතුසමුප්පන්නා ච ධම්මා.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ ඡ අභබ්බධානානීති.

සීතිවග්ගො චතුස්ථො.¹

කසුඤ්ඤානි:

සීතිහාවං ආචරණං වොරොපිතා සුසුසති
අප්පභාය පභිණ්හබ්බො තිඤ්ඤා චතුරොපි වාති

* අට්ඨකථාසං පත ඉදං දසමසුඤ්ඤාචරණන දිස්සනෙ
1 සීතිවග්ගො කචමො - පාළි, අට්ඨකථා, ඡේතං.

1. සීතිහබ්බො ආචරණතා සුසුසා පට්ඨවති
පභානබ්බං පභිණ්හො මෙ උප්පාදෙතබ්බං සථරී
කඤ්චිසංඛාරං මාතරී සංකතෙන වග්ගොති. සී චු

5. ආනිසංස වග්ගො

6. 2. 5. 1

[පාතුභාව සුභතං]

[සාවඤ්චීනීදුතං]

41. ජන්තං භික්ඛවෙ පාතුභාවො දුලලභො ලොකස්මිං. කතමෙසං ජන්තං:

තථාගතස්ස අරභතො සම්මානමුද්ධස්ස පාතුභාවො දුලලභො ලොකස්මිං, තථාගතපපවෙදිතස්ස ධම්මචිතතස්ස දෙසෙතා පුග්ගලො දුලලභො ලොකස්මිං, අරියංගතනෙ පච්චාජාති දුලලභා¹ ලොකස්මිං, ඉන්ද්‍රියානං අවෙකලලතා දුලලභා ලොකස්මිං, අජලතා අනෙලමුගතා දුලලභා ලොකස්මිං, කුසලධම්මච්ඡන්දො² දුලලභො ලොකස්මිං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ ජන්තං පාතුභාවො දුලලභො ලොකස්මීන්ති.

6. 2. 5. 2

[ආනිසංස සුභතං]

[සාවඤ්චීනීදුතං]

42. ජධිමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සොතාපතතිඵලසච්ඡිතිරියං. කතමෙ ජ:

සධ්ධම්මනීයතො භොති, අපරිභානධම්මො භොති, පරියන්තකතස්ස දුක්ඛං න භොති,³ අසාධාරණේත ඤ්ඤේත සමන්තාගතො භොති, හෙතු වස්ස සුද්ධෙධා, හෙතුසමුප්පන්නා ච ධම්මා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ආනිසංසා සොතාපතතිඵලසච්ඡිතිරියං'ති.

6. 2. 5. 3

[අනිච්ච සුභතං]

[සාවඤ්චීනීදුතං]

43. සො වත භික්ඛමෙ භික්ඛු කඤ්චි සඛ්ඛාරං නිච්චගො සමනුපස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සතී'ති නෙතා ණානං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා අසමන්තාගතො සම්මතතනීයාමං ඔක්කමිස්සතී'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සම්මතතනීයාමං අනොක්කමමානො සොතාපතතිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරභතතං වා සච්ඡිකරිස්සතීති නෙතා ණානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සඛ්ඛසඛ්ඛාරං⁴ අනිච්චතො සමනුපස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සතී'ති ණානමෙතං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො සම්මතතනීයාමං ඔක්කමිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජති. සම්මතතනීයාමං ඔක්කමමානො සොතාපතතිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරභතතං වා සච්ඡිකරිස්සතීති ණානමෙතං විජ්ජතීති.

1 පච්චාජාතො දුලලභො - සතං. 2 කුසලෙ ධර්මෙ ජන්දො - ජීර්සං.
3 පරියන්තකතස්ස දුක්ඛං භොති - ජීර්සං. 4 සඛ්ඛසඛ්ඛාරං - මජ්ඣං.

6. 2. 5. 4

[දුක්ඛ සුභතං]

[සාවච්ඡිභිදුනං]

45. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කඤ්චිසඛිංඤාං සුඛතො සමනුපසස්සනො -පෙ- නෙතං ධානං විජ්ජති.

භො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බසඛිංඤාං දුක්ඛතො සමනුපසස්සනො -පෙ- ධානමෙතං විජ්ජති.

6 2. 5. 5

[අනන්ත සුභතං]

[සාවච්ඡිභිදුනං]

46. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු කඤ්චිධම්මං අත්තතො සමනුපසස්සනො -පෙ- නෙතං ධානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සබ්බධම්මං¹ අනන්තතො සමනුපසස්සනො -පෙ- ධානමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 10. 6

[නිබ්බාන සුභතං]

[සාවච්ඡිභිදුනං]

47. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු නිබ්බානං දුක්ඛතො සමනුපසස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සති² නෙතං ධානං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා අසමන්තාගතො සමමත්තනියාමං ඔක්කමිස්සති³ නෙතං ධානං විජ්ජති. සමමත්තනියාමං අනොක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සති⁴ නෙතං ධානං විජ්ජති.

භො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු නිබ්බානං සුඛතො සමනුපසස්සනො අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො හවිස්සති ධානමෙතං විජ්ජති. අනුලොමිකාය ඛන්තියා සමන්තාගතො සමමත්තනියාමං ඔක්කමිස්සති³ ධානමෙතං විජ්ජති. සමමත්තනියාමං ඔක්කමමානො සොතාපත්තිඵලං වා සකදගාමිඵලං වා අනාගාමිඵලං වා අරහත්තං වා සච්ඡිකරිස්සති⁴ ධානමෙතං විජ්ජති.

6. 2. 5. 7

[අනවච්ඡිත සුභතං]

[සාවච්ඡිභිදුනං]

48. ඡ භික්ඛවෙ ආතිසංසෙ සමපසස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛිංඤාරෙසු අනොධිං කරිතා අතිච්චකඤ්ඤං උපට්ඨාපෙතුං. කතමෙ ඡ:

සබ්බසඛිංඤාං ව මෙ අනවච්ඡිතතො² බාධිස්සන්ති, සබ්බලොකෙ ව මෙ මනො නාභිරඡ්ඤාති, සබ්බලොකා ව මෙ මනො වුට්ඨිභිස්සති, නිබ්බාන-පොණං ව මෙ මානසං හවිස්සති, සංයෝජනා ව මෙ පහාණං ගච්ඡන්ති³, පරමෙත ව සාමඤ්ඤෙන සමන්තාගතො හවිස්සති⁴.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ආතිසංසෙ සමපසස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛිංඤාරෙසු අනොධිං කරිතා අතිච්චකඤ්ඤං උපට්ඨාපෙතුන්ති.

1 සබ්බධම්මං - ඡේසං. 2 අනවච්ඡිතං - ඡේසං. 3 ගච්ඡිස්සන්ති - ඡේසං. 4 හවිස්සති - ඡේසං.

6 2. 5. 8

[උක්ඛිතනාසික සුභතං]

[සාදිප්පිතිදුතං]

49. ජ භික්ඛවෙ ආනිතංසෙ සමපසාමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛ්ඛාරෙසු අනොඛිං කරිතා දුක්ඛසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුං. කතමෙ ඡ.

සබ්බසඛ්ඛාරෙසු ව මෙ නිබ්බදසඤ්ඤා¹ පච්චුපට්ඨිතා හවිසාති සෙය්‍යථාපි උක්ඛිතනාසිකෙ වධකෙ. සබ්බලොකා ව මෙ මනො චුට්ඨග්ගිසාති. නිබ්බානෙ ව සන්තදසාථී හවිසාමි. අනුසයා ව මෙ සමුග්ගානං ගච්ඡන්ති.² කීච්චකාරී ව හවිසාමි. සන්ථා ව මෙ පරිච්ඡේණා හවිසාති මෙතතා-වතායාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ආනිතංසෙ සමපසාමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛ්ඛාරෙසු අනොඛිං කරිතා දුක්ඛසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුන්ති.

6. 2. 5. 9

[අතමමය සුභතං]

[සාදිප්පිතිදුතං]

50. ජ භික්ඛවෙ ආනිතංසෙ සමපසාමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛ්ඛාරෙසු² අනොඛිං කරිතා අනතතසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුං කතමෙ ඡ:

සබ්බලොකෙ ව අතමමයො හවිසාමි. අභවකාරා³ ව මෙ උපරුජ්ඣි-සානති. මමඛකාරා⁴ ව මෙ උපරුජ්ඣිසානති. අසාධාරණෙන ව ඤ්ඤානෙ සමන්තාගතො හවිසාමි. හෙතු ව මෙ සුද්ධෙඨා හවිසාති, හෙතුසමුප්පත්තා ව ධම්මා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ජ ආනිතංසෙ සමපසාමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා සබ්බසඛ්ඛාරෙසු අනොඛිං කරිතා අනතතසඤ්ඤා උපට්ඨාපෙතුන්ති.

6. 2. 5. 10

[භව සුභතං]

[සාදිප්පිතිදුතං]

51. තයො මෙ භික්ඛවෙ භවා පභාතබ්බා. නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බං. කතමෙ තයො භවා පභාතබ්බා:

කාමභවො, රූපභවො, අරූපභවො, ඉමෙ තයො භවා පභාතබ්බා. කතමාසු නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බං:

අභිසීලසික්ඛාය, අභිචිත්තසික්ඛාය, අභිපඤ්ඤාසික්ඛාය, ඉමාසු නීසු සික්ඛාසු සික්ඛිතබ්බා.

1 නිබ්බාතසඤ්ඤා - සිමු 2 සබ්බවමෙසු - ඡේතං 3 අභවකාරා - කප්ථි 4 මමඛකාරා - කප්ථි

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමෙ තයො භවා පභිනා භොනති,
ඉමාසු ච තීසු සික්ඛාසු සික්ඛිකසිකෙඛා භොති, අයං චූච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු
අචෙජ්චජි තණ්හා, වාවතතඨි¹ සංයොජනං, සමමා මානාභිසමයා අනතම-
කාසි දුක්ඛස්සාති.

6 2. 5. 11

[තණ්හා සුතතං]

[සාවජජිනීදුතං]

62. තිස්සො ඉමා භික්ඛවෙ තණ්හා පභාතබ්බා, තයො ච මානා-

තතමා තිස්සො තණ්හා පභාතබ්බා:

කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා, ඉමා තිස්සො තණ්හා පභාතබ්බා.

කතමෙ තයො මානා පභාතබ්බා:

මානො, ඔමානො, අතිමානො. ඉමෙ තයො මානා පභාතබ්බා.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො ඉමා තිස්සො තණ්හා පභිනා භොනති,
ඉමෙ ච තයො මානා, අයං චූච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු අචෙජ්චජි තණ්හං,
වාවතතඨි සංයොජනං, සමමා මානාභිසමයා අනතමකාසි දුක්ඛස්සාති.

ආනිසංස වග්ගො පඤ්චමො.*

භික්ඛුදුතං:

පාතුභාවො ආනිසංසො අනිච්ච දුක්ඛ අනතතතො
නිබ්බානං අනවජ්ජි උක්ඛිතකාසි අනමමයො
භවා තණ්හායෙතා දසාති. (මජ්ඣං.)

දුතියො පණ්ණාසකො සමපෙතො

1 විවතතඨි - මජ්ඣං, සීඝ්‍ර.

* අනිසංසවග්ගො දසමො - පාලි, අධ්‍යාපන, මජ්ඣං,
පණ්ණාසකාසංඛ්‍යානිකා වග්ගො - සීඝ්‍ර.

පාතුභාවො ආනිසංසො අනිච්ච දුක්ඛ අනතතතො
නිබ්බානං තයො අනෙකෙඤ්චිතො භවතණ්හායෙ තෙ දසාති - සීඝ්‍ර.

පණ්ණාසකාචරෙක වග්ගො

1. නික වග්ගො

6. 1. 1

[රාග සුභතං]

[සාවජච්ඡිනීදනං]

1. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

රාගො, දෙහො, මොහො. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පහානාය තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තයො:

රාගස්ස පහානාය අසුභා භාවෙතඛබ්බා. දොසස්ස පහානාය මෙත්තා භාවෙතඛබ්බා. මොහස්ස පහානාය පඤ්ඤා භාවෙතඛබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පහානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

6. 1. 2

[දුච්චරිත සුභතං]

[සාවජච්ඡිනීදනං]

2. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කායදුච්චරිතං, වච්චිදුච්චරිතං, මනෝදුච්චරිතං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පහානාය තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තයො:

කායදුච්චරිතස්ස පහානාය කායසුචරිතං භාවෙතඛබ්බං. වච්චිදුච්චරිතස්ස පහානාය වච්චිසුචරිතං භාවෙතඛබ්බං. මනෝදුච්චරිතස්ස පහානාය මනෝසුචරිතං භාවෙතඛබ්බං.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පහානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

6. 1. 3

[විභක්ඛන සුභතං]

[සාවජච්ඡිනීදනං]

3. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කාමවිතකෙකා, ව්‍යාපාදවිතකෙකා, විහිංසාවිතකෙකා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමචිතකකසා පභානාය නෙකඛම්මචිතකෙකා භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාද-චිතකකසා පභානාය අව්‍යාපාදචිතකෙකා භාවෙනබ්බා. විහිංසාචිතකකසා පභානාය අවිහිංසාචිතකෙකා භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

6 1. 4

[සඤ්ඤා සුභතං]

[සාවච්ඡීභීදනං]

4. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කාමසඤ්ඤා, ව්‍යාපාදසඤ්ඤා, විහිංසාසඤ්ඤා. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමසඤ්ඤාය පභානාය නෙකඛම්මසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාද-සඤ්ඤාය පභානාය අව්‍යාපාදසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා. විහිංසාසඤ්ඤාය පභානාය අවිහිංසාසඤ්ඤා භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

6. 1. 5

[ධාතු සුභතං]

[සාවච්ඡීභීදනං]

5. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

කාමධාතු, ව්‍යාපාදධාතු, විහිංසාධාතු. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ තයො:

කාමධාතුය පභානාය නෙකඛම්මධාතු භාවෙනබ්බා. ව්‍යාපාදධාතුය පභානාය අව්‍යාපාදධාතු භාවෙනබ්බා. විහිංසාධාතුය පභානාය අවිහිංසා ධාතු භාවෙනබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ භිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

6. 1. 6.

[අඤ්ඤාද සුභානං]

[සාමපච්චිනිදානං]

6. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

අඤ්ඤාදදිට්ඨි, අනතානුදිට්ඨි, මිච්ඡාදිට්ඨි, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තයො:

අඤ්ඤාදදිට්ඨියා පභානාය අනිච්චතඤ්ඤා භාවෙතඛබ්බා. අනතානුදිට්ඨියා පභානාය අනතතඤ්ඤා භාවෙතඛබ්බා. මිච්ඡාදිට්ඨියා පභානාය සම්මාදිට්ඨි භාවෙතඛබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

6. 1. 7.

[අරතී සුභානං]

[සාමපච්චිනිදානං]

7. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

අරතී, විශාසා, අධම්මචරියා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තයො:

අරතියා පභානාය බ්ලිදිතා භාවෙතඛබ්බා, විශිංසාය¹ පභානාය අවිශිංසා භාවෙතඛබ්බා. අධම්මචරියාය පභානාය ධම්මචරියා භාවෙතඛබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

6. 1. 8.

[අසනතුට්ඨි සුභානං]²

[සාමපච්චිනිදානං]

8. තයො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තයො:

අසනතුට්ඨිතා, අසමපජ්ඤාදා, මහිච්ඡතා, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තයො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමො තයො:

අසනතුට්ඨිතාය පභානාය සනතුට්ඨිතා භාවෙතඛබ්බා. අසමපජ්ඤාදාය පභානාය සමපජ්ඤාදා භාවෙතඛබ්බා. මහිච්ඡතාය පභානාය අපච්චිඡතා භාවෙතඛබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ චීණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තයො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

1. විභවනාය - ජෙත. 2. සනතුට්ඨිභුතා - මජ්ඣ.

6. 1. 9.

[දෙවවස්සතා සුභතා]

[සාවපජීනීදනං]

9. තග්ගො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තග්ගො:

දෙවවස්සතා, පාපමිත්තතා, වේතසො විකේධපො, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තග්ගො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තග්ගො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තග්ගො:

දෙවවස්සතාය පභානාය සොවවස්සතා භාවෙතඛබ්බා පාපමිත්තතාය පභානාය කල්යාණමිත්තතා භාවෙතඛබ්බා. වේතසො විකේධපස්ස පභානාය ආනාපානසති භාවෙතඛබ්බා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තග්ගො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

6. 1. 10.

[උද්ධව්ච සුභතං]

[සාවපජීනීදනං]

10. තග්ගො මෙ භික්ඛවෙ ධම්මා. කතමෙ තග්ගො:

උද්ධව්ච, අසංචරො, පමාදෙ, ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ තග්ගො ධම්මා.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය තග්ගො ධම්මා භාවෙතඛබ්බා. කතමෙ තග්ගො:

උද්ධව්චස්ස පභානාය සමථො භාවෙතඛබ්බො. අසංචරස්ස පභානාය සංචරො භාවෙතඛබ්බො. පමාදස්ස පභානාය අපපමාදෙ භාවෙතඛබ්බො.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ තිණ්ණං ධම්මානං පභානාය ඉමෙ තග්ගො ධම්මා භාවෙතඛබ්බාති.

නීක වග්ගො.

තසසුද්දනා:

රුහුදුවරිත විතකකසඤ්ඤා ධාතුති වුවුවති,
අස්සාද අරතීතුට්ඨී දෙව ව උද්ධව්චන වග්ගො'ති¹

1. දුමව්ච උ ධා වරිත වග්ගොති - ඡේසං.

2 සාමඤ්ඤවග්ගො.

6. 2. 1.

[කායානුපසයි සුභතං]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

1. ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, හසාරාමිතං, ත්ඤ්ජරාමිතං, සංඛණ්ණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තඤ්ජරතං, හොජ්ඣෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං.

ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ පහාය හබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, හසාරාමිතං, ත්ඤ්ජරාමිතං, සංඛණ්ණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තඤ්ජරතං, හොජ්ඣෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය හබ්බො කායෙ කායානුපසයි විහරිතුං.

6. 2. 2 - 15.

[අජ්ඣන්තකායානුපසයි ආදි පඤ්චදස සුභතාහි]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

2-15 ජ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො අජ්ඣන්තං කායෙ [කායානුපසයි විහරිතුං] -පෙ- බ්ගිඤ්ඤා කායෙ -පෙ- අජ්ඣන්තබ්ගිඤ්ඤා කායෙ -පෙ- වේදනාසු -පෙ- අජ්ඣන්තං වේදනාසු -පෙ- බ්ගිඤ්ඤා වේදනාසු -පෙ- අජ්ඣන්තබ්ගිඤ්ඤා වේදනාසු -පෙ- විතෙත -පෙ- අජ්ඣන්තං විතෙත -පෙ- බ්ගිඤ්ඤා විතෙත -පෙ- අජ්ඣන්තබ්ගිඤ්ඤා විතෙත -පෙ- ධම්මෙසු -පෙ- අජ්ඣන්තං ධම්මෙසු -පෙ- බ්ගිඤ්ඤා ධම්මෙසු -පෙ- අජ්ඣන්තබ්ගිඤ්ඤා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරිතුං. කතමෙ ඡ:

කම්මාරාමිතං, හසාරාමිතං, ත්ඤ්ජරාමිතං, සංඛණ්ණිකාරාමිතං, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රත්තඤ්ජරතං, හොජ්ඣෙ අමත්තඤ්ඤතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ ඡ ධම්මෙ පහාය හබ්බො අජ්ඣන්තබ්ගිඤ්ඤා ධම්මෙසු ධම්මානුපසයි විහරිතුං.

6. 2. 16

[නපුස්ස සුභාතා]

[සාවජීනීදුතා]

16 ඡත්‍රි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො නපුස්සො,¹ ගහපති තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්ථා ඉරියතී. කතමෙහි ඡත්‍රි:

බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන, ධම්මො අවෙච්චපසාදෙන, සංඝො අවෙච්චපසාදෙන, අරියෙන සීලෙන, අරියෙන ඤ්ඤෙන, අරියාය විමුක්ඛතියා.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡත්‍රි ධම්මෙහි සමන්තාගතො නපුස්සො ගහපති තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්ථා ඉරියතී.

6. 2. 17 - 36.

[හලලිකාදි විසති සුභාතා]

[සාවජීනීදුතාහි]

17-36. ඡත්‍රි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො හලලිකො ගහපති පෙ-සුදංභතා ගහපති අනාථපිණ්ඩකො -පෙ- විතොතා ගහපති මච්ඡිකා-සණ්ඩකො -පෙ- ඝට්ඨකො අභ්‍රවකො -පෙ- මහානාමො සකෙකා -පෙ- උග්ගො ගහපති වේසාලිකො -පෙ- උග්ගො ගහපති -පෙ- සුග්ගො අභ්‍රවකො -පෙ- ජීවකො කොමාරගව්චො -පෙ- නිකුලපීතා ගහපති -පෙ- තමකණ්ණිකො ගහපති -පෙ- පුරණො ගහපති -පෙ- ඉසිදනොතා ගහපති -පෙ- සකිංගො ගහපති -පෙ- විජයො ගහපති² -පෙ- චජ්ජිමභිකො ගහපති³ -පෙ- මෙණ්ඩකො ගහපති -පෙ- වාසෙච්චිකො උපාසකො -පෙ- අභිමච්චිකො උපාසකො -පෙ- සාරග්ගො⁴ උපාසකො තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්ථා ඉරියතී. කතමෙහි ඡත්‍රි.

බුද්ධො අවෙච්චපසාදෙන, ධම්මො අවෙච්චපසාදෙන, සංඝො අවෙච්චපසාදෙන, අරියෙන සීලෙන, අරියෙන ඤ්ඤෙන, අරියාය විමුක්ඛතියා.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ ඡත්‍රි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරග්ගො උපාසකො තථාගතෙ නිට්ඨංගතො අමතද්දසො අමතං සච්ඡිකත්ථා ඉරියතී.

සාමඤ්ඤ වග්ගො.

¹ හපස්සො - PTS. ² ච්චිකො ගහපති - ඉපසා. ³ ච්චියමභිකො - මපසා.
⁴ සාදාසකො - සඤා.

ජකකතිපාඨෙ රාගාදිපෙය්‍යාල සුභතාති.

[සාමප්‍රීතීද්‍යනං]

1. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ ඡ:

දස්‍යනානුතතරියං, සචනානුතතරියං, ලාභානුතතරියං, සික්‍ඛානුතතරියං, පාරිච්චරියානුතතරියං, අනුස්‍යනානුතතරියං.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

[සාමප්‍රීතීද්‍යනං]

2 රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ ඡ:

බ්‍රහ්මානුස්‍යති, ධම්මානුස්‍යති, සඬ්ඛානුස්‍යති, සීලානුස්‍යති, වාගානුස්‍යති, දෙවනානුස්‍යති.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

[සාමප්‍රීතීද්‍යනං]

3. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ ඡ:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනතහසඤ්ඤා, පභාන-
තඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරෝධසඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බාති.

[සාමප්‍රීතීද්‍යනං]

4 30 රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ පරිඤ්ඤාය [ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා -පෙ-
රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ] පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ-
විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පච්චික්‍ඛය්‍යාය
ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

31 60 දෙසස්‍ය [භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා -පෙ-
දෙසස්‍ය භික්‍ඛවෙ] පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ-
ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ-
පච්චික්‍ඛය්‍යාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

61- 90. මොහස්‍ය භික්‍ඛවෙ-පෙ-

91 120. කොට්ඨස්‍ය භික්‍ඛවෙ -ප-

121-150 උපනාහස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

151-180. මකඛස්‍ය භික්‍ඛවෙ -පෙ-

181-210. පලාසය්‍ය භික්ඛවෙ -පෙ-

211-240. ඉස්සාය භික්ඛවෙ -පෙ-

241-270. මච්ඡරියස්ස භික්ඛවෙ -ප-

271-300. මායාය භික්ඛවෙ -ප-

301-330. සාශේය්‍යස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

331-360. ඵලාස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

361-390. සාරඞ්භස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

391-420. මානස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

421-450. අනිමානස්ස භික්ඛවෙ -ප-

451-480. මදස්ස භික්ඛවෙ -පෙ-

481-510. පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පච්ඡික්ඛායාය ඡ ධම්මා භාවෙනඛබ්බා. කතමෙ ඡ: දස්සභානුකතරියං -පෙ- අනුස්සතානුකතරියං -පෙ- කතමෙ ඡ වුඤ්ඤානි -පෙ- කතමෙ ඡ අනිච්චාඤ්ඤා -පෙ- පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරික්ඛයාය -පෙ- පභානාය -පෙ- ඛයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පච්ඡික්ඛායාය ඉමෙ ඡ ධම්මා භාවෙනඛබ්බා'නි.

ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා හෙ භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤති.

රාගාදිපෙය්‍යාලො නිට්ඨිතො.

ජනකනීපාතො සමත්තො.

* රාගපදනො පට්ඨාය පඤ්ඤාපදපරිවර්තනෙහි සංකර්මසහ පෙය්‍යාලෙහි එකමේකං අභිඤ්ඤා-සාදි දසති පදෙති යොජෙඨ. "ඡ ධම්මා භාවෙනඛබ්බා"ති නිද්දිට්ඨ අනුකතරියං-අනුස්සති-සඤ්ඤාති පච්චිකං ඝට්ඨිතං ඝබ්බස්සතොති දසාධික පඤ්චාසතොති භොනති.

අධ්‍යාපන නීතිය

සහතික පාඨය

1. පාඨයේ පරිච්ඡේදය

1. බහු වගකීම

නමුත් නිසිය හඟවන අර්ථය සමාජයේ සුවසිරිතය.

7. 1. 1. 1

[පාඨයේ පරිච්ඡේදය]

1 ඒ. මෙහිදී: එක සමාජ හඟවන අර්ථයේ විභවය ජනවත් අනුපිණිසිකයන් ආරාමේ. නමුත් බොහෝ හඟවන අර්ථයේ සිතුවම් වෙති. හදනෙහි හෙ සිතුවම් හඟවන පවසනුයේ. හඟවන එකදවුව:

සහතික සිතුවම්, බලවේග සමාජයෙන් සිතුවම් සමාජයෙන් අර්ථය ව හොඳ අර්ථය ව අර්ථය ව අර්ථය ව. කනමෙහි සහතික:

ඉහි සිතුවම්, සිතුවම් ලාභකර්මය ව හොඳ, සහතිකර්මය ව,¹ අනුපිණිසිකයන් කාමය ව, අර්ථය ව, අනුපිණිසිකයන් ව, පාපවේදය ව, මෙහිදී ව.

ඉමෙහි බොහෝ සිතුවම්, සහතික බලවේග සමාජයෙන් සිතුවම් සමාජයෙන් අර්ථය ව හොඳ අර්ථය ව අර්ථය ව අර්ථය ව.

සහතික සිතුවම්, බලවේග සමාජයෙන් සිතුවම් සමාජයෙන් පියය ව හොඳ මනාපය ව ගරු ව හඟවන ව. කනමෙහි සහතික:

ඉහි සිතුවම්, සිතුවම් න ලාභකර්මය ව හොඳ, න සහතිකර්මය ව, න අනුපිණිසිකයන් කාමය ව, අර්ථය ව, බලවේග ව, අර්ථය ව, සමාජයේ ව.

ඉමෙහි බොහෝ සිතුවම්, සහතික බලවේග සමාජයෙන් සිතුවම් සමාජයෙන් පියය ව හොඳ මනාපය ව ගරු ව හඟවන වයි.

¹ හොඳ - මර්ථය.

7. 1. 1. 2

[දුතිය පියතිකු සුභතං]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

2. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙහි සත්‍යභි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ලාභකාමො ච හොති, සක්කාරකාමො ච, අනවඤ්ඤතතිකාමො ච, අභිරිකො ච, අනොත්තප්පි ච, ඉසුසුකී ච, මච්ඡරී ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවචාරිනං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච.

සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙහි සත්‍යභි?

ඉධ භික්ඛවෙ ජිකුඤ්ඤ න ලාභකාමො ච හොති, න සක්කාරකාමො ච, න අනවඤ්ඤතතිකාමො ච, හිරිමා ච, ඔත්තප්පි ච, අනුසුසුකී ච, අමච්ඡරී ච.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමුභවචාරිනං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චාති.

7. 1. 1. 3

[සමබ්භත සත්තබල සුභතං]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

3. සත්‍යමානී භික්ඛවෙ, බලාති. කතමානී සත්‍ය:

භද්ධාබලං, විරියබලං, හිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ සත්තබලානි.

- 1. සද්ධාබලං විරියබලං හිරිමත්තප්පියං බලං¹
සතිබලං සමාධි ච පඤ්ඤ වෙ සත්තමං බලං.
එතෙඤ්ඤි බලවා භික්ඛු සුඛං ජීවති පණ්ණිතො.
- 2. යොනිසො විවිජන ධම්මං පඤ්ඤයන්තං විපසුසති.
පජේරාතසොච තිබ්බානං විමොකොධා හොති චේතසො'ති.

1 සද්ධාබලං විරියබලං හිරි මත්තප්පියං බලං - මජ්ඣ.

7. 1. 1. 4

[විජඨනසභාවල සුභතං]

[සාවජඨිනිදුනං]

4. සත්ථමානී භික්ඛවෙ, බලානී. කතමානී සත්ථත:

සඤ්ඤාබලං, විරියබලං, භිරිබලං, ඔත්තප්පබලං, සතීබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

(1) සත්ථමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සඤ්ඤා භොති සද්දහතී නථාගතස්ස බොධිං: “ඉතීපි සො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො විජ්ජාචරණතලපනෙතො සුගතො ලොකවීදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවා”ති. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ සඤ්ඤාබලං.

(2) කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, විරියබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අරඤ්ඤා විහරති: අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමමා දුක්ඛපරකකමො අනික්ඛිතවුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ, විරියබලං.

(3) කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භිරිබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො භිරිමා භොති, භිරියතී කායදුච්චරිතෙන, වච්චිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, භිරියතී පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ, භිරිබලං.

(4) කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඔත්තප්පි භොති, ඔත්තප්පතී කායදුච්චරිතෙන, වච්චිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන, ඔත්තප්පතී පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ, ඔත්තප්පබලං.

(5) කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සතීබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සතීමා භොති පරමෙහ සතීනෙපකෙකන සමනතාගතො චීරකතමපි චීරහාසිතමපි සරිතො අනුස්සරිතො. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ, සතීබලං.

(6) කතමඤ්ඤා භික්ඛවෙ, සමාධිබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො විච්චේච්ච කාමෙශී - පෙ - චතුස්ථානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං වුච්චතී භික්ඛවෙ, සමාධිබලං.

(7) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාචකො පඤ්ඤා භොති උදගත්භාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියං නිබ්බට්ඨිකාය සම්මා දුක්ඛකඩගභාමිනියා. ඉදං චූළච්චි භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාබලං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යවලානි.

3. සඤ්ඤාබලං විරියබලං¹ ශීර්ශිතපට්ඨං බලං
සතිබලං සමාධි ව පඤ්ඤා වෙ සත්‍යමං බලං.
එතෙහි බලවා භික්ඛු සුඛං ජීවති පණ්ණිකො.

4. ගොතීකො විචිතෙ ධම්මං පඤ්ඤායත්ථං විපක්ඛති
පඤ්ඤාතෙසං නිබ්බානං විමොඛො භොති වෙතගොති

7. 1. 1. 6

[සම්මිභාන ධනසුභතං.]

[සංවිච්චිතීදනං.]

5. සත්තිමානි භික්ඛවෙ, ධනානි. කතමානි සත්‍යා:

සඤ්ඤාබලං, සීලධනං, ශීර්ශිතං, ඕත්තපට්ඨං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාබලං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධනානි¹.

5. සඤ්ඤාබලං සීලධනං ශීර්ශිතපට්ඨං ධනං
සුතධනං ව වාගං ව පඤ්ඤා වෙ සත්‍යමං ධනං.

6. ගතං එතෙ ධනා අපි ඉපිතා පුරිසස්ස වා
අදජ්ඣෙදානි නං අභු අමොඝං තස්ස ජීවිතං.

7. තස්මා සඤ්ඤාබලං සීලඤ්ඤා, පසාදං ධම්මදස්සනං
අභුසුඤ්ඤාපඨ මොඛානි සරං බුද්ධාන සාසනානි¹

7. 1. 1. 6

[විච්චිතධන සුභතං.]

[සංවිච්චිතීදනං.]

6. සත්තිමානි භික්ඛවෙ, ධනානි, කතමානි සත්‍යා:

සඤ්ඤාබලං, සීලධනං, ශීර්ශිතං, ඕත්තපට්ඨං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාබලං.

(1) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාචකො සඤ්ඤා භොති. සද්දහති තථාගතස්ස ඛොඨී: ඉතීපි සො හභවා අරහං සම්මාසම්මුද්ධො -පෙ- බුද්ධො හභවාති. ඉදං චූළච්චි භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාබලං.

1. සඤ්ඤාබලං විරියබලං - 284 ස.

(2) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සීලධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො පාණාතිපාතා පටිච්චනො භොති - පෙ-සුරුමෙරය මජ්ජිමනිකායෙ පටිච්චනො භොති. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, සීලධනං.

(3) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, හිරිධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො හිරිමා භොති. හිරියති කායදුච්චරිතෙන චච්චිච්චරිතෙන, මනොදුච්චරිතෙන, හිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, හිරිධනං.

(4) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, ඔත්තපපධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඔත්තපපී භොති. ඔත්තපති කායදුච්චරි-තෙන, චච්චිච්චරිතෙන, මනොදුච්චරිතෙන, ඔත්තපති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, ඔත්තපපධනං.

(5) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, සුතධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඛත්‍රසුතො භොති සුතධරො සුත-සන්තිවග්ගො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣිකල්‍යාණා පරියොඤාන-කල්‍යාණා සාත්ථං සච්චාසාදනං කෙච්චපරිපුණණං පරිසුඤ්ඤා, බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසා ධම්මා ඛත්‍රසුතා භොන්ති, ධනා චචසා පරිචිතා මනසානුපෙකන්ති චිත්තියා සුපපටිච්ඤා, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, සුතධනං.

(6) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, වාගධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො විගතමලමච්චේරෙන වේදසා අභාරං අජ්ඣාචසති, මුත්තවාගො පග්ගපාඤ්ඤි වොසාගාරතො යාවගොගො දන-සංචිභාගරතො. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, වාගධනං.

(7) කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාධනං:

ඉධ භික්ඛවෙ, අරියසාවකො පඤ්ඤාවා භොති - පෙ-සමා, උක්ඛකතිය-තාමිතියා. ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, පඤ්ඤාධනං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත ධනානී'ති.

- 8. සඤ්ඤාධනං සීලධනං හිරි ඔත්තපපීයං ධනං සුතධනං ච වාගො ච පඤ්ඤා වෙ සත්තමං ධනං.
- 9. යසා ඵතෙ ධනා අපචී ඉඤ්ඤා පුරිසසා වා අදච්චිඤ්ඤානි තං ආහු අමොසං තසා ජිවිතං.
- 10. තසමා සඤ්ඤාධි සීලඤ්ඤාධි පසාදං ධම්මදසානං අනුසුඤ්ඤාධි මේධාචී සරං බ්‍රහ්මාන සාසනන්ති.

7. 1. 1. 7

[උග්ගමහාමනනසුභාතං]

[සාවපථීභීදනං]

7. අථ ඛො උග්ගහො රාජමහාමනෙතො යෙන හගවා තෙනුපසඛකමී. උපසඛකමීති හගවනතං අභිවාදෙති ඵකමනතං නිසීදී. ඵකමනතං නිසීනෙතො ඛො උග්ගො රාජමහාමනෙතො හගවනතං ඵකදවොච:

අච්ඡරියං හනෙත, අබ්භුතං හනෙත, යාව අඛෙසා වායං හනෙත, මීභාරො රොහණෙයො යාව මහඛුතො යාව මහාහොගොති.

කීච අඛෙසා පනුග්ග, මීභාරො රොහණෙයො කීච මහඛුතො කීච මහාහොගොති.

සතං හනෙත, සහස්සානං භිරඤ්ඤස්ස, කො පන වාදො රුපියස්සාති?

අපථ ඛො¹ ඵතං උග්ග ධනං, නෙතං නාථීභී වදමී. තඤ්ච ඛො ඵතං උග්ග, ධනං සාධාරණං අගභීතො උදකෙත රුජ්භී වොරෙභී අපථගෙභී දයාදෙභී.

සත්‍ය ඛො ඉමාති උග්ග, ධනාති අසාධාරණාති අගභීතො උදකෙත රුජ්භී වොරෙභී අපථගෙභී දයාදෙභී. කතමාති සත්‍ය:

සභ්වාධනං, සීලධනං, භිරිධනං, ඔත්තපධනං, සුතධනං, වාගධනං, පඤ්ඤධනං. ඉමාති ඛො උග්ග, සත්‍ය ධනාති අසාධාරණාති අගභීතො උදකෙත රුජ්භී වොරෙභී අපථගෙභී දයාදෙභී²ති.

- 11. සභ්වාධනං සීලධනං භිරි ඔත්තපධනං ධනං සුතධනං ච වාගො ච පඤ්ඤ වෙ සත්‍යමං ධනං.
- 12. යස්ස ඵතෙ ධනො අපථ ඉථීයො පුරිසස්ස වා සවෙ මහඛුතො ලොකෙ අපේතො යොදවමානුසෙ.
- 13. තස්මා සභ්වාඤ්ච සීලඤ්ච පසාදං ධම්මදස්සනං අනුසුඤ්ඤථ මෙධාථී සරං බුභ්වාන සාසනානි.

7. 1. 1. 8

[සත්‍යසඤ්ඤාජන සුභාතං]

[සාවපථීභීදනං]

8. සත්‍යමාති භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාජනාති. කතමාති සත්‍ය:

අනුතසසඤ්ඤාජනං, පථිසසඤ්ඤාජනං, දිවිසසඤ්ඤාජනං, විචිච්ච්ථා-සඤ්ඤාජනං, මානසඤ්ඤාජනං, හවිරාගසඤ්ඤාජනං, අච්ඡර්සසඤ්ඤාජනං.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය සඤ්ඤාජනාතිති.

1 අච්ඡතො - භිඉ.

7. 1. 1. 9

[සඤ්ඤාජනපභාන සුභතං]

[සංවජ්ඣිතීදානං]

9. සත්‍යතනං භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාජනානං පභානාය සමුච්චේදය ඉහමචරියං වුසාති. කතමෙතං සත්‍යතනං:

අනුතයසඤ්ඤාජනස්ස පභානාය සමුච්චේදය ඉහමචරියං වුසාති. පච්ඡිකසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- දිට්ඨිකසඤ්ඤාජනස්ස පෙ- විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- මානසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- භවරාගසඤ්ඤාජනස්ස -පෙ- අපිජ්ජාසඤ්ඤාජනස්ස පභානාය සමුච්චේදය ඉහමචරියං වුසාති.

ඉමෙතං ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යතනං සඤ්ඤාජනානං පභානාය සමුච්චේදය ඉහමචරියං වුසාති.

තතො ච ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අනුතය සඤ්ඤාජනං පභිනං භොති උච්ඡිනනමුලං නාලාවඤ්ඤාජනං අනභාවකතං අයංති අනුපපාදධම්මං -පෙ- පච්ඡිකසඤ්ඤාජනං -පෙ- දිට්ඨිකසඤ්ඤාජනං -පෙ- විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනං -පෙ- මානසඤ්ඤාජනං -පෙ- භවරාගසඤ්ඤාජනං -පෙ- අපිජ්ජාසඤ්ඤාජනං පභිනං භොති උච්ඡිනනමුලං නාලාවඤ්ඤාජනං අනභාවකතං අයංති අනුපපාදධම්මං, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු අච්චේදිජ්ජි තණ්හං, වාචතසි සඤ්ඤාජනං, සම්මා මානාහි සමියා අනතමකාසි දුකඛස්සාති.

7. 1. 1. 10

[මච්ඡරියසංයොජන සුභතං]

[සංවජ්ඣිතීදානං]

10. සත්‍යමානී භික්ඛවෙ, සඤ්ඤාජනානී: කතමාහි සත්‍ය:

අනුතයසඤ්ඤාජනං, පච්ඡිකසඤ්ඤාජනං, දිට්ඨිකසඤ්ඤාජනං, විචිකිච්ඡාසඤ්ඤාජනං, මානසඤ්ඤාජනං, ඉසාසඤ්ඤාජනං, මච්ඡරියසඤ්ඤාජනං. ඉමාහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය සඤ්ඤාජනානීති.

ධනවග්ගො පඨමො.

තසසුඤ්ඤානං:

දොපිතංති බලංධනං, සධිතිතනංවෙච විත්තං උග්ගසඤ්ඤාජනංවෙච පභානං මච්ඡරියෙතවා'ති.¹

¹ දො පිතදො බල ධනං අසඤ්ඤා මෙ සධිතිතනංදොච විත්තං. උග්ගසඤ්ඤාජනං වෙච පභානමච්ඡරියෙත වා'ති - සිඛු.

2. අනුසයවග්ගො

7. 1. 2. 1

[අනුසය සුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදුතං]

11. සත්ඤ්චෙ භික්ඛවෙ, අනුසයා. කතමෙ සත්තා:

කාමරාගානුසයො, පටිකානුසයො, දිට්ඨානුසයො, විචික්ඛිතානුසයො, මානානුසයො, භවිරාගානුසයො, අවිජ්ජානුසයො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත අනුසයාති.

7. 1. 2. 2

[අනුසයපභානි සුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදුතං]

12. සත්තන්තං භික්ඛවෙ අනුසයානං පභානාය¹ සමුච්චේදය ඉභමච්චරියං වුසාති. කතමෙතං සත්තන්තා:

කාමරාගානුසයං පභානාය සමුච්චේදය ඉභමච්චරියං වුසාති. පටිකානුසයං -පෙ- දිට්ඨානුසයං -පෙ- විචික්ඛිතානුසයං -පෙ- මානානුසයං -පෙ- භවිරාගානුසයං -පෙ- අවිජ්ජානුසයං පභානාය සමුච්චේදය ඉභමච්චරියං වුසාති.

ඉමෙතං ඛො භික්ඛවෙ, සත්තන්තං අනුසයානං පභානාය සමුච්චේදය ඉභමච්චරියං වුසාති.

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො කාමරාගානුසයො පටිනො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාච්ඡ්ඤ්ඤානො අනභාවකතො² අයතිං අනුසාදාධම්මො, පටිකානුසයො -පෙ- දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචික්ඛිතානුසයො -පෙ- මානානුසයො -පෙ- භවිරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො පටිනො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාච්ඡ්ඤ්ඤානො අනභාවකතො අයතිං අනුසාදාධම්මො, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු තීරනුසයො³ අච්චේච්චි තණ්හො වාචකාසී⁴ සඤ්ඤාප්තං සමමා මානාසීසමයා අනතමකාසී දුක්ඛසායාති.

7. 1. 2. 3

[කුඤ්ඤමන සුත්තං]*

[සාවඤ්චිනිදුතං]

13. සත්තති භික්ඛවෙ, අඤ්ඤති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තිවා වා නාලං උපගන්තුං, උපගන්තිවා නාලං උපනිසීදිතුං. කතමෙති සත්තති:

න මනාපෙන පච්චුට්ඨනති, න මනාපෙන අභිවාදෙතති. න මනාපෙන අයතං දෙතති. සන්තමස්ස පරිගුහනති, ඛහුකම්පි ථොකං දෙතති. පණීතම්පි දුඛං දෙතති. අසකකච්චා දෙතති නො සකකච්චා.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තති අඤ්ඤති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තිවා වා නාලං උපගන්තුං, උපගන්තිවා වා නාලං උපනිසීදිතුං.

1 'සමුග්ගාතාය' - ඉතිව, සිමු. 2. අනභාවකතො - මජ්ඣං.
3. තීරනුසයො - මජ්ඣං, කදිසානෙ 4. විචකාසී - මජ්ඣං.
* ඤාලසුඤ්ඤා - මජ්ඣං.

සත්‍යතී භික්ඛවෙ අඛෙතති සමන්තාගතො කුලං අනුපගන්තො වා අලං උපගන්තුං, උපගන්තො වා අලං උපතීසීදිතුං. කතමෙති සත්‍යතී:

මනාපෙන පච්චුට්ඨන්ති, මනාපෙන අභිවාදෙන්නී, මනාපෙන ආතනං දෙනති, සත්‍යමය්‍ය න පරිගුහන්ති, බහුකම්පි බහුකං දෙනති, පණීතම්පි පණීතං දෙනති, සක්කම්චං දෙනති නො අසක්කම්චං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ සත්‍යතී අඛෙතති සමන්තාගතං කුලං අනුපගන්තො වා අලං උපගන්තුං, උපගන්තො වා අලං උපතීසීදිතුන්ති.

7. 1. 2. 4

[ආහුනෙය්‍යපුගගල සුභතං]

[සාවච්චීභිදුතං]

14. සත්‍යතීමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආහුනෙය්‍යා පාහුනෙය්‍යා දකඛිණේය්‍යා අඤ්ඤාච්චකරණීයා අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිතතා ලොකස්ස. කතමෙ සත්‍යතී:

උගතොභාගවිමුඤ්ඤො, පඤ්ඤවිමුඤ්ඤො, කායසකඛි, දිට්ඨපපනො, සඤ්ඤවිමුඤ්ඤො, ධම්මානුසාරී, සඤ්ඤානුසාරී.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය පුග්ගලො ආහුනෙය්‍යා, පාහුනෙය්‍යා, දකඛිණේය්‍යා, අඤ්ඤාච්චකරණීයා, අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිතතං ලොකස්සාති.

7. 2. 9. 5

[උදකුපමපුගගල සුභතං]

[සාවච්චීභිදුතං]

15. සත්‍යතීමෙ භික්ඛවෙ උදකුපමා පුග්ගලො සනොනො සංචීර්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ සත්‍යතී:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොච භොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා නිමුජ්ජනී. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා භීතො භොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා විපස්සනී, විලොකෙති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා පතරති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා පඤ්ඤානුසාරී භොති. ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උමමුජ්ජනා භිණ්ණො භොති පාරගතො ඵලෙ නිට්ඨනී මුඛමණො.

(1) කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ පුග්ගලො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොච භොති: ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සමන්තාගතො භොති එකත්ත කාලකෙති අකුසලෙති ධම්මෙති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො සකිං නිමුග්ගො නිමුග්ගොච භොති.

(2) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා නිච්චෙජ්ඣා: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. තස්ස සා සඤ්ඤා නෙව තිට්ඨති, නො වධ්ධති, භාගතෙව. තස්ස සා භිරි -පෙ- තස්ස තං ඔත්තපං -පෙ- තස්ස තං චිරිතං -පෙ- තස්ස සා පඤ්ඤා නෙව තිට්ඨති, නො වධ්ධති, භාගතෙව. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා නිච්චෙජ්ඣා.

(3) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: සීතො භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. තස්ස සා සඤ්ඤා නෙව භාගති, නො වධ්ධති, සීතා භොති. තස්ස සා භිරි -පෙ- තස්ස තං ඔත්තපං -පෙ- තස්ස තං චිරිතං -පෙ- තස්ස සා පඤ්ඤා නෙව භාගති, නො වධ්ධති, සීතා භොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: සීතො භොති.

(4) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: විපස්සති, විලොකෙති: ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. නො තිණණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා: සොධාපනො: භොති අවිනිපාතධම්මො නිගනො සම්මොඛිපරායනො. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: විපස්සති, විලොකෙති.

(5) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: පතරති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. නො තිණණං සංයෝජනානං පරික්ඛයා: රාගදොසමොභානං තත්ත්වතා සකදගාමී භොති. සකිදෙව ඉමං ලොකං ආගන්තො දුක්ඛස්සන්තා කරොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: පතරති.

(6) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: පතීගාධපාතො: භොති: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි -පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. සො පඤ්ඤානා: ඔර්භාගිතානං සංයෝජනානං පරික්ඛයා: ඔපපාතිකො භොති තස් පරිනිබ්බාසී අනාචාරිධම්මො, තස්මා ලොකා. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: පතීගාධපාතො: භොති.

(7) කථංකථා භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: තිණණො භොති පාදගතො එලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො: ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා “සාධු සඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු, සාධු භිරි පෙ- සාධු ඔත්තපං -පෙ- සාධු චිරිතං -පෙ- සාධු පඤ්ඤා කුසලෙසු ධම්මෙසු”ති. සො ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතො විමුත්තිං පඤ්ඤාවිමුත්තිං දිට්ඨව ධම්මෙ සංයෝජනං අභිඤ්ඤා සචරිතනා උපසම්පජ්ජ විහරති. එවං ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො උච්චෙජ්ඣා: තිණණො භොති පාදගතො එලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය උදකුපමා පුග්ගලා සන්තො: සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනති,

7. 1. 2. 6

[අතිව්වානුපයසි සුත්තං]

[සාමපඨිභිදානං]

16. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා; පානුනෙය්‍යා; දකඛිණෙය්‍යා; අඤ්ඤාචාරණීයො; අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො; පුග්ගලො; සබ්බසංඛාරෙසු අතිව්වානුපයසි විහරති අතිව්වසඤ්ඤා අතිව්වපට්ඨංවෙදී සත්තං සමිතං අබ්බොකිණණං වෙතසා; අධිමුච්චමානො; පඤ්ඤය පරියොගාහමානො. සො ආසවානං ඛයා [අනාසවං වෙතො; විමුත්තනිං; පඤ්ඤා විමුත්තනිං.] -පෙ- ස්වර්තකඛි; උපහම්පජ්ජ විහරති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො; පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; පානුනෙය්‍යා; දකඛිණෙය්‍යා; අඤ්ඤාචාරණීයො; අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස.

(2) පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො; පුග්ගලො; සබ්බසංඛාරෙසු අතිව්වානුපයසි විහරති අතිව්වසඤ්ඤා අතිව්වපට්ඨංවෙදී සත්තං සමිතං අබ්බොකිණණං වෙතසා; අධිමුච්චමානො; පඤ්ඤය පරියොගාහමානො. තස්ස අපුබ්බං අචරිමං ආසවපට්ඨයාදනඤ්ච හොති ජ්චිතපට්ඨයාදනඤ්ච. අයං භික්ඛවෙ, දුතීයො; පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස.

(3) පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො; පුග්ගලො; සබ්බසංඛාරෙසු අතිව්වානුපයසි විහරති අතිව්වසඤ්ඤා අතිව්වපට්ඨංවෙදී සත්තං සමිතං අබ්බොකිණණං වෙතසා; අධිමුච්චමානො; පඤ්ඤය පරියොගාහමානො. සො පඤ්චනනං මරමාහිසංනං සඤ්ඤාඤ්ජනානං පරිකඛයා; අනන්තරා; පරිනිබ්බාසි හොති. [අයං තතීයො; පුග්ගලො.] (4) -පෙ- උපහම්පජ්ජ විහරති. [අයං චතුසො; පුග්ගලො.] (5) -පෙ- අසංඛාරපරිනිබ්බාසි හොති. [අයං පඤ්චමො; පුග්ගලො.] (6) -පෙ- සංඛාරපරිනිබ්බාසි හොති. [අයං ඡට්ඨමො; පුග්ගලො.] (7) -පෙ- උඤ්ඤානො; හොති අකතිට්ඨයාමි. අයං භික්ඛවෙ, සත්තමො; පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; පානුනෙය්‍යා; දකඛිණෙය්‍යා; අඤ්ඤාචාරණීයො; අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; පානුනෙය්‍යා; -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සාහි.

7. 1. 2. 7

[දුක්ඛංනුපයසි සුත්තං]

[සාමපඨිභිදානං]

17. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්ස. කතමෙ සත්තං:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො; පුග්ගලො; සබ්බසංඛාරෙසු දුක්ඛානුපයසි විහරති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත පුග්ගලො; ආනුනෙය්‍යා; -පෙ- ලොකස්සාහි.

7. 1. 2. 8

[අනුසභානුපයසී සුත්තං]

[සංවජජිනීදුතං]

18. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුසේයසා පෙ- අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං ලොකස්ස. ඝතමෙ සත්ත:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො සබ්බධම්මෙසු අනුසභානුපයසී විහරති -පෙ- ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුග්ගලො ආනුසේයසා -පෙ- [අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං] ලොකස්සාති.

7. 1. 2. 9

[සුඛානුපයසී සුත්තං]

[සංවජජිනීදුතං]

19. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුසේයසා -පෙ- අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං ලොකස්ස. ඝතමෙ සත්ත:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපයසී විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බොතිණ්ණං චේතසා අධිච්ච්චමානො පඤ්ඤාය පරිසොගාහමානො. සො අසච්චානං ඛො [අනාසචං වෙතොවිච්චතීං පඤ්ඤා විච්චතීං] -පෙ- සච්චිකම්භො උපසච්චජ්ඣ විහරති. අසං භික්ඛවෙ, පරමො පුග්ගලො ආනුසේයසා පෙ-[අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං] ලොකස්ස.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපයසී විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බොතිණ්ණං චේතසා අධිච්ච්චමානො පඤ්ඤාය පරිසොගාහමානො. තස්ස අපුබ්බං අච්චිමං අනචපරිසාදනඤ්ච භොති ඊවිතපරිසාදනඤ්ච. අසං භික්ඛවෙ, දුතියො පුග්ගලො ආනුසේයසා -පෙ- [අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං] ලොකස්ස.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො තිබ්බානෙ සුඛානුපයසී විහරති සුඛසඤ්ඤා සුඛපට්ඨංවෙදී සත්තං සමීතං අබ්බොතිණ්ණං චේතසා අධිච්ච්චමානො පඤ්ඤාය පරිසොගාහමානො. සො පඤ්ඤානං ඔරඤ්ඤායානං සඤ්ඤාජනානං පරිකඛයා අත්තරාපරිතිබ්බාසී භොති -පෙ- උපසච්ච්ච-පරිතිබ්බාසී භොති -පෙ- අසඛාරපරිතිබ්බාසී භොති -පෙ- සසඛාර-පරිතිබ්බාසී භොති-පෙ- උඤ්ඤානොනො භොති අකතීච්චගාමී. අසං භික්ඛවෙ, සත්‍යමො පුග්ගලො ආනුසේයසා -පෙ- ලොකස්ස.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුග්ගලො ආනුසේයසා පානුසේයසා දක්ඛිණේයසා අඤ්ඤාලිහරණීයා අනුසභරං පුඤ්ඤකේඛතං ලොකස්සාති.

7. 1. 2. 10.

[නිද්දසමච්ඡුසුතනං]

[සාවජඡීනිදුනං]

20. සතතිමානී භික්ඛවෙ, නිද්දසමච්ඡුනී, කතමානී සත්ත.

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සික්ඛාසමාදානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච සික්ඛාසමාදානෙ අවිගතපෙමො. ධම්මනිසත්තියා තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච ධම්මනිසත්තියා අවිගතපෙමො. ඉච්ඡාචිතසෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච ඉච්ඡාචිතසෙ අවිගතපෙමො. පටිසල්ලානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමො. විරියාරමෙහ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච විරියාරමෙහ අවිගත පෙමො. සතීනෙපකෙක තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච සතීනෙපකෙක අවිගතපෙමො. දිට්ඨිපටිච්චෙධෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති අයනීඤ්ච දිට්ඨිපටිච්චෙධෙ අවිගතපෙමො.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත නිද්දසමච්ඡුනීති.

අනුසයවග්ගො දුතීයො.

තසසුද්දනං:

ඥේ අනුසයා කුලං පුග්ගලං උදකුපමඤ්ච පඤ්චමි,
අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තා ච සුඛ නිද්දස වච්ඡුති තෙ දසානී,

3. වජ්ජසත්‍යක වග්ගො.

7. 1. 3. 1.

[සාරඥද සුභතං]

21. එවං මෙ සුභං එකං සමයං ගඟවා වෙසාලියං විහරති සාරඥදෙද වෙකියෙ.

අථ ඛො සම්බුද්ධො ලිච්චී යෙන ගඟවා තෙහුපසඛකමිංසු. උප-සඛකමීති, ගඟවන්තං අභිවාදෙති, එකමන්තං තිසිදිංසු. එකමන්තං තිසින්නො ඛො තෙ ලිච්චී ගඟවා එතදවොච:

සත්‍ය වො ලිච්චී, අපරිහානියෙ ධම්මෙ දෙසෙසාමි. තං සුණාථ, සාධුකං මනසි කරොථ, භාසිසාමිති. එවමානෙනති ඛො තෙ ලිච්චී ගඟවතො පච්චසොයාසා. ගඟවා එතදවොච:

කතමෙ ච ලිච්චී සත්‍ය අපරිහානියා ධම්මා:

(1) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ අභිණ්ණං සන්තිපාතා, ගවිසානති සන්තිපාතබ්බුද්ධා, වුද්ධියෙව ලිච්චී, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

(2) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ සමග්ගා සන්තිපභිසානති, සමග්ගා වුච්චිසානති, සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරිසානාච්ච වුද්ධියෙව ලිච්චී වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

(3) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ අපඤ්ඤාතනං හ පඤ්ඤාපෙසානති, පඤ්ඤාතනං හ සමුච්ච්චිසානති, යථා පඤ්ඤාතෙන පොරාණෙ වජ්ජධම්මෙ සමාදාය වතතිසානති, වුද්ධියෙව ලිච්චී වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

(4) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජමභලලකා, තෙ සකකරිසානති, ගරාකරිසානති, මානෙසානති, පුජෙසානති, තොසඤ්ච තොතඛ්ඛං මඤ්ඤිසානති, වුද්ධියෙව ලිච්චී, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

(5) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ යා තා කුලීපිතො කුලකුමාරිතො, තා හ මකසා¹ පසයා වාසෙසානති, වුද්ධියෙව ලිච්චී, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

(6) යාවකිවඤ්ච ලිච්චී, වජ්ජ යාති තාති වජ්ජනං වජ්ජවෙකියාති අබ්භතභරාති වෙච බාහිරාති ච, තාති සකකරිසානති, ගරාකරිසානති, මානෙසානති, පුජෙසානති, තොසඤ්ච දින්නපුඛ්ඛං කතපුඛ්ඛං ධම්මකං බලිං නො පරිහාපෙසානති, වුද්ධියෙව ලිච්චී, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිහානී.

1. මුසකසා - සා

(7) යාවකිවඤ්ඤා ලීච්චචී, වජ්ජනං අරහනොනසු ධම්මිකා රකඛාවරණං-
ගුතති සුසංවිභිතා හවිංසනී 'කිනති අනාගතා ච අරහනොතා විජ්ජනං
අංගචේත්ඤ්ඤාං, අංගතා ච අරහනොතා විජ්ජනෙ එංසුං විහරෙත්ඤ්ඤානති' චූද්ධියෙව
ලීච්චචී, වජ්ජනං පාවිඛධා හො පරිහානී.

යාවකිවඤ්ඤා ලීච්චචී, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා වජ්ජසු ඵෙසානති,
ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු වජ්ජ සඤ්ඤානති, චූද්ධියෙව
ලීච්චචී, වජ්ජනං පාවිකඛධා හො පරිහානීති.

7. 1. 8. 2.

[විංසකාරසුභතං]

22. එවමෙව සුභතං: එකං සමයං හඟවා රාජගහෙ විහරතී, ඡීජකඤ්ඤාච
පබ්බතෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා
වෙදෙති පුතොතා වජ්ජ අභියාතුකාමො හොති.

හො එවමාග: අහං ඉමෙ වජ්ජ එවා මිහිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ
උචේච්ච්ඤ්ඤා: වජ්ජ විනාසෙඤ්ඤා: වජ්ජ අනගබ්‍යසනං අපාදෙඤ්ඤා:මිති.

අඵ ඛො රාජා මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙති පුතොතා විංසකාර-
බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමතො:2 අමනොසි: එහි නිං බ්‍රාහ්මණ, යෙන
හඟවා තෙසුපසඛකම්, උපසඛකම්නි: මම වචනෙන හඟවතො පාදෙ
සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං. උහුච්ඤ්ඤා: ඛලං එංසුචිහාරං පුච්ච්ඤ්ඤා:

"රාජා හනෙත මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙති පුතොතා හඟවතො පාදෙ
සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං උහුච්ඤ්ඤා: ඛලං එංසුචිහාරං පුච්ච්ඤ්ඤා-
නී'ති. එවඤ්ඤා වදෙති: රාජා හනෙත මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙති-
පුතොතා වජ්ජ අභියාතුකාමො, හො එවමාග: අහං ඉමෙ වජ්ජ එවං
මිහිද්ධිකෙ එවං මහානුභාවෙ උචේච්ච්ඤ්ඤා: වජ්ජ විනාසෙඤ්ඤා: වජ්ජ
අනගබ්‍යසනං අපාදෙඤ්ඤා:මිති. යඵා:3 හඟවා ව්‍යාකරොති නං සාධුකං
උග්ගහෙති: මම අරොචෙය්‍යාසී, න හි තථාගතා චිතථං හණන්ති"4

එවං හොති ඛො විංසකාරො: බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමතො:4 රඤ්ඤා
මාගධිංසු අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුතොතො පච්ඤ්ඤා: උච්ඤ්ඤා: ගෙන
හඟවා තෙසුපසඛකම්. උපසඛකම්නි: හඟවතා සද්ධිං සමේමාදි, සමේමාද-
නීයං කථං සාරාණීයං චිතියරොති: එකමනතං නිසීදි. එකමනතං
නිසීදෙනො ඛො විංසකාරො: බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමතො:4 හඟවතං
එතදචොච:

රාජා හො ගොතම, මාගධො අජාතසතඤ්ඤා වෙදෙතිපුතොතා හොතො
ගොතමිංසු පාදෙ සිරසා වඤ්ඤා, අප්පාබාධං අප්පාතඛකං උහුච්ඤ්ඤා: ඛලං
එංසුචිහාරං පුච්ච්ඤ්ඤා.

1 උචේච්ච්ඤ්ඤා:මි යඵා. 2. මාගධමහාමතො, - මජ්ඣං.
3. යඵා හෙ - මජ්ඣං. 4. මාගධමහාමතො - මජ්ඣං.

රාජ භො ගොතම, මාගධො අජාතසත්‍ය චෙදෙහිපුතො වජ්ජ අභියාතුකාමො. සො ඵවමාභා අභං ඉමෙ වජ්ජ ඵවං මහිද්ධිකෙ ඵවං මහානුභාවෙ උචෙත්චජාමි, වජ්ජ විතාසෙස්සාමි, වජ්ජ අනගබ්‍යසනං ආපාදෙස්සාමීති.

තෙන ඛො පන සමගෙහ ආයස්මා ආනිජෙද්‍ය භගවතො පිට්ඨිතො¹ භොති භගවන්තං වීජයමානො. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමනෙත්‍යයි:

(1) කීනති තෙ ආනන්ද සුතං වජ්ජ අභිණ්ඤාං සන්තිපාතා සන්තිපාත-
බහුලාති?

සුතං මෙ නං භනෙත, වජ්ජ අභිණ්ඤාං සන්තිපාතා සන්තිපාතබහුලාති.
යාවකීව්ඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ අභිණ්ඤාං සන්තිපාතා භවිස්සන්ති,
සන්තිපාතබහුලා, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාථිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(2) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං, වජ්ජ සමග්ගා සන්තිපතන්ති සමග්ගා
වුට්ඨභන්ති සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරොන්තිති?

සුතං මෙ නං භනෙත, වජ්ජ සමග්ගා සන්තිපතන්ති, සමග්ගා වුට්ඨභන්ති,
සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරොන්තිති.

යාවකීව්ඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ සමග්ගා සන්තිපතිස්සන්ති, සමග්ගා
වුට්ඨභික්ඛන්ති සමග්ගා වජ්ජකරණීයාති කරිස්සන්ති, වුද්ධියෙව ආනන්ද,
වජ්ජනං පාථිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(3) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ජ අපඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙතති,
පඤ්ඤාතං න සමුච්ඡින්නති. යථාපඤ්ඤාතො පොරාණෙ වජ්ජධම්මෙ
සමාදාය වත්තන්තිති?

සුතං මෙතං භනෙත, වජ්ජ අපඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙතති, පඤ්ඤාතං
න සමුච්ඡින්නති, යථාපඤ්ඤාතො පොරාණෙ වජ්ජධම්මෙ සමාදාය
වත්තන්තිති.

යාවකීව්ඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ පඤ්ඤාතං න පඤ්ඤාපෙස්සන්ති,
පඤ්ඤාතං න සමුච්ඡින්නස්සන්ති, යථාපඤ්ඤාතො පොරාණෙ වජ්ජධම්මෙ
සමාදාය වත්තිස්සන්ති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාථිකඛ්ඛා නො
පරිභාති.

(4) කීනති තෙ ආනන්ද, සුතං වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජ මහලුකා,
තෙ සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති¹ මානෙන්ති පුජෙන්ති, තෙසඤ්ඤා
නොහබ්බං මඤ්ඤන්ති?

සුතං මෙතං භනෙත, වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජමහලුකා, තෙ
සකකරොන්ති ගරුකරොන්ති මානෙන්ති පුජෙන්ති, තෙසඤ්ඤා නොහබ්බං
මඤ්ඤන්තිති.

1. පිට්ඨිතො ඕතො - මජ්ඣ. 1. ගරුකරොන්ති - මජ්ඣ.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ යෙ තෙ වජ්ජනං වජ්ජ මහලලකා තෙ සකකරිය්‍යනති ගරුකරිය්‍යනති මානෙස්සනති පුජෙස්සනති තෙසඤ්ඤා සොභබ්බං මඤ්ඤාස්සනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(5) කීනති තෙ ආනන්ද, සුභං වජ්ජ යා තා කුලීඨියො කුලකුමාරියො තා න ඕකස්ස පසස්ස වාසෙතීති?

සුභං මෙතං භනෙත, වජ්ජ යා තා කුලීඨියො කුලකුමාරියො තා න ඕකස්ස පසස්ස වාසෙතීති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ යා තා කුලීඨියො කුලකුමාරියො තා න ඕකස්ස¹ පසස්ස වාසෙස්සනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(6) කීනති තෙ ආනන්ද, සුභං වජ්ජ යාති තාති වජ්ජනං වජ්ජවෙතියාති අබ්බතතරාති වෙව බාහිරාති ච තාති සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙස්සනති පුජෙස්සනති, තෙසඤ්ඤා දිනනපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං බලීං නො පරිභාපෙතීති?

සුභං මෙ තං භනෙත, වජ්ජ යාති තාති වජ්ජනං වජ්ජවෙතියාති අබ්බතතරාති වෙව බාහිරාති ච තාති සකකරොනති ගරුකරොනති මානෙස්සනති පුජෙස්සනති, තෙසඤ්ඤා දිනනපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං බලීං නො පරිභාපෙතීති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජ යාති තාති වජ්ජනං වජ්ජවෙතියාති අබ්බතතරාති වෙව බාහිරාති ච තාති සකකරිය්‍යනති, ගරුකරිය්‍යනති, මානෙස්සනති, පුජෙස්සනති, තෙසඤ්ඤා දිනනපුබ්බං කතපුබ්බං ධම්මිකං බලීං නො පරිභාපෙස්සනති, වුද්ධියෙව ආනන්ද, වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාති.

(7) කීනති තෙ ආනන්ද, සුභං වජ්ජනං අරහනෙතසු ධම්මිකා රකඛාවරණගුහති සුභංචීගිතා, 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනං ආගචෙජ්ඣස්සං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනෙ ඵාසුං විහරෙස්ස'නති.

සුභං මෙතං භනෙත වජ්ජනං අරහනෙතසු ධම්මිකා රකඛාවරණගුහති සුභංචීගිතා භවීස්සති 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනං ආගචෙජ්ඣස්සං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනෙ ඵාසුං විහරෙස්ස'නති.

යාවකිව්‍යඤ්ඤා ආනන්ද, වජ්ජනං අරහනෙතසු ධම්මිකා රකඛාවරණගුහති සුභංචීගිතා භවීස්සති 'කීනති අනාගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනං ආගචෙජ්ඣස්සං, ආගතා ච අරහනෙතා විජ්ජනෙ ඵාසුං විහරෙස්සනති' වුද්ධියෙව ආනන්ද වජ්ජනං පාටිකඛ්ඛා නො පරිභාතීති.

1. ඕකස්ස - යා.

අථ ඛො භගවා වසසකාරං බ්‍රාහ්මණං මගධමහාමනො ආමනෙතසි: එකමිදුහං බ්‍රාහ්මණ, සමයං වෙතාලීයා විහරාමි සාරඤ්ඤෙ වෙතියෙ. තත්‍රාහං බ්‍රාහ්මණ වජ්ජනං ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසෙසිං. යාවකීවඤ්ච බ්‍රාහ්මණ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා වජ්ජසු ධස්සනාති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු වජ්ජ සඤ්ඤානාති, පුද්ධියෙව බ්‍රාහ්මණ, වජ්ජනං පාච්ඤානං නො පරිහානීති.

එවං පුද්ධෙත වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො භගවනො එතදවොච: එකමෙතෙතපි හො ගොතම, අපරිහානීයෙන ධම්මෙන සමන්තාගතානං වජ්ජනං පුද්ධියෙව පාච්ඤානං නො පරිහානී, කො පන වාදෙ සත්‍යති අපරිහානීයෙහි ධම්මෙහි? අකරණීයා ච හො ගොතම, වජ්ජ රඤ්ඤා මාගධෙන අජාතසත්‍යානා වෙදෙහි පුද්ධෙන යද්දං සුද්ධස්ස අඤ්ඤානු උපලාපනා:1 අඤ්ඤානු මිථුගෙද.

හඤ්චදති මගං හො ගොතම, ගච්ඡාම, බහුකීචවා මගං බහුකරණීයාති. යස්සදති නිං බ්‍රාහ්මණ, කාලං මඤ්ඤාසීති.

අථ ඛො වසසකාරො බ්‍රාහ්මණො මගධමහාමනො භගවතො භාසිතං අභිතඤ්චා: අනුමොදිනා: උට්ඨායාසනා පකකාමීති.

7. 1. 3. 3

[හිකචු අපරිහානීය සුභතං]

23. එවං මෙ සුභං එකා සමගං භගවා රාජගහෙ විහරති. හිකචුකුමෙව පඤ්ඤෙ තත්‍ර ඛො භගවා හිකචු ආමනෙතසි: සත්‍ය වො හිකචුවෙ අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ සාධුකං මනසිකරොථ භාසිස්සාමීති. එවං හනෙතති ඛො තෙ හිකචු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

කතමෙ ච හිකචුවෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා:

(1) යාවකීවඤ්ච හිකචුවෙ, හිකචු අභිණං සනාතිපාතා භවිස්සනාති සනාතිපාතබහුලා, පුද්ධියෙව හිකචුවෙ, හිකචුනං පාච්ඤානං, නො පරිහානී.

(2) යාවකීවඤ්ච හිකචුවෙ, හිකචු සමගා සනාතිපතිස්සනාති, සමගා: පුට්ඨහිස්සනාති, සමගා: සඛ්ඤාකරණීයාති කරිස්සනාති, පුද්ධියෙව හිකචුවෙ, හිකචුනං පාච්ඤානං නො පරිහානී.

(3) යාවකීවඤ්ච හිකචුවෙ, හිකචු අපඤ්ඤාතනං න පඤ්ඤාපෙස්සනාති, පඤ්ඤාතනං න සමුච්චිඤ්ඤානාති, යථා පඤ්ඤාතෙනසු සිකඛාපදෙසු සමාදාය වතතිස්සනාති, පුද්ධියෙව හිකචුවෙ, හිකචුනං පාච්ඤානං නො පරිහානී.

(4) යාවකීවඤ්ච හිකචුවෙ හිකචු යෙ තෙ හිකචු ථෙරා රතඤ්ඤා-විරපඤ්ඤාතා සඛ්ඤාපිතරො සඛ්ඤාපරිනායකා,2 තෙ සකකරිස්සනාති ගරුකරිස්සනාති මානෙස්සනාති පුජෙස්සනාති, තෙසඤ්ච සොතඤ්ච මඤ්ඤාස්සනාති, පුද්ධියෙව හිකචුවෙ, හිකචුනං පාච්ඤානං නො පරිහානී.

1 උපලාපනාය - මජ්ඣ. 2. සඛ්ඤාකරිනාසිකා - සීචු

(5) යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු උපපන්නාය නණ්ණාය පොනො-භවිකාය න වසං ගච්චිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛිං, නො පරිභාති.

(6) යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අරඤ්ඤෙසු¹ සෙනාසනෙසු සා-පෙකඛා භවිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

(7) යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු පච්චත්තංගෙව භතිං උපට්ඨ-පෙස්සන්ති: කීන්ති අනාගතා ව පෙසලා සමුභමචාරී ආගච්චෙත්ඤ්ඤං, ආගතා ව පෙසලා සමුභමචාරී ඵාසුං විහරෙත්ඤ්ඤන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිභාතීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සන්ති, ඉමෙසු ව සත්‍යසු අපරිභාතීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සජ්ඣස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

7 1. 3. 4

[උතීයභික්ඛු අපරිභාතීය සුත්තං]

[සාවපච්චිනීදනං]

24. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිභාතීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තා සුණාථ. -පෙ- කතමෙ ව භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිභාතීයා ධම්මා:

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු න කම්මාරාමා භවිස්සන්ති, න කම්මාරාමිතං අනුසුත්තා, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු න ගස්සාරාමා භවිස්සන්ති -පෙ- න කීද්දරාමා භවිස්සන්ති -පෙ- න සඛ්ඛණ්ණිකාරාමා භවිස්සන්ති -පෙ- න පාටිච්චා භවිස්සන්ති න පාටිකානං ඉච්ඡානා වසං ගතා -පෙ- න පාපමිත්තා භවිස්සන්ති න පාපඤ්ඤායා න පාපසම්චරිකා -පෙ- න ඕරමිත්තකෙන විසෙසාභිගමෙන අන්තරාවේශාසානං ආපජ්ජස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිභාතීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සන්ති, ඉමෙසු ව සත්‍යසු අපරිභාතීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සජ්ඣස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

7. 1. 3. 5

[භතීයභික්ඛු අපරිභාතීය සුත්තං]

[සාවපච්චිනීදනං]

25. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිභාතීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි, තා සුණාථ -පෙ- කතමෙ ව භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිභාතීයා ධම්මා.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්ඤා භවිස්සන්ති, වුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිභාති.

1. අරඤ්ඤකෙසු - මජ්ඣ.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු භිරිමා¹ භවිස්සනති -පෙ- ඔත්තාපිනො භවිස්සනති -පෙ- ඛහුස්සුතා භවිස්සනති -පෙ- ආරදධවිරියා භවිස්සනති -පෙ- සතිමා² භවිස්සනති -පෙ- පඤ්ඤවනො භවිස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානී.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සනති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සඤ්ඤස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානීති.

7. 1. 3. 6

[චතුස්ථභික්ඛු අපරිහානීය සුත්තං]

[සාවජ්ජනීදුතං]

26. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා:

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු සතීසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානී.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මවිචයසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති -පෙ- විරියසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති -පෙ- පිතීසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති -පෙ- පස්සද්ධිසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති -පෙ- සමාධි-සමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති -පෙ- උපෙඛාසමොඡ්ඤ්චිතං භාවෙස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානී.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සනති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සඤ්ඤස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානීති.

7. 1. 3. 7

[පඤ්චම භික්ඛු අපරිහානීය සුත්තං]

[සාවජ්ජනීදුතං]

27. සත්‍ය වො භික්ඛවෙ, අපරිහානීයෙ ධම්මෙ දෙසිස්සාමි. තං සුණාථ -පෙ- කතමෙ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා:

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනිච්චසඤ්ඤා භාවෙස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානීති.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු අනත්තසඤ්ඤා භාවෙස්සනති, -පෙ- අසුභසඤ්ඤා භාවෙස්සනති -පෙ- ආදීනව්‍යසඤ්ඤා භාවෙස්සනති -පෙ- පභානසඤ්ඤා භාවෙස්සනති -පෙ- විරාගසඤ්ඤා භාවෙස්සනති -පෙ, නිරෝධසඤ්ඤා භාවෙස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානී.

යාවකීවඤ්ච භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍ය අපරිහානීයා ධම්මා භික්ඛුසු ධස්සනති, ඉමෙසු ච සත්‍යසු අපරිහානීයෙසු ධම්මෙසු භික්ඛු සඤ්ඤස්සනති, චුද්ධියෙව භික්ඛවෙ, භික්ඛුනං පාටිකඛිං නො පරිහානීති.

1 භිරිමනො - මජ්ඣ. 2 සතිමනො - මජ්ඣ.

7. 1. 3. 8

[සෙව අපරිභානිය සුභතං]

[සාවජ්ජිනිදුතං]

28. සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ සත්‍යත:

කම්මාරාමතා, භස්සාරාමතා, නිද්දරාමතා, සඛගණීකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු අග්‍රභතඤ්චාරතා, භොජනෙ අමතනඤ්ඤාතා, - සන්ති ඛො පන සඛෙස සඛසකරණීයාති, තනු සෙඛො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චීකඛති: “සන්ති ඛො පන සඛෙස ථෙරා රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතා භාරවාහිනො තෙ තෙන පඤ්ඤාසීඤ්ඤාතී”ති අත්තනා වොයොගං¹ අපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවත්තනන්ති.

සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ සත්‍යත:

න කම්මාරාමතා, න නිද්දරාමතා, න භස්සාරාමතා, න සඛගණීකාරාමතා, ඉන්ද්‍රියෙසු ග්‍රහතඤ්චාරතා, භොජනෙ මතනඤ්ඤාතා, - සන්ති ඛො පන සඛෙස සඛසකරණීයාති, තනු සෙඛො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චීකඛති: “සන්ති ඛො පන සඛෙස ථෙරා රතනඤ්ඤා චිරපබ්බජිතා භාරවාහිනො තෙ තෙන පඤ්ඤාසීඤ්ඤාතී”ති අත්තනා න වොයොගං අපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මො සෙඛස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.

7. 1. 3. 9

[උපාසක අපරිභානිය සුභතං]

[සාවජ්ජිනිදුතං]

සත්‍යතමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මො උපාසකස්ස පරිභානාය සංවත්තනන්ති. කතමෙ සත්‍යත:

භික්ඛු දස්සනං භාපෙති, සඤ්චමසවණං පමජ්ජති, අභිසීලෙ න සික්ඛති, අපසසාදබහුලො භොති භික්ඛුසු ථෙරෙසු චෙච නවෙසු ච මජ්ඣිමෙසු ච, උපාරඞ්ඛචිතො ධම්මං සුණාති රක්ඛගවෙසී, ඉතො ච ඛිඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යං ගවෙසති, තඤ්ච ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය ධම්මො උපාසකස්ස පරිභානාය සංවත්තනන්ති.

1. ක ගෙසු යොගං - මජ්ඣ.

සත්තිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා උපාසකස්ස අපරිභානාය සංවත්තනන්ති.
කතමෙ සත්ත:

භික්ඛුදස්සනං න භාපෙති. සඤ්චමසවණං නපපමජ්ජති. අබ්බිලෙ
සික්ඛති. පසාදබහුලො භොති භික්ඛුසු ථෙරෙසු වෙච්ච නවෙසු ච මජ්ඣිමෙසු
ච. අනුපාරම්භවිනෙතා ධම්මං සුණාති න රක්ඛගවෙසී. න ඉතො බහිඤ්ඤා
දක්ඛිණේය්‍යං ගවෙසති. ඉධ ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත ධම්මා උපාසකස්ස අපරිභානාය
සංවත්තනන්ති 1

- 14. දස්සනං භාවිතත්තානං යො භාපෙති උපාසකො,
සවණං ච අරියධම්මානං අබ්බිලෙ න සික්ඛති.
- 15. අපසාදෙ ච භික්ඛුසු භියොසා භියොසා පච්ඤ්ඤිති,
උපාරම්භවිනෙතා ච සඤ්චමං සොතුම්ච්ඡති.
- 16. ඉතො ච බහිඤ්ඤා අඤ්ඤා දක්ඛිණේය්‍යං ගවෙසති,
තඤ්ච ච පුබ්බකාරං යො කරොති උපාසකො,
- 17. එතෙ ඛො පරිභානීයෙ සත්ත ධම්මෙ සුදෙසිනෙ,
උපාසකො සෙවමානො සඤ්චමා, පරිභායති.
- 18. දස්සනං භාවිතත්තානං යො න භාපෙති උපාසකො,
සවණං ච අරියධම්මානං අබ්බිලෙ ච සික්ඛති.
- 19. පසාදෙ චස්ස භික්ඛුසු භියොසා භියොසා පච්ඤ්ඤිති,
අනුපාරම්භවිනෙතා ච සඤ්චමං සොතුම්ච්ඡති.
- 20. නසිතො බහිඤ්ඤා අඤ්ඤා දක්ඛිණේය්‍යං ගවෙසති,
ඉධෙච ච පුබ්බකාරං යො කරොති උපාසකො.
- 21. එතෙ ඛො අපරිභානීයෙ සත්ත ධම්මෙ සුදෙසිනෙ,
උපාසකො සෙවමානො සඤ්චමා, න පරිභායති.

7. 1. 3. 10

[උපාසක විජනනී සුභතං]

[සංවජ්ජිනීදානං]

80. සත්තිමා භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස විජනනීයො -පෙ-
සත්තිමා භික්ඛවෙ, උපාසකස්ස සම්පත්තීයො -පෙ-

1. ඉදමෙවොච ගගචො ඉදං වසොක සුභතො අථාපරං එකදෙවොච සත්තං. - මජ්ඣං

[උපාසක පරාභව සුභතං]

[සාවපජීඡීදුභං]

81. සතනීමෙ භික්ඛවෙ, උපාසකඤ්ඤ පරාභවො -පෙ-

සතනීමෙ භික්ඛවෙ, උපාසකඤ්ඤ සම්භවා.¹ කතමෙ සත්තං:

භික්ඛුදඤ්ඤං න භාපෙති. සඤ්චම්භවණං නපමජ්ජති. අභිසීලෙ සික්ඛති. පසාදම්භුලො භොතී භික්ඛුසු ථෙරෙසු ව නචෙසු ව මජ්ඣමෙසු ව. අනුපාරම්භවිභෙත්තා ධම්මං සුඤ්ඤාති න රක්ඛිභවෙසී. න ඉතො ඛනිඤ්ඤා දකඛිණෙත්තං ගචෙසති. ඉධ ච පුඛ්ඛකාරං කරොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්ත උපාසකඤ්ඤ සම්භවාති.

22. දඤ්ඤං භාවිතත්තානා ඤො භාපෙති උපාසකො, සචණ්ඤච අරියධම්මානං අභිසීලෙ න සික්ඛති.

-පෙ- [උපාසකො සෙචම්මානො] සඤ්චම්මා පරිභාසතී''ති [-සෙ-]

[29. එතෙ ඛො අපරිභාසීඤ්ඤ සත්තධම්මෙසු සුදෙසිතෙ, උපාසකො සෙචම්මානො සඤ්චම්මා න පරිභාසතී''ති.]

වජ්ජසත්තකවග්ගො තනීපො*

නසුඤ්ඤං--

සාරඤ්ඤෙ වඤ්ඤාතො අපරිභාසීඤ්ඤ පඤ්චකං.²
සෙඛො ච පරිභාසී ච විපතති ච පරාභවො වාති.

1. සතනීමා භික්ඛවෙ, උපාසකඤ්ඤ සම්භවාද - මජ්ඣ.
2. සාරඤ්ඤෙ වඤ්ඤාතො ච සිසත්තකානි සික්ඛිතා ඛොඤ්ඤාදු දො ව භාභී විපතතී ච පරාභවො''ති - මජ්ඣ.
සාරඤ්ඤෙ වඤ්ඤාතො සික්ඛිතමිමං ච භද්දිකං ඛොඤ්ඤාදු පෙඛො ච පරිභාසී විපතතිපරාභවො වාති - සීඞු.
* වජ්ජවග්ගො - සීඞු, සා.

4. දෙවතා වග්ගො.

7. 1. 4. 1

[අපමාදගාරම සුභතං]

[සාවජචීනීදනං]

82. අථ ඛො අඤ්ඤකරා දෙවතා අභිකක්‍ෂනතාය රතතීයා අභිකක්‍ෂන-
වණ්ණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභාසෙසා යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්චා භගවනං අභිවාදෙසා එකමනං අට්ඨාසී. එකමනං ඕතා
ඛො සා දෙවතා භගවනං එතදවොච:

සතතිමෙ භනෙන, ධම්මා භික්‍ෂුහො අපරිභානාය සංවතතනතී. කතමෙ
සත්ත:

සඤ්ඤාරවතා, ධම්මගාරවතා, සඛ්‍යගාරවතා, සිකඛාගාරවතා, සමාඛි-
ගාරවතා, අපමාදගාරවතා, පටිසඤ්ඤාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත
ධම්මා භික්‍ෂුහො අපරිභානාය සංවතතනතී'ති.

ඉදමවොච සා දෙවතා, සමනුඤ්ඤා අහොසී සත්ථා.

අථ ඛො සා දෙවතා සමනුඤ්ඤා මෙ සත්ථාති භගවනං. අභිවාදෙසා
පදකඛ්ණං කචා තජේවනතරධාසී.

අථ ඛො භගවා තසා රතතීයා අච්චයෙන භික්‍ෂු අමනෙතසී. ඉමං
ඤ්ඤවෙ, රතතී අඤ්ඤකරා දෙවතා අභිකක්‍ෂනතාය රතතීයා අභිකක්‍ෂන-
වණ්ණා කෙවලකපං ජේතවනං ඔභාසෙසා යෙනාහං තෙනුපසඛකම්.
උපසඛකම්චා මං අභිවාදෙසා එකමනං අට්ඨාසී. එකමනං ඕතා ඛො
භික්‍ෂවෙ සා දෙවතා මං එතදවොච:

සතතිමෙ භනෙන, ධම්මා භික්‍ෂුහො අපරිභානාය සංවතතනතී. කතමෙ
සත්ත:

සඤ්ඤාරවතා, ධම්මගාරවතා, සඛ්‍යගාරවතා, සිකඛාගාරවතා, සමාඛි-
ගාරවතා, අපමාදගාරවතා, පටිසඤ්ඤාරගාරවතා. ඉමෙ ඛො භනෙන, සත්ත
ධම්මා භික්‍ෂුහො අපරිභානාය සංවතතනතී'ති.

ඉදමවොච භික්‍ෂවෙ සා දෙවතා. ඉදං වචා මං අභිවාදෙසා පදකඛ්ණං
කචා තජේවනතරධාසී'ති.

30 සඤ්ඤාර, ධම්මගාර, සඛ්‍ය ව තිබ්බගාරවො,
සමාඛිගාර, අනාපි සිකඛාය තිබ්බගාරවො.

31 අපමාදගාර, භික්‍ෂු පටිසඤ්ඤාරගාරවො,
අභබ්බො පරිභානාය තිබ්බානසෙසව සතතිකෝති.

7. 1. 4. 2

[තිරිඟොරව සුභතං]

[සාවජචීඨිදනං]

82. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභික්ඛන්තාය රතතීයා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙත්‍රප-සබ්බමි. උපසබ්බමිඤ්ඤා මං අභිච්චාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඤීතා ඛො භික්ඛවෙ, සා දෙවනා මං එතදවොච:

සතතීමෙ භනෙත, ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්තී. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාතරවනා, ධම්මගාරවනා, සබ්බගාරවනා, සික්ඛාගාරවනා, සමාධි-ගාරවනා, තිරිගාරවනා, ඔත්තපගාරවනා. ඉමෙ ඛො භනෙත, සත්ත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්තී'ති.

ඉදමවොච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වච්චා මං අභිච්චාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා තුප්පෙවන්තරධාසී'ති.

32. සඤ්ඤාතරා ධම්මගරා සඤ්ඤා ව තීබ්බගාරවො,
සමාධිගරා අනාපි සික්ඛාය තීබ්බගාරවො.

33. තිරොත්තපසසම්පනෙතා සප්පතීඤ්ඤා සගාරවො,
අභබ්බො පරිභානාය තීබ්බානඤ්ඤාව සතතීකෙ'ති.

7. 1. 4. 3

[පඨම භොවච්ඤ්ඤා සුභතං]

[සාවජචීඨිදනං]

84. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභික්ඛන්තාය රතතීයා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඔහාසෙඤ්ඤා යෙනාහං තෙත්‍රප-සබ්බමි. උපසබ්බමිඤ්ඤා මං අභිච්චාදෙඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඤීතා ඛො භික්ඛවෙ, සා දෙවනා මං එතදවොච:

සතතීමෙ භනෙත, ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්තී. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාතරවනා, ධම්මගාරවනා, සබ්බගාරවනා, සික්ඛාගාරවනා, සමාධි-ගාරවනා, භොවච්ඤ්ඤා, කල්‍යාණමිත්තනා. ඉමෙ ඛො භනෙත, සත්ත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවත්තන්තී'ති.

ඉදමවොච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වච්චා මං අභිච්චාදෙඤ්ඤා පදකඛිණං කඤ්ඤා තුප්පෙවන්තරධාසී'ති.

34. සඤ්ඤාතරා ධම්මගරා සඤ්ඤා ව තීබ්බගාරවො,
සමාධිගරා අනාපි සික්ඛාය තීබ්බගාරවො.

35. කල්‍යාණමිත්තෙතා සුවවො සප්පතීඤ්ඤා සගාරවො,
අභබ්බො පරිභානාය තීබ්බානඤ්ඤාව සතතීකෙ'ති.

7. 1. 4. 4

[දුතිය සොවචස්සතා සුභතා]

[සාමජීතිදනං]

88. ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං අඤ්ඤාතරා දෙවනා අභිකක්ඛනාය රතතියා අභිකක්ඛනාවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං මහාසෙත්ථා යෙනාහං තෙඤ්ජපසඛකමී. උපසඛකමීත්ථා මං අභිවාදෙත්ථා එකමනතං අට්ඨාසි. එකමනතං සීතා ඛො භික්ඛවෙ සා දෙවනා මං එතදවොච:

සතතීමෙ භනෙත, ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතතන්ති. කතමෙ සත්ත:

සඤ්ඤාචරවතා, ධම්මභාරවතා, සඛ්ඤාචරවතා, සික්ඛාභාරවතා, සමාධි-භාරවතා, සොවචස්සතා, කල්‍යාණමිත්තතා. ඉමෙ ඛො භනෙත, සත්ත ධම්මා භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතතන්ති.

ඉදමවො ච භික්ඛවෙ, සා දෙවනා. ඉදං වත්ථා මං අභිවාදෙත්ථා පදකම්ණං කත්ථා තජේවනතරධාසීති.

එවං චුතෙත අයස්මා ඤාපිපුනෙතා භගවතං එතදවොච: ඉමස්ස ඛො අහං භනෙත, භගවතා සඛ්ඤාතෙතන භාසිතස්ස එවං විත්ථාරෙත අත්ථං අඡානාමි:

ඉධ භනෙත, භික්ඛු අත්තනා ච සඤ්ඤාචරවො භොති සඤ්ඤාචරවතාය ච වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න සඤ්ඤාචරවා, තෙ ච සඤ්ඤාචරවතාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු සඤ්ඤාචරවා තෙසං ච වණ්ණං භණ්ති භුතා තච්ඡං කාලෙත. අත්තනා ච ධම්මභාරවො භොති -පෙ- සඛ්ඤාචරවො භොති -පෙ- සික්ඛාභාරවො භොති -පෙ- සමාධිභාරවො භොති -පෙ- පුච්චවො භොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො භොති කල්‍යාණමිත්තතාය ච වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තතා, තෙ ච කල්‍යාණ මිත්තතාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤා භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තතා, තෙසංඤා වණ්ණං භණ්ති භුතං තච්ඡං කාලෙතා'ති.

ඉදමස්ස¹ ඛො අහං භනෙත, භගවතා සඛ්ඤාතෙතන භාසිතස්ස එවං විත්ථාරෙත අත්ථං අඡානාමි.

සාඤ්ඤා සාඤ්ඤා සාරිපුත්ත, සාඤ්ඤා ඛො තිං සාරිපුත්ත, ඉමස්ස මයා සඛ්ඤාතෙතන භාසිතස්ස එවං විත්ථාරෙත අත්ථං අඡානාසි.

1 ඉධස්ස - මජ්ඣ.

ඉධ සාරිපුත්ත, භික්ඛු අත්තනා ව සන්චුගාරවො හොති සන්චුගාරවනාය ව වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න සන්චුගාරවා තෙ ව සන්චුගාරවනාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු සන්චුගාරවා තෙසඤ්ච වණ්ණං හණ්ඨි භුතං තව්ඡං කාලෙන. අත්තනා ව ධම්මගාරවො හොති -පෙ- සබ්බගාරවො හොති -පෙ- සික්ඛාගාරවො හොති -පෙ- භම්බාගාරවො හොති -පෙ- සුවච්චො හොති -පෙ- කල්‍යාණමිත්තො හොති කල්‍යාණමිත්තනාය ව වණ්ණවාදී. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු න කල්‍යාණමිත්තා, තෙ ව කල්‍යාණමිත්තනාය සමාදපෙති. යෙ වඤ්ඤෙ භික්ඛු කල්‍යාණමිත්තා, තෙසංච වණ්ණං හණ්ඨි භුතං තව්ඡං කාලෙනා'ති.

ඉමස්ස ඛො සාරිපුත්ත, මයා සඛිඛිතෙන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අත්ථො දට්ඨබ්බොති.

7. 1 4. 6

[මිත්ත සුභානං]

[සාවජ්ජිභිදුනං]

86 සත්තනි භික්ඛවෙ, අඛෙගති සමන්තාගතො මිත්තො සෙවිතබ්බො. කතමෙති සත්තනි:

දුග්ගදං දදති, දුක්ඛරං කරොති, දුක්ඛමං ඛමීති, ගුහ්‍යමස්ස ආවිකරොති, ගුහ්‍යං අස්ස පරිගුහති, ආපදසු න ජහති, ඛිණෙන නාතිමඤ්ඤති. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තනගඛෙගති සමන්තාගතො මිත්තො සෙවිතබ්බොති.

- 36. දුග්ගදං දදති විතනං¹ දුක්ඛරං වාපි කුඛමති,
අථොපිස්ස දුරුතනාති ඛමිති දුක්ඛමාතිපි.
- 37. ගුහ්‍යං වස්ස² අක්ඛාති ගුහ්‍යස්ස පරිගුහති,
ආපදසු න ජහාති ඛිණෙන භාතිමඤ්ඤති.
- 38. යසමිං එතාති ණානාති සංවිජ්ජන්ඨි පුග්ගලෙ,
තො මිත්තො මිත්තකාමෙන හරීතබ්බො තථාච්චොති.

7. 1. 4. 6

[භික්ඛුමිත්ත සුභානං]

[සාවජ්ජිභිදුනං]

87. සත්තනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුමිත්තො සෙවිතබ්බො හරීතබ්බො පඨිරුපාසිතබ්බො අපි පඤ්ඤාමානෙනපි. කතමෙති සත්තනි:

පියො ව හොති මනාපො ව, ගරු ව, භාවනීයො ව, වතනා ව, වච්චනකම්මො ව, ගම්භිරඤ්ච කථං කතනා හොති, නො ව අට්ඨානෙ තීයොපෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්තනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුමිත්තො සෙවිතබ්බො හරීතබ්බො පඨිරුපාසිතබ්බො අපි පඤ්ඤාමානෙනපි.

1 දුග්ගදං-දදති මිත්තො - රජය. 2 ගුහ්‍යඤ්ච සස්ස - මජ්ඣ.

- 39. පියො ව ගරු භාවනීයො වත්තා ච වචනකම්මො,
ගමහිරඤ්ච කථං කත්තා හො වට්ඨානෙ නියොජයෙ.
- 40. යසම් ඵතානි ඨානානි ස.විජ්ජනීධි පුඤ්ඤෙ,
සො මිත්තො මිත්තකාමෙහ අත්තකාමාහුකම්පකො,
අපි නාසියමානෙන හජීතබ්බො තථාවිධොති.

7. 1. 4 7

[පඨමපටිසම්භිද සුභාං]

[ආවජ්ජිතිදනං]

88. සත්තඤ්ඤි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න වීරසෙඤ්ච වතසෙසා පටිසම්භිද සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය. කතමෙහි සත්තඤ්ඤි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඉදං මෙ වෙතසො ලීනත්තනානි යථාභුතං පජානාති. අජ්ඣන්තං සංඛිච්චනං වා විතනං අජ්ඣන්තං මෙ සංඛිච්චනං විතනනානි යථා-භුතං පජානාති. බහිඤ්ඤා විකම්භනං වා විතනං බහිඤ්ඤා මෙ විකම්භනං විතනනානි යථාභුතං පජානාති. තස්ස විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති. විදිතා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති. විදිතා විතකකා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති. සප්පායාසප්පායෙසු බො පනස්ස ධම්මෙසු භීතප්පණීතෙසු කණ්ණසුකකසප්පභාගෙසු නිමිත්තං සුඤ්ඤානං හොති සුචන්දිකතං සුපධාරිතං සුපච්චිදිතං පඤ්ඤය.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, සත්තඤ්ඤි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු න වීරසෙඤ්ච වතසෙසා පටිසම්භිද සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යා”ති.

7. 1. 4 8

[දුතිය පටිසම්භිද සුභාං]

[ආවජ්ජිතිදනං]

89. සත්තඤ්ඤි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො ආර්යපුත්තො වතසෙසා පටිසම්භිද සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති. කතමෙහි සත්තඤ්ඤි:

ඉධ භික්ඛවෙ, සාර්යපුත්තො ඉදං මෙ වෙතසො ලීනත්තනානි යථාභුතං පජානාති. අජ්ඣන්තං සංඛිච්චනං වා විතනං අජ්ඣන්තං මෙ සංඛිච්චනං විතනනානි යථාභුතං පජානාති. බහිඤ්ඤා විකම්භනං වා විතනං බහිඤ්ඤා මෙ විකම්භනං විතනනානි යථාභුතං පජානාති. තස්ස විදිතා වෙදනා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්භත්ථං ගච්ඡන්ති.

විදිතා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. විදිතා විතක්කා උපපජ්ජන්ති, විදිතා උපට්ඨහන්ති, විදිතා අබ්බන්ධං ගච්ඡන්ති. සප්පාසාසප්පාසෙසු ඛො පහස්ස ධම්මෙසු භීනප්පණීතෙසු කණ්ණසුක්කා-සප්පට්ඨාසෙසු නිමිත්තං සුග්ගහිතං හොති සුමනසිකතං සුපධාරිතං සුපච්චිච්ඤං පඤ්ඤාය.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො වතෙහෙති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතතති. කතමෙහි සත්තහි:

7. 1. 4. 9

[අඨම විතතවසවතනන සුභතං]

[සාවච්චිච්ඤනං]

40. සත්තහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විතතං වසෙ වතෙහෙති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතතති. කතමෙහි සත්තහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සමාධිකුසලො හොති, සමාධිස්ස සමාපත්තිකුසලො හොති, සමාධිස්ස ඕඨිකුසලො හොති, සමාධිස්ස චුට්ඨානකුසලො හොති සමාධිස්ස කුලච්චකුසලො¹ හොති, සමාධිස්ස ගොචරකුසලො හොති, සමාධිස්ස අභිනීභාරකුසලො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු විතතං වසෙ වතෙහෙති, නො ච භික්ඛු විතතස්ස වසෙන වතතති.

7. 1. 4. 10

[දුභිස විතතවසවතනන සුභතං]

[සාවච්චිච්ඤනං]

41. සත්තහි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො විතතං වසෙ වතෙහෙති, නො ච සාරිපුතො විතතස්ස වසෙන වතතති. කතමෙහි සත්තහි:

ඉධ භික්ඛවෙ, සාරිපුතො සමාධිකුසලො හොති, සමාධිස්ස සමාපත්ති-කුසලො, සමාධිස්ස ඕඨිකුසලො, සමාධිස්ස චුට්ඨානකුසලො, සමාධිස්ස කුලච්චකුසලො,¹ සමාධිස්ස ගොචරකුසලො, සමාධිස්ස අභිනීභාරකුසලො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්තහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාරිපුතො විතතං වසෙ වතෙහෙති, නො ච සාරිපුතො විතතස්ස වසෙන වතතති”ති

1 සලාණකුසලො - මජ්ඣ.

7. 1. 4. 11

[පඨම නිද්දසවජ්ඣ සුභතං]

49. එකා සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජෙතවගෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා සංචිපුභොතා පුබ්බත්තසමයං
නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය සාවච්ඡියං පිණ්ඩය පාවිසී.

අථ ඛො ආයස්මානො සාරිපුභොතා එතදභොසි; අභිපපගො ඛො තාව
සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිභුං, යනුභාහං යෙන අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජ-
කානං ආරාමො තෙනුපසඛකමෙයන්ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුභොතා
යෙන අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඛකමි. උප-
සඛකමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිච්ඡියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධං සමමොද්දි. සමමො-
දනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදී.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං
සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදී; යො හි කොචි
ආචුසො, ආදසවස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවරිචං වරති, 'නිද්දසො
හිකඛු'ති අලං වචනායාති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුභොතා තෙසා අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං
භාසිතං නෙව අභිනඤ්ඤී, න පටිකෙකාසී. අනභිනඤ්ඤී අපපටිකෙකාසීත්වා
උට්ඨායාසනා පකකාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං
ආජාතිස්සාමී'ති.

අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුභොතා සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිච්චා; පච්ඡාභන්තං
පිණ්ඩපාතපටිකකන්තො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්වා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීන්තො ඛො
ආයස්මා සාරිපුභොතා භගවන්තං එතදවොච:

ඉධාහං භනෙත, පුබ්බත්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තච්චරං ආදාය
සාවච්ඡියං පිණ්ඩය පාවිසීං. තස්ස මස්සා භනෙත, එතදභොසි; අභිපප-
ගො ඛො තාව සාවච්ඡියං පිණ්ඩය වරිභුං, යනුභාහං යෙන අඤ්ඤාතිච්ඡියානං
පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඛකමෙයන්ති. අථ ඛොහං භනෙත,
යෙන අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙනුපසඛකමි.
උපසඛකමිත්වා තෙහි අඤ්ඤාතිච්ඡියෙහි පරිබ්බාජකෙහි සද්ධං සමමොද්දා.
සමමොදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදිං. තෙන
ඛො පන භනෙත, සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිච්ඡියානං පරිබ්බාජකානං
සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදී; යො හි කොචි
ආචුසො, ආදසවස්සාති පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවරිචං වරති, 'නිද්දසො
හිකඛු'ති අලං වචනායාති. අථ ඛොහං භනෙත, තෙසං අඤ්ඤාතිච්ඡියානං
පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනඤ්ඤී, න පටිකෙකාසීං. අනභිනඤ්ඤී
අපපටිකෙකාසීත්වා උට්ඨායාසනා පකකාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස
භාසිතස්ස අත්ථං ආජාතිස්සාමී'ති.

සකකා ඤ ඛො භනෙත, ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණන-
මතෙන නිද්දසො හිකඛුති පඤ්ඤපෙතුන්ති.

න ඛො සාරිපුභත, සකකා ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ කෙවලං වස්සගණන-
මතෙන නිද්දසො හිකඛුති පඤ්ඤපෙතුං.

සත්‍ය ඛො ඉමානි සාරිපුභත, නිද්දසවජ්ඣති මයා සයං අභිඤ්ඤා
සච්ඡිකත්වා පච්චේතානි. කතමානි සත්‍යා:

ඉඛ සාරිපුත්ත, භික්ඛු සික්ඛාසමාදානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති ආයතීඤ්ච සික්ඛාසමාදානෙ අවිගතපෙමො. ධම්මනිසන්ධියා¹ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති ආයතීඤ්ච ධම්මනිසන්ධියා අවිගතපෙමො. ඉච්ඡාවිනගෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති, ආයතීඤ්ච ඉච්ඡාවිනගෙ අවිගතපෙමො. පටිසල්ලානෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති, ආයතීඤ්ච පටිසල්ලානෙ අවිගතපෙමො. විරියාරලෙන තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති, ආයතීඤ්ච විරියාරලෙන අවිගතපෙමො. සනිනෙපකෙක තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති, ආයතීඤ්ච සනිනෙපකෙක අවිගතපෙමො. දිට්ඨිපට්ඨෙවෙ තිබ්බච්ඡන්දෙ භොති, ආයතීඤ්ච දිට්ඨිපට්ඨෙවෙ අවිගතපෙමො.

ඉමානි ඛො සාරිපුත්ත, සත්‍ය නිද්දසවජ්ඣනී මයා සං අභිඤ්ඤා සච්ඡකතා පච්චේතාති.

ඉමෙහි ඛො සාරිපුත්ත, සත්‍යහි නිද්දසවජ්ඣනී, සමන්තාගතො භික්ඛු ආදස වෙපි වසානි පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුනි අලං වචනාය. චතුර්විධං වෙපි වසානි පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභව-චරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුනි අලං වචනාය. ඡන්ධිසනි වෙපි වසානි පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුනි අලං වචනාය. අට්ඨවතතාරිකඤ්ඤෙපි වසානි පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුනි අලං වචනායාති.

7. 1. 4. 13

[දුතිය නිද්දසවජ්ඣ සුත්තං]

43. එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා ඤාණමුඛියං විහරති ඤාණසීඛාරාමෙ. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ පුබ්බන්‍යාසමයං නිවාසෙතී; පත්තච්චරං ආදස කොසමිඛියං පිණ්ඩිය පාවිසී. අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ ඵතදභොසී: අතිපපගො ඛො තාව කොසමිඛියං පිණ්ඩිය චරතුං, ඤාණසා'හං යෙන අඤ්ඤාතිඡීයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙහුප-සඬකමෙයානති.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ යෙන අඤ්ඤාතිඡීයානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙහුපසඬකමි. උපසඬකමිතා; තෙහි අඤ්ඤාතිඡීයෙහි පරිබ්බාජ-කෙහි සඤ්ඤාං සමොදදී. සමොදදනීයං කථං සාරාණීයං චිතියාරෙතී; එකමන්තං නිසීදී.

තෙන ඛො පන සමයෙන තෙසං අඤ්ඤාතිඡීයානං පරිබ්බාජකානං සනතිසිත්තානං සනතිපතීතානං අගමන්තර් කථා උදපාදී: යො හි කොචි ආවුසො, ආදසවසානි පරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤං චුභවචරියං චරති, 'නිද්දසො භික්ඛු'නි අලං වචනායාති.

අථ ඛො ආයසමා ආනන්දෙ තෙසං අඤ්ඤාතිඡීයානං පරිබ්බාජකානං භාසිතං නෙව අභිනන්දී, න පටිකෙකාසී. අනභිනන්දීතා; අපට්ඨකෙකාසීතා; උට්ඨායානා; පකාමි 'භගවතො සන්තිකෙ එතස්ස භාසිතස්ස අත්ථං ආජාතියාමි'ති.

අථො ඛො ආයසමා ආනන්දෙ කොසමිඛියං පිණ්ඩිය චරතා; පච්ඡාභත්තං පිණ්ඩිපාතපටිකකනෙතා; යෙන භගවා තෙහුපසඬකමි. උපසඬකමිතා; භගවත්තං අභිවාදෙතී; එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො; ඛො ආයසමා ආනන්දෙ භගවත්තං එතදවොචී:

1. ධම්මනිසන්ධියා - සිඳු

ඉධාහං භනෙන, පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පතනච්චරං ආදාය කොසමිඛයං පිණ්ඩාය පාවිසිං. තස්ස මග්ගං භනෙන, එතදභොසි: අතිපපගො ඛො තාව කොසමිඛයං පිණ්ඩාය චිරිකුං, යනනුනාහං යෙන අඤ්ඤතිජචියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රුපසඛකමෙය්‍යනති.

අථ ඛවාහං භනෙය්‍ය, යෙන අඤ්ඤතිජචියානං පරිබ්බාජකානං ආරාමො තෙත්‍රුපසඛකමිං. උපසඛකමිත්වා තෙති අඤ්ඤතිජචියෙති පරිබ්බාජකෙති සද්ධිං සමෙවාදිං. සමෙවාදතීය කථංතාරාණීයං චිතිසාරෙත්වා එකමන්තං තිසීදිං.

තෙන ඛො පන භනෙන, සමයෙන තෙසං අඤ්ඤතිජචියානං පරිබ්බාජකානං සන්තිසිත්තානං සන්තිපතිතානං අයමන්තරා කථා උදපාදි:

ගො හි කොච්චි ආවුසො, ආදසවසානි පරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාසාති.

අථ ඛවාහං භනෙන, තෙසං අඤ්ඤතිජචියානං පරිබ්බාජකානං භාසිතා නෙව අභිනන්දිං, න පටිකෙකාසිං. අනභිනන්දිත්වා අපට්ඨකෙකාසිත්වා උට්ඨායාසනා පකකමිං. ‘භගවතො සන්තිකො එතස්ස භාසිතස්ස අජං ආජාතිස්සාමි’ති.

සකකා හු ඛො භනෙන, ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ කෙචලං වස්සගණනමතෙතන නිද්දසො භික්ඛුති¹ පඤ්ඤපෙතුනති.

න ඛො ආනන්ද සකකා ඉමසමිං ධම්මචිනයෙ කෙචලං වස්සගණනමතෙතන නිද්දසො භික්ඛුති¹ පඤ්ඤපෙතුනති.

සත්‍ය ඛො ඉමානි ආනන්ද නිද්දසවන්තී මයා සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා පච්චෙදිතානි. කකමානි සත්‍ය:

ඉධානන්ද, භික්ඛු සඤ්ඤා භොති. භිරිමා භොති. ඔත්තපට්ඨි භොති. බ්‍රහ්මස්තො භොති. ආරඬ්චිරියො භොති. සතිමා භොති. පඤ්ඤචා භොති.

ඉමානි ඛො ආනන්ද සත්‍ය නිද්දසවන්තී මයා සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකත්වා පච්චෙදිතානි.

ඉමෙහි ඛො ආනන්ද සත්‍යනි නිද්දසවන්තී සමන්තාගතො භික්ඛු ආදස චෙපි වසානි පරිපුණණං පිරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාසාති. චතුචිසතිකෙට්ඨි වසානි පරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාසාති. ඡතතිංසති චෙපි වසානි පරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාසාති. අට්ඨවත්තාරිසකෙට්ඨි වසානි පරිපුණණං පරිසුඛං බ්‍රහ්මචරියං චරති, නිද්දසො භික්ඛුති අලං වචනාසාති.

දෙවතා විග්ගො වතුපෙඨා.

සසුඤ්ඤානං.

අපමාදෙ භිරි චෙච ඤෙ ඤෙ සුවචා මිත්තා,
ඤෙ පට්ඨමහිද ඤෙ වසා ඤෙ නිද්දසවන්තී.²

1. නිද්දසො භික්ඛු - සිමු.
2. අපමාදෙ භිරිමා ජ දෙව සුත්තො දුෂ්ඨ ඛලං.
දුෂ්ඨ පට්ඨමහිද ම නිද්දසවන්තී පසර දුෂ්ඨ - සිමු

5. මහායනසූත්‍ර වග්ගො

7. 1. 5. 1

[විඤ්ඤාණට්ඨිතී සුභතං]

[සාවචජච්චිද්දනං]

44. සත්‍යතී මා භික්ඛවෙව විඤ්ඤාණට්ඨිතීගො. කතමා සත්‍යතා:

1. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා නානත්තකායා නානත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකවෙව ච දෙවො එකවෙව ච චිතීපාතීකා. අයං පඨමා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

2. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා නානත්තකායා එකත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවො බ්‍රහ්මකාසිකා පඨමාභිතීඛිඛතතා. අයං දුතීයා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

3. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා එකත්තකායා නානත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවො අභස්සරා. අයං තතීයා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

4. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා එකත්තකායා එකත්තසඤ්ඤාදිනො: සෙය්‍යථාපි දෙවො සුභතීණගා. අයං චතුත්ථා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

5. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා සබ්බසො රූපසඤ්ඤානං සමභික්ඛකමා පටිසසඤ්ඤානං අත්ථඛගමා නානත්තසඤ්ඤානං අමනසිකාරා අනන්තො අකාසොති අකාසානඤ්ඤායතනුපගා. අයං පඤ්චමා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

6. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා සබ්බසො අකාසානඤ්ඤායතනං සමභික්ඛකමම අනන්තං විඤ්ඤාණනති විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනුපගා. අයං ඡට්ඨා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

7. සත්‍යතී භික්ඛවෙව, සත්‍යතා සබ්බසො විඤ්ඤාණඤ්ඤායතනං සමභික්ඛකමම නජචි කීඤ්චිතී අකීඤ්චිඤ්ඤායතනුපගා. අයං සත්‍යතමා විඤ්ඤාණට්ඨිතී.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙව, සත්‍යත විඤ්ඤාණට්ඨිතීගොති.

7. 1. 5. 2

[සමාධිපටිකඛාර සුභතං]

[සාවචජච්චිද්දනං]

45. සත්‍යතී මෙ භික්ඛවෙව, සමාධිපටිකඛාරා. කතමෙ සත්‍යතා:

සමමාදිට්ඨි, සමමාසඛකපො, සමමාචාචා, සමමාකමමනොතා, සමමා-අච්චො, සමමාචායාමො, සමමාසතී.

ආ ඛො භික්ඛවෙව, ඉමෙහි සත්‍යතඛෙවෙහි විත්තසෙසසකගතතා පටිකඛතා, අයං වුච්චති භික්ඛවෙව අරීගො සමමාසමාධි “නුට්ඨනිකො” ඉතිපි “සපටිකඛාරො” ඉතිපි’ති.

7. 1. 5. 3

[පඨම අග්ගි සුත්තං]

[සාමඤ්චිනිදානං]

46. සත්‍යමෙ භික්ඛවෙ, අග්ගි. කතමෙ සත්‍යං:

රාගග්ගි, දෙසග්ගි, මොහග්ගි, ආහුණ්ණොසග්ගි, ගහපතග්ගි, දකඛිණ්ණොසග්ගි, කට්ඨග්ගි. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය අග්ගි'ති.

7. 1. 5. 4

[මහායඤ්ඤා සුත්තං]

47. එකං සමයං භගවා සාවඤ්චියං විහරති ජෙතවනො අනාඨපිණ්ඩි-කඤ්ඤා ආරාමෙ.* තෙන ඛො පන සමයෙන උග්ගතසප්පිට්ඨො චූභමණ්ණො මහායඤ්ඤා උපකඛවො;¹ හොති. පඤ්ච උසහසතාති චුණ්ඤ්චනීතාති හොනති යඤ්ඤාඤාය. පඤ්ච වච්ඡතරසතාති චුණ්ඤ්චනීතාති හොනති යඤ්ඤාඤාය. පඤ්ච වච්ඡතරසතාති චුණ්ඤ්චනීතාති හොනති යඤ්ඤාඤාය. පඤ්ච අජ්ඣතාති චුණ්ඤ්චනීතාති හොනති යඤ්ඤාඤාය. පඤ්ච උරබ්භසතාති චුණ්ඤ්චනීතාති හොනති යඤ්ඤාඤාය.

අඨ ඛො උග්ගතසප්පිට්ඨො චූභමණ්ණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවතා සද්ධිං සමෙවාදි. සමෙවාදනීයං කථං සාරාණීයං විතීසාරෙචා එකමන්තං තිසිදි. එකමන්තං තිසිකොතා ඛො උග්ගතසප්පිට්ඨො චූභමණ්ණො භගවන්තං එතදවොච:

සුතං මෙනං නො ගොතමි, අග්ගිඤ්ඤා ආදානං² සුපඤ්ඤා උඤ්ඤාපනං මහපඨලං හොති මහානිසංසනති.

මයාපි ඛො එතං චූභමණ්ණ, සුතං අග්ගිඤ්ඤා ආදානං සුපඤ්ඤා උඤ්ඤාපනං මහපඨලං හොති මහානිසංසනති.

උතීයමපි ඛො -පෙ- තතීයමපි ඛො උග්ගතසප්පිට්ඨො චූභමණ්ණො භගවන්තං එතදවොච: “සුතං මෙනං නො ගොතමි, අග්ගිඤ්ඤා ආදානං සුපඤ්ඤා උඤ්ඤාපනං මහපඨලං හොති මහානිසංසනති. මයාපි ඛො එතං චූභමණ්ණ, සුතං අග්ගිඤ්ඤා ආදානං සුපඤ්ඤා උඤ්ඤාපනං මහපඨලං හොති මහානිසංසනති”, තසිදං හො ගොතමි, සමෙති හොතො වෙච්ච ගොතමිඤ්ඤා අමහාකඤ්ඤා යදිදං සබ්බෙන සබ්බෙනති.

* අගං පා.ආ. මරණී පො.ආ.සක ක දිඤ්ඤාසක.
1 උපකඛවො - ජෙතං - උපකඛවො - අට්ඨකථා.
2 ආධානං - සඤ්ඤා.

එවං වුඤ්ඤා ආයසමා ආනිඤ්ඤා උග්ගතසරීරං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:
න ඛො බ්‍රාහ්මණ, නථාගතා එවං පුච්ඡිතඛො: සුතමෙවනං හො ගොතම,
අභිසංඝ ආදනං යුපසංඝ උසංඝපනං මහජාලං හොති මහානිසංඝනා¹.

එවද්ද ඛො බ්‍රාහ්මණ, නථාගතා පුච්ඡිතඛො: අහං හි භනෙත, අභිසංඝ
ආදානුකාමො, යුපං උසංඝපෙඤ්ඤාමො. ඔවද්ද මං භනෙත භගවා, අනුසාසකු
මං භනෙත භගවා, යං මම අසා දීඝරතනං නිනාය සුඛායාති.

අථ ඛො උග්ගතසරීරො බ්‍රාහ්මණො භගවනං එතදවොච: අහං හි
හො ගොතම, අභිසංඝ ආදානුකාමො, යුපං උසංඝපෙඤ්ඤාමො. ඔවද්ද මං
භවං ගොතමො, අනුසාසකු මං භවං ගොතමො, යං මම අසා දීඝරතනං
නිනාය සුඛායාති.

අභිසංඝ බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොනා¹ යුපං උසංඝපෙනොනා පුඛෙඛව යද්දක
නිඤ්ඤා සන්ධාති උසංඝපෙති අකුසලාති දුක්ඛද්‍රයොති² දුක්ඛවිපාකාති.
සන්ධොති නිඤ්ඤා:

කායසන්ධං, වච්ඡන්ධං, මනොසන්ධං.

අභිසංඝ බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොනා යුපං උසංඝපෙනොනා පුඛෙඛව යද්දක
එවං විතං උපපාදෙති: එතතකා උසංඝා භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා
වච්ඡන්ධො භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා වච්ඡන්ධො භද්දකනු
යද්දකන්ධො, එතතකා අජා භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා උරඛො
භද්දකනු යද්දකන්ධොයාති. යො පුඤ්ඤං කරොමීති අපුඤ්ඤං කරොති.
කුසලං කරොමීති අකුසලං කරොති. සුගතීමග්ගං³ පරිගෙසාමිති දුගතී-
මග්ගං⁴ පරිගෙසති. අභිසංඝ බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොනා යුපං උසංඝපෙනොනා
පුඛෙඛව යද්දක ඉදං පඨමං මනොසන්ධං උසංඝපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රයං
දුක්ඛවිපාකං.

පුත වී පරං බ්‍රාහ්මණ, අභිසංඝ ආදෙනොනා යුපං උසංඝපෙනොනා පුඛෙඛව
යද්දක එවං වාචං භාසති: එතතකා උසංඝා භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා
වච්ඡන්ධො භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා වච්ඡන්ධො
භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා අජා භද්දකනු යද්දකන්ධො, එතතකා
උරඛො භද්දකනු යද්දකන්ධොයාති. යො පුඤ්ඤං කරොමීති අපුඤ්ඤං
කරොති. කුසලං කරොමීති අකුසලං කරොති. සුගතීමග්ගං³ පරිගෙසාමිති
දුගතීමග්ගං⁴ පරිගෙසති. අභිසංඝ බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොනා යුපං උසංඝපෙනොනා
පුඛෙඛව යද්දක ඉදං දුතියං වච්ඡන්ධං උසංඝපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රයං
දුක්ඛවිපාකං.

පුත වී පරං බ්‍රාහ්මණ, අභිසංඝ ආදෙනොනා යුපං උසංඝපෙනොනා පුඛෙඛව
යද්දක සයං පඨමං සමාරම්භති⁵ උසංඝො භනතුං⁶ යද්දකන්ධො. සයං
පඨමං සමාරම්භති වච්ඡන්ධො භනතුං යද්දකන්ධො. සයං පඨමං සමාරම්භති
වච්ඡන්ධො භනතුං යද්දකන්ධො. සයං පඨමං සමාරම්භති අජො භනතුං
යද්දකන්ධො. සයං පඨමං සමාරම්භති උරඛො භනතුං යද්දකන්ධොයාති.

1 ආදෙනොනා - භා. 2 දුක්ඛද්‍රයොති - සිඞ් 3 සුගතීයා මග්ගං - මජ්ඣ. 4 දුගතීයා මග්ගං - මජ්ඣ. 5 සමාරම්භති - භා, සමාරම්භති - සිඞ් 6 භද්දකනු - සිඞ්

සො පුඤ්ඤං කරොමිති අපුඤ්ඤං කරොති. කුසලං කරොමිති අකුසලං කරොති. සුගතිමග්ගං පරියෙසාමීති දුග්ගතිමග්ගං පරියෙසති. අග්ගිං බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොතා යුජං උග්ගාපෙනොතා පුබ්බෙව යඤ්ඤා ඉදං තතිංසං කායසන්ධං උග්ගාපෙති අකුසලං දුක්ඛද්‍රව්‍යං දුක්ඛවිපාකං.

අග්ගිං බ්‍රාහ්මණ, ආදෙනොතා යුජං උග්ගාපෙනොතා පුබ්බෙව යඤ්ඤා ඉමාති තිණ්ණි සන්ධාති උග්ගාපෙති අකුසලාති දුක්ඛද්‍රව්‍යාති දුක්ඛවිපාකාති.

තයො මෙ බ්‍රාහ්මණ, අග්ගි පහාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො. කතමෙ තයො.

රාගග්ගි, දොසග්ගි, මොහග්ගි.

කසමා වායං බ්‍රාහ්මණ, රාගග්ගි පහාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො?

රතොතො ඛො බ්‍රාහ්මණ, රාගෙන අභිභුතො පරියාදිත්තවිත්තො කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතො වාචාය දුච්චරිතං චරිතො මනසා දුච්චරිතං චරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං තීරං උපපජ්ජති. තස්මායං රාගග්ගි පහාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

කසමා වායං බ්‍රාහ්මණ, දොසග්ගි - පෙ - මොහග්ගි පහාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො? මූළොතො ඛො බ්‍රාහ්මණ, මොහෙන අභිභුතො පරියාදිත්තවිත්තො කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. සො කායෙන දුච්චරිතං චරිතො වචාය දුච්චරිතං චරිතො මනසා දුච්චරිතං චරිතො කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං තීරං උපපජ්ජති. තස්මායං මොහග්ගි පහාතබ්බො පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, තයො අග්ගි පහාතබ්බො, පරිචජේතබ්බො න සෙවිතබ්බො.

තයො ඛො බ්‍රාහ්මණ, අග්ගි සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො සමමා සුඛං පරිභාතබ්බො. කතමෙ තයො:

ආහුනෙය්‍යග්ගි, ගහපතග්ගි, දකභිණෙය්‍යග්ගි.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ ආහුනෙය්‍යග්ගි? ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යස්ස තෙ භොන්ති මාතාති වා පිතාති වා, අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ ආහුනෙය්‍යග්ගි. තං කිස්ස ගෙතු: අතොගගං¹ බ්‍රාහ්මණ, ආහුතො සම්භුතො. තස්මායං ආහුනෙය්‍යස්ස සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො සමමා සුඛං පරිභාතබ්බො.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, ගහපතග්ගි. ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යස්ස තෙ භොන්ති පුත්තාති වා දුරාති වා දුසාති වා පෙස්සාති වා කම්මකරාති වා. අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, ගහපතග්ගි. තස්මායං ගහපතග්ගි සකකතො ගරුකතො මානෙතො පුජෙතො සමමා සුඛං පරිභාතබ්බො.

1 අතොගං - සීචු.

කතමො ච බ්‍රාහ්මණ, දකඛිණේය්‍යයාහි: ඉධ බ්‍රාහ්මණ, යෙ තෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණො මදපපමාදා¹ පටිච්චතා ඛතතීසොරච්චෙ නිච්චා: එකමත්තානං
දමෙනා, එකමත්තානං සමෙනා, එකමත්තානං පරිනිබ්බාපෙසති. අයං
චුච්චිති බ්‍රාහ්මණ දකඛිණේය්‍යයාහි. තස්මායං දකඛිණේය්‍යයාහි සක්කන්තා
ගරුකන්තා මානෙත්තා පුජෙත්තා සමමා සුඛං පරිභානබ්බො.

ඉමෙ ඛො බ්‍රාහ්මණ, තයො අග්ගී සක්කන්තා ගරුකන්තා මානෙත්තා
පුජෙත්තා සමමා සුඛං පරිභානබ්බො.

අයං ඛො පන බ්‍රාහ්මණ, කච්චංග්ගී කාලෙන කාලං උජ්ජලෙනබ්බො,
කාලෙන කාලං අජ්ඣුපෙසකඛිතබ්බො, කාලෙන කාලං නිබ්බාපෙතබ්බො,
කාලෙන කාලං නිකඛිපිතබ්බොති.

එවං චුතෙත උග්ගතකරීරො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එකදවොචි:
අභික්කන්තං හො හොතම, අභික්කන්තං හො හොතම, උපාසකං මං
භවං හොතමො ඛාරෙත්තු, අජ්ජනග්ගෙ පාණ්ණපෙතං සරණං ගතං,

එසාහං හො හොතම, පඤ්ච උසභසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි,¹
පඤ්ච චච්චතරසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, පඤ්ච චච්චතරිකතානි
මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, පඤ්ච අජ්ජනතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි,
පඤ්ච උරබ්බසතානි මුඤ්චාමි ජීවිතං විතනොමි, හරිතානි චෙච භිණ්ණානි
ඛාදන්තු, සීතානි ච පානීයානි පිචන්තු, සීතො ච තෙසං වායො වායන්තුති.²

7. 1. 5. 5.

[සංඛිච්චනසන්තසංඝදා සුභතං]

[සංචජ්ජිතීදානං]

49. සත්‍යකතී භික්ඛවෙ, සංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා
හොතති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිඥොසානා. කතමා සත්‍ය:

අසුභසංඝදා, මරණසංඝදා, ආභාරෙ පටිකකුලසංඝදා, සබ්බලොකෙ
අනභිරතසංඝදා, අනිච්චසංඝදා, අනිච්ච දුක්ඛසංඝදා, දුක්ඛ අනත්ත-
සංඝදා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යසංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා
හොතති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිඥොසානා'ති.

7. 1. 5. 6.

[විජච්චනසන්තසංඝදා සුභතං]

[සංචජ්ජිතීදානං]

49. සත්‍යකතී භික්ඛවෙ, සංඝදා භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා හොතති
මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරිඥොසානා. කතමා සත්‍ය:

අසුභසංඝදා, මරණසංඝදා, ආභාරෙ පටිකකුලසංඝදා, සබ්බලොකෙ
අනභිරතසංඝදා, අනිච්චසංඝදා, අනිච්ච දුක්ඛසංඝදා, දුක්ඛ අනත්ත-
සංඝදා.

1. ජීවිතං දෙමි - මජ්ඣං, 2. සීතො ච තෙසං වායො උපවායතං - මජ්ඣං.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය සඤ්ඤා, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා ගොනති මහානිසංසා අමනොගධා අමනපරියොසානා'ති.

(1) අසුභසඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනොගධා අමනපරියොසානාති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤචතං පරිච්ච වුත්තං:

අසුභසඤ්ඤා පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙනසා ඛහුලං විහරතො මෙථුනධම්මසමාපතතියා විතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති න සම්පසාරීයති. උපෙකඛා¹ වා පරිකකුලාසතා වා² සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුකකුටපතතං වා නහාරදදුලුං වා³ අග්ගිච්ඡි පකඛිතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති න සම්පසාරීයති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිච්චෙන වෙනසා ඛහුලං විහරතො මෙථුනධම්මසමාපතතියා විතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති න සම්පසාරීයති. උපෙකඛා වා පරිකකුලාසතා වා² සණ්ඨාති.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිච්චෙන වෙනසා ඛහුලං විහරතො මෙථුනධම්මසමාපතතියා විතතං අනුසංඤ්ඤා⁴ අපපරිකුලාසතා වා සණ්ඨාති, වෙදිනඛමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'අභාවිතා මෙ අසුභසඤ්ඤා' නඤ්ච මෙ පුඛෙඛනාපරං විසෙසො, අපපතතං මෙ භාවනාඵලනති⁵ ඉතිහ තත්ථ සම්පජ්ඣො ගොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසුභසඤ්ඤා පරිච්චෙන වෙනසා ඛහුලං විහරතො මෙථුනධම්මසමාපතතියා විතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති⁶ න සම්පසාරීයති උපෙකඛා වා පරිකකුලාසතා වා² සණ්ඨාති, වෙදිනඛමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා භාවිතා⁷ මෙ අසුභසඤ්ඤා, අඤ්ච මෙ පුඛෙඛනාපරං විසෙසො, පතතං මෙ භාවනාඵලනති⁵ ඉතිහ තත්ථ සම්පජ්ඣො ගොති.

අසුභසඤ්ඤා භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනොගධා අමනපරියොසානාති ඉති යං තං වුත්තං, ඉදමෙතං පරිච්ච-වුත්තං.

(2) මරණසඤ්ඤා භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනොගධා අමනපරියොසානාති ඉති ඛො පනෙනං වුත්තං, කිඤ්ඤචතං පරිච්ච වුත්තං:

මරණසඤ්ඤා පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙනසා ඛහුලං විහරතො ජිවිතනිකනතියා විතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති⁸ න සම්පසාරීයති. උපෙකඛා වා පරිකකුලාසතා වා² සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුකකුටපතතං වා නහාරදදුලුං වා³ අග්ගිච්ඡි පකඛිතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති න සම්පසාරීයති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤා පරිච්චෙන වෙනසා ඛහුලං විහරතො ජිවිතනිකනතියා විතතං පතිලීයති පතිකුටති පතිච්චටති න සම්පසාරීයති. උපෙකඛා වා¹ පරිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති.

1. උපෙකඛා - සීඝ්‍ර. 2. පරිකකුලාසතාවා - මරණ. 3. නහාරදදුලුං - මරණ.
4. අනුසංඤ්ඤාති - සීඝ්‍ර. 5. භාවනාඵලනති - මරණ. 6. පතිච්චටති - මරණ.
7. සුභාවිතා - මරණ. 8. පතිච්චටති - මරණ.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන වෙතසා ඛහුලං විහරතො ජීවිතනිකනතිසා විතතං අනුසද්දති,¹ අපච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'අභාවිතා මෙ මරණසඤ්ඤ, නච්චි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අපච්ඡාදා මෙ භාවිතාඵලනති'² ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො මරණසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන වෙතසා ඛහුලං විහරතො ජීවිතනිකනතිසා විතතං පතිලියති පතිච්චාපති පතිච්චානි න සම්පජාදියති, උපෙකඛා වා³ පච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'භාවිතා මෙ මරණසඤ්ඤ, අච්චි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පතතං මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

මරණසඤ්ඤ භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති, ඉති යං තං වුතතං, ඉදමෙතං පච්චි වුතතං.

(3) ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති, ඉති ඛො පනෙතං වුතතං, කිඤ්ඤෙතා පච්චි වුතතා:

ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසනණ්ඨාය විතතං පතිලියති -පෙ- උපෙකඛා³ වා පච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති.

සෙය්ඨාපි භික්ඛවෙ, කුකකුට්ඨතතං වා නභාරාදදුලං වා⁴ අග්ගිමති පකිත්තතං පතිලියති පතිච්චාපති පතිච්චානි න සම්පජාදියති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසනණ්ඨාය විතතං පතිලියති -පෙ උපෙකඛා වා පච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසනණ්ඨාය විතතං අනුසද්දති, අපච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො 'අභාවිතා මෙ ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ, නච්චි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අපච්ඡාදා මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ පරිච්ඡෙදන වෙතසා ඛහුලං විහරතො රසනණ්ඨාය විතතං පතිලියති -පෙ- උපෙකඛා වා පච්ඡාදාදායා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා 'භාවිතා මෙ ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ, අච්චි මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පතතං මෙ භාවිතාඵලනති' ඉතිහ තත්ථ සම්පජානො හොති.

ආභාරෙ පච්ඡාදාදායසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථලා හොති මහානිසංසා අමනොගඛා අමතපරියොසානාති, ඉති යං තං වුතතං, ඉදමෙතං පච්චි වුතතං.

1. අනුසද්දාති. - සිඞ්ඞු 2 භාවිතා ඛලනති - ජෙජං. 3 උපෙකඛා - සිඞ්ඞු
4. නභාරාද දුලං වා - මජ්ඣිම. 5 භාවිතා - ජෙජං.

(4) සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනෙ.ගධා අමනපරියොසානාති, ඉති බො පනෙනං වුත්තං, කිද්දෙත්තං පරිච්ච වුත්තං:

සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො වෙනසා බහුලං විහරතො ලොකවිතෙතසු විත්තං පඤ්චියති පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙකධා වා පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුකකුමපත්තං වා නහාරු දද්දලං වා අග්ගිමච්චි පකඤ්ඤං පඤ්චියති පඤ්චාපිති. පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා පරිච්චෙන වෙනසා බහුලං විහරතො ලොකවිතෙතසු විත්තං පඤ්චියති පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙකධා වා පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති.

සඵල පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා පරිච්චෙන වෙනසා බහුලං විහරතො ලොකවිතෙතසු විත්තං අනුසද්දති, අප්පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති. වෙදිතබ්බමෙත්තං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා “අභාවිතා මෙ සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා, නඤ්ච මෙ පුබ්බන්තාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවිතාථලනති” ඉතිහ තත් සමපජානො ගොති.

සඵල පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා පරිච්චෙන වෙනසා බහුලං විහරතො ලොකවිතෙතසු විත්තං පඤ්චියති පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති, උපෙකධා වා පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති, වෙදිතබ්බමෙත්තං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා “භාවිතා මෙ සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා, අඤ්ච මෙ පුබ්බන්තාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවිතාථලනති” ඉතිහ තත් සමපජානො ගොති.

සබ්බලොකෙ අනභිරතසද්දකා භික්ඛවෙ භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහානිසංසා අමනෙ.ගධා අමනපරියොසානාති, ඉති සං තං වුත්තං, ඉදමෙත්තං පරිච්ච වුත්තං.

(5) අනිච්චසද්දකා භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා ගොති මහනිසංසා අමනෙ.ගධා අමනපරියොසානාති, ඉති බො පනෙනං වුත්තං, කිද්දෙත්තං පරිච්ච වුත්තං:

අනිච්චසද්දකා පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දේනුතා බහුලං විහරතො ලාභසකකාරසීලොකෙ විත්තං පඤ්චියති පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති, උපෙකධා වා පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, කුකකුමපත්තං වා නහාරු දද්දලං වා අග්ගිමච්චි පකඤ්ඤං පඤ්චියති පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අනිච්චසද්දකා පරිච්චෙන වෙනසා බහුලං විහරතො ලාභසකකාරසීලොකෙ විත්තං පඤ්චියති, පඤ්චාපිති පඤ්චවට්ඨති න සමපසාරියති. උපෙකධා වා පටිකකුලාසතා වා සණ්ඨාති.

1 ලොකවිතෙතසු - මජ්ඣ. 2 උපෙකධා - සීඞු
3 අප්පටිකකුලාසතා - මජ්ඣ. 4 භාවිතාථලනති - මජ්ඣ.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා ඛහුලං විහරතො ලාභසකකාරසිලොකෙ විතතං අනුසන්දහී, අපථවිකකුලායා වා සණ්ඨාතී, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ අනිච්චසඤ්ඤ, නන්ති මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවනා ඵලනතී ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොතී.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා ඛහුලං විහරතො ලාභකකාරසිලොකෙ විතතං පතිලිගති පතිකුටති පතිවච්චති න සම්පසාරීගති, උපෙකකා වා පථවිකකුලායා වා සණ්ඨාතී, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා භාවිතා මෙ අනිච්චසඤ්ඤ, අන්ති මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවනා ඵලනතී, ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොතී.

අනිච්චසඤ්ඤ භික්ඛවෙ භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථලා හොතී මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාතී, ඉතී යන්තං වුත්තං, ඉදමෙතං පථිච්ච වුත්තං.

(6) අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා ඛහුලිකතා මහපථලා හොතී මහානිසංසා අමනොගමා අමතපරියොසානාතී, ඉතී ඛො පනෙතං වුත්තං, කීඤ්චිතං පථිච්ච වුත්තං:

අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චේතසා ඛහුලං විහරතො ආලසො කොසජේ විසංචයිසෙ පමාදෙ අනනුයොගෙ අපච්චවෙකකතාය තීබ්බා භගසඤ්ඤ පච්චුපට්ඨිතා හොතී, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා ඛහුලං විහරතො ආලසො කොසජේ විසංචයිසෙ පමාදෙ අනනුයොගෙ අපච්චවෙකකතාය තීබ්බා භගසඤ්ඤ න පච්චුපට්ඨිතා හොතී, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ, නන්ති මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, අප්පත්තං මෙ භාවනා ඵලනතී, ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොතී.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා ඛහුලං විහරතො ආලසො කොසජේ විසංචයිසෙ පමාදෙ අනනුයොගෙ අපච්චවෙකකතාය තීබ්බා භගසඤ්ඤ පච්චුපට්ඨිතා හොතී, සෙය්‍යථාපි උක්ඛිත්තාසිකෙ වධකෙ, වෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සුභාවිතා මෙ අනිච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ, අන්ති මෙ පුබ්බෙතාපරං විසෙසො, පත්තං මෙ භාවනා ඵලනතී ඉතීහ තත්ථ සම්පජානො හොතී.

අතීච්චෙ දුක්ඛසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා භොති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති ඉති යං තා චූතනං, ඉදමෙතං පච්චි චූතනං.

(7) දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා භොති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති, ඉති ඛො පනෙනා චූතනං, කිඤ්චතං පච්චි චූතනං:

දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්චෙන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො චේතසා බහුලං විහරතො ඉමසමීඤ්ච සවිඤ්ඤණකෙ කායෙ බහිඤ්ඤා ච සබ්බනිමිත්තෙසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං භොති විධා සමභික්ඛානතං සන්තං සුච්චුතනං.

සචෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා බහුලං විහරතො ඉමසමීඤ්ච සවිඤ්ඤණකෙ කායෙ බහිඤ්ඤා ච සබ්බනිමිත්තෙසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං හ භොති විධාසමභික්ඛානතං සන්තං සුච්චුතනං, චෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අභාවිතා මෙ දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ, අපච්චි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, අපචතනං මෙ භාවනාඵලනති. ඉතිහ තත්ථ සමපජානො භොති.

සචෙ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ පරිච්චෙන චේතසා බහුලං විහරතො ඉමසමීඤ්ච සවිඤ්ඤණකෙ කායෙ බහිඤ්ඤා ච සබ්බනිමිත්තෙසු අභිංකාරමමිංකාරමානාපගතං මානසං භොති විධා-සමභික්ඛානතං සන්තං සුච්චුතනං, චෙදිතබ්බමෙතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා සුභාවිතා මෙ දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ, අපච්චි මෙ පුබ්බෙනාපරං විසෙසො, පචතනං මෙ භාවනා ඵලනති. ඉතිහ තත්ථ සමපජානො භොති.

දුක්ඛෙ අනත්තසඤ්ඤ භික්ඛවෙ, භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා භොති, මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති, ඉති යං තං චූතනං ඉදමෙතං පච්චි චූතනං.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ සත්‍ය සඤ්ඤ භාවිතා බහුලීකතා මහපථලා භොතති මහානිසංසා අමනොගධා අමතපරියොසානාති.

7. 1. 5. 7

[මෙළුන සුභතං]

[සංවප්ඵිතීදනං]

50. අථ ඛො ජානුස්සොණී බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවො තෙනුප්පාඛිකම් උප්පාඛිකම්භි භගවතා සද්ධිං සමමොදී - පෙ - [භගවන්තං] එතදවොච:

භවමි නො සමණො ගොතමො බ්‍රහ්මචාරී පටිජානාතීති.

“හං හි නං බ්‍රාහ්මණ, සමමා වදමානො වදෙය්‍යා: අඛණ්ඩා අච්ඡද්දං අසඛලං අකමමාසං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරතීති, මමෙවෙනං බ්‍රාහ්මණ, සමමා වදමානො වදෙය්‍යා”. අහං හි බ්‍රාහ්මණ, අඛණ්ඩා අච්ඡද්දං අසඛලං අකමමාසං පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරාමීති.

කීම්පන භො ගොතම, බ්‍රහ්මචරියස්ස ඛණ්ඩමි ඡද්දමි සඛලමි කමමාසමිති.

(1) ඉධ බ්‍රාහ්මණ, එකච්චො සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා සමමා බ්‍රහ්මචාරී පටිජානමානො න භෙව ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං ආයංආයනමා-පතතීං සමාපඤ්ඤාති, අපි ච ඛො මාතුගාමස්ස උච්ඡාදනපරිමද්දනනභාපන-සමාහනං සාදීයති, නො තදස්සාදෙති, නං නිකාමෙති. තෙන ච විතතීං අපඤ්ඤාති. ඉදමි ඛො බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රහ්මචරියස්ස ඛණ්ඩමි ඡද්දමි සඛලමි කමමාසමිති.

අයං වුච්චති බ්‍රාහ්මණ, අපරිසුද්ධා බ්‍රහ්මචරියං චරති සංසුතො මෙළුනෙන සංගොගෙන, න පරිවුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනස්සෙහි උපායානෙහි, න පරිවුච්චති දුකඛ්ඛාති වදමි.

(2) පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, ඉධෙකච්චො සමණො චා බ්‍රාහ්මණො චා සමමා බ්‍රහ්මචාරී පටිජානමානො න භෙව ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං ආයංආයනමා-පතතීං සමාපඤ්ඤාති, නපි මාතුගාමස්ස උච්ඡාදනපරිමද්දනනභාපන-සමාහනං සාදීයති. අපි ච ඛො මාතුගාමෙන සද්ධිං සඤ්ඤාසති සඛිකීලති සචෙකලායති - පෙ -

(3) නපි මාතුගාමෙන සද්ධිං සඤ්ඤාසති සඛිකීලති සචෙකලායති, අපි ච ඛො මාතුගාමස්ස වකචුතා වකචුං උපතීඤ්ඤායති පෙකඛති - පෙ -

(4) නපි මාතුගාමස්ස වකචුතා වකචුං උපතීඤ්ඤායති පෙකඛති, අපි ච ඛො මාතුගාමස්ස සද්දං සුණාතී, තීරොකුඛ්ඛං ආ, තීරොපාකාරං චා ගහනතීයා චා භණ්ණතීයා චා ගායනතීයා චා රොදනතීයා චා - පෙ -

(5) න පි මාතුගාමස්ස සද්දං සුණාතී, තීරොකුඛ්ඛං චා තීරොපාකාරං චා භසණ්ණතීයා චා භණ්ණතීයා චා ගායනතීයා චා රොදනතීයා චා, අපි ච ඛො යාතීස්ස තාති පුඛෙම මාතුගාමෙන සද්ධිං හසිතලපිතකීලිතාති තාති අසුසුරතී - පෙ -

(6) නපි යානිකා තාති පුබ්බෙ මාතුගාමෙන සද්ධිං හසිතලපිතකීත්‍රිතාති තාති අනුසාරති. අපි ච බො පසාති ගහපතී වා ගහපතීපුතතං වා පඤ්ඤාති කාමගුණෙති සමපට්ඨතං සම්බහිභුතං පරිවාරිඤ්ජානං. අපි ච බො අඤ්ඤාතරං දෙවතීකායං පණ්ඩිතං බ්‍රහ්මචරිතං වරති. ඉඤ්ජානං සිලෙන වා වතෙන වා තපෙන වා බ්‍රහ්මචරිතෙන වා දෙවො වා හවිසාමී දෙවඤ්ඤාතරො වාති. තො තදසාදෙති,¹ තනතිකාමෙති, තෙන ච විතතීං අපජ්ජති.

ඉදම්බි බො බ්‍රාහ්මණ, බ්‍රහ්මචරිතසාධකම්බි ජිද්දම්බි සබ්බම්බි කම්මාසම්බි.

අං පුබ්බති බ්‍රාහ්මණ, අපරිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිතං වරති, සංසුතො මෙපුතෙන සංයොගෙන න පරිච්චිවති, ජාතියා ජරාය මරණෙන සොකෙති පරිදෙවෙති දුකෙති දෙමනසොති උපායසොති. න පරිච්චිවති දුකඛසංඝාය වදම්.

යාවතීවඤ්ඤාතං බ්‍රාහ්මණ ඉමෙතං සත්‍යතතං මෙපුතසංයොගානං අඤ්ඤාතරඤ්ඤාතරො² මෙපුතසංයොගං අතති අපජිතං සම්බුජ්ජසී, නෙව තාවාහං බ්‍රාහ්මණ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ, සසාමණ්ණබ්‍රාහ්මණීයං පජාය සදෙවමනුසාය අනුතතරං සම්මාසම්මොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්චඤ්ඤාසී.

යතො ච බො අහං බ්‍රාහ්මණ, ඉමෙතං සත්‍යතතං මෙපුතසංයොගානං න අඤ්ඤාතරඤ්ඤාතරං මෙපුතසංයොගං අතති අපජිතං සම්බුජ්ජසී, අජාහං බ්‍රාහ්මණ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්‍රහ්මකෙ, සසාමණ්ණ-බ්‍රාහ්මණීයං පජාය සදෙවමනුසාය අනුතතරං සම්මාසම්මොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්චඤ්ඤාසී.

ඤ්ඤාතරං පන මෙ දසානං උදපාදි අකුපා මෙ වෙතොවිච්චති, අසමනතමා ජාති, නජිද්දති පුතබ්බොවොති.

එවං පුතෙන ජාතසොඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණො ගහවතතං එතදවොච - පෙ- [උපාසකං මං හවං ගොතමො ඛරෙතු] අජ්ජතසො පාඤ්ඤාතො සරණං ගතතති.

7. 1. 5. 8

[සංයොගවිසංයොග ධම්මපරිඤාය සුභතං]

[සාවජ්ජිතීද්දනං]

51. සංයොගවිසංයොගං වො භික්ඛවෙ, ධම්මපරිඤායං දෙසිසාමි. තං පුණොථ - පෙ-

කතමො ච තො භික්ඛවෙ සංයොගවිසංයොගො ධම්මපරිඤායො:

ඉජී භික්ඛවෙ අජ්ඣතතා ඉජ්ජිතං මනසිකරොති ඉජ්ජිතතං ඉජ්ජිතපපං ඉජ්ජිවිධං ඉජ්ජිවජ්ජදං ඉජ්ජිසාරං ඉජ්ජිලඛිතාරං. සා තජ්ජ ජජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සා තජ්ජ රතතා තත්‍රාභිරතා ඛිඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤා නෙසිකරොති පුරිසකුතතං පුරිසකපපං පුරිසවිධං පුරිසවජ්ජදං පුරිසසාරං පුරිසලඛිතාරං. සා තජ්ජ ජජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සා තජ්ජ රතතා තත්‍රාභිරතා ඛිඤ්ඤා සංයොගං අකඛිති. සඤ්ඤාසා සංයොගපච්චිතා උපජ්ජති සුඛං තොමනසා, තඤ්ඤා අකඛිති. ඉජ්ජිතෙත භික්ඛවෙ, අභිරතා සත්‍යා පුරිසෙසු සංයොගං ගතා. එවං බො භික්ඛවෙ, ඉජ්ජි ඉජ්ජිතතං නාතිවතති.

1 පරිවරඤ්ජානං - මජ්ඣ. 2 තං අසාදෙති - මජ්ඣ. 3 අඤ්ඤාතරං - සීඝ්.

පුරිසො භික්ඛවෙ, අජ්ඣිකතං පුරිසිඤ්ඤං මනසිකරොති පුරිසකුහතං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසච්ඡදං පුරිසඤ්ඤං පුරිසාලඛකාරං. සො තඤ්ඤ රජ්ජති තත්‍රාභිරමති. සො තඤ්ඤ රතො තත්‍රාභිරතො ඛිඤ්ඤා ඉඤ්ඤිඤං මනසිකරොති ඉඤ්ඤකුහතං ඉඤ්ඤාකපං ඉඤ්ඤවිධං ඉඤ්ඤච්ඡදං ඉඤ්ඤඤ්ඤං ඉඤ්ඤාලඛකාරං. සො තඤ්ඤ රජ්ජති, තත්‍රාභිරමති. සො තඤ්ඤ රතො තත්‍රාභිරතො ඛිඤ්ඤා සංයොගං ආකඛති. යඤ්ඤාසා සංයොගපච්චයා උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ඤ ආකඛති. පුරිසතො භික්ඛවෙ, අභිරතා සත්‍යා ඉඤ්ඤ සංයොගං ගතා. එච්චං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසො පුරිසතං නාතිවතති.

එච්චං ඛො භික්ඛවෙ, සංයොගො හොති.

කඨඤ්ඤ භික්ඛවෙ, විසංයොගො හොති:

ඉඤ්ඤ භික්ඛවෙ, අජ්ඣිකතං ඉඤ්ඤිඤං හ මනසිකරොති ඉඤ්ඤකුහතං ඉඤ්ඤාකපං ඉඤ්ඤවිධං ඉඤ්ඤච්ඡදං ඉඤ්ඤඤ්ඤං ඉඤ්ඤාලඛකාරං. සා තඤ්ඤ න රජ්ජති. තඤ්ඤ නාභිරමති. සා තඤ්ඤ අරතො තත්‍ර අනභිරතා ඛිඤ්ඤා පුරිසිඤ්ඤං හ මනසිකරොති පුරිසකුහතං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසච්ඡදං පුරිසඤ්ඤං පුරිසාලඛකාරං. සා තඤ්ඤ න රජ්ජති, තඤ්ඤ නාභිරමති. සා තඤ්ඤ අරතො තත්‍ර අනභිරතා ඛිඤ්ඤා සංයොගං නාකඛති. යං වස්සා සංයොගපච්චයා උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ඤ නාකඛති. ඉඤ්ඤතො ඛො භික්ඛවෙ, අනභිරතා සත්‍යා පුරිසෙඤ්ඤ විසංයොගං ගතා. එච්චං ඛො භික්ඛවෙ, ඉඤ්ඤ ඉඤ්ඤතං අතිවතති.

පුරිසො භික්ඛවෙ අජ්ඣිකතං පුරිසිඤ්ඤං හ මනසිකරොති පුරිසකුහතං පුරිසාකපං පුරිසවිධං පුරිසච්ඡදං පුරිසඤ්ඤං පුරිසාලඛකාරං. සො තඤ්ඤ න රජ්ජති, තත්‍ර නාභිරමති. සො තඤ්ඤ අරතො තත්‍ර අනභිරතො: ඛිඤ්ඤා ඉඤ්ඤිඤං හ මනසිකරොති ඉඤ්ඤකුහතං ඉඤ්ඤාකපං ඉඤ්ඤවිධං ඉඤ්ඤච්ඡදං ඉඤ්ඤඤ්ඤං ඉඤ්ඤාලඛකාරං. සො තඤ්ඤ න රජ්ජති, තත්‍ර නාභිරමති. සො තඤ්ඤ අරතො තත්‍ර අනභිරතො ඛිඤ්ඤා සංයොගං නාකඛති. යඤ්ඤාසා සංයොගපච්චයා උපපජ්ජති සුඛං සොමනස්සං, තඤ්ඤ නාකඛති. පුරිසතො භික්ඛවෙ, අනභිරතා සත්‍යා ඉඤ්ඤ විසංයොගං ගතා. එච්චං ඛො භික්ඛවෙ, පුරිසො පුරිසතං අතිවතති.

එච්චං ඛො භික්ඛවෙ, විසංයොගො හොති.

අයං ඛො භික්ඛවෙ, සංයොග විසංයොගො ධම්මපරිසායොති.

1. නාභිරතො - සිඤ්ඤ.

7. 1. 5. 9

[දනමහපථල සුත්තං]

52. එකං සමයං භගවා චම්පාසං විහරති භග්ගාරාශ පොකකරණීයා තීරේ. අථ ඛො ඛෙවිඤ්ඤා වච්චෙය්‍යකා උපාසකා ගෙනායස්මා ඝාටි-
පුණ්ණා තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්ති; අයස්මනනං සාරිපුත්තං
අභිවාදෙත්වා එකමනනං නිසීදිංසු. එකමනනං නිසීනනා ඛො වච්චෙය්‍යකා
උපාසකා අයස්මනනං සාරිපුත්තං එතදවොචු:

විරසුත්තා නො භනෙත සාරිපුත්ත, භගවතො සමමුඛා ධම්මකථා.
සාධු මයං භනෙත, උභෙය්‍යාම භගවතො සනතිකා ධම්මං කථං
සවණ්ණායාති.

තෙන භාටුසො තදහුපොසථෙ අගච්චෙය්‍යාථ අපෙචනාම
උභෙය්‍යාථ භගවතො සමමුඛා ධම්මං කථං¹ සවණ්ණායාති. එවං භනෙතාති
ඛො තෙ වච්චෙය්‍යකා උපාසකා අයස්මනො සාරිපුත්තස්ස පටිසසුත්තා
උච්චායාසනා අයස්මනනං සාරිපුත්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛණං කත්වා
පකකමිංසු.

අථ ඛො තෙ වච්චෙය්‍යකා උපාසකා තදහුපොසථෙ ගෙනායස්මා
සාරිපුත්තො තෙනුපසඛකමිංසු. උපසඛකමිත්ති; අයස්මනනං සාරිපුත්තං
අභිවාදෙත්වා එකමනනං අට්ඨංසු.

අථ ඛො අයස්මා සාරිපුත්තො තෙති වච්චෙය්‍යතෙති උපාසකෙහි
සද්ධිං තෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිත්ති; භගවනනං අභිවා-
දෙත්වා එකමනනං නිසීදි. එකමනනං නිසීනෙතො ඛො අයස්මා සාරිපුත්තො
භගවනනං එතදවොච:

සීයා හු ඛො භනෙත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව දනං දිනනං න
මහපථලං² න මහාතිසංසං. සීයා පන භනෙත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව
දනං දිනනං මහපථලං³ මහාතිසංසනති.

සීයා සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසං ගෙව දනං දිනනං න මහපථලං³
න මහාතිසංසං. සීයා පන සාරිපුත්ත, ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව දනං
දිනනං මහපථලං³ මහාතිසංසනති.

කො හු ඛො භනෙත, ගෙතු කො පච්චයො ගෙන ඉධෙකච්චස්ස
තාදිසංගෙව දනං දිනනං න මහපථලං ගොති, න මහාතිසංසං. කො
පන භනෙත⁴ ගෙතු කො පච්චයො ගෙන ඉධෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව
දනං දිනනං මහපථලං ගොති මහාතිසංසනති?

1. භගවතා ධම්මෙ කථං - සා.
2. න මහපථලං කොති - මජ්ඣ.
3. මහපථලං තොති - මජ්ඣ.
4. කො ඉත්ථා භනෙත - මජ්ඣ.:

(1) ඉධ සාරිපුත්ත, එකල්ලො තාපෙඛො¹ දුනං දෙති, පට්ඨිඛි-
විතොතා දුනං දෙති, සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති, ඉමං පෙච්ච පරි-
භුඤ්ඤාසාමීති දුනං දෙති. සො තං දුනං දෙති සමණස්ස වා
බ්‍රාහ්මණස්ස වා, අන්තං පානං චන්ධං යානං මාලාගක්ඛිලොපනං සෙය්‍යා
සථපදීපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤසි සාරිපුත්ත, දදෙය්‍ය ඉධෙකල්ලො එච්චරූපං දුනන්ති.
එචං හන්තෙ.

තත්‍ර සාරිපුත්ත, ය්‍යායං තාපෙඛො¹ දුනං දෙති, පට්ඨිඛිවිතොතා
දුනං දෙති, සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති, ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ඤාසාමීති
දුනං දෙති. සො තං දුනං දන්ති කායස්ස හෙද පරමමරණා වාභුමිමහා-
රාජ්කානං දෙව්‍යානං සහව්‍යානං උපපජ්ජති. සො තං කම්මං ඛෙපෙභ්‍යා
තං ඉද්ධිං තං යසං තං අඛිපතෙය්‍යං² අගාමී ගොති අගන්තා
ඉන්තං.

(2) ඉධ පන සාරිපුත්ත, එකල්ලො න හෙව ඛො තාපෙඛො දුනං
දෙති, න පට්ඨිඛිවිතොතා දුනං දෙති, න සන්තිධිපෙඛො දුනං දෙති,
න ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ඤාසාමීති දුනං දෙති. අපි ච ඛො සාහු දුනන්ති
දුනං දෙති -පෙ-

(3) නපි සාහුදුනන්ති දුනං දෙති -පෙ- අපි ච ඛො දින්නපුබ්බං
කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙති, නාරහාමී පොරාණංකුලවංසං හාපෙතුන්ති
දුනං දෙති -පෙ-

(4) නපි දින්නපුබ්බං කතපුබ්බං පිතුපිතාමහෙති, නාරහාමී පොරාණං
කුලවංසං හාපෙතුන්ති දුනං දෙති. අපි ච ඛො අහං පච්චාමී, න ඉමෙ
පචන්ති, නාරහාමී පචිනොතො අපචන්තානං අදුතුන්ති දුනං දෙති පෙ-

(5) නපි අහං පච්චාමී ඉමෙ න පචන්ති, නාරහාමී පචිනොතො
අපචන්තානං දුනං අදුතුන්ති දුනං දෙති -පෙ- අපි ච ඛො යථා තෙසං
පුබ්බකානං ඉසීනං තාති මහායඤ්ඤති අහෙසුං, සොඤ්ඤාදො: අට්ටකස්ස
වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙස්සාමිත්තස්ස යමනග්ගිනො අඛිඤ්ඤාසාමීති
භාරඤ්ඤාසාමීති වාසෙට්ඨස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එචං මෙ අයං දුනං
සංවිහායො හවිස්සන්ති දුනං දෙති -පෙ-

(6) නපි යථා තෙසං පුබ්බකානං ඉසීනං තාති මහායඤ්ඤති අහෙසුං,
සෙය්‍යඤ්ඤාදො: අට්ටකස්ස වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙස්සාමිත්තස්ස යමනග්ගිනො
අඛිඤ්ඤාසාමීති භාරඤ්ඤාසාමීති වාසෙට්ඨස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එචං මෙ අයං
දුනං සංවිහායො හවිස්සන්ති දුනං දෙති. අපි ච ඛො ඉමං මෙ දුනං
දදතො විතං පසීදති, අන්තමන්තා සොමනස්ස උපජායන්ති³ දුනං
දෙති -පෙ-

(7) නපි ඉමං මෙ දුනං දදතො විතං පසීදති, අන්තමන්තා සොම-
මනස්ස උපජායන්ති දුනං දෙති, අපි ච ඛො විතනාලංකාරං විතනපරිකො-
රන්ති දුනං දෙති. සො තං දුනං දෙති සමණස්ස වා බ්‍රාහ්මණස්ස වා, අන්තං
පානං චන්ධං යානං මාලාගක්ඛිලොපනං සෙය්‍යාවසථපදීපෙය්‍යං.

තං කීං මඤ්ඤසි සාරිපුත්ත, දදෙය්‍ය ඉධෙකල්ලො එච්චරූපං දුනන්ති:
එචං හන්තෙ.

1 සාපපඤ්ඤා - සාඤ්ඤා 2 අඛිපච්චං - මජ්ඣං 3 උපජාදීයති - සීචු

තනු සාරිපුත්ත, ඥායං න හෙව ඛො සාපෙඛො දුනං දෙති- න පට්ඨකථාපිතොදා දුනං දෙති - න සන්තිවිපෙඛො දුනං දෙති - න ඉමං පෙච්ච පරිභුඤ්ඤාසාමීති දුනං දෙති - නපි සාහු දුනන්ති දුනං දෙති- නපි දික්ඛාපුබ්බං කඤ්ඤාපුබ්බං පිතුපිතාමහෙති, නාරහාමි පොරාණං කුලවංසං භාපෙතුන්ති දුනං දෙති - අභං පච්චමි ඉමෙ න පච්චන්ති නාරහාමි පච්චන්තො අපච්චන්තානං දුනං අදුතුන්ති දුනං දෙති - නපි යථා තෙසං පුබ්බකානං ඉසීනං තාති මහායඤ්ඤාති අගෙසුං, සෙත්තපීදං අට්ඨකස්ස වාමකස්ස වාමදෙවස්ස වෙස්සාමිත්තස්ස යමිත්තස්සො අභිසිරිත්තස්ස භාරදාජස්ස වාසෙවස්ස කස්සපස්ස හගුනො, එවං මෙ අයං දුනසංචිතාගො හමිස්සතීති දුනං දෙති - නපි ඉමා මේ දුනා දදතො චිත්තං පට්ඨදති, අත්තමන්තා සොමහස්සං උපජාගතීති¹ දුනං දෙති -

අපි ච ඛො විතතාලංකාරං විත්තපරික්ඛාරන්ති² දුනා දෙති. සො තං දුනං දන්තා කායස්ස තෙදු පරමවරණං බුහුකායිකානං දෙවානං සභව්‍යතං උපපජ්ජති. තො තං කම්මං ඛෙපෙඤ්ඤා තං ඉද්ධං තං යසං තං අභිපඤ්ඤො අනාගාමි හොති අනාගන්තා ඉත්තන්තා.

අයං ඛො සාරිපුත්ත හෙතු අයං පච්චගො, යෙන මිඛෙකච්චස්ස තාදිසංගෙව දුනං දික්ඛානං න මහපථලං හොති, න මහාතිසංසං.

අයං පන සාරිපුත්ත, හෙතු අයං පච්චගො යෙන මිඛෙකච්චස්ස තාදිසං- ගෙව දුනං දික්ඛානං මහපථලං හොති මහාතිසංසන්ති.

7. 1 5. 10.

[නානුමානු සුත්තං]

58. එවමෙම සුතා: එකං සමයං අයංගො ව සංවිපුජෙනා අයංගො ව මහාමොගගලානො දකුණිණාගිච්ඡමිං වාරිකා වරන්ති මහතා භික්ඛු සඤ්ඤාන සද්ධිං. තෙන ඛො පන සමයෙන චෙඨනණංචති නානුමානා උපාසිකා රත්තියා පච්චුසස්මයං පච්චුච්චාය පාරායණං සරෙන භාසති.

තෙන ඛො පන සමයෙන චෙස්සවණො මහාරාජා උත්තරාය දිසාය: දකුණිණං දිසං ගච්ඡති තෙනච්චදෙව කරණීගෙන. අස්සොසි ඛො චෙස්සවණො මහාරාජා නානුමානාය උපාසිකාය පාරායණං සරෙන භාසන්තියා. සුඤ්ඤා කථාපරියොසානං අගමයමානො අච්චාසි. අථ ඛො නානුමානා උපාසිකා පාරායණං සරෙන භාසිතා තුණ්ඨි අහොසි.

අථ ඛො චෙස්සවණො මහාරාජා නානුමානාය උපාසිකාය කථා- පරියොසානං විදිතා අබහනුමොදි: සාඤ්ඤා හගිති, සාඤ්ඤා හගිතිති.

කො පනෙහ හදුමුඛාති.

අභං තෙ හගිති භාතා චෙස්සවණො මහාරාජාති.

සාඤ්ඤා හදුමුඛ, තෙන හි යො මෙ අයං ධම්මපරිතානො හණිතො, ඉදන්තෙහ හොතු අභිචෙත්තන්ති.

සාඤ්ඤා හගිති, එතං චෙච්ච මෙ හොතු අභිචෙත්තං: සෙච ච සාරිපුත්ත මොගගලානපමුඛො භික්ඛුසඤ්ඤා අකත්තපාත්තරාසො චෙඨනණංකා අගමස්සති. තඤ්ඤා භික්ඛුසඤ්ඤා පරිච්චිතා, මම දකුණිණං අදිසෙත්තාසි. එවඤ්ඤා මෙ හමිස්සති අභිචෙත්තන්ති.

1 උපජාගතීති - මජ්ඣං, උපප.දී.ස.සි.දී. 2 දික්ඛාලංකාරවිත්තපරික්ඛාරං - මජ්ඣං. 3 උත්තරදිසාය - සීචු

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා තස්සා රතතියා අච්චයෙන සකෙ නිවෙසනෙ පණීතං බාදනීයං භොජනීයං පටියාදුපෙසි. අථ ඛො සාරිපුත්තමොඤ්ජානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා අකතපාතරාසො යෙන වෙඨකණ්ඩකො තදවසරි.

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා අඤ්ඤතරං පුරිසං ආමනෙතසී. එඤ්ඤිං අලොභො පුරිස, ආරාමං ගන්තී, භික්ඛුසඛසස්ස කාලං ආරොචෙඤ්ජි: 'කාලො භනෙන, අග්ගාය නන්දමාතුගා නිවෙසනෙ නිට්ඨිතං භත්ත'න්තී. එවං අග්ගා'නී ඛො සො පුරිසො නන්දමාතාය උපාසිකාය පටිඤ්ඤනා ආරාමං ගන්තී, භික්ඛුසඛසස්ස කාලං ආරොචෙඤ්ජි: 'කාලො භනෙන, අග්ගාය නන්දමාතුගා නිවෙසනෙ නිට්ඨිතං භත්තන්තී'.

අථ ඛො සාරිපුත්තමොඤ්ජානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා පුබ්බන්තසාමයං නිවාසෙතී; පත්තච්චරං ආදාය යෙන නන්දමාතුගා උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඛිකමී. උපසඛිකමීති: පඤ්ඤාතතාසනෙ නිසීදි.

අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා සාරිපුත්තමොඤ්ජානපමුඛං භික්ඛු-සඛසං පණීතෙන බාදනීයෙන භොජනීයෙන සහන්තී; සත්තපෙපසි සමපවාරෙසි. අථ ඛො නන්දමාතා උපාසිකා ආයඤ්ඤනං සාරිපුත්තං භුත්තාචිං ඔනීතපත්තපාණීං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො නන්දමාතරා උපාසිකා ආයඤ්ඤා සාරිපුත්තො එතදවොච:

කො පන තෙ නන්දමාතෙ, භික්ඛුසඛසස්ස අබ්භාගමනං ආරොචෙසිතී.

ඉධාභං භනෙන, රතතියා පච්චුසසමයං පච්චුට්ඨාය පාරායණං සරෙන භාසිතී; තුණ්ඨි අභොසිං. අථ ඛො භනෙන, වෙඤ්ඤාචණො මහාරාජා මම කථාපරිශොසානං විදිතී; අබ්භත්තමොදි 'සාධු භගිනී, සාධු භගිනී'තී.

කො පනෙතො භද්‍රමුඛානී. අභං තෙ භගිනී, භාතා වෙඤ්ඤාචණො මහාරාජා.

සාධු භද්‍රමුඛ, තෙන හි යො මේ අයං ධම්මපරිශොසො භණ්ණො, ඉදං තෙ භොභු ආනිථෙඨ්ඨන්තී. සාධු භගිනී, එතඤ්ඤච මේ භොභු ආනිථෙඨ්ඨන්තී: ඤෙච ච සාරිපුත්තමොඤ්ජානපමුඛො භික්ඛුසඛෙසා අකතපාතරාසො වෙඨකණ්ඩකං ආගමිසානී. තඤ්ඤා භික්ඛුසඛසං පරිච්ඤිතී; මම දකඛිණං ආදිසෙග්ගාසී. එතඤ්ඤ මේ භවිසානී ආනිථෙඨ්ඨන්තී. ගදිදං භනෙන, දුනෙ පුඤ්ඤං හි තං¹ වෙඤ්ඤාචණස්ස මහාරාජස්ස සුබාය භොභුතී.

(1) අච්චරිතං නන්දමාතෙ, අබ්භුතා නන්දමාතෙ, ගත්‍ර හි නාම වෙඤ්ඤාචණෙන මහාරාජෙන එවං මඤ්ඤිකෙන එවං මහෙසනෙකත දෙවපුත්තෙන සමුඛො සලලපිස්සතීතී.

(2) න ඛො මේ භනෙන, එසොච අච්චරිගො අබ්භුතො ධම්මො. අතථ මේ අඤ්ඤාදි අච්චරිගො අබ්භුතො ධම්මො:

ඉධ මේ භනෙන නන්දෙ, නාම² එකො පුත්තකො පියො මනාපො. තං රාජානො කිසමිඤ්ඤච දෙව පකරණෙ ඔක්කස්ස පග්ගස්ස ජීවිතා වොරොපෙසුං. තස්මිං ඛො පනාභං භනෙන, දුරකෙ ගහිතෙ වා ගග්ගමානෙ වා බඤ්ඤා වා වජ්ඣමානෙ වා භතෙ වා භඤ්ඤාමානෙ වා නාහිජානාඤ්ඤි විතතස්ස අඤ්ඤාචණන්තී.

1 පුඤ්ඤං පුඤ්ඤාචණි - ජෙසං, පුඤ්ඤමහං -PTS. පුඤ්ඤමහිතං - සා.
2 නන්දකො වාම - සිඹු..

අච්ඡරියං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විතකුපා-
දම්පි පරිභොගෙවිසංසිතී.

(3) න ඛො මෙ භනෙන, එසොච අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො. අන්ති
මෙ අඤ්ඤාදි අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො:

ඉධ මෙ භනෙන, සාමිකො කාලකතො අස්ස අඤ්ඤාතරං
යකඛගොතිං උපපනො.1 සො මෙ තෙනෙච පුරිමෙන අත්තභාචෙභ
උද්දස්සෙති. න ඛො පනාභං භනෙන, අභිජානාමි තතො තිදනං
චිත්තස්ස අඤ්ඤාඵතතනනි.

අච්ඡරියං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විතකුපා-
දම්පි පරිභොගෙවිසංසිතී.

(4) න ඛො මෙ භනෙන, එසොච අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො. අන්ති
මෙ අඤ්ඤාදි අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො:

යතොභං භනෙන, සාමිකස්ස දහරස්සෙච දහරා අනීතා, නාභිජානාමි
සාමිකං මනසාපි අභිචරිතා, කුතො පන කාගෙනාති.

අච්ඡරියං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙ, යත්‍ර හි නාම විතකුපා-
දම්පි පරිභොගෙවිසංසිතී.

(5) න ඛො මෙ භනෙන, එසොච අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො. අන්ති
මෙ අඤ්ඤාදි අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො:

යදහං භනෙන, උපාසිකා පටිදෙසිතා, නාභිජානාමි කිඤ්චි සික්ඛාපදං
සඤ්චිච්ච චිතිකකම්මනාති.

අච්ඡරියං නන්දමානෙ, අබ්‍යුතං නන්දමානෙති.

(6) න ඛො මෙ භනෙන, එසොච අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො. අන්ති
මෙ අඤ්ඤාදි අච්ඡරියො අබ්‍යුතො ධම්මො:

ඉධාභං භනෙන, යාවදෙච2 අකඛිනාමි විච්චෙච්ච කාමෙහි විච්චිච්ච
අකුගලෙහි ධම්මෙහි සචිතකකං සචිචාරං විචෙකචං පිතිසුඛං පඨමං
කුංචං උපසමපච්ච විහරාමි. විතකකචිචාරානං චුපසමා අච්චිතතං
සමපසාදනං චෙතසො එකොදිභාවං අචිතකකං අචිචාරං සමාධිජං3 පිතිසුඛං
දුතියං කුංචං උපසමපච්ච විහරාමි. ජනීයා ච චීරාභා උපෙකකකා ච
විහරාමි, සතා ච සමපජානා. සුඛඤ්ච කාගෙන පටිභංචෙදෙමි. යං නා
අරියා ආචිතඛනනි උපෙකකකො සනීමා සුඛචිභාරීති තතියං කුංචං
උපසමපච්ච විහරාමි. සුඛස්ස ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙච
තොමනස්ස දොමනස්සානං අභ්භමා අදුක්ඛං අසුඛං උපෙකකාසනීපාරි-
සුද්ධං චතුභ්භං කුංචං උපසමපච්ච විහරාමි.

1. යකඛගොතිං උපපනො - සීඞු. 2. යාවදෙ - මජ්ඣ. 3. විචෙකචං - ඡෙදං.

අච්ඡිදං නන්දමාතෙ අබ්භුතං නන්දමාතෙති.

(7) න ඛො මෙ භනෙත ඵසොච¹ අච්ඡිදයො අබ්භුතො ධම්මො. අනි මෙ අඤ්ඤාදි අච්ඡිදයො අබ්භුතො ධම්මො:

යානිමානි භනෙත, භගවතා දෙසිතාති පඤ්චාරච්ඡානියාති සඤ්ඤාජනාති, නාහං තෙසං කිඤ්චී අත්තති අපපඨිනං සමනුපසාමී.

අච්ඡිදං නන්දමාතෙ, අබ්භුතා නන්දමාතෙති.

අථ ඛො ආයසමා සාරිපුතො නන්දමාතරං උපාසිතං ධම්මියා කථාය සන්දයොති, සමාදපෙති, සමුත්තරෙති, සම්පහංසෙති, උට්ඨායාසනා පකාමීති.

නන්දමානුසුතං දසමං

මහාසකුඤ්චගො² පඤ්චමො.

සංක්‍රද්ධනං:

සීති පරික්ඛාරමග්ගි³ සඤ්ඤං සඤ්ඤා පරා දුච්ච⁴
මෙච්චනා සංසොගො දුභං⁵ නන්දමාතෙත තෙ දසා⁶ති.

පඨමො පණ්ණාසකො නිට්ඨිතො.⁶

1. ඵසොච - මජ්ඣ., 2. මහාපුඤ්ඤාමග්ගො - PTS.
3. වික්ඛාරමග්ගො දෙව අගභි - සීඞු. 4. අඤ්ඤාදි ව ඉදං පරා - මජ්ඣ.
අනිසකඤ්ඤා අපරා දුච්ච - සීඞු. 5. ඉච්චනා ව සංසොගො අත්තං - සීඞු.
6. පණ්ණාසකො සමනෙතා - ඉජ්ඣ.

“හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හිකු, තණහාගතමෙතං,¹ සඤ්ඤගතමෙතං,² මඤ්ඤිතමෙතං,³ පපඤ්චිතමෙතං,⁴ උපාදනගතමෙතං,⁵ විපට්ඨිකාරො ඵසො.

“න හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හිකු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො. “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හිකු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා”ති ඛො හිකු -පෙ- විපට්ඨිකාරො ඵසො.

අග්ගුතවා හිකු, පුච්ඡුත්තො විපට්ඨිකාරො නපජානාති. විපට්ඨිකාරො-සමුදයං නපජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං නපජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං-ගාමිනිං පට්ඨපදං නපජානාති. තස්ස සො විපට්ඨිකාරො පච්ඤති. සො න පරිමුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි. න පරිමුච්චති දුකකම්මාති වදමි.

සුතවා ච ඛො හිකු, අරියසාවකො විපට්ඨිකාරො පජානාති, විපට්ඨිකාරො-සමුදයං පජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං පජානාති, විපට්ඨිකාරනිරෝධං-ගාමිනිං පට්ඨපදං පජානාති. තස්ස සො විපට්ඨිකාරො නිරුජ්ඣති. සො පරිමුච්චති ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙහි දෙමනස්සෙහි උපායාසෙහි. පරිමුච්චති දුකකම්මාති වදමි.

ඵවං ජානං ඛො හිකු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං “හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “න හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “හොති ච න හොති ච තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති, “නෙව හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණා”තිපි න ව්‍යාකරොති.

ඵවං ජානං ඛො හිකු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං ඵවං අව්‍යාකරණධමො හොති අව්‍යාකතවදුච්ඡු.

ඵවං ජානං ඛො හිකු, සුතවා අරියසාවකො ඵවං පස්සං නච්ඡමනති, න කම්මතීන භ වලුති, න වෙධති, න සත්තාසං අපජ්ජති අව්‍යාකතවදුච්ඡු.

අගං ඛො හිකු, හෙතු, අගං පච්චයො යෙන සුතවතො අරියසාවකස්ස විචිකිච්ඡ, සුපජ්ජති අව්‍යාකතවදුච්ඡුති.

7. 2. 1. 2

[පුරිසගති සුතතං]

[සාවජචී හීදුනා.]

2. සත්‍ය ව හිකවෙව් පුරිසගතියො දෙසිස්සාමි අනුපාද ව පරිනිබ්බානං. තං සුණාථ, සාධුතං මනසිකරොථ, භාසිස්සාමිති. ඵවං භනෙතති ඛො තෙ හිකු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා ඵතදවොච.

1 තණහාගතමෙතං -පෙ- ජෙසං. 2 සඤ්ඤගතමෙතං -පෙ- මජ්ඣං.
3 මඤ්ඤිතමෙතං -පෙ- ජෙසං, සීචු. 4 පපඤ්චිතමෙතං -පෙ- මජ්ඣං.
5 උපාදනගතමෙතං -පෙ- මජ්ඣං. 6 සත්‍ය හිකවෙව - සීචු.

සත්‍යෝ ච භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුරිසගතියො:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති, න ච මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙකං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අඤ්චනනරිං පදං¹ සත්‍යං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතා හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරම්භාගිගානං සඤ්ඤාද්දන්තානං පරිකඛයා අනතරා පරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිව්‍යසත්‍යතෙන අයොකපාලෙ භඤ්ඤාමානෙ ප පටිකා නිබ්බතතිනි: නිබ්බායෙය්‍ය,

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වස්ස නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙකං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අඤ්චනනරිං පදං¹ සත්‍යං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතා හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරම්භාගිගානං සඤ්ඤාද්දන්තානං පරිකඛයා අනතරා-පරිනිබ්බාසී හොති.

(2) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොනා හොති: නො වස්ස නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භුතං තං පජ්ඣමිති උපෙකං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති. සම්භවෙ න රජ්ජති. අඤ්චනනරිං පදං¹ සත්‍යං සම්මපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මානාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවරාගාත්‍රසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අවිජ්ජාත්‍රසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනනං ඔරම්භාගිගානං සඤ්ඤාද්දන්තානං පරිකඛයා අනතරා පරිනිබ්බාසී හොති.

1. අඤ්චනනරිපදං - මජ්ඣ., සං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිවසසන්තතෙත අගොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපච්ඤා නිබ්බන්ධිනා උපපතිනා නිබ්බාගෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා අන්තරාපරිනිබ්බාසී හොති.

(3) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා අන්තරාපරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිවසසන්තතෙත අගොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපච්ඤා නිබ්බන්ධිනා උපපතිනා අනුපහව්ව තලං නිබ්බාගෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා අන්තරාපරිනිබ්බාසී හොති.

(4) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා උපහව්වපරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිවසසන්තතෙත අගොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපච්ඤා නිබ්බන්ධිනා උපපතිනා උපහව්ව තලං නිබ්බාගෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා උපහව්ව පරිනිබ්බාසී හොති.

(5) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: නො වස්ස, නො ච මෙ සීයා -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා අසඛාරාපරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිවසසන්තතෙත අගොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපච්ඤා නිබ්බන්ධිනා උපපතිනා පරිතෙත තිණ්ණපුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා නිපතෙය්‍ය, සා තත්ථ අග්ගිමපි ජනෙය්‍ය, චූමමපි ජනෙය්‍ය, අග්ගිමපි ජනෙති: චූමමපි ජනෙති: තමෙව පරිතතං තිණ්ණපුඤ්ඤං වා කට්ඨපුඤ්ඤං වා පරිතාදිසීති: අනාභාරා නිබ්බාගෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති: -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා අසඛාරාපරිනිබ්බාසී හොති.

(6) ඉධ පන භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං පච්චනෙතා හොති -පෙ- සො පඤ්චන්තං ඔරම්භාගීයානං සඤ්ඤප්පජනානං පරික්ඛයා සඛාරාපරිනිබ්බාසී හොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දිවසසන්තතෙත අගොකපාලෙ හඤ්ඤමානෙ පපච්ඤා නිබ්බන්ධිනා උපපතිනා විජුලෙ තිණ්ණපුඤ්ඤ වා කට්ඨපුඤ්ඤ වා නිපතෙය්‍ය, සා තත්ථ අග්ගිමපි ජනෙය්‍ය, චූමමපි ජනෙය්‍ය, අග්ගිමපි ජනෙති: චූමමපි ජනෙති: තමෙව විජුලං තිණ්ණපුඤ්ඤං වා කට්ඨපුඤ්ඤං වා පරිතාදිසීති: අනාභාරා නිබ්බාගෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොතො හොති; නො වසං නො ච මෙ සියා -පෙ- සො පඤ්චනාං ඔරඹ්‍යාගියානං සඤ්ඤාප්භානං පරික්ඛයා සසඛ්ඛාරපරිනිබ්බාසී හොති.

(7) ඉධ පන භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොතො හොති: නො වසං නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති, න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භූතං තං පජ්ඣමිති උපෙකඛං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති, සඹ්භවෙ න රජ්ජති. අඤ්චිතනරිං පදං සනතං සම්මපපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං න සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස න සබ්බෙන සබ්බං මනානුසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං භවරාගානුසයො පභිනො හොති. න සබ්බෙන සබ්බං අච්ඡාරානුසයො පභිනො හොති. සො පඤ්චනාං ඔරඹ්‍යාගියානං සඤ්ඤාප්භානං පරික්ඛයා උඤ්චංසොනො හොති අකතිට්ඨගාමී.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දිව්ගසන්තගෙන අයොකපාලෙ භඤ්ඤාමානෙ පපටිකා නිබ්බතතිනා උපාතිනා මහනෙත තිණ්ණපුඤ්ඤෙ වා කට්ඨපුඤ්ඤෙ වා නිපනෙය්‍ය, සා තඤ්ච අභ්භිමපි ජනෙය්‍ය ධුමමපි ජනෙය්‍ය, අභ්භිමපි ජනෙති: ධුමමපි ජනෙති: තමෙව මහනතං තිණ්ණපුඤ්ඤං වා කට්ඨපුඤ්ඤං වා පරිතාදිසිනා කච්ඡමපි¹ දභෙය්‍ය, දයමපි දභෙය්‍ය, කච්ඡමපි දභිනා දයමපි දභිනා භරිතනතං වා පඤ්චනං² වා සෙලනතං වා උදකනතං වා රමණීයං වා භූමිභාගං ආභමම අභාභාරා නිබ්බාසෙය්‍ය, -

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොතො හොති: නො වසං, නො ච මෙ සියා -පෙ- සො පඤ්චනාං ඔරඹ්‍යාගියානං සඤ්ඤාප්භානං පරික්ඛයා උඤ්චං සොනො හොති අකතිට්ඨගාමී.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුරිසගතිසො.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ, අනුපාදපරිනිබ්බානං:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු එවං පටිපනොතො හොති: නො වසං, නො ච මෙ සියා. න භවිස්සති, න මෙ භවිස්සති. යදඤ්චි යං භූතං තං පජ්ඣමිති උපෙකඛං පටිලභති. සො භවෙ න රජ්ජති, සඹ්භවෙ න රජ්ජති. අඤ්චිතනරිං පදං සනතං සම්මපපඤ්ඤාය පස්සති. තඤ්ච ඛවාස්ස පදං සබ්බෙන සබ්බං සච්ඡිකතං හොති. තස්ස සබ්බෙන සබ්බං මනානුසයො පභිනො හොති. සබ්බෙන සබ්බං භවරාගානුසයො පභිනො හොති, සබ්බෙන සබ්බං අච්ඡාරානුසයො පභිනො හොති. සො ආසවානං ඛයා -පෙ- [වෙනොවිච්ඡිතති. පඤ්ඤාවිච්ඡිතති.] සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉදං චුට්ඨති භික්ඛවෙ අනුපාදපරිනිබ්බානං.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යපුරිසගතිසො අනුපාද ව පරිනිබ්බානන්ති.

1. භව්ඡමපි දභෙය්‍ය - ඡෙස. 2. පඤ්චනං - මජ්ඣ.

7. 2. 1. 8.

[නියමවූහම සුභතං]

8. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුපෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො ඤේ දෙවතා අභිකක්‍යන්තාය රතතීයා අභිකක්‍යන්තවණණා කෙවලකපපං ගිජ්ඣකුටං මහාසෙතී: යෙන භගවා තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිතී: භගවන්තා අභිවාදෙතී: එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඕතා ඛො එකා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච:

එතා භනෙත භික්‍ෂුතීයෝ විමුක්තාති. අපරා දෙවතා භගවන්තං එතදවොච එතා භනෙත භික්‍ෂුතීයෝ අනුපාදිසෙසා සුවිමුක්තාති. ඉදමවොචු: තා දෙවතා. සමනුඤ්ඤා සන්ථා අභොසි. අථ ඛො තා දෙවතා සමනුඤ්ඤා සන්ථාති භගවන්තං අභිවාදෙතී: පදකඛිණං කතී: තජ්ඣවන්තරධාසිංසු.

අථ ඛො භගවා තස්සා රතතීයා අච්චයෙන භික්‍ෂු ආමනෙතසී: ඉමං භික්ඛවෙ, රතතීං ඤේ දෙවතා අභිකක්‍යන්තාය රතතීයා අභිකක්‍යන්තවණණා කෙවලකපපං ගිජ්ඣකුටං මහාසෙතී: යෙනාහං තෙනුපසඛකමිසු. උපසඛකමිතී: මං අභිවාදෙතී: එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඕතා ඛො භික්ඛවෙ එකා දෙවතා මං එතදවොච:

එතා භනෙත, භික්‍ෂුතීයෝ විමුක්තාති. අපරා දෙවතා මං එතදවොච: එතා භනෙත, භික්‍ෂුතීයෝ අනුපාදිසෙසා සුවිමුක්තාති. ඉදමවොචු: භික්ඛවෙ, තා දෙවතා. ඉදං චතී: මං අභිවාදෙතී: පදකඛිණං කතී: තජ්ඣවන්තරධාසිංසු'ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාමොග්ගලානො භගවතො අවිදුරෙ තිසිනො හොති. අථ ඛො ආයසමතො මහාමොග්ගලානස්ස එතදහොසී:

කතමෙසානං ඛො දෙවානං එවං ඤ්ඤං හොති සට්ඨපාදිසෙසෙ වා සට්ඨපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන තීණ්ණො නාම භික්‍ෂු අඬුනා කාලකතො අඤ්ඤතරං බ්‍රහ්මලොකා උපපන්නො හොති. තත්‍රපි නං එවං ජානන්ති: "තීණ්ණො බ්‍රහ්මා මහිද්ධිකො මහානුභාෂවා"ති.

අථ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලානො සෙය්ථාපි නාම බලවා පුරිසො සමමිජ්ඣං වා බාහං පසාරෙය්‍ය පසාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෝය්‍ය, එවමෙවං ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ අන්තරගිතො තස්මිං බ්‍රහ්මලොකෙ පාතුරහොසී. අද්දතා ඛො තීණ්ණො බ්‍රහ්මා ආයසමන්තං මහාමොග්ගලානං දුරතොච ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන ආයසමන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච:

එහි ඛො මාරිස මොඤ්ජුලාන, ඤාගනං මාරිස මොඤ්ජුලාන, චිරස්සං ඛො මාරිස මොඤ්ජුලාන, ඉමං පරියායමකාසි ගද්දං ඉධා-ගමනාය. නිසිද මාරිස මොඤ්ජුලාන, ඉදමාසනං පඤ්ඤනනනති. නිසිදි ඛො ආයස්මා මහාමොඤ්ජුලානො පඤ්ඤතෙන ආනතො. තිස්සොපි ඛො බ්‍රහ්මා ආයස්මනං මහාමොඤ්ජුලානං අභිවාදෙති: එකමනනං නිසිදි. එකමනනං නිසිනනං ඛො තිස්සං බ්‍රහ්මානං ආයස්මා මහා-මොඤ්ජුලානො එතදවොච:

කතමෙසානං ඛො තිස්ස, දෙවානං එවං ඤාණං හොති සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙ-සොති?

බ්‍රහ්මකාසිකානං ඛො මාරිස මොඤ්ජුලාන, දෙවානං එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

සබ්බෙසංයෙව හු ඛො: තිස්ස, බ්‍රහ්මකාසිකානං දෙවානං එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදි-සෙසොති.

හ ඛො මාරිස මොඤ්ජුලාන, සබ්බෙසං බ්‍රහ්මකාසිකානං දෙවානං එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති. යෙ ඛො තෙ මාරිස මොඤ්ජුලාන, බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා බ්‍රහ්මෙත ආසුනා සනතුට්ඨා, බ්‍රහ්මෙත වණ්ණෙන බ්‍රහ්මෙත සුඛෙන බ්‍රහ්මෙත යසෙන බ්‍රහ්මෙත ආභිපතෙයොන සනතුට්ඨා, තස්ස ච උත්තරි: නිසාරණං යථාභුතං නපජානනති, තෙසං හ එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ගෙ ව ඛො තෙ මාරිස මොඤ්ජුලාන, බ්‍රහ්මකාසිකා දෙවා බ්‍රහ්මෙත ආසුනා අසනතුට්ඨා, බ්‍රහ්මෙත වණ්ණෙන බ්‍රහ්මෙත සුඛෙන බ්‍රහ්මෙත යසෙන බ්‍රහ්මෙත ආභිපතෙයොන අසනතුට්ඨා, තස්ස ච උත්තරි: නිසාරණං යථාභුතං පජානනති, තෙසං එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ මාරිස මොඤ්ජුලාන භික්ඛු උභතොනාගච්චිමුභොනා හොති තමෙතං දෙවා: එවං ජානනති: අයං ඛො ආයස්මා උභතොගාගච්චිමුභොනා, ගාචස්ස කායො ධම්මති තාව නං දකඛිනති දෙවමනුස්සා, කායස්ස හෙදා හ නං දකඛිනති දෙවමනුස්සාති. එවමපි ඛො මාරිස මොඤ්ජුලාන, තෙසං දෙවානං එවං ඤාණං හොති: සලපාදිසෙසෙ වා සලපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙව: අනුපාදිසෙසොති

1 සබ්බෙසංයෙව ඛො - මජ්ඣ. තෙ උත්තරි. - මජ්ඣ.

ඉධ පන මාරික මොග්ගලාන, හිකච්චු පණ්ණාසමිච්චෙනතො හොති තමෙතං තෙ දෙවො එවං ජානනති: අගං ඛො ආයස්මා පණ්ණාසවිච්චෙනතා, යාවස්ස කායො ජංගමානී තාව නා දකඛිනති දෙවමනුස්සා, කායස්ස හෙද න නං දකඛිනති දෙවමනුස්සාති. එවමපි ඛො මාරික මොග්ගලාන, තෙසං දෙවොනං ඤාණං භොති: සඋපාදිසෙසෙ වා සඋපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ පන මාරික මොග්ගලාන හිකච්චු කාශසකඛී හොති. තමෙතං තෙ දෙවො එවං ජානනති: අගං ඛො ආයස්මා කාශසකඛී, අපොච නාම අයමායස්මා අනුලොමිකාති තෙතානනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිතෙන හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානංමානො, යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජනති, තදනුතතරං චුභවච්චිපට්ටියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී; උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති. එවමපි ඛො මාරික මොග්ගලාන, තෙසං දෙවොනං ඤාණං භොති: සඋපාදිසෙසෙ වා සඋපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

ඉධ පන මාරික මොග්ගලාන, හිකච්චු දිට්ඨපසනෙතා¹ හොති - පෙ - සඤ්ඤාමිච්චෙනතො හොති - පෙ - ධම්මානුඤ්ඤාති හොති. තමෙතං තෙ දෙවො එවං ජානනති: අගං ඛො ආයස්මා ධම්මානුඤ්ඤාති අපොචනාම අයමා - යස්මා අනුලොමිකාති තෙතානනාති පටිසෙවමානො කල්‍යාණමිතෙන හජමානො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානංමානො, යස්සන්ධාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරිතං පබ්බජනති, තදනුතතරං චුභවච්චිපට්ටියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සගං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී; උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යාති. එවමපි ඛො මාරික මොග්ගලාන, තෙසං දෙවොනං එවං ඤාණං භොති. සඋපාදිසෙසෙ වා සඋපාදිසෙසොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙසොති.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො තිස්සස්ස චුභවුතො භාසිතං අභිනන්දිතී; අනුමොදිතී; තෙය්‍යාථාපි නාම බලවා පුරිතො සමමිඤ්ඤිතං වා බාහං පතාරෙය්‍ය, පතාරිතං වා බාහං සමමිඤ්ඤෙය්‍ය, එවමෙව චුභවලොකෙ අනතරගිතො ගිජ්ඣකුට්ඨෙ පාතුරභොසි.

අථ ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො යෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතී; භගවතනං අභිවාදෙතී; එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසිතො ඛො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො යාවතකො අභොසි ක්කෙසෙ චුභවුතා සද්ධිං කථාසලාපො තං සබ්බං භගවතො ආරොචෙසි.

නග්ගි පන තෙ මොග්ගලාන තිස්සො චුභවා සත්‍යමං අනිමිත්ත - විහාරිං පුග්ගලං දෙසෙසිති.

එතස්ස භගවා කාලො, එතස්ස සුගත කාලො, යං භගවා සත්‍යමං. අනිකේතවිහාරිං පුග්ගලං දෙසෙය්‍ය, භගවතො සුචා හිකච්චු ධාරෙස්සනාතිති

තෙන හි මොඤ්ජුලාන පුණාහි, සාධුකං මනසිකරොහි, භාසිඤ්ජාමිති. එවලිකනෙතති ඛො ආයසමා මහාමොඤ්ජුලානො භගවතො ඵවච්ඤොසි. භගවා එතදවොච:

ඉධ මොඤ්ජුලාන, හිකච්ඤා සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අභිමිතනං වොඤ්ජාසමාධිං උපසම්පජ්ජි විහරති. තමෙනං තෙ දෙවා එවං ජානනති: අසං ඛො ආයසමා සබ්බනිමිත්තානං අමනසිකාරා අභිමිතනං වෙනොසමාධිං උපසම්පජ්ජි විහරති. අපෙචනාම අගමා-ගසමා අනුලොමිකාති තෙනාසනාති පටිසෙචමානො ධර්මාණම්භෙතා භජමානො ඉන්ද්‍රියාති සමන්තානගමානො ඥානාසනා කුලපුත්තා සමමදෙව අභාරගමා අනගාරිගං පබ්බජනති, තදච්ඤාතරං බ්‍රහ්මචරිගපටිශොසානං දිට්ඨෙච ධම්මෙම සං අභිඤ්ඤා තච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජි විහරෙග්ගාති.

එවං ඛො මොඤ්ජුලාන, තෙසං දෙවානං ඤාණං ගොතී: සඋපාදි-සෙසෙ වා සඋපාදිසෙතොති, අනුපාදිසෙසෙ වා අනුපාදිසෙතොති.

7. 2. 1. 4.

[සිහසෙනාපති සුභතං]

4 එකං සමගං භගවා චෙසාලිගං විහරති මහාවජෙන කුටාගාර-සාලාගං. අඵ ඛො සිහො සෙනාපති සෙන භගවා තෙනුපසඛකමි. උපසඛකමිතා භගවතං අභිවාදෙචා එකමනතං තිසිදි. එකමනතා තිසිනො ඛො සිගො සෙනාපති භගවතං එතදවොච:

සකකා චු ඛො භතෙන සන්දිට්ඨිකං දුනඵලා පඤ්ඤපෙඤ්ඤාති.

තෙනහි සිහ, තංගෙච තත්ථ¹ පටිපුච්ඡිසාමි. ඥො තෙ ඛමෙතං තඵා නං බ්‍යාකරෙග්ගාසි.

(1) තං කිං මඤ්ඤාසි සිහ, ඉධිඤ්ඤා ඤො පුරිසා² එකො පුරිසො අඤ්ඤො මච්ඡරි කදරිගො පරිභාසකො, එකො පුරිසො සඤ්ඤො දුනපති අනුපදුනරතො. තං කිං මඤ්ඤාසි සිහ කා චු ඛො අරහතො: පඨමං අනුකම්පනතා අනුකම්පෙග්ගං. ගො වා සො පුරිසො අඤ්ඤො මච්ඡරි කදරිගො පරිභාසකො, ගො වා පුරිසො සඤ්ඤො දුනපති අනුපදුනරතොති?

ගො තො භතෙන, පුරිසො අඤ්ඤො මච්ඡරි කදරිගො පරිභාසකො, කිනතං අරහතො: පඨමං අනුකම්පනතා අනුකම්පෙග්ගානි.³ ගො ඵ ඛො සො භතෙන, පුරිසො සඤ්ඤො දුනපති අනුපදුනරතො, තංගෙච අරහතො: පඨමං අනුකම්පනතා අනුකම්පෙග්ගං.

1. භඤ්ඤාවෙච්ඡ - ඡෙතං.
2. ඉධි දො පුරිසො - ඡෙතං.
3. අනුකම්පිග්ගානි - ඡෙතං.

(2) තං කීං මඤ්ඤපි සීහ, කං ණු ඛො අරහනො: පඨමං උප-
සඛකමනතා: උපසඛකමෙග්ගං: යො වා සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී
කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනො, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො,
කීං තං අරහනො: පඨමං උපසඛකමනතා, උපසඛකමිස්සනතී යො ච
ඛො සො හනො, පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතො, තංයෙච
අරහනො: පඨමං උපසඛකමනතා: උපසඛකමෙග්ගං.

(3) තං කීං මඤ්ඤපි සීහ, කස්ස ණු ඛො අරහනො: පඨමං
පතීගණනතා: පතීගණෙග්ගං: යො වා සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී
කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී
අනුපපදනරතොති?

යො සො හනො, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො,
කීං තස්ස¹ අරහනො: පඨමං පතීගණනතා: පතීගණනිස්සනතී, යො ච
ඛො සො හනො, පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතො, තස්සෙච
අරහනො: පඨමං පතීගණනතා: පතීගණෙග්ගං:

(4) තං කීං මඤ්ඤපි සීහ, කස්ස ණු ඛො අරහනො: පඨමං ධම්මං
දෙසෙනතා: දෙසෙග්ගං, යො වා සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො
පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනො, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො,
කීං තස්ස¹ අරහනො: පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා: දෙසිස්සනතී, යො ච
ඛො සො හනො, පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතො, තස්සෙච
අරහනො: පඨමං ධම්මං දෙසෙනතා: දෙසෙග්ගං.

(5) තං කීං මඤ්ඤපි සීහ, කස්ස ණු ඛො කල්‍යාණො කීතතිසඤ්ඤ
අබ්‍හුග්ගචේත්ඨය යො වා සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො
පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතොති?

යො සො හනො, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො
කීං තස්ස¹ කල්‍යාණො කීතතිසඤ්ඤ අබ්‍හුග්ගචේත්ඨයතී, යො ච ඛො
සො හනො, පුරිසො සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතො, තස්සෙච
කල්‍යාණො කීතති සඤ්ඤ අබ්‍හුග්ගචේත්ඨය.

(6) තං කීං මඤ්ඤපි සීහ, කො ණු ඛො සඤ්ඤදෙව පරිසං උප-
සඛකමෙග්ග යදි ඛතතීපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතීපරිසං
යදි සමණපරිසං විසාරදෙ උපසඛකමෙග්ග අමඛිකුභුතො, යො වා සො
පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො, යො වා සො පුරිසො
සඤ්ඤො දුනපතී අනුපපදනරතොති?

1. කීං තං කස්ස - මජ්ඣං,

යො සො භනෙන, පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො, කිං සො යඤ්ඤදෙව් පරිසං උපසඛකමිසනි, යදි ඛතති-පරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඛකමති අමඛකුභුතො, යො ච ඛො සො භනෙන, පුරිසො සඤ්ඤො දනපති අනුපපදනරතො, සො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමෙය යදි ඛතතිපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණ පරිසං විසාරදො උපසඛකමති අමඛකුභුතො.

(7) තං කිං මඤ්ඤසි සීහ, කො නු ඛො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති, යො ච ඛො සො පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො, යො චා සො පුරිසො සඤ්ඤො දනපති අනුපපදනරතොති?

යො සො භනෙන පුරිසො අස්සඤ්ඤො මච්ඡරී කදරියො පරිභාසකො, කිං සො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිසාති, යො ච ඛො සො භනෙන, පුරිසො දනපති අනුපපදනරතො, සො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්.

යාතිමාති භනෙන, ගහවතා ඡ සඤ්ඤිට්ඨිකාති දනඵලාති අකබ්‍යාතාති, නාහං ඵඤ්ඤ ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි.

අහං භනෙන, දයකො දනපති. මං අරහනෙනා පඨමං අනුකම්පනා අනුකම්පනති. අහං භනෙන, දයකො දනපති. මං අරහනෙනා පඨමං උපසඛකමනතා, උපසඛකමනති අහං භනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං අරහනෙනා පඨමං පතීගණහතා පතීගණහතති. අහං භනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං අරහනෙනා පඨමං ඛමමං දෙසෙනතා දෙසෙනති. අහං භනෙන, දයකො දනපති. මග්ගං කලාසො කිතතිසදො අඛකුභුතො: 'සීහො, තෙනාපති දයකො කාරකො සඛිඤ්ඤපට්ඨාකො'ති. අහං භනෙන, දයකො දනපති. යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඛකමාමි යදි ඛතතිපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඛකමාමි අමඛකුභුතො.

යාතිමාති භනෙන, ගහවතා ඡ සඤ්ඤිට්ඨිකාති දනඵලාති, අකබ්‍යාතාති, නාහං ඵඤ්ඤ ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි. අහමෙපතාති ජානාමි.

යා ච ඛො මං භනෙන, ගහවා ඵචමාහ: 'දයකො සීහ, දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිතී'ති. ඵතාහං න ජානාමි. ඵඤ්ඤ ච පතාහං ගහවතො සඤ්ඤාය ගච්ඡාමි.

ඵචමෙතං සීහ, ඵචමෙතං සීහ, දයකො සීහ, දනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුභතීං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිතී.

1. යං යදෙව පරිසං - මෙතං.

7. 2. 1. 5

[අරකෙබ්‍යස සුත්තං]

[සාව්‍යච්ඡිද්දන්තං]

5. වත්තාරිමානී භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරකෙබ්‍යසානී. නීති ව අනුපච්ඡෙයා.

කතමානී වත්තාරි තථාගතස්ස අරකෙබ්‍යසානී:

- (1) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො නත්ථී තථාගතස්ස කායදුච්චිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්‍යස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසී”ති.
- (2) පරිසුඤ්චිච්ඡමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථී තථාගතස්ස චිච්ච්චිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්‍යස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසී”ති.
- (3) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථී තථාගතස්ස මනෝදුච්චිරිතං, යං තථාගතො රකෙබ්‍යස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසී”ති.
- (4) පරිසුඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. නත්ථී තථාගතස්ස මච්ඡාච්චිරිතං,¹ යං තථාගතො රකෙබ්‍යස “මා මෙ ඉදං පරො අඤ්ඤාසී”ති.

ඉමානී වත්තාරි තථාගතස්ස අරකෙබ්‍යසානී

කතමෙහි නීති අනුපච්ඡෙයා:

(1) සවාකඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, තථාගතො. තනු වත මං සමණො වා; චුභමණො වා; දෙවො වා; මාරො වා; බ්‍රහ්මා වා; කොච්චි වා; ලොකස්මිං සභධම්මෙන පටිච්චොදෙස්සති “ඉතිපි නං න² සවාකඤ්ඤායමාචාරො”ති. නීම්හතමෙතං භික්ඛවෙ, න සමනුපස්සාමි. එතමපභං³ භික්ඛවෙ, නීම්හතං අසමනුපස්සනො; ඛෙමපපනො; අභයපපනො; වෙසාරජ්ජපනො; විහරාමි.

(2) සුපඤ්ඤායමාචාරො භික්ඛවෙ, සාවකානං නිබ්බානගාමිනී-පටිපදා යථාපටිපන්නා මම සාවකා අභ්‍යව්‍යානං ඛයා අභ්‍යව්‍යානං වෙතොවිච්චිතං පඤ්ඤාච්චිච්චිතං දිට්ඨො ඛම්මෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති. තනු වත මා සමණො වා; චුභමණො වා; දෙවො වා; මාරො වා; බ්‍රහ්මා වා; කොච්චි වා; ලොකස්මිං සභධම්මෙන පටිච්චොදෙස්සති “ඉතිපි තෙ න සුපඤ්ඤායමාචාරො සාවකානං නිබ්බානගාමිනී පටිපදා යථා පටිපන්නා තථාගතසාවකා⁴ අභ්‍යව්‍යානං ඛයා අභ්‍යව්‍යානං වෙතොවිච්චිතං පඤ්ඤාච්චිච්චිතං දිට්ඨො ඛම්මෙම සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්ථා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති”ති. නීම්හතමෙතං භික්ඛවෙ න සමනුපස්සාමි. එතමපභං³ භික්ඛවෙ, නීම්හතං අසමනුපස්සනො; ඛෙමපපනො; අභයපපනො; වෙසාරජ්ජපනො; විහරාමි.

1. මච්ඡාච්චිරිතං, - මජ්ඣ.
 2. ඉතිපි තෙ න - සීචු.
 3. එතමපභං. - මජ්ඣ.
 4. තථාගතො - මජ්ඣ.

(3) අනෙකසතා ඛො පභ ඡම භික්ඛවෙ, සාවකපරිසා ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුතතීං පඤ්ඤවිමුතතීං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සචරිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති. තනු වත මං සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොච්චා ලොකානම්. සභධම්මෙහ පච්චො-දෙසසාති “ඉතීපි හෙ න අනෙකසතා සාවකපරිසා ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුතතීං පඤ්ඤවිමුතතීං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සචරිකතා උපසම්පජ්ජ විහරන්ති”ති. නිමිත්තමෙතං භික්ඛවෙ, න සමනුපසාමී. එතම්පභං භික්ඛවෙ, නිමිත්තං අසමනුපසානෙතා ඛෙමපපනෙතා අභසපපනෙතා වේතාරජ්ජපපනෙතා විහරාමී.

ඉමෙති තීති අනුපච්චෙජ්ජා.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ, වතතාරී තථාගතස්ස අරකෙඛගසාති. ඉමෙති තීති අනුපච්චෙජ්ජාති.

7. 2. 1. 6

[කිම්බිල සුභතං]

6. එවං මෙ සුභතං: එකං සමගා භගවා කිම්බිලායං විහරති චෙඨවනො.¹ අථ ඛො ආයස්මා කිම්බිලො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්චා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තා නිසීනො ඛො ආයස්මා කිම්බිලො භගවන්තං එතදවොච:

“කො හු ඛො භනෙත, හෙතු කො පච්චයො, යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤමො න චිරට්ඨිතිකො භොති”ති.

ඉධ කිම්බිල, තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසතා උපාසිකායො සඤ්චි අගාරවා විහරන්ති අපපතියා, ධම්මෙ අගාරවා විහරන්ති අපපතියා, සඤ්ඤ අගාරවා විහරන්ති අපපතියා, සිකඛාය අගාරවා විහරන්ති අපපතියා, සමාඛිසම් අගාරවා විහරන්ති අපප-තියා, අපමාදෙ අගාරවා විහරන්ති අපපතියා, පච්චසන්ථරෙ අගාරවා විහරන්ති අපපතියා.

අගං ඛො කිම්බිල හෙතු අගං පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤමො න චිරට්ඨිතිකො භොතිති.

කො පභ භනෙත, හෙතු කො පච්චයො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්ඤමො චිරට්ඨිතිකො භොති’ති.

1. නිවුලවගෙ - 3෪෨.

ඉධ කිම්බිල තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ භික්ඛු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකායො සන්ථි සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, ධම්මෙ සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, සඛෙස සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, සිකඛාය සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, සමාධිසම්මි සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, අප්පමාදෙ සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා, පටිසන්ධාරෙ සගාරවා විහරනති සප්පතිස්සා.

අගං ඛො කිම්බිල හෙතු, අගං පච්චග්ගො යෙන තථාගතෙ පරිනිබ්බුතෙ සඤ්චෙමා චීරධම්මිකිකො හොති'ති.

7. 2. 1. 7.

[සත්‍යධම්ම සුත්තං]

[ශාචපඪ්ඨිදුතං]

7. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු න චීරස්සෙව අඤ්චානං ඛයා අභ්‍යාසවං වෙතොවිච්චතතිං පඤ්ඤවිච්චතතිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සගං අභිඤ්ඤා සචරිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරෙත්‍ය. කතමෙභි සත්‍යභි:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සඤ්චො හොති. සීලවා හොති. ඛුත්තස්සතො හොති පටිසල්ලීභො හොති. ආරඤ්චීරියො හොති. සතිමා හොති. පඤ්ඤවා හොති.

ඉමෙභි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙභි සමන්තාගතො භික්ඛු න චීරස්සෙව අඤ්චානං ඛයා අභ්‍යාසවං වෙතොවිච්චතතිං පඤ්ඤවිච්චතතිං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සගං අභිඤ්ඤා සචරිකන්ධා උපසම්පජ්ජ විහරෙත්‍යභි.

7. 1. 2. 8.

[පච්චග්ගා සුත්තං]

8. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා භග්ගෙසු විහරති සුංසු- මාරගීරෙ භෙසකලාවනෙ මිගදයෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්චානං මහාමොග්ගලානො මගධෙසු කලලවාලමුත්තගාමෙ¹ පච්චග්ගාමානො නිසින්නො හොති. අද්දසා ඛො භගවා දිට්ඨෙව චක්ඛනා විසුඤ්ඤාන අනිකකන්ධානුසංකෙන අඤ්චානං මහාමොග්ගලා- නං මගධෙසු කලලවාලමුත්තගාමෙ පච්චග්ගාමානං නිසින්නං. දිසවා සෙත්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සම්ඤ්ඤිතං² වා බාහං පසාරෙත්‍ය පසාරිතං වා බාහං සම්ඤ්ඤිත්‍ය, එවමෙව භග්ගෙසු සුංසුමාරගීරෙ භෙසකලාවනෙ මිගදයෙ අන්තරගීතො මගධෙසු කලලවාලමුත්තගාමෙ අඤ්චානො මහාමොග්ගලානස්ස පමුඛෙ පාහුරහොසි. නිසීදි භගවා පඤ්ඤාතෙන අඤ්චානෙ. නිසජ්ජ ඛො භගවා අඤ්චානං මහාමොග්ගලා- නං එතදවොච.

1. කලලවාලමුත්තගාමෙ - මරස. 2. සම්ඤ්ඤිතං - මරස.

පච්චායසි නො නිං මොඤ්ඤාන, පච්චායසි නො නිං මොඤ්ඤානාති. එවං භනෙනති.

(1) තස්මානිභ නිං මොඤ්ඤාන යථා සඤ්ඤානො¹ තෙ විහරතො තා මිඤ්ඤං මනකමති, තං සඤ්ඤං මා මනසාකාසි.² තා සඤ්ඤා මා ඛත්තුලමකාසි.³ ණං බො පනෙනං මොඤ්ඤාන විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(2) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන යථා සුතං යථාපරියතං ධම්මං වේතසා අනුචිතකෙකයාසි, අනුචිතාරොග්ගාසි, මනසානුපෙකෙකයාසි.⁴ ණං බො පනෙනං විජ්ජති, යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(3) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන, යථාසුතං යථාපරියතං ධම්මං විජ්ජාරෙන සඤ්ඤායං කරොග්ගාසි. ණං බො පනෙනං විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(4) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන, උග්ගො කණ්ණසොතාති ආවිඤ්ඤාග්ගාසි⁵ පාණීනා ගතතාති අනුමජ්ජෙග්ගාසි. ණං බො පනෙනං විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(5) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන, උච්චායාසනා උදකෙන අකඤ්ඤාති අනුමජ්ජනා⁶ දිසා අනුචිලොකෙග්ගාසි, නකඛතතාති තාරකරුපාති උලොකෙග්ගාසි. ණං බො පනෙනං විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(6) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන, ආලොකග්ගාසි මනසිකරොග්ගාසි, දිවාග්ගාසි අභිවේදි-
-ග්ගාසි. යථා දිවා නථා රතති. යථා රතති. තථා දිවා ඉති විචචෙන⁷ වෙතසා අපරියොනග්ගෙන සප්පභාසා විතතං භාවෙග්ගාසි. ණං බො පනෙනං විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

(7) නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන, පච්චාපුරෙකඤ්ඤා වඛකමං අභිවේදිග්ගාසි අනෙතාගතෙති ඉන්ද්‍රියෙති අඛණ්ඩතෙන මානසෙන. ණං බො පනෙනං විජ්ජති යං තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ.

නො වෙ තෙ එවං විහරතො තං මිඤ්ඤං පභීයෙථ, තනො නිං මොඤ්ඤාන දකඤ්ඤාන පසෙකෙන සිහසෙග්ගාසි කප්පෙග්ගාසි පාදෙ පාදං අච්චාධාය සතො සමපජානො උච්චානග්ගාසි මනසිකරිනා. පච්චුඤ්ඤා-
නෙව⁸ තෙ මොඤ්ඤාන, ඛිප්පංගෙව පච්චුච්චානඛං: න සෙග්ගාසි න ඵංගාසි න මිඤ්ඤං අනුසුතො විහරිතාමිති. එවං හි තෙ මොඤ්ඤාන, සිකඤ්ඤානං.

1. සඤ්ඤානං - මජ්ඣ. 2. මනසිකරොග්ගාසි - ඝා. 3. තං සඤ්ඤං මා ඛත්තුලමකාසි - ඝා. 4. අනුපෙකෙකයාසි - මජ්ඣ. 5. ආවිඤ්ඤාග්ගාසි - මජ්ඣ. 6. අභිවේදි-අච්චානඛං, පච්චුච්චානඛං - මජ්ඣ, ඝා. 7. විචචෙන - ඝා. 8. පච්චුච්චානඛං - මජ්ඣ.

තසමාතිභ මොඤ්ජුලාන ඵලං සිකඛිතබ්බං: න උච්චාසොණං පඤ්ඤානො කුලානි උපසඛකමිඤ්ජුමිති. ඵලං හි තෙ මොඤ්ජුලාන, සිකඛිතබ්බං.

සචේ මොඤ්ජුලාන, හිකඛු උච්චාසොණං පඤ්ඤානො කුලානි උපසඛකමති, සත්‍ය හි මොඤ්ජුලාන, කුලෙසු කිච්චකරණීයානි යෙන¹ මනුස්සා අගතං හිකඛුං න මනසිකරොන්ති. තනු හිකඛුස්ස ඵලං හොති: කොසුදනි² මා ඉමස්මිං කුලෙ පරිහින්දී. විරතතරුපාදනි මෙ මනුස්සාති.³ ඉතිස්ස අලාභෙන මිඛිකුභාවො. මිඛිකුභුතස්ස උඤ්චිචං. උඤ්චස්ස අසංචරො අසංවුතස්ස ආරා විතතං සමාඛිමහා.

තසමාතිභ මොඤ්ජුලාන, ඵලං සිකඛිතබ්බං: න විශ්‍යාභිකකථං කථෙස්සාමිති. ඵලං හි තෙ මොඤ්ජුලාන, සිකඛිතබ්බං. විශ්‍යාභිකාස මොඤ්ජුලාන කථාස සති කථාචානුලං පාටිකඛිං. කථාචානුලෙ සති උඤ්චිචං. උඤ්චස්ස අසංචරො. අසංවුතස්ස ආරා විතතං සමාඛිමහා.

නාභං මොඤ්ජුලාන, සබ්බෙහෙව සංසඤ්ඤා වණ්ණොයාමි. න පනාභං මොඤ්ජුලාන සබ්බෙහෙව සංසඤ්ඤා න වණ්ණොයාමි. සගහට්ඨපබ්බජ්ජෙනහි ඛො අභං මොඤ්ජුලාන සංසඤ්ඤා න වණ්ණොයාමි. යානි ච ඛො නානි සෙනාසනානි අපපසද්දනි අපපනිස්සොසානි විපනවාතානි මනුස්සරාභ-සෙය්‍යකානි පටිසල්ලානසාරුපසානි, තථාරුපෙහි සෙනාසනෙහි සංසඤ්ඤා වණ්ණොයාමිති.

ඵලං වුජ්ජෙන-අයස්මා මිඛාමොඤ්ජුලානො හගවන්තං ඵතදවොච: කීන්තාවතා චු ඛො හනො, හිකඛු සඛිච්චෙනෙන තණ්හාසඛිඛයවිමුජෙනො හොති අච්චන්තනිචෙට්ඨා අච්චන්තයොගකෙකමි අච්චන්තබ්බමචාරි අච්චන්ත-පරිඤ්ඤාසානො සෙට්ඨො දෙවමනුස්සානන්ති?

ඉධ මොඤ්ජුලාන, හිකඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිචෙසායාති. ඵලං චෙනං මොඤ්ජුලාන, හිකඛුනො සුතං හොති සබ්බෙ ධම්මා නාලං අභිනිචෙසායාති.

සො සබ්බං ධම්මං අභිජානාති. සො සබ්බං ධම්මං අභිඤ්ඤාස සබ්බං ධම්මං පරිජානාති. සබ්බං ධම්මං පරිඤ්ඤාස යං කිඤ්චි වෙදනං වෙදීයති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපයසී විහරති, විරාගානුපයසී විහරති, නිරොධානුපයසී විහරති, පටිනිස්සායානු-පයසී විහරති. සො තාසු වෙදනාසු අනිච්චානුපයසී විහරනො, විරාගානුපයසී විහරනො, නිරොධානුපයසී විහරනො, පටිනිස්සායානු-පයසී විහරනො න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදීයති. අනුපාදිතං හ පරිතස්සති. අපරිතස්සං පච්චන්තංගෙව පරිනිබ්බායති. ඛිණං ජාති වුසිතා බ්‍රහ්මචරියං කතං කරණීයං නාපරං ඉන්ද්‍රිඤ්ඤාසායාති පජානාති.

1. සෙහි - මජ්ඣ. 2. කොසුකාමඉදනි - මජ්ඣ. 3. විරතතරුපාදනි මෙ මිඛි මනුස්සා - මජ්ඣ.

එතතාවතා ඛො මොග්ගලාන, භික්ඛු සඛිඛිතෙනන නණ්ඤාසඛිඛිය-
විමුතෙනා හොති අවචනනතීටෙඨා අවචනනගොගකෙමී අවචනන-
බ්‍රහ්මචාරී අවචනනපරිගොසානො, යෙටෙඨා දෙවමනුස්සානනති.

7. 2. 1. 9.

[මාපුඤ්ඤාහාසී සුභතං]

[සාවජචීතිදනං]

9. මා භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤානං භාසිත්ථ. සුඛසොකං භික්ඛවෙ,
අභිචචනං යද්දිදං පුඤ්ඤානති.¹

අභිජානාමී ඛො පනාහං භික්ඛවෙ, දීඝරතනං කතානං පුඤ්ඤානං
දීඝරතනං ඉට්ඨං කතනං මහාපං විපාකං පච්චක්ඛුගුහං. සත්තවස්සාති
මෙතනං චිතතං² භාවෙසිං. සත්තවස්සාති මෙතනං චිතතං භාවෙතීයා සත්ත-
සංචට්ටවිචට්ටකපොඨ³ නසිමං ලොකං පුනරාගමාසිං. සංචට්ටමානස්සදුභං⁴
භික්ඛවෙ, ලොකෙ අහස්සරූපගො හොමී. විචට්ටමානෙ ලොකෙ සුඤ්ඤං
බ්‍රහ්මචීමානං උපපජ්ජාමී. නත්‍ර සුදං භික්ඛවෙ, [සත්තකඛනත්‍රං] බ්‍රහ්මා
හොමී මහාබ්‍රහ්මා අභිගු අනභිගුතො අඤ්ඤාදදන්ථී දසො වසවතී. ඡතතී-
සකඛනත්‍රං ඛො පනාහං භික්ඛවෙ සකෙකා අහොසිං දෙව්‍යනමිඤ්ඤං.
අනෙකසත්තකඛනත්‍රං රාජා අහොසිං. වකකචතී ධම්මකො ධම්මරාජා
චාතුරනො චීජ්ඣාචී ජනපදන්චාරිඤ්ඤාසකො සත්තරතනසමන්තාගතො.
තස්ස මස්සා භික්ඛවෙ, ඉමාති සත්තරතනාති අගෙසුං. සෙය්‍යචීදං: වකක-
රතනා හජීරතහං අස්සරතනං මඤ්ඤරතනං ඉජීරතනං ගහපතීරතනං
පරිනායකරතනමෙව සත්තමං. පරොසහස්සං ඛො පන මෙ භික්ඛවෙ,
පුතතා අගෙසුං සුරා වීරඛරූපා පරසෙනපමඤ්ඤානා. සොහං ඉමං
පඨවි:⁵ සාගරපරිගතො අදඤ්ඤෙන අසන්චෙත ධම්මෙන අභිචීඤ්ඤ
අජ්ඣාචසීනති.⁶

- 41. පස්ස පුඤ්ඤානං විපාකං කුසලානං සුඛෙසිනො⁷
මෙතනං චිතතං විභාවෙතීයා සත්තවස්සාති භික්ඛවෙ,
සත්ත සංචට්ට-විචට්ටකපොඨ නසිමං ලොකං පුනාගමං.
- 42. සංචට්ටමානෙ ලොකමහි හොමී අහස්සරූපගො,
විචට්ටමානෙ ලොකමහි සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මුපගො⁸ අහුං.
- 43. සත්තකඛනත්‍රං මහාබ්‍රහ්මා වසවතී නද අහුං.
ඡතතී-සකඛනත්‍රං ඤෙවිඤ්ඤං දෙවරජ්ජමකාරසිං.
- 44. වකකචතී අහුං රාජා ජම්බුදීපස්ස ඉස්සරො
මුඛාවසිතො ඛතතීයො මනුස්සාධිපතී අහුං.
- 45. අදඤ්ඤෙන අසන්චෙන විජේය්‍ය පඨවිං ඉමං
අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන අනුසාසිතං.⁹
- 46. ධම්මෙන රජ්ජං කාරෙතො අස්මිං පඨවිමණ්ඩලෙ¹⁰
මහඛුතෙ මහානොගෙ අස්මිං අජාසිසං¹¹ කුලෙ

1. පුඤ්ඤානනති - ජේසං. 2. මෙග්ගචිතතං - සො. 3. සත්තසංචට්ටකපොඨ - සිඞ්.
4. සංචට්ටමානෙ සුදුගං - සො. 5. සො ඉදං පඨවිං - සිඞ්. 6. අජ්ඣාචසීනති - සිඞ්.
7. සුඛෙසිතං - සිඞ්. 8. සුඤ්ඤාබ්‍රහ්මුපගො-ජේසං, සො. 9. මනුස්සාධිතං-ජේසං, සො.
මනුස්සාධිං-PTS. මනුස්සාධිං. තචච. 10. පුච්චිඤ්ඤාසල- සිඞ්. 11 අජාසිතං-ජේසං.

- 47. සබ්බකාමෙහි සම්පන්නො රතනෙහි ච සත්‍යහි,
බුද්ධා සබ්බාහකා ලොකෙ තෙහි එතං¹ සුදෙසිතං.
- 48. එතං² හෙතුමග්ගනසංසු පඵචෝයා³ යෙන වුච්චති.
පසුතච්ඡතුපකරණො රාජා හොමි⁴ පතාපචා.
- 49. ඉද්ධිමා යසචා හොමි ජලිබුගණිකසං ඉසාරො.
කො සුඤ්ඤා නපපසිද්දෙය්‍ය අපි කණ්ණාභිජාතියො.
- 50. තස්මා හි අත්ථකාමෙන⁵ මහත්තමභිකඛිතා⁶
සද්ධිමේමා ගරුකාතබ්බො සරං බුද්ධාන සාසනං.

7. 2. 1. 10

[සත්‍යහමියො සුභතං.]

10. එකා සමයං ගඟචා ඝෞච්ඡජීයං විහරති ජෙතවනෙන අනාථ පිණ්ඩකසං ආරාමෙ.* අථ ඛො ගඟචා පුබ්බත්තනාමයං නිවාසෙත්ථා පත්තච්චරං ආද්‍ය යෙන අනාථපිණ්ඩකසං ගඟපතීයං නිවෙසනං තෙනුපසංඛිතමි. උපසංඛිතමිත්ථා පඤ්ඤාතෙන ආත්තෙන නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අනාථපිණ්ඩකසං ගඟපතීයං නිවෙසනෙන මනුසං උච්චාසද්දා මහාසද්දා හොන්ති. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩකො ගඟපතීයෙන ගඟචා තෙනුපසංඛිතමි. උපසංඛිතමිත්ථා ගඟචන්තං අභිචාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො අනාථපිණ්ඩකං ගඟපතීං ගඟචා එතදචෝචා:

කීන්ත්‍රු තෙ ගඟපතී නිවෙසනෙන මනුසං උච්චාසද්දා මහාසද්දා, කෙච්චා මඤ්ඤා මච්ච්චිලොපෙති? අයං ගන්තො, සුජාතා සරසුණො අඛිං අඛිංකුලා ආනීතා. සා තෙච්ච සසුං ආදිගති. න සසුරං ආදිගති. න සාමිකං ආදිගති. ගඟචන්තමපි න සකකරොති, න ගරුකරොති, න මානෙති, න පුජෙතීති.

අථ ඛො ගඟචා සුජාතං සරසුණං ආමන්තෙසි එහි සුජාතෙති. එච්චමහන්තෙති ඛො සුජාතා සරසුණො ගඟචතො පටිසුඤ්ඤා යෙන ගඟචා තෙනුපසංඛිතමි. උපසංඛිතමිත්ථා ගඟචන්තං අභිචාදෙත්ථා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො සුජාතං සරසුණං ගඟචා එතදචෝචා:

සත්‍ය ඛො ඉමා සුජතෙ, පුරිසස්ස ගරියායො. කතමා සත්‍යා:

වධකසමා, චෝරිසමා, අය්‍යසමා, මාතුසමා, හගිනිසමා, සබ්බසමා, දුසිසමා, ඉමා ඛො සුජාතෙ, සත්‍ය පුරිසස්ස ගරියායො.

තාසං තිං කතමාති.

න ඛො අහං ගන්තො, ඉමස්ස ගඟචතා සබ්බිත්තෙන හාසිතස්ස විජ්ඣාරෙන අත්ථං ආජනාමි.

1. තෙතෙතං - කත්ථි. 2. එසො - මජ්ඣං. 3. පුඵචෝයා සීචු
 4. හොති - මජ්ඣං. 5. අත්තකාමෙන - සීචු. 6. මහත්ථෙහිකඛිතො - සීචු.
 * අයං පාඨො මරමිමපොත්ථෙත නදිස්සතෙ.

සාධු මේ භනෙන, භගවා තථා ධම්මං දෙසෙතු, යථා අහං ඉමස්ස භගවතා සබ්බිනෙනන භාසිතස්ස විජාරෙන අත්ථං ආචනෙය්‍යන්ති.

තෙන හි සුචතෙ, සුඤ්ඤාති, සාධුකං මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති. එවං භනෙත්ති ඛො සුජාතා ඤරසුඤ්ඤා භගවතො පච්චස්සොසි. භගවා එතදවොච:

- 51. පදුට්ඨවිතතා අභිතානුකම්පිනී
අඤ්ඤාසු රතතා අතිමඤ්ඤාතෙ පතීං,
ධිනෙන කීතස්ස වධාය උත්සුකා,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
චධකා ච භජියොති ච සා පට්ඨවති
- 52. යං ඉප්පියා විජදති සාච්ඡිකො ධනං
සිප්පං වණ්ණජ්ජඤ්ච කසිං අභිට්ඨහං,
අපපම්පි තස්මා,¹ අපභාතුම්චන්තී,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
මොජි ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.
- 53. අකම්මකාමා අලසා මහග්ගසා
එරූපා වණ්ණි ච දුරුතතවාදිනී,
උට්ඨායකානං අභිභුග්ග වානතී,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
අග්ගා ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.
- 54. යා සබ්බදා භොති භිතානුකම්පිනී
මාතාව පුත්තං අනුරකඛතෙ පතීං,
තතො ධනං සම්භතමස්ස රකඛතී,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
මාගා ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.
- 55. යථාපි ජෙට්ඨො²භගිනී කතීට්ඨා
සගාරවා භොති සකම්භි සාමිකෙ,
භිරිමනා,³ භතතුවසානුචතනීනී,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
භගිනී ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.
- 56. යා විධි දීඤ්චාන පතීං පමොදති
සඛි සඛාරංච විරස්සමාගතං,
කොලොග්ගකා සීලවතී පතිබ්බතා,
යා එව රූපා පුරිසස්ස භරියා
සඛි ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.
- 57. අකතුඤ්ඤානා,⁴ වධදණ්ඩිකජ්ජතා
අදුට්ඨවිතතා පතීනො තිතිකඛතී,
අකෙකාධනා භතතුවසානුචතනීනී,
යා එවරූපා පුරිසස්ස භරියා
දුඤ්ච ච භජියොති ච සා පට්ඨවති.

1. අපාමිපි තස්මා - ඉජ්ජා, අපාමිපිස්ස-කන්චි. 2. ජෙට්ඨා-සිඞු.
3. භිරිමනා-සිඞු. 4. අකතුඤ්ඤානා-ජාතක අද්ධකථා.

58. යා චිධි හරිතා චධිකානී චුච්චනී
චොරී ච අත්තානී ච යා පචුච්චනී,
දුසසීලරූපා ඵරුසා අනාදරා
කාගස්ස හෙදා නිරසං චජන්ති නා.

59. යා චිධි මානා හගිනී සබ්චි
දුසී ච හරිතානී ච යා පචුච්චනී,
සීලෙ සීතකතා චිරරතකසංචුතා
කාගස්ස හෙදා සුගතීං චජන්ති නා.

ඉමා ඛො සුජාතෙ සත්ත පුරිසස්ස හරියායො. තාසං නිං කතමානී?
අජ්ජතග්ගෙ මං හනෙන, හගවා දුසී සමං සාමිකස්ස හරියං ඛාරෙතුති.

7. 2. 1. 11

[කොධින සුත්තං]

[සාවජජීභීදනං]

11. සතනිමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සපත්තකනතා සපත්තකරණො
කොධනං ආගච්ඡන්ති ඉඤ්චිං වා පුරිසං වා. කතමෙ සත්ත:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, සපතො සපත්තස්ස ඵචං ඉච්ඡති: අහො චතායං
දුඛිඛණ්ණො අස්සාතී. තං කිස්ස හෙතු: න භික්ඛවෙ, සපතො සපත්තස්ස
චණ්ණචතාය නාඤ්ඤති. කොධනොයං භික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලො කොධාහි-
භුතො කොධපරෙතො. කිඤ්ඤාපි සො හොති සුභසාතො සුච්චිතො
කපපිතකෙතමස්සු ඔදනච්ඡච්චනො, අථ ඛො සො දුඛිඛණ්ණොච හොති
කොධාහිභුතො. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චො ධම්මො සපත්තකනො සපත්ත-
කරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉඤ්චිං වා පුරිසං වා.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ, සපතො සපත්තස්ස ඵචං ඉච්ඡති: අහො
චතායං දුකං සගෙය්‍යාතී. තං කිස්ස හෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතො
සපත්තස්ස සුඛසෙය්‍යාය නාඤ්ඤති. කොධනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො
කොධාහිභුතො කොධපරෙතො. කිඤ්ඤාපි සො පලලඛෙක සෙති
ගොණකත්තෙ පච්චිකත්තෙ පච්චිකත්තෙ කාදලීමිගපචරපච්චකත්තෙ
සලාතරච්ඡදෙ උනතො ලොහිතකුපධානෙ, අථ ඛො සො දුකංගෙච සෙති
කොධාහිභුතො. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සපත්තකනො
සපත්තකරණො කොධනං ආගච්ඡති ඉඤ්චිං වා පුරිසං වා.

(3) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අභො වතායං න පචුරුතො අස්සාති. තං කිස්ස භෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස පචුරුතාය නන්දති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභුතො කොඛපරෙතො. අනන්චපි ගභෙත්ථා අපො මෙ ගභිතොති මඤ්ඤති. අන්චපි ගභෙත්ථා අනන්චො මෙ ගභිතොති මඤ්ඤති. තස්මිමෙ ධම්මො අඤ්ඤමඤ්ඤො විපච්චතීකා ගභිතා දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය සංවතතනාති කොඛාභිභුතස්ස. අයං ඛො භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සපතනකනෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(4) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අභො වතායං න භොගවා අස්සාති. තං කිස්ස භෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස භොගවතාය නන්දති. කොඛනස්ස භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලස්ස කොඛාභිභුතස්ස කොඛපරෙතස්ස යෙපිස්ස තෙ භොන්ති භොගා උට්ඨාන-විරියාධිගතා බාහාබලපරිචිතා කෙදුවකඛිතා ධම්මිකා ධම්මලඤ්ඤා, තෙපි රාජානො රාජකොසං පවෙසෙනති කොඛාභිභුතස්ස. අයං භික්ඛවෙ, චතුපො ධම්මො සපතනකනෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(5) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අභො වතායං න ඤජවා අස්සාති. තං කිස්ස භෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස ඤජවතාය නන්දති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභුතො කොඛපරෙතො. යොපිස්ස පො භොති යසො අපප-මාදුධිගතො තච්ඡාපි ධංසති කොඛාභිභුතො. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්ඤමො ධම්මො සපතනකනෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(6) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අභො වතායං න මිත්තවා අස්සාති. තං කිස්ස භෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස මිත්තවතාය නන්දති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛාභිභුතො කොඛපරෙතො. යෙපිස්ස තෙ භොන්ති මිත්තාමච්චා ඤ්ඤතිසාලොභිතා, තෙපි අරකා තං පරිවජේන්ති කොඛාභිභුතං. අයං භික්ඛවෙ, ඡට්ඨො ධම්මො සපතනකනෙනා සපතනකරණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

(7) පුනවපරං භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස එවං ඉච්ඡති: අභො වතායං කායස්ස හෙද පරමමරණ අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍යාති. තං කිස්ස භෙතු? න භික්ඛවෙ, සපතෙනා සපතනස්ස පුග්ගතමනෙන නන්දති. කොඛනොයං භික්ඛවෙ, පුරිසපුග්ගලො කොඛා-භිභුතො කොඛපරෙතො කායෙන දුච්චරිතං චරති, වාචාය දුච්චරිතං චරති, මනසා දුච්චරිතං චරති. පො කායෙන දුච්චරිතං චරිත්වා -පෙ-කායස්ස හෙද පරමමරණො අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. කොඛාභි-භුතො. අයං භික්ඛවෙ, සත්‍යමො ධම්මො සපතනකනෙනා සපතනකර-ණො කොඛනං අගච්ඡති ඉප්පිං වා පුරිසං වා.

ඉමෙ ඛො නිකඛවෙ, සත්ත ධම්මො, සපත්තකත්තො සපත්තකරණො කොධිනං ආගච්ඡන්ති ඉප්පිං වා පුරිසං වාති.

60. කොධිනො දුඛඛණ්ණො හොති අප්ඨො දුක්ඛමපි හෙති සො අප්ඨො අප්ඨං ගහෙත්වාන අනප්ඨං අභිපජ්ජති.¹
61. තතො කායෙහ වාචාය වධිං² කත්වාන කොධිනො, කොධාතිභුතො පුරිසො ධනජාතී නිගච්ඡති.
62. කොධිසම්මදසම්මතො ආයසකාසං නිගච්ඡති ඤාතීම්මතො සුභජ්ජා ව පරිචජ්ජන්ති කොධිනං.
63. අනප්ඨජනනො කොඨො කොඨො චිත්තපභොජනො, භගමනතරතො ජාතං තං ජනො නාවුච්ඡකිති.
64. කුඤ්ඤො අප්ඨං න ජානාති කුඤ්ඤො ධම්මං න පසාති, අකිත්තමිං තදු හොති යං කොඨො සහතෙ නරං.
65. යං කුඤ්ඤො උපරොධෙති සුකරං විග දුක්ඛකරං, පච්ඡා හො විගතෙ කොධෙ අඤ්ඤිදධෙසාව තප්පති.
66. දුම්මඛකුඤ්ඤං සදසෙසති ධුම්මං විග පාවකො³ යතො පතායති කොඨො යෙන කුඤ්ඤන්ති මානවා.
67. නාසං කිරි න ඔත්තපං න වාචො හොති ගාරචො, කොධෙහ අභිභුතසං න දීපං හොති කිඤ්ඤිතං.
68. තපනීඨාති කම්මාති යාති ධම්මෙහි ආරකා, තාති ආරොචසිසාමී නා සුණාඨ ගඨා තඨං:
69. කුඤ්ඤොති පිතරං හන්ති කුඤ්ඤො හන්ති සමාතරං, කුඤ්ඤො හි බ්‍රහ්මණං හන්ති හන්ති කුඤ්ඤො පුච්ඡන්තං.
70. යාය මානු හතො පොසො ඉමිං ලොකං අවෙකඛති, තමපි පාණදදිං සන්තිං හන්ති කුඤ්ඤො පුච්ඡන්තො.
71. අනතුපමාය⁴ තෙ සත්තා අත්තා හි පරමං⁵ පියො, හන්ති කුඤ්ඤො පුච්ඡන්තානං නානාරූපෙසු මුච්ඡන්තො.
72. අසිහා හන්ති අත්තානං විසං බාදන්ති මුච්ඡන්තා, රජ්ජයා⁶ ඛජ්ඣ මීයන්ති පබ්බතාමපි කාඤ්ඤරෙ.
73. භුතභව්වාති කම්මාති අත්තමාරණීයාති ව, කරොන්තා නාවුච්ඡකින්ති කොධිජාතො පරාහවො.
74. ඉතා'යං කොධිරූපෙහ මච්චුපාසො ගුහාසයො⁷ නා දමෙහ සමුච්ඡිජෙදු පඤ්ඤා විරියෙහ දිට්ඨියා.

1. අභිකච්ඡති - සිඞ්ඞ. පච්චජ්ජති - මජ්ඣ., ඥා. 2 වග්ගො - PTS.
 3. දුම්මඛකුඤ්ඤං පදසෙසති ධුම්මං ධුම්ම වාචකො - මජ්ඣ.
 4. අනතුපමාය - මජ්ඣ. 5. පරමො - මජ්ඣ. 6. රජ්ජබද්ධා - සිඞ්ඞ.
 7. ගුහාසයො - සිඞ්ඞ.

424 සත්‍යකතීපාතේ දුතියො පණණොසකො-අබ්‍යාකත වග්ගො [7.2.1.11]

75. එකමෙතා අකුසලං සමුච්ඡේදො පණ්ණිතො,
තථෙව ධම්මෙ සිකෙඛථ මා නො දුමච්චකුයං අහු.

76. චිතකොධා අනායාසා චිතමොහා අනුසුකා,
දනතා ඡකොධා පහනාන පරිනිබ්බනති අනාසවාති.

අබ්‍යාකත වග්ගො නිට්ඨිතො.

තසුසුද්දානං:

අබ්‍යාකතො පුරිසගති තිස්සසීභාරකෙඛය්‍ය¹ තිම්බිලො
සත්තපච්චායන මාපුඤ්ඤ - හරිඤානොධනෙකාදසා'ති.²

1. සීභරකභිතපඤ්ඤං - සීඞු, මජ්ඣ. 2. හත්‍ර වත ඉං කිම්බිලො සත්ත හරිඤාය සකොධනා - සීඞු. කිම්බිලං සත්ත පච්චා ඡේතනා හරිඤා ඡකොධනොදසාති - මජ්ඣ.

2. මහාවග්ගො

7. 2. 2. 1

[භිරොත්තපප සුභතං]

[සාවජච්ඡිද්දනං]

18. භිරොත්තපපෙ භික්ඛවෙ, අසති භිරොත්තපපවිපත්තංසං හතුපතීසො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරෙ. ඉන්ද්‍රියසංවරෙ අසති ඉන්ද්‍රියසංවරවිපත්තංසං හතුප- නිසං හොති සීලං. සීලෙ අසති¹ සීලවිපත්තංසං හතුපතීසො හොති සමමා- සමාධි. සමමාසමාධිවති අසති සමමාසමාධිවිපත්තංසං හතුපතීසං හොති යථාභුතං සද්දණ්දස්සනං. යථාභුතසද්දණ්දස්සනෙ අසති යථාභුතසද්දණ්ද- දස්සනවිපත්තංසං හතුපතීසො හොති නිබ්බිද්දවිරාගො. නිබ්බිද්දවිරාගෙ අසති නිබ්බිද්දවිරාගවිපත්තංසං හතුපතීසං හොති විමුත්තිසද්දණ්දස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රුකෙඛා සාඛාපලාසවිපත්තො, තස්ස පපටිකාපි න පාරිපුරිං ගච්ඡති, තවොපි ථෙඤ්ඤපි සාරොපි න පාරිපුරිං ගච්ඡති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භිරොත්තපපෙ අසති, භිරොත්තපපවිපත්තංසං හතුපතීසො හොති -පෙ- විමුත්තිසද්දණ්දස්සනං.

භිරොත්තපපෙ භික්ඛවෙ සති භිරොත්තපපසමපත්තංසං උපතිසං- සමපත්තො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරො, ඉන්ද්‍රියසංවරෙ සති ඉන්ද්‍රියසංවර- සමපත්තංසං උපතිසංසමපත්තං හොති සීලං, සීලෙ සති සීලසමපත්තංසං උපතිසංසමපත්තො හොති සමමාසමාධි, සමමාසමාධිවති සති සමමාසමාධි- සමපත්තංසං උපතිසංසමපත්තං හොති යථාභුතසද්දණ්දස්සනං, යථාභුතසද්දණ්ද- දස්සනෙ සති යථාභුතසද්දණ්දස්සනසමපත්තංසං උපතිසංසමපත්තො හොති නිබ්බිද්දවිරාගො, නිබ්බිද්දවිරාගෙ සති නිබ්බිද්දවිරාගසමපත්තංසං උපතිසං- සමපත්තං හොති විමුත්තිසද්දණ්දස්සනං.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රුකෙඛා සාඛාපලාසසමපත්තො, තස්ස පපටිකාපි පාරිපුරිං ගච්ඡති, තවොපි ථෙඤ්ඤපි සාරොපි පාරිපුරිං ගච්ඡති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භිරොත්තපපෙ සති භිරොත්තපපසමපත්තංසං උපතිසං- සමපත්තො හොති ඉන්ද්‍රියසංවරො -පෙ- උපතිසංසමපත්තං හොති විමුත්තිසද්දණ්දස්සනෙනාති.

7. 2. 2. 2

[සත්‍යසුච්ඡුගගමන සුභතං]

19. එකං සමයං ගගවා වෙසාලියං විහරති අමබ්බපාලිවණො. තත්‍ර ඛො ගගවා භික්ඛු අමනෙතසි භික්ඛවොති. හදනෙතති තෙ භික්ඛු ගගවතො පච්චග්ගොසුං. ගගවා එතදවොච:

1 සීලෙඤ්ඤ අසති - සිවු

අතිව්වා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, අද්ධව්වා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, අනඤ්ඤාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤාං, අලං විරජ්ඤාං, අලං විමුච්චිතාං.

සිනෙරු භික්ඛවෙ, පබ්බතරාජා චතුරාසිති යොජනසහස්සාති ආයාමෙන, චතුරාසිතියොජනසහස්සාති විජාරෙන, චතුරාසිතියොජන-සහස්සාති මහාසමුද්දෙ අජේඛාගාලොකා, චතුරාසිතියොජනසහස්සාති මහාසමුද්දෙ අවුට්ඨතො.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං බහුති වස්සාති බහුති වස්සාසතාති බහුති වස්සාසහස්සාති බහුති වස්සාසතාසහස්සාති දෙවො න වස්සාති. දෙවෙ බො පන භික්ඛවෙ, අවස්සනො යෙ කෙච්චෙම ඛිජගාමභුතගාමා ඔගගිතිණ-වනසපතයො¹ තෙ උග්ගස්සනති විසුස්සනති න භවන්ති.

ඵවං අතිව්වා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ධව්වා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අනඤ්ඤාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බ සඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤාං, අලං විරජ්ඤාං, අලං විමුච්චිතාං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදචි කරහවි දීසස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන දුතියො සුරියො පාතුභවති. දුතියස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා යා තා කුන්ඤ්ඤො² කුඤ්ඤාඛො³ තා උග්ගස්සනති, විසුස්සනති, න භවන්ති.

ඵවං අතිව්වා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ධව්වා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, ඵවං අනඤ්ඤාසිකා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චදං භික්ඛවෙ අලමෙව සබ්බ සඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤාං අලං විරජ්ඤාං. අලං විමුච්චිතාං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ සමයො යං කදචි කරහවි දීසස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන තතියො සුරියො පාතුභවති. තතියස්ස භික්ඛවෙ සුරියස්ස පාතුභාවා යා කාවි මහානදියො සෙයාපීදං ගඛගා යමුනො අචිරචිති සරභු මභී, තා උග්ගස්සනති විසුස්සනති න භවන්ති.

ඵවං අතිව්වා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා, ඵවං අද්ධව්වා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, ඵවං අනඤ්ඤාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිඤ්ඤාං, අලං විරජ්ඤාං, අලං විමුච්චිතාං.

හොති බො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදචි කරහවි දීසස්ස අද්ධුනො අච්චයෙන චතුරො සුරියො පාතුභවති. චතුරස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා යෙ තෙ මහාසරා යනො ඉමා මහානදියො සමභවන්ති⁴, සෙයාපීදං අනොතතනං, සීහපපාතං, රථකාරං, කණ්ණ-මුඤ්ඤං, කුණාලං, ජග්ගනං මඤ්ඤිනී⁵ තා උග්ගස්සනති විසුස්සනති. න භවන්ති.

ඵවං අතිව්වා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා -පෙ- අලං විමුච්චිතාං.

1. ගිගෙතිණවතපතයො - මජ්ඣ. 2. යො කාවි කුන්ඤ්ඤො - මජ්ඣ. 3. කුඤ්ඤාඛො - මජ්ඣ. 4. පච්චතනමු - මජ්ඣ. 5. මහාකීර්තියා - මජ්ඣ.

හොති ඛො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදච්චි කරහච්චි දීඝස්ස අද්ධුනො අව්වයෙන පඤ්චමො සුරියො පාතුභවති. පඤ්චමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා ඤොජනනතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, දව්ඨොජනනතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, තියොජන-සතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, -පෙ- සත්‍යයොජන සතිකානිපි මහාසමුද්දෙ උදකානි ඔගච්ඡන්ති, සත්‍යතාලමි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨංති, ඡතාලමි පඤ්චතාලමි චතුතාලමි තිතාලමි දව්තාලමි තාලමත්තමි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨංති, සත්‍යපොරිතමි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨංති, ඡපොරිතමි -පෙ- පඤ්චපොරිතමි -පෙ- චතුපොරිතමි -පෙ- තිපොරිතමි -පෙ- ද්විපොරිතමි -පෙ- පොරිතමි -පෙ- අභිපොරිතමත්තමි -පෙ- කච්චිමත්තමි -පෙ- ඡණ්ණකාමත්තමි -පෙ- ගොපථකමත්තමි මහාසමුද්දෙ උදකං සණ්ඨංති.

සෙය්‍යොපි භික්ඛවෙ, සරදසමයෙ චුලුචුසිතකෙ දෙවෙ වස්සනෙත තත් තත් ගොපදෙසු උදකානි සීතානි හොන්ති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, තත් තත් ගොපදමත්තානි මහාසමුද්දෙ උදකානි සීතානි හොන්ති. පඤ්චමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා අඛදුලපබ්බතෙමන-මත්තමි¹ මහාසමුද්දෙ උදකං හ හොති.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අද්ධුවා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, යාවඤ්චීදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිජ්ඣං, අලං විරජ්ඣං, අලං විමුච්චිං.

හොති ඛො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදච්චි කරහච්චි දීඝස්ස අද්ධුනො අව්වයෙන ඡට්ඨො සුරියො පාතුභවති. ඡට්ඨස්ස භික්ඛවෙ සුරියස්ස පාතුභාවා අයඤ්ච මහාපඨවී සිනෙරු ච පබ්බතරාජ, ධුපායනති සඤ්චුපායනති සමපධුපායනති. සෙය්‍යොපි භික්ඛවෙ, කුම්භ-කාරපාතො ආලීමිතො² පඨමං පඨමං ධුපෙති සඤ්චුපෙති සමපධුපෙති.³ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඡට්ඨස්ස සුරියස්ස පාතුභාවා අයඤ්ච මහාපඨවී සිනෙරු ච පබ්බතරාජා ධුපායනති සඤ්චුපායනති⁴ සමපධුපායනති.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අද්ධුවා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අනස්සාසිකා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, යාවඤ්චීදං භික්ඛවෙ, අලමෙව සබ්බසඛ්ඛාරෙසු නිබ්බිජ්ඣං, අලං විරජ්ඣං, අලං විමුච්චිං.

හොති ඛො සො භික්ඛවෙ, සමයො යං කදච්චි කරහච්චි දීඝස්ස අද්ධුනො අව්වයෙන සත්‍යමො සුරියො පාතුභවති. සත්‍යමස්ස භික්ඛවෙ, සුරියස්ස පාතුභාවා අයඤ්ච මහාපඨවී සිනෙරු ච පබ්බතරාජා ආදීපපනති, පජ්ජනති, එකජාලා භවති. ඉමිස්සා ච භික්ඛවෙ, මහා-පඨවියා සිනෙරුස්ස ච පබ්බතරාජස්ස ක්ඛායමානානං ඛිස්සමානානා අග්ගී වානෙන ඛිතතා යාව බ්‍රහ්මලොකාපි ගච්ඡන්ති.⁵

1. අඛදුලපබ්බතමි - මජ්ඣ. 2. ආලෙපිතො - මජ්ඣ.
 3. ධුපමති, සඤ්චුපමති, සමපධුපමති - මජ්ඣ.
 4. ධුමායති, සඤ්චුමායති, සමපධුමායති - මජ්ඣ. 5. ගච්ඡති - මජ්ඣ.

සිනෙරුග්ගං ච භික්ඛවෙ, පබ්බතරාජග්ගං ක්‍රියාමානග්ගං ඛග්ගමානග්ගං විනග්ගමානග්ගං මහතා තෙජෝවකේන අභිතුතග්ගං යොජනාසතිකාතිපි කුටාති පලුජ්ජනති, දුතියොජනසතිකාතිපි කුටාති පලුජ්ජනති, තියො-ජනසතිකාතිපි කුටාති පලුජ්ජනති, චතුර්යොජනසතිකාතිපි කුටාති පලුජ්ජනති, පඤ්චයොජනසතිකාතිපි කුටාති පලුජ්ජනති.

ඉමීග්ගා ච භික්ඛවෙ, මහාථථවියා සිනෙරුග්ගං ච පබ්බතරාජග්ගං ක්‍රියා-මානානං ඛග්ගමානානං තෙව ඡාදිකා පඤ්ඤායති¹ න මසී තෙග්ගථාපි භික්ඛවෙ, සප්පිග්ගං වා තෙලග්ගං වා ක්‍රියාමානග්ගං ඛග්ගමානග්ගං තෙව ඡාදිකා පඤ්ඤායති න මසී, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ඉමීග්ගා ච මහාථථවියා සිනෙරුග්ගං ච පබ්බතරාජග්ගං ක්‍රියාමානානං ඛග්ගමානානං තෙව ඡාදිකා පඤ්ඤායති න මසී.

එවං අනිච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අද්දුච්චා භික්ඛවෙ සඛ්ඛාරා, එවං අනග්ගාසිකා භික්ඛවෙ, සඛ්ඛාරා. යාවඤ්චිදං භික්ඛවෙ අලමෙව සබ්බසඛ්ඛා-රේසු නීඛ්ඛිඤ්චුං, අලං විරජ්ජතුං, අලං විමුච්චිතුං.

තත්‍ර භික්ඛවෙ, කො මනතා, කො සඤ්ඤානා අගඤ්ච මහාපථවි සිනෙරුච්ච පබ්බතරාජා ඛග්ගමානාති, විනග්ගමානාති, න භවිග්ගමානාති අඤ්ඤානු දිට්ඨපදෙසි.

භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, සුනෙතනග්ගං නාම සථා අහොසි තිථ්ඨකරො කාමේසු විතරාගො. සුනෙතනග්ගං ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්චිනො අනෙකාති සාවකසනාති අහෙසුං. සුනෙතනො භික්ඛවෙ සථා සාවකානං බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙති. යෙ ඛො පන භික්ඛවෙ, සුනෙතනග්ගං සඤ්චිනො බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතනග්ගං සබ්බෙන සබ්බං සංසතං ආජාතීංසු, තෙ කායග්ගං හෙද පරමමරණා සුගතිං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජිංසු.² යෙ න සබ්බෙන සබ්බං සංසතං ආජාතීංසු, තෙ කායග්ගං හෙද පරමමරණා අපෙකකච්චෙව පරනිමිතවිසව්‍යනීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.³ අපෙකකච්චෙව නිමිඛානරතීනං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.² අපෙකකච්චෙව තුසිතානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව යාමානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව තාවතීංසානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව වාතුමමහාරාජකානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව ඛග්ගමානානං දෙව්‍යානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව බ්‍රහ්මලොකසභව්‍යතං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු. අපෙකකච්චෙව ගහපතිමහාසාලානං සභව්‍යතං උපපජ්ජිංසු.

අථ ඛො භික්ඛවෙ සුනෙතනග්ගං සඤ්චිනො එතදගොසි. න ඛො පනෙනා පඤ්චපං ගොභං සාවකානං සම්මසමගතිගො³ අග්ගං අභිසම්ප-රායං. යනත්‍රනාභං උභතරීං මෙතතං⁴ භාවෙග්ගනාති. අථ ඛො භික්ඛවෙ, සුනෙතනො සථා සතනවිසානී මෙතතං විතතං භාවෙසි. සතනවිසානී මෙතතං විතතං භාවෙසා සතනසංචර්චවිච්චකපෙව නසිමං ලොකං පුනරාගමාසි. සංචර්චමානෙ සුදං භික්ඛවෙ, ලොකෙ අභග්ගරූපගො ගොති, විච්චර්චමානෙ ලොකෙ සුඤ්ඤං බ්‍රහ්මවිමානං උපපජ්ජති.

1 පඤ්ඤායති - සිඹු 2 උපපජ්ජිංසු - සිඹු.
3 සම්මසමගො - කථථි 4 උභතරීමෙතතං - මජ්ඣං, ගා:

නත්‍ර සුදං හික්ඛවෙ, බ්‍රහ්මා හොති මහාබ්‍රහ්මා අභිභු අභභිභුතො අඤ්ඤදජ්ඣ දසො වසවතති. ජතතිංසකඛනත්‍රා ඛො පන හික්ඛවෙ, සකෙකො අහොසි දෙවොනමිජෙදු. අනෙකභතකඛනත්‍රං රාජා අහොසි වකඛවතති ඛමමිකො ඛමමරාජා වාතුරනොනා විජිතාචී ජනපදජොවරියපපතොනො සතතරතනසමනාගතො. පරොසභස්සං ඛො පනස්ස පුත්තා අහෙසුං සුරා වීරඛතරූපා භරතොනපමඤ්ඤා. නො ඉමං පඨවිං සාගරපරියනො අදණෙඛන අසජෙන ඛමෙමන අභිච්ඡිය අජ්ඣාවසි.

සො හි නාම හික්ඛවෙ, සුනෙතොනා සජො එවං දිභාසුකො සමානො එවං වීරට්ඨිනිකො අපරිමුතොනා අහොසි ජාතියා ජරාමරණෙන සොකෙහි පරිදෙවෙහි දුකෙඛනි දෙමනසෙස්සති උපායාසෙහි. අපරිමුතොනා දුක්ඛස්මාති වදුමි.

නං කිස්ස හෙතු. වතුනනං ඛමමානං අනනුඛොධා අපපට්ඨෙවධා. කතමෙසං වතුනනං: අරියස්ස සීලස්ස අනනුඛොධා අපපට්ඨෙවධා, අරියස්ස සමාධිස්ස, අරියාය පඤ්ඤාය, අරියාය විමුත්තියා අනනුඛොධා අපපට්ඨෙවධා.

තස්සිදං හික්ඛවෙ අරියං සීලං අනුබුද්ධං පටිච්චධං, අරියො සමාහි අනුබුද්ධො පටිච්චෙධො, අරියා පඤ්ඤා අනුබුද්ධා පටිච්චධා,¹ අරියා විමුත්තියා අනුබුද්ධා² පටිච්චධා, උච්ඡිනනා භවතණ්ඤා, ඛිණං භවනෙත්තී, නජීදුති පුනඛහවොති. ඉදමචොච භතවා, ඉදං චචා සුගතො අථාපරං එතදචොච සජො:

- 77. සීලං සමාහි පඤ්ඤා ච විමුත්තියා ච අනුත්තරා, අනුබුද්ධා ඉමෙ ඛමමා ගොතමෙන යතස්සිනා.
- 78. ඉති බුද්ධො අභිඤ්ඤාය ඛමමමකඛාසි හික්ඛනං, දුක්ඛස්සන්තකරො සජො වකඛුමා පරිනිබ්බුතො.

7. 2. 3. 3.

[නගරූපම සුභතං]

[සාවජචීභීදුනං]

14. යතො ඛො හික්ඛවෙ, රඤ්ඤා පච්චනතිමං නගරං සන්තති නගරපරිකඛාරෙහි සුපරිකඛනං³ හොති, වතුනනඤ්ච අභාරානං නිකාම-ලාභී හොති අනිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ඉදං චුච්චති හික්ඛවෙ රඤ්ඤා පච්චනතිමං නගරං අකරණීයං බාහිරෙහි පච්චජීකෙහි පච්චාමිතොග්ගි.

1. අරියස්සමාහිස්ස අනනුඛොධා අපපට්ඨෙවධා අරියාය පඤ්ඤාය අනනුඛොධා අපපට්ඨෙවධා - ඉජ්ඣ. 2. අනුඛොධා - මජ්ඣ. 3. සුපරිකඛිතං - කාචචි, පරිකඛිතං - අධ්මකථා, සුපරිකඛං - සීචු.

කතමෙහි සත්‍යෙහි නගරපරික්කාරෙහි සුපරික්කතං භොති:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඵසිකා භොති ගමහිර-
නෙමා සුතීඛානා අච්චා අසමපචෙහි. ඉමිනා පඨමෙන නගරපරික්කාරෙන
සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුතතීයා
බාහිරානං පටිඝාතාය.

(2) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පරිබා ඛතා
භොති ගමහිරා වෙච චිත්තා ව. ඉමිනා පුනීයෙන නගර පරික්කාරෙන
සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුතතීයා
බාහිරානං පටිඝාතාය.

(3) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ අනුපරියාය
පථො භොති උච්චො වෙච චිත්තො ව. ඉමිනා තතීයෙන නගර
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්ත-
රානං ගුතතීයා බාහිරානං පටිඝාතාය.

(4) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහුං ආට්ඨිං
සන්තිවිතං භොති සලාකා වෙච ජෙචතීයඤ්ච. ඉමිනා චතුස්ථෙන නගර-
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්ත-
රානං ගුතතීයා බාහිරානං පටිඝාතාය.

(5) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහු බල-
කායො පච්චසති - කෙයාපිදං: හත්ථාරොහා අසාරොහා රජිකා ධනුස්සා
වෙලකා වලකා පිණ්ඩදුසිකා උග්ගා රාජපුත්තා පක්ඛන්දිනො මහානාගා සුරා
පථාලිකා. චම්මයොඛිනො දුසකපුත්තා. ඉමිනා පඤ්ඤමෙන නගර-
පරික්කාරෙන සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරා-
නං ගුතතීයා බාහිරානං පටිඝාතාය.

(6) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ දෙචාරිකො
භොති පණ්ණිනො වාසෙනා මෙධාචී අඤ්ඤතානං නිවාරෙනා ඤ්ඤතානං
පචෙසෙනා. ඉමිනා ජ්ඣෙඨෙන නගරපරික්කාරෙන සුපරික්කතං භොති
රඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අබ්භන්තරානං ගුතතීයා බාහිරානං පටිඝාතාය.

(7) පුනච්ච පරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පාකාරො
භොති උච්චො වෙච චිත්තො ව වාසනලෙපනසමපනො ව. ඉමිනා සත්‍ය-
මෙන නගරපරික්කාරෙන සුපරික්කතං භොති රඤ්ඤ පච්චන්තිමං
නගරං අබ්භන්තරානං ගුතතීයා බාහිරානං පටිඝාතාය.

ඉමෙහි සත්‍යෙහි නගර-පරික්කාරෙහි සුපරික්කතං භොති.

කතමෙසං චතුත්තං ආහාරානං තිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී
අකසිරලාභී:

(1) ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහුං තිණ්ණකච්චොදකං
සන්තිවිතං භොති අබ්භන්තරානං රතීයා අපරික්කතාය ථාසුච්චාරාය,
බාහිරානං පටිඝාතාය.

1. ජෙචතීයඤ්ච - සිඞ්. - මජ්ඣ.

(2) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛහුං සාලියවකං සන්තිවිතං හොති අබ්භන්තරානං රතියා අපරිතස්සාය එාසුචිභාරාය බාහිරානං පච්චිකායාය.

(3) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛහුං තීලමාස-මුග්ගාපරන්තං සන්තිවිතං හොති අබ්භන්තරානං රතියා අපරිතස්සාය එාසුචිභාරාය, බාහිරානං පච්චිකායා ය.

(4) පුනවපරං භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ ඛහුං හෙසජ්ජං සන්තිවිතං හොති සෙය්‍යපීදං: සප්පි නවතිනං තෙලං මුඛු එාණීතං ලොණං අබ්භන්තරානං රතියා අපරිතස්සාය එාසුචිභාරාය, බාහිරානං පච්චිකායාය.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ, චතුන්තං අභාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

යතො ඛො භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං ඉමෙති සත්‍යකතී නගරපරිකාරෙති සුපරිකවතං හොති, ඉමෙසං චතුන්තං අභාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමං නගරං අකරණීයං බාහිරෙති පච්චන්තිකෙති පච්චාමිතෙතති.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, යතො අරියසාවකො සත්‍යකතී සඤ්ඤමෙති සමන්තාගතො හොති, චතුන්තඤ්ඤ ක්කානානං අභිචේතයිකානං දිට්ඨධම්ම-සුච්චිභාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. අයං වුච්චති භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකරණීයො මාරස්ස අකරණීයො පාපිමතො.

කතමෙති සත්‍යකතී සඤ්ඤමෙති සමන්තාගතො:

(1) සෙය්‍යපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ එසිකා හොති ගමභීරනෙමා සුනිබාතා අචලා අසම්පවෙධී අබ්භන්තරානං ගුත්තියා බාහිරානං පච්චිකායාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සඤ්ඤො හොති, සද්දහති තථාගතස්ස ඛොගිං-ඉතිපි සො හගවා අරහං සම්මා-සම්මුඤ්ඤො වීජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවීදු අනුත්තරෙ පුරිසදම්මසාරපී සත්ථා දෙවමිත්‍රස්සානං බුඤ්ඤො හගවාති. සඤ්ඤයිකො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා පඨමෙන සඤ්ඤමෙවන සමන්තාගතො හොති.

(2) සෙය්‍යපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පරිබා හොති ගමභීරා වෙච විත්ථතා ච අබ්භන්තරානං ගුත්තියා බාහිරානං පච්චිකායාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො කිරිමා හොති, කිරියති කාය-දුච්චරිතෙන චචීදුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන කිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපත්තියා. කිරිපරිබො¹ භික්ඛවෙ, අරිය-සාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා දුතියෙහ සඤ්ඤමෙවන සමන්තාගතො හොති.

1 කිරිපරිකාමා ඛො - ඉජ්ජා.

(3) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ අනුපරිතාය-
 පථො හොති උච්චො වෙච චිත්තො ච, අබ්භන්තරානං ගුහතීයා බාහිරානං
 පරීක්ෂාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඔත්තපපී හොති.
 ඔත්තපපති කායදුච්චරිතෙන චචීදුච්චරිතෙන මනොදුච්චරිතෙන, ඔත්තපපති
 පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපතතීයා. ඔත්තපපරියාය පථො
 භික්ඛවෙ අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති කුසලං භාවෙති. සාවජ්ජං
 පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති. සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා තතියෙන
 සඤ්ඤමෙව සමන්තාගතො හොති.

(4) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහු ආවුඛං
 සන්තිවිතා හොති, සලාකං වෙච ජෙචතීයඤ්ඤ අබ්භන්තරානං ගුහතීයා
 බාහිරානං පරීක්ෂාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො බහුසුඤ්ඤො
 හොති සුතධරො සුතසන්තිවග්ගො, යෙ තෙ ධම්මා ආදීනලාසාණා මජ්ඣෙ
 කලාසාණා පරිග්ගොසානකලාසාණා සාථා සච්චාසාණා කෙච්චපරිපුණ්ණො
 පරිසුඤ්ඤං බුහමචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාසා ධම්මා බහුසුඤ්ඤා හොන්ති
 ධනා වචනා පරිචිතා මහසානුපෙකඛිතා දිට්ඨියා සුපපටිච්ඤා. සුතාවුඛො
 භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං
 පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා වතුඤ්ඤ
 සඤ්ඤමෙව සමන්තාගතො හොති.

(5) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ බහු බල-
 කායො පච්චසති, සෙය්‍යපීදො හන්තරොහා අසාහරොහා රජිකා ධනුග්ගහා
 චෙලකා වලකා පිණ්ඩදාසිකා උග්ගා රාජපුත්තා පකඛච්චිනො මහානාගා
 සුරා වම්මගොඛිනො දුසස්සුත්තා අබ්භන්තරානං ගුහතීයා බාහිරානං
 පරීක්ෂාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ආරඤ්චරියො විහරති
 අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදො ථාමවා
 දළහපරකකමො අතිකඛිත්තධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. විරියබලකායො
 භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං
 පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා පඤ්ඤ-
 මෙව සඤ්ඤමෙව සමන්තාගතො හොති.

(6) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ දෙවාරිකො
 හොති පණ්ණිනො විගතො, මෙධාචී අඤ්ඤතානං නීචරෙනා ඤ්ඤතානං
 පච්චෙසෙනා අබ්භන්තරානං ගුහතීයා බාහිරානං පරීක්ෂාතාය, එවමෙව ඛො
 භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තතීමා භොති පරමෙන සතිගෙපඤ්ඤකන
 සමන්තාගතො විරකතමපි විරහාසිතමපි තරිතා අනුසාරිතා. සති දෙවාරි-
 රිකො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති,
 සාවජ්ජං පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා
 ජට්ඨෙන සඤ්ඤමෙව සමන්තාගතො හොති.

(7) සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤ පච්චන්තිමෙ නගරෙ පාකාරෙ
 හොති උච්චො වෙච චිත්තො ච වාසනලෙපනසම්පනෙතො ච අබ්භන්තරානං
 ගුහතීයා බාහිරානං පරීක්ෂාතාය, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියාවකො
 පඤ්ඤචා හොති උදයන්තමිතීයා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය
 නිඤ්ඤබ්බිකාය සම්මාදුක්ඛකඛයගාමිතීයා. පඤ්ඤචාසනලෙපනසම්පනො
 නික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකුසලං පජ්ඣති, කුසලං භාවෙති, සාවජ්ජං
 පජ්ඣති, අනවජ්ජං භාවෙති, සුඤ්ඤං අත්තානං පරිහරති. ඉමිනා සත්තමෙව
 සඤ්ඤමෙව සමන්තාගතො හොති.

ඉමෙති සත්තඤ්ඤ ධම්මෙති සමන්තාගතො හොති.

කතමේතං චතුක්‍යං ක්‍රිතානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී:

(1) තෙසාපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙ පච්චන්තිමේ නගරෙ ඛත්‍රුං තිණ්-
කපෙට්ඨාදකං සන්තිවිතං හොති අබ්බන්තරානං රතීයා අපරිතක්‍යාය ඵාසු-
විහාරාය බාහිරානං පටිභාතාය, එවිමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො
විවිච්චව කාමෙහි විවිච්චි අකුසලෙහි ධම්මෙහි සවිතක්‍යං සවිචාරං
විවෙකජං පිතීසුඛං පඨමං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ඡ විහරති, අත්තනො රතීයා
අපරිතක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය, මික්ඛමනාය නිබ්බානස්ස.

(2) තෙසාපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙ පච්චන්තිමේ නගරෙ ඛත්‍රුං කාලීය-
වකං සන්තිවිතං හොති අබ්බන්තරානං රතීයා අපරිතක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය,
බාහිරානං පටිභාතාය, එවිමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො විතක්‍ය-
විචාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං සම්පාදනං වේනනො එකොදිභාවා
අවිතක්‍යං අවිචාරං සමාධිජං පිතීසුඛං ද්‍රවිඥං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ඡ විහරති
අත්තනො රතීයා අපරිතක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය, මික්ඛමනාය නිබ්බානස්ස.

(3) තෙසාපාපි භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ පච්චන්තිමේ නගරෙ ඛත්‍රුං තිලුච්ඡික්‍ය-
මාසාපරන්තං සන්තිවිතං හොති අබ්බන්තරානං රතීයා අපරිතක්‍යාය
ඵාසුවිහාරාය බාහිරානං පටිභාතාය, එවිමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො
පිතීයා ච විරාගා උපෙකකො ච විහරති, සතො ච සම්පජානො සුඛඤ්ච
කාසෙත පටිසංවේදෙහි, යං තං අරියා ආචිකඛන්ති උපෙකකො සතිමා
සුඛවිහාරීති නතීයං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ඡ විහරති අත්තනො රතීයා අපරි-
තක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය, මික්ඛමනාය නිබ්බානස්ස.

(4) තෙසාපාපි භික්ඛවෙ, රඤ්ඤෙ පච්චන්තිමේ නගරෙ ඛත්‍රුං හෙතජ්ජං
සන්තිවිතං හොති තෙසාපිදං: සප්පි නවතිතං තෙලං මධු ඵාණීතං
ලොණං අබ්බන්තරානං රතීයා අපරිතක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය බාහිරානං
පටිභාතාය, එවිමෙව ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො සුඛස්ස ච පහානා
දුක්ඛස්ස ච පහානා පුඛෙච්ච සොමනස්සදෙමනස්සානං අභ්භමි; අදුක්ඛං
අසුඛං උපෙකකාසතීපාරිසුඤ්ඤිං චතුභ්ථං ක්‍රිතං උපසම්පජ්ඡ විහරති
අත්තනො රතීයා අපරිතක්‍යාය ඵාසුවිහාරාය, මික්ඛමනාය නිබ්බානස්ස.

ඉමේසං චතුක්‍යං ක්‍රිතානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං
නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී:

යතො ච ඛො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො ඉමේහි සත්‍යහි සඤ්චෙවෙහි
සම්පන්නායනො හොති, ඉමේසං චතුක්‍යං ක්‍රිතානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨ-
ධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී

අයං වුච්චිති භික්ඛවෙ, අරියසාවකො අකරණීයො මාරස්ස අකර-
ණීයො පාපිමතොති.

7. 2. 2. 4.

[ධම්මඤ්ඤ සුභාං]

[සාවජඡීභිදුනං]

16. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආහුතෙයො හොති -පෙ- අනුභතරං පුඤ්ඤකෙඛනං ලොකස්ස. කතමෙහි සත්‍යභි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මඤ්ඤ ව හොති අජ්ඣඤ්ඤ ව අත්තඤ්ඤ ව මත්තඤ්ඤ ව භාලඤ්ඤ ව පරිඤ්ඤ ව පුඤ්ඤපරොචරඤ්ඤ ව.

(1) කථඤ්ඤ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මඤ්ඤ හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානාති සුභතං ගෙයො වේයොකරණං ගාථං උදනං ඉතීටුතතකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වේදලං. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානෙය්‍ය සුභතං ගෙයො වේයොකරණං ගාථං උදනං ඉතීටුතතකං ජාතකං අබ්භුතධම්මං වේදලං නසිධි ධම්මඤ්ඤති ටුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං ජානාති සුභතං ගෙයො -පෙ- අබ්භුතධම්මං වේදලං, තස්මා භික්ඛු ධම්මඤ්ඤති ටුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ.

(2) අජ්ඣඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අජ්ථං ජානාති “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථො”ති. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අජ්ථං ජානෙය්‍ය “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථොති” නසිධි අජ්ඣඤ්ඤති ටුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු තස්ස තස්සෙව භාසිතස්ස අජ්ථං ජානාති “අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථො, අයං ඉමස්ස භාසිතස්ස අජ්ථො”ති. තස්මා අජ්ඣඤ්ඤති ටුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අජ්ඣඤ්ඤ.

(3) අත්තඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානාති එත්තකොමහි සඤ්ඤාය සීලෙන සුභෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙනාති. නො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානෙය්‍ය එත්තකොමහි සඤ්ඤාය සීලෙන සුභෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙනාති, නසිධි අත්තඤ්ඤති ටුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු අත්තානං ජානාති එත්තකොමහි සඤ්ඤාය සීලෙන සුභෙන වාගෙන පඤ්ඤාය පටිභානෙනාති. තස්මා අත්තඤ්ඤති ටුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අත්තඤ්ඤ.

(4) මත්තඤ්ඤ ව කථං හොති. ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානාති විචරපිණ්ඩපාතසේනාසනගිරානපච්චයනෙසජ්ජකාරානං පටිග්ගහණාය. අනො වෙ භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානෙය්‍ය විචරපිණ්ඩපාතසේනාසනගිරානපච්චයනෙසජ්ජකාරානං පටිග්ගහණාය, නසිධි මත්තඤ්ඤති ටුච්චෙය්‍ය. යස්මා ච ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛු මත්තං ජානාති විචරපිණ්ඩපාතසේනාසනගිරානපච්චයනෙසජ්ජකාරානං පටිග්ගහණාය, තස්මා මත්තඤ්ඤති ටුච්චති. ඉති ධම්මඤ්ඤ අජ්ඣඤ්ඤ, අත්තඤ්ඤ මත්තඤ්ඤ.

1 පුඤ්ඤ පරොචරඤ්ඤ - මජ්ඣ.

(5) කාලයෙහි ව සමාජ සේවකයන්. ඉඩ හිතුවම්, හිතුවම් කාලය ජාතිය: අය කාලය: උදෙසා, අය කාලය: පරිපූර්ණය, අය කාලය: ගොනු, අය කාලය: පරිපූර්ණය:1 නො වේ හිතුවම්, හිතුවම් කාලය ජාතිය, අය කාලය: උදෙසා, අය කාලය: පරිපූර්ණය, අය කාලය: ගොනු, අය කාලය: පරිපූර්ණය:1 නො වේ හිතුවම් කාලයෙහි වුවේය. ගමන ව බො හිතුවම්, හිතුවම් කාලය ජාතිය: අය කාලය: උදෙසා, අය කාලය: පරිපූර්ණය, අය කාලය: ගොනු, අය කාලය: පරිපූර්ණය:1 නො වේ හිතුවම් කාලයෙහි වුවේය. ඉඩ බලවෙහි අවසාන අවසාන මහලයෙහි කාලයෙහි.

(6) පරිපූර්ණ ව සමාජ සේවකයන්. ඉඩ හිතුවම් හිතුවම් පරිපූර්ණ ජාතිය: අය බහුතර පරිපූර්ණ, අය මුහුණ පරිපූර්ණ, අය ගහපති පරිපූර්ණ, අය සමාජ-පරිපූර්ණ, අය එවම උපකරණවලින්, එවම සාධකය, එවම කාර්යය, එවම නිසිදිනක, එවම හානිය, එවම කුණකට පත්විය. හො වේ හිතුවම්, හිතුවම් පරිපූර්ණ ජාතිය: අය බහුතර පරිපූර්ණ, අය මුහුණ පරිපූර්ණ, අය ගහපති පරිපූර්ණ, අය සමාජ පරිපූර්ණ, අය එවම උපකරණවලින්, එවම සාධකය, එවම කාර්යය, එවම නිසිදිනක, එවම හානිය, එවම කුණකට පත්විය. නො වේ පරිපූර්ණ වුවේය. ගමන ව බො හිතුවම්, හිතුවම් පරිපූර්ණ ජාතිය: අය බහුතර පරිපූර්ණ, අය මුහුණ පරිපූර්ණ, අය ගහපති පරිපූර්ණ, අය සමාජ පරිපූර්ණ, අය එවම උපකරණවලින්, එවම සාධකය, එවම කාර්යය, එවම නිසිදිනක, එවම හානිය, එවම කුණකට පත්විය. නො වේ පරිපූර්ණ වුවේය. ඉඩ බලවෙහි අවසාන අවසාන මහලයෙහි කාලයෙහි පරිපූර්ණය.

(7) පුහුණුව පරිපූර්ණ ව: සමාජ සේවකයන්. ඉඩ හිතුවම්, හිතුවම් නො දැනෙන පුහුණුව වීදිය: හො වේ. දේ පුහුණුව: එකො අරියාන: දැනෙන-කාමී, එකො අරියාන: හ දැනෙන කාමී. සාධක පුහුණුව අරියාන: හ දැනෙන කාමී: එවම හො නො දැනෙන: හරයො. සාධක පුහුණුව අරියාන: දැනෙන කාමී: එවම හො නො දැනෙන: පාසො.

දේ පුහුණුව අරියාන: දැනෙන කාමී: එකො සඳහාම හො කාමී, එකො සඳහාම හො කාමී. සාධක පුහුණුව සඳහාම හො කාමී, එවම හො නො දැනෙන: හරයො. සාධක පුහුණුව සඳහාම හො කාමී, එවම හො නො දැනෙන: පාසො.

දේ පුහුණුව සඳහාම හො කාමී: එකො හිතියොනො බලව. සුභය, එකො අනො හිතියොනො බලව. සුභය. සාධක පුහුණුව අනො හිතියොනො බලව. සුභය, එවම හො නො දැනෙන හරයො, සාධක පුහුණුව හිතියොනො බලව. සුභය, එවම හො නො දැනෙන පාසො.

1. පරිපූර්ණය - මෙය. 2. පුහුණුව පරිපූර්ණය - මෙය. 3. කාර්යය - මෙය.

දෝ පුග්ගලො ඕභිතසොතා ධම්මං සුඤ්ඤාති: එකො සුඤ්ඤාති ධම්මං ධාරෙති, එකො සුඤ්ඤාති ධම්මං න ධාරෙති. යොසං පුග්ගලො සුඤ්ඤාති ධම්මං න ධාරෙති, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො, යොසං පුග්ගලො සුඤ්ඤාති ධම්මං ධාරෙති, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

දෝ පුග්ගලො සුඤ්ඤාති ධම්මං ධාරෙති: එකො ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකඛති, එකො ධනානං ධම්මානං අත්ථං න උපපරිකඛති. යොසං පුග්ගලො ධනානං ධම්මානං අත්ථං න උපපරිකඛති, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො. යොසං පුග්ගලො ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකඛති, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

දෝ පුග්ගලො ධනානං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකඛති: එකො අත්ථං මඤ්ඤාසුඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො, එකො න අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො. යොසං පුග්ගලො න අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො. යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

දෝ පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො: එකො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය. එකො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව. යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො, යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

එවං ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුහො ආයෙහ පුග්ගලො විදිතා හොනති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු පුග්ගලපරොචරඤ්ඤා හොති.

ඉමෙඤ්ඤි ඛො භික්ඛවෙ සත්‍යකතී සඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය. එකො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව. යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො, යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

7. 2. 2. 5.

[පාරිච්ඡන්තක සුඤ්ඤාති]

[සංවිච්ඡිද්ධං]

16. සත්‍යකතී භික්ඛවෙ සත්‍යකතී දෙවානං තාවතීංසානං පාරිච්ඡන්තකො කොච්ඡාරො පණ්ඩුපලාසො හොති. අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය. එකො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව. යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො, යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

සත්‍යකතී භික්ඛවෙ, සත්‍යකතී දෙවානං තාවතීංසානං පාරිච්ඡන්තකො කොච්ඡාරො සත්‍යකතී පණ්ඩුපලාසො හොති, අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය. එකො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව. යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය, එවං සො තෙනධෙහනං¹ භාරයො, යොසං පුග්ගලො අත්ථං මඤ්ඤාසු ධම්මානුධම්මපරිපනො; හො පරිභිතාය ව, එවං සො තෙනධෙහනං¹ පාසංසො.

1. තෙන තෙන - මෙසං. 2. පණ්ඩුපලාසො - මෙසං.

ගඤ්චි භික්ඛවෙ ඤමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො ජාලකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තඤ්චි ඤමගෙ හොන්ති ජාලකජාතොදුතී පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො, හ වීරඤ්ඤවදුති ඛාරකජාතො හවික්ඤ්ඤති.

ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො ඛාරකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තඤ්චි ඤමගෙ හොන්ති ඛාරකජාතොදුතී පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො, හ වීරඤ්ඤවදුති කුචුමුලකජාතො¹ හවික්ඤ්ඤති.

ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො කුචුමුලකජාතො¹ හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං තඤ්චි ඤමගෙ හොන්ති, කුචුමුලකජාතොදුතී පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො, හ වීරඤ්ඤවදුති කොකාසකජාතො² හවික්ඤ්ඤති.

ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො කොකාසකජාතො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ, දෙවං තාවතීංසං හොන්ති කොකාසකජාතොදුතී පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො, හ වීරඤ්ඤවදුති ඝබ්බපාලීචුලො³ හවික්ඤ්ඤති.

ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ දෙවංසං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො ඝබ්බපාලීචුලො හොති, අත්තමිතා භික්ඛවෙ දෙවං තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකඤ්චි කොවිලොරඤ්ච චුලෙ දිඛෙඛ චත්තාරො මානෙ පඤ්චති කාමිගුණෙති ඤමපටිතා ඤමඛිහුතා පරිවාරෙත්ති. ඝබ්බපාලීචුලඤ්ච භික්ඛවෙ, පාරිච්ඡන්තකඤ්චි කොවිලොරඤ්ච ඤමතො පඤ්ඤාය යොජනාති ආභාය චුටං හොති, අනුචාතං යොජනතං ගණිං ගච්ඡති. අගමනුභාවො පාරිච්ඡන්තකඤ්චි කොවිලොරඤ්ච.

(1) එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, ගඤ්චි ඤමගෙ අරියසාවකො අභාරඤ්ච අනගාරියං පබ්බජ්ජාය වෙතෙති, පඤ්චපලාසො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තඤ්චි ඤමගෙ හොති දෙවංසංව තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො.

(2) ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ අරියසාවකො කොකමඤ්ච ඕහාරෙත්ති කාසායාති වත්තාති අච්ඡාදෙත්ති අභාරඤ්ච අනගාරියං පබ්බජ්ජාය හොති, ඤත්තපලාසො භික්ඛවෙ තඤ්චි ඤමගෙ අරියසාවකො හොති දෙවංසංව තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො.

(3) ගඤ්චි භික්ඛවෙ, ඤමගෙ අරියසාවකො වීච්චෙවච කාමෙති -පෙ- පඤ්චං කිංසං උපසම්පජ්ජ වීරති, ජාලකජාතො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තඤ්චි ඤමගෙ හොති දෙවංසංව තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො.

(4) ගඤ්චි භික්ඛවෙ ඤමගෙ අරියසාවකො වීතඤ්චවීරංසං වුපසමං -පෙ- දුතියං කිංසං උපසම්පජ්ජ වීරති, ඛාරකජාතො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තඤ්චි ඤමගෙ හොති දෙවංසංව තාවතීංසං පාරිච්ඡන්තකො කොවිලොරො.

1. කුචුමුලක - ජාතො - මණං. 2. කොකාසකජාතො - මණං.
3. ඝබ්බ පාලීචුලො - මණං.

(5) යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො පිතියා ච විරාගා -පෙ-
තතියං කුසං උපසම්පජ්ජි විහරති, කුච්චමලකජාතො භික්ඛවෙ, අරිය-
සාවකො තස්මිං සමයෙ හොති දෙව්‍යානංච තාවතීංසානං පාරිච්ඡිත්තකො
කොවිලාරො.

(6) යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො සුඛස්ස ච පභානා පෙ-
චතුඤ්චං කුසං උපසම්පජ්ජි විහරති, කොකාසකජාතො භික්ඛවෙ අරිය-
සාවකො තස්මිං සමයෙ හොති දෙව්‍යානංච තාවතීංසානං පාරිච්ඡිත්තකො
කොවිලාරො.

(7) යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ අරියසාවකො අභව්‍යානං ඛයා අනාසවං
වෙතොවිච්ඡිත්තං පඤ්ඤාවිච්ඡිත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී,
උපසම්පජ්ජි විහරති, සබ්බපාලීචුලො භික්ඛවෙ, අරියසාවකො තස්මිං
සමයෙ හොති දෙව්‍යානංච තාවතීංසානං පාරිච්ඡිත්තකො කොවිලාරො.

තස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ භුමිමා දෙව්‍යා සද්දම්පුස්සාවෙනති "එතො
ඉඤ්ඤාමො අයසමා ඉඤ්ඤාමස්ස අයසමතො සද්ධිවිහාරිකො අච්ඡිකමහා
ගාමා වා නිගමා වා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො, අභව්‍යානං ඛයා
අනාසවං වෙතොවිච්ඡිත්තං පඤ්ඤාවිච්ඡිත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
සච්ඡිකතී උපසම්පජ්ජි විහරති"ති භුමිමානං දෙව්‍යානං සද්දං සුත්තා
වාතුමමහාරුච්ඡා දෙව්‍යා සද්දම්පුස්සාවෙනති.

එතො ඉඤ්ඤාමො අයසමා ඉඤ්ඤාමස්ස අයසමතො සද්ධි-
විහාරිකො අච්ඡිකමහා ගාමා වා නිගමා වා අභාරසමා අනගාරියං පබ්බජිතො
අභව්‍යානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිච්ඡිත්තං පඤ්ඤාවිච්ඡිත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතී උපසම්පජ්ජි විහරතීති වාතුමමහාරුච්ඡානං
දෙව්‍යානං සද්දං සුත්තා තාවතීංසා දෙව්‍යා -පෙ- යාමා දෙව්‍යා -පෙ- කුසිතා දෙව්‍යා
-පෙ- නිමිමාහරතී දෙව්‍යා -පෙ- පරතීමිනවසවතති දෙව්‍යා -පෙ- බ්‍රහ්මකාසිකා
දෙව්‍යා සද්දම්පුස්සාවෙනති: එතො ඉඤ්ඤාමො අයසමා ඉඤ්ඤාමස්ස
අයසමතො සද්ධිවිහාරිකො අච්ඡිකමහා ගාමා වා නිගමා වා අභාරසමා අනගා-
රියං පබ්බජිතො අභව්‍යානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකතී උපසම්පජ්ජි විහරතීති.

ඉතිහ තෙන ඛණෙන තෙන මුත්‍රතෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා සද්දො
අබ්බුග්ගච්ඡති. අයමත්‍රහාවො විණාසවස්ස භික්ඛුනොති.

7. 2. 2. 6.

[සත්‍යකාරණාරුහාර සුත්තං]

[මාව්‍යජීනීදානං]

17. අථ ඛො අයසමතො ඝාපිපුත්තස්ස රහොගතස්ස පතිසලලීනස්ස
ඡමං වේතසො පරිච්ඡිකකො උදපාදි: කීනච්ඡු ඛො භික්ඛු සකකතී,
ගරුකතී උපනිස්සාය විහරතො අකුසලං පජ්ඣෙග්ගා කුසලං භාවෙග්ගා'ති.

1. මාව්‍යජීනීදානං - අධිකරණ.

අඵ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදභොසි: “ඝථාරං ඛො භික්ඛු සක්කභි: ගරුකභි: උපනිස්සාය විහරනො: අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍ය. ධම්මං ඛො භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො භික්ඛු -පෙ- සමාසිං ඛො භික්ඛු -පෙ- අපමාදං ඛො භික්ඛු -පෙ- පඵතථාරං ඛො භික්ඛු සක්කභි: ගරුකභි: උපනිස්සාය විහරනො: අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍යාති.

අඵ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදභොසි: “ඉමෙ ඛො මෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානං, යනුසුතාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගන්තී: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤා-සංඛිතතරා ව.” තෙය්‍යථාපි නාම පුරිභො: සුවණ්ණනීක්ඛං අධිගච්ඡන්තො පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානං, තස්ස එවම්මං: අයං ඛො මෙ සුවණ්ණනීක්ඛො, පරිසුඤ්ඤා: පරිඥාදානො, යනුසුතාහං ඉමං සුවණ්ණනීක්ඛං ගන්තී: කම්මාරාහං දස්සෙය්‍යං, එවම්මෙ අයං සුවණ්ණනීක්ඛො කම්මාරගතො පරිසුඤ්ඤා වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංඛිතතරො වාති, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා: පරිඥාදානං, යනුසුතාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගන්තී: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා: වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංඛිතතරා වාති.

අඵ ඛො ආයස්ම: ඝංචිපුත්තො සායනසනමයං පඤ්ඤාලොභො: චුට්ඨිතො යෙන භගව: තෙපුපසංඛිතං උපසංඛිතමිති: භගවන්තං අභිවාදෙති: එකමන්තං නීසිද්ධිං, එකමන්තං නීසිභන්තො ඛො ආයස්ම: සාරිපුත්තො භගවන්තං එතදවොච:

ඉධ මිත්තං භගෙන, රභොගතස්ස පඤ්ඤාලොභස්ස එවං චේතනො: පරිචිතනෙකො උදපාදි: “කිනතු ඛො භික්ඛු සක්කභි: ගරුකභි: උපනිස්සාය විහරනො, අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය, කුසලං භාවෙය්‍යා”ති. තස්ස මිත්තං භගෙන එතදභොසි:

“ඝථාරං ඛො භික්ඛු සක්කභි: ගරුකභි: උපනිස්සාය විහරනො: අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍ය, ධම්මං ඛො භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො භික්ඛු -පෙ- සමාසිං ඛො භික්ඛු -පෙ- අපමාදං ඛො භික්ඛු -පෙ- පඵතථාරං ඛො භික්ඛු සක්කභි: ගරුකභි: උපනිස්සාය විහරනො: අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාවෙය්‍යාති.

තස්ස මිත්තං භගෙන, එතදභොසි. “ඉමෙ ඛො මෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානං, යනුසුතාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගන්තී: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංඛිතතරා ව.”

තෙය්‍යථාපි නාම පුරිභො: සුවණ්ණනීක්ඛං අධිගච්ඡන්තො, පරිසුඤ්ඤා පරිඥාදානං, තස්ස එවම්මං: අයං ඛො මෙ සුවණ්ණනීක්ඛො, පරිසුඤ්ඤා: පරිඥාදානො, යනුසුතාහං ඉමං සුවණ්ණනීක්ඛං ගන්තී: කම්මාරාහං දස්සෙය්‍යං එවම්මෙ අයං සුවණ්ණනීක්ඛො කම්මාරගතො පරිසුඤ්ඤා වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංඛිතතරො වාති, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා: පරිඥාදානං, යනුසුතාහං ඉමෙ ධම්මෙ ගන්තී: භගවතො ආරොචෙය්‍යං, එවම්මෙ ඉමෙ ධම්මං පරිසුඤ්ඤා: වෙච්ච භවිස්සන්ති පරිසුඤ්ඤාසංඛිතතරා වාති.

සාඤ්ඤා සාරිපුත්ත, සන්දාරං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සක්කන්ධා ගරුකන්ධා උපතීක්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාජෙය්‍ය, ධම්මං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- සබ්බං ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛු -පෙ- සික්ඛං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- සමාඛිං ඛො සාරිපුත්ත භික්ඛු -පෙ- අපපමාදං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු -පෙ- පච්ඡන්දාරං ඛො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සක්කන්ධා ගරුකන්ධා උපතීක්ඛාය විහරන්තො අකුසලං පජ්ඣෙය්‍ය කුසලං භාජෙය්‍යාති.

එවං වුත්තො අයස්මි සාරිපුත්තො භගවන්තං එන්ද්‍රවොච: ඉමික්ඛං ඛො අහං භන්තො භගවතා සබ්බිත්තෙන භාසිතස්ස එවං වින්දාරෙන අන්දං ආජානාමි:

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ සගාරවො භවිස්සන්ති නෙතං ආනං විජ්ජති. තො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ සගාරවො භවිස්සන්ති නෙතං ආනං විජ්ජති. තො සො භන්තො භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ අගාරවො සික්ඛාය සගාරවො භවිස්සන්ති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ, අගාරවො සික්ඛායපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාඛිස්මි සගාරවො භවිස්සන්ති නෙතං ආනං විජ්ජති.

සො සො භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාඛිස්මිපි සො අගාරවො.

සො වත භන්තො, භික්ඛු සන්දරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො සබ්බෙ අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො සමාඛිස්මි අගාරවො අපපමාදෙ සගාරවො භවිස්සන්ති නෙතං ආනං විජ්ජති.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ අභාරවො සඛෙස අභාරවො සික්ඛාය අභාරවො සමාධිසමීං අභාරවො අප්පමාදෙපි සො අභාරවො.

සො චත භනෙත භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ අභාරවො සඛෙස අභාරවො සික්ඛාය අභාරවො සමාධිසමීං අභාරවො අප්පමාදෙ අභාරවො පටිසන්ථාරෙ සභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි අභාරවො ධම්මෙ අභාරවො සඛෙස අභාරවො සික්ඛාය අභාරවො සමාධිසමීං අභාරවො අප්පමාදෙ අභාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො අභාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ අභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙපි සො සභාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස අභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො, සඛෙසපි සො සභාරවො.

සො චත භනෙත භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය අභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛායපි සො සභාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො සමාධිසමීං අභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති. යො සො භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො සමාධිසමීංපි සො සභාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සත්ථි සභාරවො. ධම්මෙ සභාරවො සඛෙස සභාරවො සික්ඛාය සභාරවො සමාධිසමීං සභාරවො අප්පමාදෙ අභාරවො භවිස්සන්තී නෙතං ආනං විජ්ජති.

යො සො භනෙත භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙ සගාරවො සබ්බෙ සගාරවො සික්ඛාය සගාරවො, සමාධිසමී සගාරවො අපමාදෙපි සො සගාරවො.

සො චත භනෙත, භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙ සගාරවො සබ්බෙ සගාරවො සික්ඛාය සගාරවො සමාධිසමී සගාරවො අපමාදෙ සගාරවො පටිසන්ථාරෙ අගාරවො භවිස්සතීති නෙතං ණංචං විජ්ජති.

යො සො භනෙත, භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙ සගාරවො සබ්බෙ සගාරවො සික්ඛාය සගාරවො සමාධිසමී සගාරවො අපමාදෙ සගාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො සගාරවොති.

ඉමස්ස ඛො අහං භනෙත, භගවතා සබ්බිතෙතන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අන්ථං අඡානාමි. සාධු සාධු සාරිපුත්ත, සාධු ඛො ණං සාරිපුත්ත, ඉමස්ස මයා සබ්බිතෙතන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අන්ථං අඡානාසි.

සො චත සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො ධම්මෙ සගාරවො භවිස්සතීති නෙතං ණංචං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො ධම්මෙපි සො අගාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො -පෙ- සබ්බෙ අගාරවො -පෙ- සික්ඛාය අගාරවො -පෙ- සමාධිසමී අගාරවො -පෙ- අපමාදෙ අගාරවො පටිසන්ථාරෙ සගාරවො භවිස්සතීති නෙතං ණංචං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි අගාරවො ධම්මෙ අගාරවො, සබ්බෙ අගාරවො සික්ඛාය අගාරවො, සමාධිසමී අගාරවො අපමාදෙ අගාරවො පටිසන්ථාරෙපි සො අගාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙ අගාරවො භවිස්සතීති නෙතං ණංචං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙපි සො සගාරවො.

සො චත සාරිපුත්ත භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො ධම්මෙ සගාරවො -පෙ- සබ්බෙ සගාරවො -පෙ- සික්ඛාය සගාරවො -පෙ- සමාධිසමී සගාරවො -පෙ- අපමාදෙ සගාරවො පටිසන්ථාරෙ අගාරවො භවිස්සතීති නෙතං ණංචං විජ්ජති. යො සො සාරිපුත්ත, භික්ඛු සන්ථරි සගාරවො -පෙ- පටිසන්ථාරෙපි සො සගාරවො.

ඉමස්ස ඛො සාරිපුත්ත, සබ්බිතෙතන භාසිතස්ස එවං විජ්ජාරෙන අන්ථං දට්ඨබ්බෙඛාග්ගි.

7. 2 2. 7.

[භාවනා:භුසුභත සුභතං]

[සොච්චීතිදනං]

18. භාවනං අනුසුභතං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි එචං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මෙ අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චෙය්‍යාති. අථ ඛට්ඨං තෙච අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චති. තං කිංස හෙතු: අභාවනතතාතිංස වචනීයං. කිංස අභාවනතතා: වතුනතං සතිපට්ඨානානං, වතුනතං සමමපධානානං, වතුනතං ඉද්ධි-පාදනං, පඤ්චනතං ඉජ්ජීයානං, පඤ්චනතං ඛලානං, සත්තනතං සොජ්ඣබ්බානං, අරියංස අට්ඨබ්බිකංස මංගංස.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අඤ්ඤාති අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා, තානංසු භුක්ඛුට්ඨො න සමම; අධිසයිතාති න සමම; පරිසෙදිතාති න සමම; පරිභාවිතාති. කිඤ්චාපි තංසා භුක්ඛුට්ඨො එචං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍ය: “අහො වත මෙ භුක්ඛුට්ඨොපොතකා පාදනබ්බිකාය වා මුඛතුඤ්ඤානෙහ වා අඤ්ඤාකොසං පදලෙඨා: සොජ්ජිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යනති.”

අථ ඛො අභබ්බාව තෙ භුක්ඛුට්ඨොපොතකා පාදනබ්බිකාය වා මුඛතුඤ්ඤා-නෙහ වා අඤ්ඤාකොසං පදලෙඨා: සොජ්ජිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යං. තං කිංස හෙතු: තථාහි භික්ඛවෙ භුක්ඛුට්ඨො අඤ්ඤාති න සමම; අධිසයිතාති න සමම; පරිසෙදිතාති, න සමම; පරිභාවිතාති, එවමෙච ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුභතං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි එචං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මෙ අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චෙය්‍යාති. අථ ඛට්ඨං තෙච අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චති. තං කිංස හෙතු: අභාවනතතාතිංස වචනීයං. කිංස අභාවනතතා: වතුනතං සතිපට්ඨානානං -පෙ- අරියංස අට්ඨබ්බිකංස මංගංස.

භාවනං අනුසුභතං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එචං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මෙ අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චෙය්‍යාති, අථ ඛට්ඨං අනුපාදං අංගවෙහි විතතං විමුච්චති. තං කිංස හෙතු: භාවනතතාතිංස වචනීයං. කිංස භාවනතතා: වතුනතං සතිපට්ඨානානං -පෙ- අරියංස අට්ඨබ්බිකංස මංගංස.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අඤ්ඤාති අට්ඨ වා දස වා ද්වාදස වා, තානංසු භුක්ඛුට්ඨො: සමම; අධිසයිතාති සමම; පරිසෙදිතාති සමම; පරිභාවිතාති. කිඤ්චාපි තංසා භුක්ඛුට්ඨො න එචං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍ය: අහො වත මෙ භුක්ඛුට්ඨොපොතකා පාදනබ්බිකාය වා මුඛතුඤ්ඤානෙහ වා අඤ්ඤාකොසං පදලෙඨා: සොජ්ජිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යනති. අථ ඛො භබ්බාව තෙ භුක්ඛුට්ඨොපොතකා පාදනබ්බිකාය වා මුඛතුඤ්ඤානෙහ වා අඤ්ඤාකොසං පදලෙඨා: සොජ්ජිනා අභිනිබ්බිජ්ජෙය්‍යං. තං කිංස හෙතු: තථාහි භික්ඛවෙ, භුක්ඛුට්ඨො අඤ්ඤාති සමම; අධිසයිතාති සමම; පරිසෙදිතාති සමම; පරිභාවිතාති

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුත්තං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එවං ඉච්ඡා උපපජ්ජෙය්‍යා: අභො වන මෙ අනුපාදාය අංසවෙති චිත්තං විමුච්චෙවය්‍යාති. අථ ඛවිංස අනුපාදාය අංසවෙති චිත්තං විමුච්චති. නං කිංස හෙතු: භාවිතත්තාතිංසං පිච්ඡීයං. කිංස භාවිතත්තා: චතුත්තං සතීපට්ඨානානං - පෙ - අරියංස අට්ඨබ්බිකංසං මහංසං.

තෙසාපි භික්ඛවෙ, පලගණිංසං¹ ව; පලගණිනෙත්ථාසිකංසං² ව; දිංසනෙත්ථ වාසිජවෙ අබ්භුලිපදාති දිංසති අබ්භුට්ඨපදං.³ නො ව ඛවාංසං එවං සදුණං හොති: එත්තං වා මෙ අජ්ජ වාසිජවංසං ඛිණං, එත්තං සීරොසා, එත්තං පරෙති. අථ ඛවාංසං ඛිණං ඛිණනෙත්ථාසදුණං හොති. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුත්තං භික්ඛුනො විහරතො කිඤ්චාපි න එවං සදුණං හොති: එත්තං වා මෙ අජ්ජ අංසවානං ඛිණං, එත්තං වා සීරොසා, එත්තං වා පරෙති. අථ ඛවාංසං ඛිණං ඛිණනෙත්ථාසදුණං හොති.

තෙසාපි භික්ඛවෙ, සාමුද්දීකාය නාචාය වේදනවිකිනඛදාය ජම්මාසාති උදහෙ පරිතාදාය හෙමන්තීකෙන ඵලෙ උක්ඛිත්තාය වාතානප-පරේතානී ඛකිනානී නානී පාටුංසකෙන මෙහෙව අභිප්පවට්ඨානී අප-කසිරෙහෙව පටිපංසංඝානති පුඤ්ඤානී භවන්ති, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, භාවනං අනුසුත්තං භික්ඛුනො විහරතො අපකසිරෙහෙව සංයොජනානී පටිපංසංඝානති පුඤ්ඤානී භවන්ති.

7. 2. 2. 8.

[අණිකකොසම සුභතං]

19. එකං සමයං භගවා නොසලෙසු වාරිකං වරතී මහතා භික්ඛු සමොසන සද්ධී. අදදාය ඛො භගවා අදානමයනපටිපනො අඤ්ඤාතරයමී පදෙසෙ මහන්තං අග්ගිකකිංසං ආදිත්තං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභුතං. දිස්වාන මහතා මහකචම අඤ්ඤාතරයමී රුක්ඛමුලෙ පඤ්ඤාත්තාසනෙ තිසිදි. නිසජ්ච ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙත්ථි: පස්සථ නො භුමො භික්ඛවෙ අමුං මහන්තං අග්ගිකකිංසං ආදිත්තං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභුතන්ති. එවං හන්තං.

නං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමං නු ඛො වරං යං අමුං මහන්තං අග්ගිකකිංසං ආදිත්තං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභුතං ආලිඛිතී: උපතිසීදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වා යං වා ඛතීයකඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤං වා, ගහපති කඤ්ඤං වා මුදුනලුණහත්ථපාදිං ආලිඛිතී: උපතිසීදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වාති. එතදෙව භන්තං, වරං යං ඛතීයකඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණකඤ්ඤං වා ගහපතිකඤ්ඤං වා මුදුනලුණහත්ථපාදිං ආලිඛිතී: උපතිසීදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වා. දුක්ඛං හෙතං හන්තං, යං අමුං මහන්තං අග්ගිකකිංසං ආදිත්තං සමපජ්ජිතං සජ්ජෙතිභුතං ආලිඛිතී: උපතිසීදෙය්‍ය වා උපතිපජ්ජෙය්‍ය වාති.

1. පලගණිංසං - මජ්ඣ. සිමු.
2. පලගණිනෙත්ථාසිකංසං - මජ්ඣ. සිමු.
3. දිංසනෙත්ථ වාසිජවෙ අබ්භුලිපදාති - සිමු

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව නස්ස වරං දුග්ගිලස්ස පාපගම්මස්ස අසුචිතංකස්ස රතමාචාරස්ස පච්චිත්තන-කම්මනාතස්ස අස්සමණස්ස සමණපච්ඤාස්ස අබ්‍රහ්මචාරීස්ස බ්‍රාහ්මචාරී-පච්ඤාස්ස අනෙතාපුත්තස්ස අවග්ගුතස්ස කහමුච්චාතස්ස යං අච්චං මහනතං අග්ගිකඛකිං ආදීතනං සම්පජ්ජිතං සජොතිභුතං ආලීඛිති: උපනිසි-දෙත්‍ය වා උපනිපජෙත්‍ය වා. තං කිස්ස හෙතු: තතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ මරණං වා නිගච්චෙත්‍ය, මරණමතතං වා දුක්ඛං. නනෙව නපච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතීපාතං නිරතං උපපජෙත්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො පාපගම්මො අසුචි-සංඛ්ඛස්ස රතමාචාරො: -පෙ- කහමුච්චාතො ඛතති සඤ්ඤං වා බ්‍රාහ්මණ-කඤ්ඤං වා ගහපතිකඤ්ඤං වා චූදනලුණගත්ථපාදිං ආලීඛිති: උපනිසිදති වා උපනිපජති වා. තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, හොති දීඝරතතං අභිනාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතීපාතං නිරතං උපපජති.

තං කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමං හු ඛො වරං යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඤ්ඤා උභො ජඛ්ඛා වෙඤ්චා: කංගෙත්‍ය, සා ජච්චා ජිඤ්ඤා, ජච්චං ජෙත්වා වම්මං ජිඤ්ඤා, වම්මං ජෙත්වා මංගං ජිඤ්ඤා, මංගං ජෙත්වා නගාරාං ජිඤ්ඤා, නගාරාං ජෙත්වා අට්ඨිං ජිඤ්ඤා, අට්ඨිං ජෙත්වා අට්ඨිමිඤ්ඤං. ආහච්ච තිට්ඨෙත්‍ය, යං වා ඛතති මහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණ මහා සාලානං වා ගහපතී මහාසාලානං වා අභිවාදනා සාදිගෙත්‍යාති. එතදෙව හනෙත, වරං යං ඛතති මහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපති-මහාසාලානං වා අභිවාදනං සාදිගෙත්‍ය. දුක්ඛං හෙතං හනෙත, යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඤ්ඤා, උභො ජඛ්ඛා වෙඤ්චා: -පෙ- අට්ඨිමිඤ්ඤං ආහච්ච තිට්ඨෙත්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව නස්ස වරං, දුග්ගිලස්ස -පෙ- කහමුච්චාතස්ස යං ඛලවා පුරිසො දලහාය වාරුරඤ්ඤා උභො ජඛ්ඛා වෙඤ්චා: -පෙ- අට්ඨිමිඤ්ඤං ආහච්ච තිට්ඨෙත්‍ය. තං කිස්ස හෙතු: තතො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගච්චෙත්‍ය මරණමතතං වා දුක්ඛං. නනෙව නපච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතීපාතං නිරතං උපපජෙත්‍ය. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කහමුච්චාතො ඛතති මහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසා-ලානං වා ගහපතිමහාසාලානං වා අභිවාදනං සාදිගති, තං හි තස්ස භික්ඛවෙ, හොති දීඝරතතං අභිනාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතීපාතං නිරතං උපපජති.

නං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තිණ්හාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍ය, යං වා ඛතතීය මහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා අඤ්ඤ්ලීකමමං සාදියෙය්‍යාති. එනදෙව භනෙත වරං යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා අඤ්ඤ්ලීකමමං සාදියෙය්‍ය. දුක්ඛං භෙතං භනෙත, යං බලවා පුරිසො තිණ්හාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එනදෙව තස්ස වරං දුග්ගිලස්ස -පෙ- කසමුච්ඡාතස්ස යං බලවා පුරිසො තිණ්හාය සත්තියා තෙලධොතාය පච්චාරයම් පහරෙය්‍ය. නං කීස්ස භෙතු, නතො නිදනං හී සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය, මරණ මතතං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. යං ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කසමුච්ඡාතො ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා අඤ්ඤ්ලීකමමං සාදියති, තං හී තස්ස භික්ඛවෙ, භොති දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

නං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තනෙතන අයොපට්ටෙන ආදිනෙතන සමපජ්ඣ්ලිනෙන සජොතිභුතෙන කායං සමපච්චෙඤ්ඤෙය්‍ය, යං වා ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා සඤ්ඤාදෙය්‍යං විවරං පරිභුඤ්ඤෙය්‍යාති. එනදෙව භනෙත, වරං යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා සඤ්ඤාදෙය්‍යං විවරං පරිභුඤ්ඤෙය්‍ය, දුක්ඛං භෙතං භනෙත, යං බලවා පුරිසො තනෙතන අයොපට්ටෙන ආදිනෙතන සමපජ්ඣ්ලිනෙන හ සජොතිභුතෙන කායං සමපච්චෙඤ්ඤෙය්‍යාති.

ආරොචයාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එනදෙව තස්ස වරං දුග්ගිලස්ස -පෙ- කසමුච්ඡාතස්ස යං බලවා පුරිසො තනෙතන අයොපට්ටෙන ආදිනෙතන සමපජ්ඣ්ලිනෙන සජොතිභුතෙන කායං සමපච්චෙඤ්ඤෙය්‍ය. තං කීස්ස භෙතු: තතො නිදනං හී සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගච්ඡෙය්‍ය මරණමතතං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පච්චයා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. යං ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුග්ගිලො -පෙ- කසමුච්ඡාතො යං ඛතතීයමහාසාලානං වා බ්‍රාහ්මණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා සඤ්ඤාදෙය්‍යං විවරං පභුරිඤ්ඤති. තං හී තස්ස භික්ඛවෙ, දීඝරතතං අභිතාය භොති දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදීතෙනන සමපජ්ජිතෙන සජොතිභුතෙන මුඛං විවරිතා තතතං ලොහගුලං ආදිතතං සමපජ්ජිතං සජොතිභුතං මුඛෙ පකඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දභෙය්‍ය, මුඛමි දභෙය්‍ය, ජිට්ඨමි දභෙය්‍ය, කණ්ණමි¹ දභෙය්‍ය, උරමි දභෙය්‍ය, අනතමි අනතගුණමි ආදාය අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍ය, යං වා ඛතීයමිභාසාලානං වා මුහුමණ මහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤායාති. එතදෙව හනෙත, වරං යං ඛතීයමිභා සාලානං වා මුහුමණ මහාසාලානං වා ගහපතී මහාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාය. දුක්ඛං හෙතං හනෙත, යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදීතෙනන සමපජ්ජිතෙන සජොතිභුතෙන මුඛං විවරිතා තතතං ලොහගුලං ආදිතතං සමපජ්ජිතං සජොතිභුතං මුඛෙ පකඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දභෙය්‍ය, මුඛමි දභෙය්‍ය, ජිට්ඨමි දභෙය්‍ය -පෙ- අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍යාති.

ආරොවයාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව තස්ස වරං දුසසීලස්ස -පෙ- කතමනුජානස්ස යං බලවා පුරිසො තතෙතන අයොසඛකුනා ආදීතෙනන සමපජ්ජිතෙන සජොතිභුතෙන මුඛං විවරිතා තතතං ලොහගුලං ආදිතතං සමපජ්ජිතං සජොතිභුතං මුඛෙ පකඛිපෙය්‍ය, තං තස්ස ඔට්ඨමි දභෙය්‍ය -පෙ- අනතගුණං ආදාය අධොභාගා නික්ඛමෙය්‍ය. තං කීස්ස හෙතු: තතො තීදානං භී සො භික්ඛවෙ මරණං වා නිගවෙජ්ජය්‍ය මරණ මතතං වා දුක්ඛං. නතෙව තප්පව්වයා කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජෙය්‍ය. ඥාඤ්ඤා ඛො සො භික්ඛවෙ, දුසසීලො-පෙ- කතමනුජාතො ඛතීයමිභාසාලානං වා මුහුමණමහාසාලානං වා ගහපතීමහාසාලානං වා සඤ්ඤායං පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාය, තං භි තස්ස භික්ඛවෙ, හොති දීඝරතතං අභිතාය දුක්ඛාය. කායස්ස හෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතීං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජෙය්‍ය.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමනනුඛො වරං යං බලවා පුරිසො සීසෙ වා ගහෙතා ඛතෙ වා ගහෙතා තතතං අසො මඤ්ඤං වා අයො පිඨං වා ආදිතතං සමපජ්ජිතං සජොතිභුතං අභිනිසීදාපෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජා-පෙය්‍ය වා, යං ඛතීයමිභාසාලානං වා මුහුමණමහාසාලානං වා ගහපතී-මහාසාලානං වා සඤ්ඤායං මඤ්ඤපිඨං පරිභුඤ්ඤායාති. එතදෙව හනෙත, වරං යං ඛතීයමිභාසාලානං වා මුහුමණමහාසාලානං වා ගහපතීමහා-සාලානං වා සඤ්ඤායං මඤ්ඤපිඨං පරිභුඤ්ඤාය. දුක්ඛං හෙතං හනෙත, යං බලවා පුරිසො සීසෙ වා ගහෙතා ඛතෙ වා ගහෙතා -පෙ- අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා.

1. කණ්ණමි - මෙසං.

ආරොච්ඡාමි වො භික්ඛවෙ -පෙ- කසමුච්ඡායං යං බලවා පුරිසො සීසෙ වා ගහෙනි -පෙ- අභිනිපජ්ජාපෙසා වා -පෙ- නං කීසං හෙතු: නනො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවෙජ්ජයා මරණමත්තං වා දුක්ඛං. නනෙවි තප්පච්චයා කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙයා. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ දුක්ඛිලො -පෙ- කසමුච්ඡායො ඛන්ධියමහාසාරානං වා මුහමණමහාසාරානං වා ගහපති- මහාසාරානංවා සඤ්චාදෙයාං මඤ්චපිඨං පරිභුඤ්ජෙති, නං හි නසං භික්ඛවෙ, භොති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය. කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙති.

නං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, කතමං නු ඛො වරං යං බලවා පුරිසො උඤ්ච- පාදං අධොසිරං ගහෙනි; නත්තාය ලොහකුමභියා පක්ඛිපෙයා ආදිත්තාය සමපජ්ජලිතාය සජ්ජෙතිභුතාය, සො තත්ථ ඵෙණ්ණඤ්ඤහකං පච්චමානො සකිම්චි උඤ්චං ගවෙජ්ජයා සකිම්චි අධො ගවෙජ්ජයා සකිම්චි තිරිතං ගවෙජ්ජයා. යං වා ඛන්ධියමහා සාරානං වා මුහමණමහාසාරානං වා, ගහපතිමහා- සාරානං වා සඤ්චාදෙයාං විහාරං පරිභුඤ්ජෙයාති. එතදෙව භනෙත, වරං යං ඛන්ධියමහාසාරානං වා මුහමණමහාසාරානං වා ගහපතිමහා- සාරානං වා සඤ්චාදෙයාං විහාරං පරිභුඤ්ජෙයා. දුක්ඛං භෙතං භනෙත, යං බලවා පුරිසො උඤ්චපාදං අධොසිරං ගහෙනි; නත්තාය ලොහකුමභියා පක්ඛිපෙයා ආදිත්තාය සමපජ්ජලිතාය සජ්ජෙතිභුතාය, සො තත්ථ ඵෙණ්ණඤ්ඤහකං පච්චමානො සකිම්චි උඤ්චං ගවෙජ්ජයා, සකිම්චි අධො ගවෙජ්ජයා, සකිම්චි තිරිතං ගවෙජ්ජයාති.

ආරොච්ඡාමි වො භික්ඛවෙ, පච්චෙදයාමි වො භික්ඛවෙ, යථා එතදෙව නසං වරං දුක්ඛිලසං -පෙ- කසමුච්ඡායං යං බලවා පුරිසො උඤ්චපාදං අධොසිරං ගහෙනි; -පෙ- සකිම්චි තිරිතං ගවෙජ්ජයා -පෙ- නං කීසං හෙතු: නනො නිදනං හි සො භික්ඛවෙ, මරණං වා නිගවෙජ්ජයා, මරණමත්තං වා දුක්ඛං. න නෙවි තප්පච්චයා කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙති. යඤ්ච ඛො සො භික්ඛවෙ, දුක්ඛිලො -පෙ- කසමුච්ඡායො ඛන්ධිය මහාසාරානං වා මුහමණමහාසාරානං වා ගහපති මහාසාරානං වා සඤ්චාදෙයාං විහාරං පරිභුඤ්ජෙති, නං හි නසං භික්ඛවෙ, භොති දීඝරත්තං අභිතාය දුක්ඛාය. කායසං හෙද පරමමරණං අපායං දුක්ඛතීං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජෙති.

තත්‍යාතිහ භික්ඛවෙ, එවං සික්ඛිතබ්බං: ගෙසඤ්ච මයං පරිභුඤ්ජාම විචරපිණ්ඩිපාතසෙතොසත්‍යාතිලාභාපච්චග්ගෙසඤ්ජපරික්ඛාරං. තෙසං තෙ කාරා මහපථලා හවිසානති, මහාතිතංසා. අච්ඡාසං වේවායං පබ්බඤ්ජා අවඤ්ඤා හවිසානති සථලා සඋද්දායාති එවංහි වො භික්ඛවෙ, සික්ඛිතබ්බං. අනන්තථං වා භික්ඛවෙ, සම්පසාමානෙන අලමෙව අපාමාදෙන සම්පාදෙත්‍යං, පරථං වා භික්ඛවෙ සම්පසාමානෙන අලමෙව අපාමාදෙන සම්පාදෙත්‍යං. උභයථං වා භික්ඛවෙ සම්පසාමානෙන අලමෙව අපාමාදෙන සම්පාදෙත්‍යං.

ඉදම්චොච හගවා. ඉම්හම්ඤ්ච පන වෙග්ගාකරණසම්භං හඤ්ඤාමානෙ සට්ඨිමතතානං භික්ඛුනං උණ්ණං ලොභිතං චුඛතොඋග්ගඤ්ජ. සට්ඨි මහතා භික්ඛු සික්ඛං පච්චක්ඛාය භීනාසාවතතීංසු දුක්ඛාරං හගවා, සුදුක්ඛාරං හගවාති. සට්ඨිමතතානං භික්ඛුනං අනුපාදය අංසවෙඨි චිත්තාති විචුච්චිංසුති.

7. 2. 2. 9.

[සුභෙතසතසුභතං]

[සාවචජඨිනිදානං]

28. භුතසුඛං භික්ඛවෙ, සුභෙතසතා නාම සථා අගොසි තිථ්ථ කරො කාමේසු චිතරාගො. සුභෙතතසා ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්චනො අනෙකාති සාවකසතාති අහෙසුං. සුභෙතතො නාම සථා සාවකානං මුඛමලොකසභව්‍යතාය¹ ධම්මං දෙසෙසි. යෙ ඛො භික්ඛවෙ² සුභෙතතසා සඤ්චනො මුඛමලොකසභව්‍යතාය¹ ධම්මං දෙසෙතතසා චිත්තාති නපසා-සාදෙසුං³, තෙ කායසා නෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විතීපානං නිරතං උපපජ්ජිංසු. ගෙ ඛො පන භික්ඛවෙ සුභෙතතසා සඤ්චනො මුඛමලොක-සභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතතසා චිත්තාති පසාදෙසු, තෙ කායසා නෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිංසු.

භුතසුඛං භික්ඛවෙ මුඛපණ්ඩො නාම සථා අගොසි [තිථ්ථකරො කාමේසු චිතරාගො]-පෙ- අරනෙමී නාම සථා අගොසි -පෙ- ඤ්ඤාලො නාම සථා අගොසි -පෙ- හඤ්චපාලො නාම සථා අගොසි -පෙ- ජාතීපාලො නාම සථා අගොසි -පෙ- අරනො නාම සථා අගොසි තිථ්ථකරො කාමේසු චිතරාගො. අරකසා ඛො පන භික්ඛවෙ, සඤ්චනො අනෙකාති සාවකසතාති අහෙසුං. අරකො නාම සථා සාවකානං මුඛමලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙසි. ගෙ ඛො භික්ඛවෙ අරකසා සඤ්චනො මුඛමලොකසභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතතසා චිත්තාති නපසා-සාදෙසු, තෙ කායසා නෙද පරම්මරණා අපායං දුග්ගතිං විතීපානං නිරතං උපපජ්ජිංසු. ගෙ ඛො පන භික්ඛවෙ, අරකසා සඤ්චනො මුඛමලොක-සභව්‍යතාය ධම්මං දෙසෙතතසා චිත්තාති පසාදෙසු, තෙ කායසා නෙද පරම්මරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජිංසු.

තං කීං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ, ගො ඉමේ සත්‍ය සථාරෙ තිථ්ථකරෙ කාමේසු චිතරාගෙ අනෙකසතපරිචාරෙ සසාවකසඛො පදුච්චිත්තො අකෙකාගෙග්ග පරිනාගෙග්ග, ඛුං ගො අප්ඤ්ඤං පසචේතොති.

එවං හනෙත.

1. මුඛමලොක සෙමාතාය - මජ්ඣං. 2. ගෙ ඛො පන භික්ඛවෙ - මජ්ඣං,
3. න පසාදෙසු - මචු.

යො ඛො භික්ඛවෙ, ඉමෙ සත්‍යසත්ථාරෙ තීර්ථකරෙ කාමේසු චිතරාගෙ අනෙක සත්‍යපරිච්ඡායෙ සභාවකසංඛෙස පදුට්ඨචීතෙතා අකේතාසෙය්‍ය පරිභාසෙය්‍ය, ඛුං සො අපුඤ්ඤං පසවෙය්‍ය, යො එකං දිට්ඨිතම්පත්තං පුග්ගලං පදුට්ඨචීතෙතා අකේතාසති පරිභාසති, අයං තතො ඛුහුතරං අපුඤ්ඤං පසවති. තං කීර්ණහෙතු: තාභං භික්ඛවෙ, ඉතොඛිතිඤ්ඤා ඵවරුපිං ඛතං වදාමි, යථා අමහං සමුග්ගවාරිසු.¹

හමානික භික්ඛවෙ, එවං සිකඛිතබ්බං: නජේව අමහං සමුග්ගවාරිසු² චිතතාති පදුට්ඨාති භවීර්ණතීති. එවං හි වො භික්ඛවෙ, සිකඛිතබ්බතති.

7. 2. 2. 10.

[අරක සුභතං]

[සංඛපඨිතීදනං]

21. භුතපුබ්බං භික්ඛවෙ, අරකො නාම සත්ථා අභොසි, තීර්ථකරො කාමේසු චිතරාගො: අරකං ඛො පන භික්ඛවෙ, සද්දුභො අනෙකාති සාවකසතාති අහෙසුං. අරකො සත්ථා සාවකානං ඵවං ධම්මං දෙසෙති: අපාකං බ්‍රාහ්මණා, ජීවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දකං ඛුද්දකං මනුස්සං මනුස්සං බොඤ්ඤං³ කතතබ්බං කුසලං, වරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. නජි ජාතං අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, තිණ්ණෙ උරුමවිඤ්ඤා සුරියෙ උග්ගච්ඡන්තෙ ඛිප්පමෙව පච්චිකච්ඡති න වරිච්ඡිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උරුමවිඤ්ඤාපමං ජීවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දකං, මනුස්සං බොඤ්ඤං. කතතබ්බං කුසලං, වරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. නජි ජාතං අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, චුලපුබ්බිතකෙ දෙවෙ වරුණෙහෙ උදකබ්බිච්චුලං ඛිප්පමෙව පච්චිකච්ඡති න වරිච්ඡිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උදකබ්බිච්චුඵපමං ජීවිතං මනුස්සානං පරිත්තං ලහුකං ඛුද්දකං ඛුද්දකං, මනුස්සං බොඤ්ඤං.⁴ කතතබ්බං කුසලංවරිතබ්බං බ්‍රහ්මචරියං. නජි ජාතං අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, උදකෙ දණ්ඩරාජී ඛිප්පං ගෙව පච්චිකච්ඡති, න වරිච්ඡිතිකං හොති, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, උදකෙ දණ්ඩ රාජ්ජපමං ජීවිතං මනුස්සානං පරිත්තං -පෙ- නජි ජාතං අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, නදී පබ්බතෙය්‍යා දුරඛමා සිඝ්භොතා හාර-හාරිතී නජි සො ඛණො වා ලගො වා මුහුතෙතා වා යං සාථරතී, අථ ඛො සං භච්ඡන්තෙව වත්තතෙව සද්දතෙව, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා, නදීපබ්බ-තෙය්‍යපමං ජීවිතං මනුස්සානං -පෙ- නජි ජාතං අමරණං.

1. යථා මං සමුග්ගවාරිසු - මජ්ඣ. 2. නත්තං සමුග්ගවාරිසු - මජ්ඣ.
3. මනුස්සං - මජ්ඣ. 4. බොඤ්ඤං - සිඝු.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, බලවා පුරිතො ජ්වහයෙහ ඛෙලපිණිං සඤ්ඤ-
භිනිං අප්පකසිරෙතෙව චමෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණා ඛෙලපිණ්ඤ්ඤපමං
ජ්චිතං මනුස්සානං පරිතතං -පෙ- හඤ්ච ජාතස්ස අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, දිවිතසංතතෙහ අයොකටාහෙ මංසපෙසි
පකඨිතතා, ඛිප්පංගෙව පච්චිගච්ඡති, හ වීරධීතිකා හොති, එවමෙව ඛො
බ්‍රාහ්මණා, මංසපෙසුපමං ජ්චිතං මනුස්සානං -පෙ- හඤ්ච ජාතස්ස අමරණං.

සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණා, ගාච්චි වජ්ඣා අභාතනං තීයමානා යඤ්ඤදෙව
පාදං උඤ්චරති සන්තිකෙව හොති වධිස්ස සන්තිකෙව මරණස්ස, එවමෙව
ඛො බ්‍රාහ්මණ, ගාච්චි වජ්ඣුපමං ජ්චිතං මනුස්සානං පරිතතං ලුත්තං බ්‍ර-
හ්මඤ්ඤං බ්‍රහ්මපායාසං මනතාය ඛොඤ්ඤං. කතතඛං කුසලං, චිරිතඛං
බ්‍රහ්මචරියං, හඤ්ච ජාතස්ස අමරණන්ති.

තෙන ඛො පහ භික්ඛවෙ සමයෙන මනුස්සානං සච්චිවස්සසහස්සාති
ආහුප්පමාණං අහොසි. පඤ්චවස්සසතිකා කුමාරිකා අලුච්චතෙය්‍යා අහොසි.
තෙන ඛො පහ භික්ඛවෙ, සමයෙන මනුස්සානං ජලෙච අබාධා අහෙසුං:
සිතං, උණං, ජ්වච්ඡා, පිපාසා, උච්චාරො, පඤ්ඤාවො. සො හි නාම
භික්ඛවෙ, අරතො සඤ්චා එවං දිශාහුකෙසු මනුස්සෙසු එවං වීරධීතිකෙසු
එවං අප්පාබාධෙසු සාවකානං එවං ශ්‍රීමිමං දෙසෙස්සාති:

“අප්පකං බ්‍රාහ්මණා, ජ්චිතං මනුස්සානං පරිතතං ලුත්තං බ්‍රහ්මඤ්ඤං
බ්‍රහ්මපායාසං මනතාය ඛොඤ්ඤං. කතතඛං කුසලං, චිරිතඛං බ්‍රහ්මචරියං,
හඤ්ච ජාතස්ස අමරණ”න්ති.

එතරහි ඛො නං භික්ඛවෙ, සමිමං වදමානො වදෙය්‍ය අප්පකං ජ්චිතං
මනුස්සානං පරිතතං ලුත්තං බ්‍රහ්මඤ්ඤං බ්‍රහ්මපායාසං මනතාය ඛොඤ්ඤං.
කතතඛං කුසලං, චිරිතඛං බ්‍රහ්මචරියං. හඤ්ච ජාතස්ස අමරණන්ති.
එතරහි ඛො භික්ඛවෙ, යො වීරං ජ්චති, සො වස්සසතං අප්පං වා
භීයෙසා වා.

වස්සසතං ඛො පහ භික්ඛවෙ, ජ්චිතොනා තීණියෙව උතුසතාති ජ්චති:
උතුසතං හෙමනතානං, උතුසතං ගිලානං, උතුසතං වස්සානං. තීණී ඛො
පහ භික්ඛවෙ, උතුසතාති ජ්චිතොනා ආදකයෙව මාසසතාති ජ්චති:
චතාරි මාසසතාති හෙමනතානං, චතාරි මාසසතාති ගිලානං, චතාරි
මාසසතාති වස්සානං. ආදකං ඛො, පහ භික්ඛවෙ, මාසසතාති ජ්චිතොනා
චතුච්චිතාති එව අඤ්චිමාස සතාති ජ්චති: අඤ්චිමාසසතාති හෙමනතානං,
අඤ්චිමාස සතාති ගිලානං, අඤ්චිමාසසතාති වස්සානං.

1. යං සං අමකති - මජ්ඣං මරති - සාං.

චතුළීසතිං ඛො පභ භික්ඛවෙ, අට්ඨධ්මාසසභාති ජීවනො ජනතිං-සංයෙව රතති සභස්සාති ජීවති: ආදස රතතිසභස්සාති භෙමනතානං, ආදසරතතිසභස්සාති භිමහානං, ආදසරතතිසභස්සාති වස්සානං. ජනතිංසං ඛො පභ භික්ඛවෙ, රතති සභස්සාති ජීවනො ඥොසතතතිං එව භතන-සභස්සාති භුඤ්ඤති: චතුළීසති භතනසභස්සාති භෙමනතානං, චතුළීසති භතනසභස්සාති භිමහානං, චතුළීසති භතනසභස්සාති වස්සානං සඤ්ඤිං මාභුඨඤ්ඤය, සඤ්ඤිංභතනනතරායා.¹ තත්‍රිමෙ භතනනතරායා: කුපිතොපි² භතනං න භුඤ්ඤති, දුක්ඛිතොපි භතනං න භුඤ්ඤති, ව්‍යාධිතොපි භතනං න භුඤ්ඤති, උපොසථිතොපි භතනං න භුඤ්ඤති, අලාභකොනපි භතනං න භුඤ්ඤති.

ඉති ඛො භික්ඛවෙ, මයා වස්සසත්‍යාසුකස්ස මනුස්සස්ස ආයුපි සඛිංතං, ආයුපමාණම්පි සඛිංතං, උභුපි සඛිංතා, සංවච්ඡරාපි සඛිංතා, මාසාපි සඛිංතා, අභ්බමාසාපි සඛිංතා, රතතිපි සඛිංතා, දිවාපි සඛිංතා, භතතාපි සඛිංතා, භතනනතරායාපි සඛිංතා.

යං භික්ඛවෙ සත්ථාරා කරණීයං සාවකානං තිනෙසිනා අනුකම්පකොන අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතාති භික්ඛවෙ, රුක්ඛමුලාති, එතාති සුඤ්ඤාගාරාති. ක්කායඨ භික්ඛවෙ, මා පමාදත්ථ, මා පච්ඡා විපපථි-සාරිතො අනුචත්ථ. අයං වො අමහාසං අනුසාසතීති.

මහාවග්ගො දුතියො.

තසසුඤ්ඤානි:

තිරිසුරියං³ නාගරං උපමා ධම්මඤ්ඤාපාරිච්ඡන්තකං
සකකම්මං භාවනං අගභි සුභෙත්තඅරකොන තෙ දසාති.

1. භතනනතරායෙත - මජ්ඣ.
 2. කපිමෙදධාපි - මජ්ඣ.
 3. තිරිසුරියං උපමා ධම්මඤ්ඤාපාරිච්ඡන්තකං
 සකකම්මං. භාවනා. අගභි සුභෙත්තඅරකොනතවාභි - මජ්ඣ.

3. විනය වග්ගො

7. 2. 3. 1.

[සෙම විනයධර සුභතං]

[සාවජ්ඣීදානං]

23. සත්‍යති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්‍යති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. සීලවා භොති පාඨමොක්ඛසංවරතංවුනො විහරති, ආචාරගොචරතමපනො අඤ්ඤමහෙතසු වජේජසු හයදසාපී, සමාදාය සික්ඛතී සික්ඛාපදෙසු වතුනං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේනොවිමුතති පඤ්ඤවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

7. 2. 3. 2.

[දුතීය විනයධර සුභතං]

[සාවජ්ඣීදානං]

23. සත්‍යති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්‍යති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. උභයාති ඛො පනසා පාඨමොක්ඛාති විජාරෙන සාගතාති භොතති සුභිහතාති සුසචතතිති සුචිච්ඡිතාති සුභතයො අනුඛ්‍යඤ්ජනසො. වතුනං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේනොවිමුතති පඤ්ඤවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

7. 2. 3. 3.

[තෘතීය විනයධර සුභතං]

[සාවජ්ඣීදානං]

24. සත්‍යති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොති. කතමෙති සත්‍යති:

ආපතති ජානාති. අනාපතති ජානාති. ලුහුකං ආපතති ජානාති. ගරුකං ආපතති ජානාති. විනයෙ ඛො පන ජීනො භොති අසංචීරො. වතුනං කුසානං ආභිවේනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වේනොවිමුතති පඤ්ඤවිමුතති. දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො භොතිති.

7. 2. 3. 4.

[වතුණු විනයධර සුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

35. සත්‍යකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො හොති. කතමෙති සත්‍යකති:

ආපතති ජානාති, අනාපතති ජානාති, ලුහුකං ආපතති ජානාති, ගරුකං ආපතති ජානාති, අනෙකවිනිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙය්‍යපීදං: එකමි ජාතීං චෝපි ජාතියො -පෙ- ඉතී සාකාරං සඋද්දෙතං. අනෙකවිනිතං. පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. දිබ්බෙන චක්ඛුතා විසුද්ධෙන අතීක්කන්තමානුසකෙන -පෙ- ගථාකමමුපගෙ සත්තෙ පජානාති. ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙනොවිමුතතිං පඤ්ඤවිමුතතිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අත්ඤ්ඤා සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යකති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො හොතිති.

7. 2. 3. 5.

[පඨම විනයධරසොහන සුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

36. සත්‍යකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො සොහති. කතමෙති සත්‍යකති:

ආපතති ජානාති, අනාපතති ජානාති, ලුහුකං ආපතති ජානාති, ගරුකං ආපතති ජානාති, සීලවා හොති -පෙ- සමාදය සික්ඛතී සික්ඛාපදෙසු, චතුත්තං කුසානං -පෙ- අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යකති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො සොහතිති.

7. 2. 3. 6.

[දුතිය විනයධරසොහන සුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

37. සත්‍යකති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු විනයධරො සොහති. කතමෙති සත්‍යකති:

ආපතති ජානාති, අනාපතති ජානාති, ලුහුකං ආපතති ජානාති, ගරුකං ආපතති ජානාති, උභයාති ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛාති විජාරෙත ඛාගතාති හොන්ති සුවිහතතාති සුපච්ඡතීති සුවිච්ඡිතාති සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ඤනසො, චතුත්තං කුසානං -පෙ- අකසිරලාභී, ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකන්තා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යකති ධම්මෙති සමන්තාගතො විනයධරො සොහතිති.

7. 2. 3. 7.

[භගීයවිනයධරණොහන සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

28. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොහති. කතමෙහි සත්‍යභි:

ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලුහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. විනයෙ ඛො පන ධීනො හොති අසංගිරො. චතුත්තං කොභානං -පෙ- අකඛිරලාහි. ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකභා උපසම්පජ්ජා විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොහති.

7. 2. 3. 8.

[චතුස්චරිතධරණොහන සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

29. සත්‍යභි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොහති. කතමෙහි සත්‍යභි:

ආපත්තිං ජානාති. අනාපත්තිං ජානාති. ලුහුකං ආපත්තිං ජානාති. ගරුකං ආපත්තිං ජානාති. අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති. සෙසංචීදං එකමපි ජාතී ඤෙපි ජාතීයො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං. අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරති දිබ්බෙන චකත්තො විසුඤ්ඤෙන අතික්කන්තමානුසකෙන -පෙ- සථාකම්මුපගෙ සතෙත පජානාති. ආසවානං ඛයා -පෙ- සච්ඡිකභා උපසම්පජ්ජා විහරති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ සත්‍යභි ධම්මෙහි සමන්තාගතො විනයධරො සොහති.

7. 2. 3. 9.

[සඤ්ඤාසහන සුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

30. අථ ඛො ආයසම. උපාලී, යෙන හගවා තෙනුපසඛකම්. උප-සඛකම්භා හගවන්තං අභිවාදෙභා එකමන්තා නිසීදී. එකමන්තං නිසීනො ඛො අයසමා උපාලී හගවන්තං එතදවොච:

සාධු මෙ සතෙත, හගවා සඛිඤ්ඤෙන ධම්මං දෙසෙතු යං අහං හගවතො ධම්මං සුභා එකො ධූපකච්ඡො අපමතො ආතාපි පභිතතො විහරෙය්‍යනති.

ඥෙ ඛො තිං උපාලී ඛලෙම ජානෙය්‍යාසි “ඉමෙ ඛලො න එකතන-
නිබ්බිද්දෙ විරාගෙ නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමොධාය නිබ්බානාය
සංවිගතතනී”ති, එකංතෙහුපාලී ඛාරෙය්‍යාසි: නෙසො ඛලෙම, නෙසෙ
විනයො, නෙතං සද්දුසාසනනති. ඥෙ ව ඛො තිං උපාලී, ඛලෙම ජානෙය්‍යාසි:
“ඉමෙ ඛලො එකතනනිබ්බිද්දෙ විරාගෙ නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය
සමොධාය නිබ්බානාය සංවිගතතනී”ති, එකංතෙහුපාලී, ඛාරෙය්‍යාසි:
එසො ඛලෙම, එසො විනයො, එතං සද්දුසාසනනති.

7. 2. 3. 10.

[අධිකරණසමථ සුභතා.]

[සංවිපජීනීදුතං.]

8]. සතතිමෙ හිකඛවෙ, අධිකරණසමථා ඛලො උපනනුපපනනානං
අධිකරණානං සමථාය වුපසමාය. කතමෙ සත්තා:

සමමුඛා විනයො දුතබ්බො, සතිවිනයො දුතබ්බො, අමුලුකවිනයො
දුතබ්බො, පච්ඤ්ඤාත කරණං දුතබ්බො, යෙභුග්ගසිකා දුතබ්බො, තස්සපාපිග්ග-
සිකා දුතබ්බො, නිණ්වජ්ඣාරකො දුතබ්බො.

ඉමෙ ඛො හිකඛවෙ, සත්ත අධිකරණසමථා ඛලො උපනනුපපනනානං
අධිකරණානං සමථාය වුපසමායාති.

විනයවග්ගො තතීයො

තස්සුද්දුතං:

චතුරො විනයධරා චතුරො විනයධරසොහනා භොනති
සාසනං තතීගවග්ගෙ දසුපාලී අධිකරණසමථෙනාති.

4. සමණවග්ගො

7. 2. 4. 1.

[භික්ඛුධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

82. සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං භික්ඛකතා භික්ඛු භොති. ඝට්ඨමෙසං සත්‍යකතං:

සකකායදිට්ඨි භික්ඛා භොති, විවිකිච්ඡා භික්ඛා භොති, ජිලබ්බන්තපරා-මාසො භික්ඛො භොති, රාගො භික්ඛො භොති, ද්‍රෝසො භික්ඛො භොති, මොහො භික්ඛො භොති, මානො භික්ඛො භොති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ සත්‍යකතං ධම්මානං භික්ඛකතා භික්ඛු භොතිති.

7. 2. 4. 2.

[සමණධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

83. [සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] සමිතකතා සමණො භොති -පෙ-

7. 2. 4. 3.

[බ්‍රාහ්මණධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

84. [සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] බ්‍රාහ්මකතා බ්‍රාහ්මණො භොති -පෙ-

7. 2. 4. 4.

[සොඡච්ඡිසධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

85. [සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] නිස්සුචකතා සොඡච්ඡො භොති-පෙ-

7. 2. 4. 5.

[නහාතකධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

86. [සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] නහාතකතා නහාතකො භොති -පෙ-

7. 2. 4. 6.

[වෙදගුධම්ම සුභතං]

[සාවඡච්ඡිද්දනං]

87. [සත්‍යකතං භික්ඛවෙ ධම්මානං] විදිකතා වෙදගු භොති -පෙ-

7. 2. 4. 7.

[අභිසම්මා සුභතං]

[සාවච්චිනිදුතං]

38. [සත්‍යතනං භික්ඛවෙ ධම්මානං] අරභතතා අභිසො හොති -පෙ-

7. 2. 4. 8.

[අරභතන ධම්මසුභතං]

[සාවච්චිනිදුතං]

39. [සත්‍යතනං භික්ඛවෙ ධම්මානං] අරභතතා අරභා හොති කත-
මේසං සත්‍යතනං:

සක්කායදිට්ඨි අරභා හොති, චිච්චිච්ච්; අරභා හොති, සීලබ්බතපරා-
මාසො අරභො හොති, රාගො අරභො හොති, ද්වේසො අරභො හොති,
මොහො අරභො හොති, මාහො අරභො හොති.

ඉමෙ සො ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍යතනං ධම්මානං අරභතතා අරභා
හොතීති.

7. 2. 4. 9.

[අසඤ්චිමසුභතං]

[සාවච්චිනිදුතං]

40. සත්ථමෙ භික්ඛවෙ, අසඤ්චමා. කතමෙ සත්ත:

අසාද්ධො හොති, අභිරිකො හොති, අනොතතාපි හොති, අපපසුඤ්ඤො
හොති, භූසිතො හොති, මුට්ඨස්සති හොති, දුපපඤ්ඤො හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය අසඤ්චමා.

7. 2. 4. 10.

[සඤ්චිමසුභතං]

41. සත්ථමෙ භික්ඛවෙ, සඤ්චමා. කතමෙ සත්ත:

සඤ්චො හොති, හිරිමා හොති, මතතප්පි හොති. ඛුත්තසුඤ්ඤො හොති,
අරඤ්චිච්චියො හොති සතිමා හොති. පඤ්ඤාචා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය සඤ්චමා.

සමණවග්ගො චතුසස්ථො.

තසුඤ්ඤානං:

හිත්ඤ්ඤා සමණමුහුණං - සොච්චියො ච නිභාතකො
වෙදගු අභිසො අරභා - ඉදා ච ධම්මාති තෙ දස*

* හිත්ඤ්ඤා සමණමුහුණං සොච්චියො වෙද නිභාතකො
වෙදගු අභිසො අරභා අසඤ්චමා ච සඤ්චමාති, - මජ්ඣ.

5. ආනුනෙය්‍යවග්ගො

7. 2. 5. 1.

[වක්ඛුඅනිච්චානුපසයි සුතං]

[සාවපථිනිදුතං]

1. සත්‍යතෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාචාරණීයා අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. කතමෙ සත්‍යා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො වක්ඛුසමිං අනිච්චානුපසයි විහරති, අනිච්චසඤ්ඤි අනිච්චපට්ඨංවෙදි සත්‍යං සමීතං අබ්බොක්ඛණ්ණං වෙනසා අභිමුච්චමානො පඤ්ඤය පරියොගාභමානො. සො ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙනොවිමුතතිං පඤ්ඤවිමුතතිං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකතො උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං ඛො භික්ඛවෙ, පඨමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස.

පුතචපරං භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො වක්ඛුසමිං අනිච්චානුපසයි විහරති, අනිච්චසඤ්ඤි අනිච්චපට්ඨංවෙදි සත්‍යං සමීතං අබ්බොක්ඛණ්ණං වෙනසා අභිමුච්චමානො පඤ්ඤය පරියොගාභමානො. තස්ස අපුබ්බං අචරිමං ආසවපරියාදනඤ්ච භොති ජීවිතපරියාදනඤ්ච. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස.

පුතචපරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකච්චො පුග්ගලො වක්ඛුසමිං අනිච්චානුපසයි විහරති අනිච්චසඤ්ඤි අනිච්චපට්ඨංවෙදි සත්‍යං සමීතං අබ්බොක්ඛණ්ණං වෙනසා අභිමුච්චමානො පඤ්ඤය පරියොගාභමානො. සො පඤ්චනතං මරමාසිගානං සඤ්ඤජනානං පරිකඛයා අනතරාපරිනිබ්බාසි භොති. අයං භික්ඛවෙ, තතීයො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. -පෙ- උපසච්චපරිනිබ්බාසි භොති. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්ථො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. -පෙ- අසඛිංරපරිනිබ්බාසි භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. -පෙ- සසඛිංරපරිනිබ්බාසි භොති. අයං භික්ඛවෙ, ජට්ඨො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. -පෙ- උඤ්ඤො පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, සත්‍ය පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාචාරණීයා අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්සාති.

7. 2. 5. 2.

[වක්ඛුදුක්ඛානුපසයි සුතංදිඨි]

[සාවපථිනිදුතංඡි]

2. සත්‍යතෙ භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ආනුනෙය්‍යා -පෙ- අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛතතං ලොකස්ස. කතමෙ සත්‍යා:

ඉධ භික්ඛවෙ, එකච්චො පුග්ගලො වක්ඛුසමිං දුක්ඛානුපසයි විහරති -පෙ-

- 3. -පෙ- චකුක්‍රමීං අනන්‍යානුපසයි විහරතී -පෙ-
- 4. -පෙ- චකුක්‍රමීං ඛයානුපසයි විහරතී -පෙ-
- 5. -පෙ- චකුක්‍රමීං වයානුපසයි විහරතී -පෙ-
- 6. -පෙ- චකුක්‍රමීං විරාගානුපසයි විහරතී -පෙ-
- 7. -පෙ- චකුක්‍රමීං නිරෝධානුපසයි විහරතී -පෙ-
- 8. -පෙ- චකුක්‍රමීං පටිනිසංඝානුපසයි විහරතී -පෙ-

7. 2. 5. 9 - 520

[සොභනීවිමානුපසයි සුතනාදීති]

[සංවජ්ජිතීදනං]

9-96. සොතමීං -පෙ- සානමීං -පෙ- ජ්ථායං -පෙ- කායමීං -පෙ- මනමීං -පෙ- රූපෙසු -පෙ- සද්දෙසු -පෙ- ගකුසු -පෙ- රසෙසු -පෙ- ථොට්ඨබ්බෙසු -පෙ- ධම්මෙසු -පෙ-

97-144. චකුච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ- සොභච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ- සානච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ- ජ්ථායච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ- කායච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ- මනොච්චිඤ්ඤාණේ -පෙ-

145-192. චකුකම්මසෙය්‍ය -පෙ- සොතම්මසෙය්‍ය -පෙ- සානම්මසෙය්‍ය -පෙ- ජ්ථායම්මසෙය්‍ය -පෙ- කායම්මසෙය්‍ය -පෙ- මනොම්මසෙය්‍ය -පෙ-

193-240. චකුකම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ- සොතම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ- සානම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ- ජ්ථායම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ- කායම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ- මනොම්මසංඝරාය වෙදනාය -පෙ-

241-288. රූපසඤ්ඤාය -පෙ- සද්දසඤ්ඤාය -පෙ- ගකුසඤ්ඤාය -පෙ- රසසඤ්ඤාය -පෙ- ථොට්ඨබ්බසඤ්ඤාය -පෙ- ධම්මසඤ්ඤාය -පෙ-

289-336. රූපසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ- සද්දසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ- ගකුසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ- රසසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ- ථොට්ඨබ්බසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ- ධම්මසඤ්ඤානන්‍යාය -පෙ-

337-384. රූපතණ්භාය -පෙ- සද්දතණ්භාය -පෙ- ගකුතණ්භාය -පෙ- රසතණ්භාය -පෙ- ථොට්ඨබ්බතණ්භාය -පෙ- ධම්මතණ්භාය -පෙ-

385-432. රූපචිතකෙක -පෙ- සද්දචිතකෙක -පෙ- ගකුචිතකෙක -පෙ- රසචිතකෙක -පෙ- ථොට්ඨබ්බචිතකෙක -පෙ- ධම්මචිතකෙක -පෙ-

433-480. රූපචිචාරෙ -පෙ- සද්දචිචාරෙ -පෙ- ගකුචිචාරෙ -පෙ- රසචිචාරෙ -පෙ- ථොට්ඨබ්බචිචාරෙ -පෙ- ධම්මචිචාරෙ -පෙ-

481-520. රූපකඛනේ -පෙ- වෙදනාකඛනේ -පෙ- සඤ්ඤාකඛනේ
-පෙ- සංඛාරකඛනේ -පෙ- විඤ්ඤාණකඛනේ අනිච්චානුපස්සි විහරතී -පෙ-
දුක්ඛානුපස්සි විහරතී -පෙ- අනන්තානුපස්සි විහරතී -පෙ- ඛයානුපස්සි
විහරතී -පෙ- වයානුපස්සි විහරතී -පෙ- විරාගානුපස්සි විහරතී -පෙ-
තිරොධානුපස්සි විහරතී -පෙ- පටිනිස්සග්ගානුපස්සි -පෙ- විහරතී.

ආහුනෙය්‍යවග්ගො *

* සථා 'විඤ්ඤාණී. අනිච්චානුපස්සි විහරතී' ඉච්චාදිවග්ගෙ 'වනචුං' නිසංඝො අට්ඨස්සුතතානි
කොඤ්චි. කථෙච්චි භොතාදි වතුසැරිථපදෙසු එකකං නිසංඝොපි අනිච්ච - දුක්ඛ අනන්ත -
ඛය - වය - විරාග - තිරොධ - පටිනිස්සග්ග අනුපස්සතා වග්ගො අට්ඨස්සුතතානි උඛිතෙහි
තස්මිං ඉමස්මිං වග්ගෙ විග්ගහිතං පඤ්චිතසස්සුතතානි භොතති

රාශාදිපෙය්‍යාලස්‍රව්‍යානානී

1 - 510.

[රාශාදිපෙය්‍යාල ස්‍රව්‍යානානී]

[සාවිජජීනීද්‍යානං]

1. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්‍යා:

සතීසමොඡ්ඤ්ඤායා -පෙ- උපෙකඛාසමොඡ්ඤ්ඤායා.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා.

2. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්‍යා:

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා, අදීනවිසඤ්ඤා, පහාන-සඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරෝධසඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා.

3. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ සත්‍යා:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, අභාරෙ පථිකකුලභසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා, අනිච්චසඤ්ඤා, අනිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනත්ත-සඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා.

4-80. රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ, පරිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා -පෙ- [රාගස්‍ය භික්‍ඛවෙ] පරිකඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පථිකීඤ්ඤායාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා'තී.

81-80. දෙහස්‍යභික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා -පෙ- දෙහස්‍ය භික්‍ඛවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පථිකීඤ්ඤායාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා'තී.

61-90. මොහස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකඛයාය -පෙ- පහානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පථිකීඤ්ඤායාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙනබ්බා'තී.

91-120. කොධස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

121-150. උපහාසස්‍ය භික්‍ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-

- 151-180. මකකස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 181-210. පලාසක භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 211-240. ඉසායා භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 241-270. මච්ඡරියක භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 271-300. මායා භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 301-330. ධාමෙය්‍යක භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 331-360. ඵමකස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 361-390. ධාරමකස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 391-420. මානස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 421-450. අතීමානස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 451-480 මදක භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ-
- 481-510 පමාදක භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකප්පය -පෙ- පසානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- තීරොධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිනිසංකාය ඉමෙ සත්‍යධම්මා භාවෙතඛ්ඛා'ති.

රාමාදීපෙය්‍යාලං නිධිඛ්‍යං*

සත්‍යකතී පාථො සම්භොදා.

* රාමපදපභා පටිඨාය මොදපඉපරිපෙය්‍යානු සහකරණු පදෙහු එකමෙත. අභිඤ්ඤායාදි-දසපදෙහි පෙය්‍යෙඨා සත්‍ය ධම්මා භාවෙතඛ්ඛා'ති නිද්දීපට්ඨති තිඨි සත්‍යඛොජ්ඣානික - සත්‍ය අභිච්චසඤ්ඤාදි - සත්‍ය අනුභවසඤ්ඤාදි හුපෙය්‍යෙහි පවෙච්චතං භවතාහි භවිසුත්‍යති දහංචික පඤ්චනොති භොතති.

අධ්‍යයන පොත

විද්‍යා පාඨ

අනුකූල මණ්ඩලය

I	അംഗീകൃതപദങ്ങളുടെ അർത്ഥം	507 - 509
II	അപരിചിതപദങ്ങളുടെ അർത്ഥം	510 - 511
III	വിശദീകൃതപദങ്ങളുടെ അർത്ഥം	512 - 519

I

අඩවුනතරනිකාංග ජකන - සහක නිපානෙසු

ගාථාදීපාද්‍යුක්තිමණිකා

	පිටපිඛණ:
අ	
අක්ෂරමාලා: අලක:	
මහගණක:	416
අක්ෂරාධිකනනා-	
වඩදණිකප්පන:	416
අත්තුපමාංග තෙ සහක:	422
අත්භාංගං විඤ්ඤපනී	110
අද්දණික අත්භවන	418
අත්භවනනො: කොටො:	422
අපාමාදගරු හිකුසු	324
අපාමාදෙ පමොදිනා	80
අපාමාදෙ ව. හිකුසු	320
අවිතරානො: කාමෙසු	150
අසිනා: හතභි අත්තානං	422
අහෙසුං සාමිකා: තෙසං	150
ඉ	
ඉච්චා: ධම්මා: අභිච්චා: ව	158
ඉත්තං: කොට්ඨකපෙත	422
ඉභි බුද්ධො: අභිඤ්ඤා	434
ඉත්තො: ව බිභිඤ්ඤා: අඤ්ඤා	320
ඉභිමා: සභවා: හොමි	414
උ	
උපට්ඨිනා: පාරිච්චික	80
උපාදානෙ හතං දිසවා	52
එ	
එකමෙතං: අභ්‍යුහරං	424
එකං: ඛො: පරමං: ඤ්ඤං	122
එතෙ ඛො: අපරිභානිකෙ	320, 322
එතෙ ඛො: පරිභානිකෙ	320
එවං: ඤ්ඤා: සපාභ්‍යතං	122
එවං: සර්වකා: මෙධා:වි	44
එස භෙසු මහනකාසං	414
එතො: ඛො: අරිභවනෙ	122
ක	
කලා:කමිකෙතා: සුවචො:	326
කා	
කාසද්වට්ඨිනා: කතා:	120

	පිටපිඛණ:
කු	
කුඤ්ඤා: අත්භං: හ ජානාභි	422
කුඤ්ඤා: හි පිතරං: හතභි	422
කො	
කොට්ඨකො: දුඛිකමෙණ් හොභි	422
කොට්ඨකමෙද්දකමිකෙතා:	422
කු	
කුසං: කසං: අකඛාභි	330
ච	
චකකචතභි අනුං: රාජා:	412
චො	
චොත්පාලො: ව ගොවිඤ්ඤා	148
ච	
චණ්ඨකකයා:බිච්චිකකසං	158
චනො: අනුචරතභි හං	120
චනො: කාසෙත වාචාංග	422
චනචච අරිභවනෙ	120, 122
චනචච ලොකෙ සුජාතො:	110
චජභිකානි කමිමානි	422
චපො: ව බුභච්චිකං	108
චසං: සභං: ව සීලං: ව 284, 286, 288	
චසං: හි අත්තකාමෙත	414
චසං: සමමා: විච්චිකකසං	122, 158
කා	
කාදිසං: හිකුසුමා:සප්ප	150
කෙ	
කෙ ඛෙමිපතතා: සුඛිකො:	22
ද	
දකසං: හාචිතතතා:හං	320, 322
ද	
දඤ්ඤිකං: දුකඛං: ලොකො-	120
දි	
දිට්ඨිඛමමනිතතා:හං	122

	පිටිබඩකා
උ	
උද්දං දදති විතතං	330
උමමඛතුයං සදයොති	422
ඛ	
ඛලලලඤාති භොගෙති	122
ඛමෙමන රජ්ජං කාරෙතො	412
න	
න ඉතො ඛඤ්ඛා අඤ්ඤං	320
න උයොසු න මමෙසු	130
න සාධුරුපං ආධිදෙ	150
නා	
නාභං වො කිතතසිසාංඝී	108
නාසා හිරි මතතපං	422
නි	
නිරාමගකො කරුණෙ	
විමුතො	148
නෙ	
නෙකමමං අභිමුතතසා	158
ඨ	
ඨඤ්ඤා නීවරණෙ හිතා	122
ඨද්ධවිචිතො අභිතානුකමපිනී	416
ඨද්ධවිමනසබ්බපා	150
ඨසාදෙ වසා භික්ඛුසු	320
ඨසා පුඤ්ඤානං විපාකං	412
පි	
පිඨො ච ගරු භාවනීයො	332
පි	
පිඤ්ඤා ධනං සුමනො	94
ඛ	
ඛනුං ච සො පසවති	150
භ	
භයං දුක්ඛං ච රොගො ච	52
භු	
භුඤ්ඤා අභවජ්ජාති	110
භු	
භුතඛවටාති කමමාති	422

	පිටිබඩකා
ම	
මනුසාහුතං සමුද්ධං	108
මහගති පජ්ජිතො	110
ය	
යථාපි උදකෙ ජාතං	110
යථාපි ජෙට්ඨහගිනී කනිට්ඨා	416
යසම් එතානි ආනානි	330, 332
යසා එතෙ ධනා	
අජචි	284, 484, 486, 488
යං	
යං ඉජ්ජිතා විජ්ජති සාමිකො	
ධනං	416
යං කුඤ්ඤා උපරොධෙති	422
යං මනුසා නමසානති	108
යා	
යා විධි දීඝචාන පතිං පමොදති	416
යා විධි ගරියා වධකාති	
වුච්චති	418
යා විධි මාතා හගිනි සඛි ච	418
යාය මාතුහතො පොසො	422
යා සබ්බද භොති	
තිතානුකමපිනී	416
යෙ	
යෙ තෙ ඉසි බාහිරකෙ	150
යෙ දසානවරං ලඛා	80
යො	
යො පපඤ්චමනුසුතො	26, 28
යො ච පපඤ්චං හිතාන	26, 28
යො ච රතති අතතානං	150
යොතිසො විවිනෙ ධමමං	280, 284
වි	
විතකොධා අනායාසා	424
විතරාගා විතදෙසා	94, 110
ස	
සඤ්ඤාජනං අඤ්ඤං දුලං	110
සතිගීවා සිරොපඤ්ඤා	108
සතො අනුචිරතති නං	120
සබ්බපජ්ජායො පුරිසසා කාමො	202
සත්තකඛතතුං මහාබ්බභවං	412

	පිටිකඛනා
ක	
කච්ඡුගරු ඛම්මගරු	84, 324, 326
කඛාඛනං සිලඛනං	284, 286, 288
කඛාඛලං විරිගඛලං	280, 284
කඛිකාමෙහි සම්පන්නො	414
කඛිකඤ්ඤාජනාතීනං	108
කඛිකි අච්චරුචී නාගො	108
කං ආචමසිනාන	94
ඝ	
ඝංචචමානෙ ලොකමහි	412
ඝ	
ඝිලං සමාධි පඤ්ඤා ච	434

	පිටිකඛනා
ඝ	
ඝුභෙනෙතා චූගපනො ච	148
ඝ	
ඝෙයං සමාභිනො නාගො	110
ඝෙලො ගථා එකකනො	158
ඝ	
ඝො උගනො විදිනාන	186
ඝො ක්‍රියාසි අඤ්ඤාසරනො	108
ඝො පාපකමෙමා දුමෙමධො	120, 122
ඝො සංසප්පති කාගෙහ	120
ඝ	
ඝිරොනනපපසම්පන්නො	326

II

අඩුගනන රතිකායෙ ජකක - සහනක නිපානෙසු

සඤ්ඤානාමානුකකමණිකා

පිටිඨවකා		පිටිඨවකා	
අ		ඝ	
අජාතසතතු	306	ඝිජ්ඣකුටෙ	100
අරකො සන්ථා	470	ඝිඤ්ජකාචසථෙ	46,174
අරණෙමි	148, 474	ඥා	
අරිට්ඨො ගහපති	270	ඥාසිතාරාමෙ	138
අනුරුඥො	34	ච	
අකිචනසමිං	128	චමපායං	368
ආ		ච්ච	
ආනඤ්ඤ	34, 70, 338, 346	ච්චතො ගහපති	270
ඉ		ච්චතො භජනිකාරිපුඤ්ඤො	178, 184,
ඉච්ඡානඛලං	100	චෙතිසු	122
ඉසිදුභෙතො	110, 270	ඡා	
ඉසිපතනෙ	66	ඡාණ්ඩයොණි	134, 362
උ		ඡාතිභුමියං	140
උග්ගනසරිරසා මුහුණ්ණසා	344	ජී	
උග්ගතො ගහපති	270	ජීවකො කොමාරභවෙට්ඨා	270
උග්ගො ගහපති	270	ඡො	
උග්ගො රාජමහාමනෙතො	188	ඡොතිපාලො	144, 474
උදසි	68, 106	ඡා	
උපාලි	486	ඡාපුඤ්ඤො ගහපති	270
ක		ඡාචකණ්ණිකො ගහපති	270
කපිලවස්ථුසමිං	12	ඡී	
කලලාචාරමුක්ඛනාමෙ	406	ඡීයො	84
කි		ඡීයො නාම භික්ඛු	390
කිම්බිලායං	98	ඡීයො මුහුමා	86
කිම්බිලො	98, 404	ඡ	
කු		ඡකඛිණාතිරිසමිං	372
කුඤ්ඤකො	148, 474	ඡකඛිකපපකං	190
කො		ඡ	
කොසමිච්චං	138	ඡරුකමමිකො	174
කොසලෙසු	88, 100, 464	ඡ	
ක		ඡමමිකො	140
කමෙමො	128		
ක			
කඤ්ඤාරාය	368		

	පිටුවක
න	
නතුලපිත:	28
නතුලමාන:	28
නා	
නාගිනො:	102
නාදිකො:	46, 174
නි	
නිග්‍රොමාරාමෙ:	12
ප	
පුබ්බාරාමෙ:	106
පු	
පුරාණො:	110
පු	
පුරාණො කණ්ණපො:	164
පුරාණො ගහපති:	270
ඵ	
...ඵග්ගුණො:	158
භ	
භග්ගෙසු:	28, 406
භලලිකො ගහපති:	270
භෙ	
භෙසකලාවනො:	406
භි	
භිභාසඵචානො:	34, 58, 68
භිභාසකප්පිනො:	34
භිභාසකණ්ණපො:	34
භිභාකොට්ඨිනො:	34, 178
භිභාමොග්ගලානො:	34, 372, 390
භිභාචුඤ්ඤ:	34, 122
භිභානාමො සකෙක:	270
භි	
භිභාවනො:	369
භිගද්දො:	28
භිග්ගාලා:	110
භිභාගො රොහණෙගො:	388
භි	
භිභාසකෙක:	148
භෙ	
භෙ භෙභිකො ගහපති:	270

	පිටුවක
මො	
මොලීසඵචකො:	124
ර	
රෙඵචකො:	34
ච	
චර්ඤ්ඤාචකො ගහපති:	270
චකොකාරං චුභචකො:	306
චා	
චාගෙචකො ගහපති:	270
චි	
චිජකො ගහපති:	270
චෙ	
චෙකොචකො:	372
චෙකොලීයං:	396
චෙඵකණ්ණකි නඤ්ඤාමානා:	92, 372
ඝ	
ඝකෙකසු:	50
ඝකොනො ගහපති:	270
ඝකොචකො:	122,
ඝා	
ඝාමගාමකො:	50
ඝාගොගො උපාසකො:	270
ඝාගිප්පකො:	24, 26, 31, 134, 222, 336, 372
ඝි	
ඝිභාසකෙකො:	152
ඝිභාසකො ගහපති:	396
ඝු	
ඝුජානා:	414
ඝුජකොනො ගහපති:	270
ඝුජකොනො:	148, 432, 474
ඝුජකොචකො:	144
ඝුජකො:	128
ඝු	
ඝුජො රචකො:	270
ඝො	
ඝොකො:	152
ඝුං	
ඝුංඝුමාරචකො:	406
ඝ	
ඝකොනො ආලචකො:	270
ඝකොනො:	148, 474

III

අඩවූහතරනිකාගෙ ජනක - සතහක තිපානෙසු

විසෙසපද්‍රවුකකමණිකා

	පිටපිඛකා		පිටපිඛකා
අ		අ	
අකාමකසා	166	අභිඤ්ඤායාසං	186,188
අබොතකඤ්ඤානා	166	අභිදෙය	196,198
අග්භි	344	අභිබම්බකථං	178
අභිකාරකාසුයා	160	අභියාතුකාමො	308
අභිදුට්ඨපදං	464	අයොකපාලො	384,386
අඤ්ඤාදන්දියො	412	අමතගුපො	270
අඤ්ඤායොසා	110	අමනොගධා	352,354,356,360
අනිකකතනමානුසකෙහ	224,226	අඛකා	116
අත්තකාමො	94	අවසුතසා	466
අත්තානුදිට්ඨි	264	අවාතාතපහතානි	192,194
අත්ථවෙදං	12	අවිජ්ජාසංඝරාජනං	288
අඤ්චුලා	428,430	අවිහිංසාධාතු	262
අධම්මචරිතං	264	අවෙච්චපසාදෙන	270
අභිචුච්චමානො	298,300,494	අව්‍යාකතවිදුසු	380,382
අභිචුතොතා	154	අව්‍යාකරණධම්මො	380
අධිවචනං	52	අව්‍යාපාදධාතු	362
අධිව්‍යාසකජානිකො	170	අසංභිථො	486
අධිව්‍යාසනා	170	අසාදදිට්ඨි	264
අධිසධිතානි	412	අභි	46
අනතකසඤ්ඤා	360	අභිංකාරමමිංකාරමානාපහනං	360
අනභාවං	174		
අනගව්‍යසනං	306	ආ	
අනවඤ්ඤාතනිකාමො	278,280	ආගතථලො	12,16
අනසාසිකා	428	ආභිජෙතසං	372,374
අනාලුභිජො	118,166	ආදිතතානි	196,198
අනිකම්පනසුඤ්ඤා	282	ආනෙඤ්ජපහතං	156,158
අනුකතරියානි	10,72	ආපාසිකො	190,192
අනුනගගඤ්ඤාජනං	288,290	ආභිවෙතසිකානං	442,482
අනුපාදිකෙසො	392,394	ආභිදෙසිගං	180
අනුපාරම්භවිනොතා	320,322	ආරඤ්ඤකා	174
අනුපහතසද්දෙසො	154	ආරම්භවිනොතා	94
අනුපදානරතො	40,396,398	ආලසො	358
අනුසානානුතතරියං	272	ආලොකසඤ්ඤා	70
අනුසානිට්ඨානානි	68,70,72	ආලොකං	42
අනුසාරිතා	282	ආච්ච්ච රහො ච	18
අපරිතසාය	436,438,442	ආසනං	210,212
අසුභිනි	192,194	ආසව්පරියොදනං	298,300
අපචිකකුලාසනා	354,356	ආසුතො	348
අපමෙයොසා	92	ආසුතෙගසාග්භි	348
අබොධානි ණණං	298,300,494	ආසුතෙයොසා	170,174
අබ්‍රහ්මචාරී	112		
අභාවනීයො	278,280		

	පිටිවකුණ
ඉ	
ඉතාහරාය	184
ඉතිකුතන	364,366
ඉතිවිධ	364,366
ඉතිමා	100
ඉතිවිධ	4
ඉතින	370
ඊ	
ඊකතිනාසිකෙ	358
ඊවිනනුල	290
ඊදකරහදෙ	182
ඊදයන්ගමිතිය	284,440
ඊදෙදගඟ	446
ඊදුමිනක	70
ඊතනලො	176
ඊපකකම්වනො	96
ඊපකම්වො	344
ඊපවිනකො	102
ඊපතිකතිකය	162,164
ඊපතිකමපනො	426
ඊපදනකයාච්චුනො	154,156
ඊපදනගන	382
ඊපරමනවනො	318
ඊපෙකයාසතිපාටිපුද්ධි	376
ඊපෙවනො	2
ඊහකොහානව්චුනො	294,392
ඊහනො	188
ඊරතනාලි	210
ඊරමකසනාති	344
ඊඟාගො	46
ඊඟාලති	46
උ	
උම	182
එ	
එකනනකාලකෙති	194,196
එකනනගනො	74
එකොදිහාව	376
එකොදිහාවාගිගනො	226
එවංගිලෙම	70,72
එවංහාව	70,72
එතිනා	436

	පිටිවකුණ
ඔ	
ඔකාසාගිගමො	58
ඔකොට්ඨකො	166,168
ඔගව්නනො	196
ඔතනපාධන	286
ඔතනපටි	122
ඔදනවගනො	30
ඔරුදො	178
ඔලිගල	172
ඔතිනනොරො	154
ක	
කව්ච	388
කණ්ඩකාධාන	172
කණකපුකකසපාටිකාගෙසු	382,334
කණකාතිජාති	164,166
කකකරණිගො	156
කදරිගො	396,398,400
කපාටෙට්ඨ	190,192
කපටිනකනමසු	418
කමමාරමන	50,82
කමමාරමිනො	268
කමමාරමො	24
කලපාණසමපවිචෙකො	220
කලපිතකුගලො	334
කසිරවුතතිකෙ	166
කා	
කාකව්චමානො	34
කාණො	166
කාදලිමිගපවරපව්චන්දරණො	418
කාමිගුණො	202
කාමිනිරොධො	202
කාගසකම්	294,394
කාසුපපනො	106
කාසිකව්චනො	176
කී	
කීට්ඨාදෙ	178
කුකකුර	172
කුසුමිලකජානො	450,452
කුසුමිරාජානො	188
කුණි	166
කෙවලපටිපුණණො	286
කෙකමසු	184
කොකාසකජානො	450,452

	පිටිබඩකා
බ	
බඤ්ජා	166
බන්ධිතමහාසාරකුලෙ	168
බන්ධිතසාරවෙව්	350
බමෝ	8,10
බා	
බාරකජාතො	450
බි	
බීජවර්ජානී	208
භ	
භණ්ඩාරාමෝ	220
භණ්ඩ	52
භක්තානී	190
භමිසිරනෙමා	438
භරුකරණා	18,20
භවපත්මිකාසාරකුලෙ	168
භෙ	
භෙධෝ	54,56
භො	
භොසානකො	38,160
භොවරකුසලො	54
භොණකප්පතෙ	418
භොවිකන්තනෙහ	160
භ	
භරුපුණ්ණා	414,416
භා	
භාසවජාදෙ	166
ච	
චන්දනිකං	172
චම්බරොධිනෝ	436,440
චලකා	436,440
චා	
චාගධිතං	286
චාතුම්බකාපථේ	180
චි	
චික්ඛලලං	180
චිපිලියකද්දො	182

	පිටිබඩකා
චු	
චුතුපපාතං	214
චෙ	
චෙතොවිමුක්තියං	6,36,300,402,404
චෙතොසමාධිං	336
චෙලකා	436,440
ච්	
ච්ඡුරාගචිනිබද්ධො	52
ච්ඡෙදො	46
ච්ඡ්‍රාගිජාතිසො	164,166
ච්	
ච්චපදනාචරියපනෙතො	412,434
ච්චසම්පනෙතො	8
චං	
චාලකජාතො	448,450
චී	
චීවිකනිකන්තියා	354
චීවිතපරියාදනං	298
චේ	
චේචනියං	436
ච්ඛා	
ච්ඛාසී	108,122,124
ච්ච	
ච්චිකානියා	226
ච්	
ච්චකකවයාධිමුක්තො	154,156
ච්චකාගතං	382
ච්චකාසම්බවිමුක්තො	410,412
ච්චාගතවලානී	210,212
ච්චනිකුසරේ	152
චා	
චාලාච්ච්චකතං	290
චි	
චිණ්ණෙන	160
චිත්තකරේ	476

	පිටපටිකා
කි	
කිත්තරො	148
කිපානං	172
කිරව්නානගොතිවෙදනියං	208
කිරොකුඩ්ඩං	362
කිරමිනඉක්කපරකතං	438
කෙ	
කෙජොවකේන	432
කෙලධොතාය	468
ඵ	
ඵමව	282
ච්ච	
ච්චලච්චසිතකෙ	180,430
ච්චක්ඛපතීතාති	844
ඳ	
ඳකඛණං	92
ඳකචිරාති	208
ඳකානානුකතරියං	72,76,272
ඳමිඳො	118
ඳ	
ඳනසංචිතාගරනො	60
ඳරුකඛකිං	100
ඳසකපුතතා	436
ඳමිඳො	118
ඳි	
ඳිට්ඨකිරොධිං	380
ඳිට්ඨිට්ඨානපපතාසිතං	150
ඳිට්ඨිපච්චෙධෙ	338
ඳිට්ඨිකඤ්ඤප්පනං	288,290
ඳ	
ඳුකඛුඳුතාති	346,348
ඳුරාගතානං	172
ඳුරුතතානං	172
ඳෙ	
ඳෙවතානුක්කතීං	16
ඳෙවලොකවෙදනියං	208

	පිටපටිකා
ඳෙ	
ඳෙවචක්කතා	50
ඳෙහපරිපුට්ඨිතං	88
ඳෙතො	96
ඳෙච	
ඳෙචජනං	192
ධ	
ධනුක්කතා	436,440
ධම්මගරවො	222
ධම්මනිසනතීයං	338
ධම්මවෙදං	12
ධම්මානුකාරී	294,394
ධම්මානුක්කතීං	12
න	
නගරපරිකඩාගරනී	436
නතාරුදඳුලං	352,354
නා	
නාගො	106
නි	
නිදනසමඛාවො	208
නිදනං	96
නිද්දසව්ඤ්ඤිති	336
නිද්දගො	336,340
නිද්දරාමිතා	50,82
නිපතා	80
නිබ්බිදචිරාගො	130
නිබ්බිධතාසිතා	226
නිබ්බිධිකපරියායං	200
නිබ්බිධිකං	202,206
නිබ්බිධිකාය	284
නිරයවෙදනියං	208
නිරාමගනො	150
නිවාතනිවානො	178
නිවිට්ඨසඳො	74
නිකාරණං	62
නිකාරණීයා	20
නී	
නීලානිජාති	164

නම	පිටිකඩකා
නෙකඩමලධාතු	262
නෙකඩමලාතිවුනෙතා	154
නෙගමා	102
නෙරසිකො	190,192
නෙතොදකුලෙ	166
ආ	
පකඩනිදිනො	436,440
පකඩගනො	166
පකඩි සකුණො	4
පබෙකා	52
පවුරනෙතා	420
පවෙටොරගමිං	468
පඤ්ඤාමිතං	286
පඤ්ඤාච්ඡිකාතිං	6,36,296,300, 402,404
පඤ්ඤාච්ඡිකෙතා	294,394
පටලිකානුතෙ	418
පටිකානුතෙ	418
පටිකාකුලානං	354,856,358
පටිකාසඤ්ඤාජනං	288,290
පටිකානුතොරගවතා	324
පඬුමි	100
පතිගාමිපනෙතා	296
පතිගලානො	34
පපඤ්චිතං	382
පපටිකා	384,426
පපොලිකා	436
පබ්බතසබ්බපෙ	182
පබ්බොජනො	142,144
පරකාරො	94
පරමසුකානාතිජාති	164
පරිකඩිණගවතඤ්ඤාජනො	130, 154
පරිඤ්ඤායාං	186,188
පරිපුච්ඡාය	446
පරිගෙට්ඨිං	210
පරිගොගාභමානො	298
පරිගෙදිකාති	462
පලගඤ්චිකා	464
පඤ්ඤාකායො	12,14
පභිතනො	154,184

නම	පිටිකඩකා
පාකතිනිදිනො	176
පාපකවෙලා	122
පාපමිතනතා	50
පාපසමපවිබෙකා	218
පාමුඤ්චං	12
පාරිච්චිතානුභවරිතං	272
පාරිච්චිතනකො	448,450
පාමුනෙගො	170,174
ආ	
පිණ්ඩදුගිකා	436,440
පිණ්ඩපානපටිකකනෙතා	66
පිණ්ඩපාතිකා	174
ආ	
පුකකුසකුලෙ	166
පුඤ්ඤාතිසඤ්ඤා	92
පුතතසම්බාධිතගතං	176
පුඤ්ඤිලාය	194,196
පුබ්බකොට්ඨකො	106
පුබ්බොපගමානො	190
පුබ්බෙතිව්‍යාහං	4,70
පුරිකකුතනං	364,366
පුරිකගතිගො	384
පුරිකමිධං	364,366
පුරිසිනිදිගඤ්ඤාකාති	192,194,196,200
පුගගාමණිකො	36
ආ	
පෙතනතිකො	8
පෙතතිවිගගවෙදතිගං	208
පෙතායා	348
ආ	
ඵඤ්චං	408
ආ	
බලවා	88
බලසමපනො	8
බව්‍යාබාධො	166
ආ	
බාහාබලපටිච්චිතා	420
බාලගතිලානො	28,158
ආ	
බිලං	166

	පිටිබඩකා
චූ	
චූඛානුස්සානිං	12
චූ	
චූහමචකකං	212
චූහමචාථ	110,112
චූහමලොකුපගො	150
චූහමණමහාසාරකුලෙ	168
හ	
හත්තන්තරායා	480
හඳුකං	24
හරිතාගො	414
හවරාහසඤ්ඤප්පනං	288,290
හස්සමනුසුත්තස්සා	178
හස්සාරාමනා	50,52,268
හං	
හාරවාහිනො	318
හාවතීගො	278,280
හු	
හුසා	156,158
හො	
හොගහොහී	38
ඔ	
මහො	26,28
මච්ඡිකො	38
මඤ්ඤිතං	382
මණ්ඩලමාඡල	178,186
මත්තඤ්ඤිතා	82
මනුස්සලොකවේදනිතං	308
මනොසමාචාරිකො	62,64,66
මත්තාය	978
මරණසති	40,46,48
මහානාහා	436,440
මහානාගො	108
මහාසඤ්ඤති	370,372
මහාසඤ්ඤ	344
මනිඤ්ඤිකො	84
මා	
මානසඤ්ඤප්පනං	288,290

	පිටිබඩකා
ඔ	
ඔච්ඡිහෙද	312
ඔඤ්ඤබං	408
ඔ	
ඔබරො	176
ඔඤ්ඤාචසිකො	36
ඔම	
මොනකං කායනමචං	18
මොනකාවෙකොච්චිකති	20
මොච්ඡිනිසංගොගං	364
මො	
මොහපරිසුට්ඨිතං	58
මොහො	96
ය	
යකඛගොනිං	376
යඤ්ඤත්ථාය	344,346
යථාකච්චුපගො	224,236
යථාභුතඤ්ඤඤදස්සනං	426
යථාවිහාරං	34
යාවගොගො	60
යානසාහී	38
යාවතීචඤ්ඤ	192
යුපස්සා	344
ර	
රට්ඨිකො	34
රත්තිංදිචං	42
රථකාරකුලෙ	166
රථසාහී	38
රජිකා	436,440
රක්ඛිතවෙසී	318
රාගපරිසුට්ඨිතං	58
රාගානුඤ්ඤාසිකො	182
රූපානං	8,10
ල	
ලාභකකාරසිලොකං	156,356
ලාභානුත්තරිතං	272
ලො	
ලොගො	96,98
ලොහිතාහිජාති	164

පිටිබඩුකා

ච	
ච්චිසංසාරා	116
චණණපොකඛරතාය	168
චණණසම්පනො	8
චරතතඛකිනෙහ	160

චූ

චාතවුට්ඨි	156
චායාමො	46
චාලයනකොච්චිතතුද්දහම්තනං	192
චාසනලොපනසම්පනො	436
චාසිජවෙට	464

ච්ච

ච්චිකිණ්ණචාචො	176
ච්චිකාපට්ට්ලාහා	170,174
ච්චිකිච්චාසංයොජනං	288,290
ච්චිජ්ඣො	46
ච්චිකුඤ්ඤාච්චිකිණ්ණො	342
ච්චිකුඤ්ඤාසාසනො	12,16
ච්චිකුඤ්ඤාදාසනං	426
ච්චිචට්ඨකලො	4
ච්චිචාදමුලං	90
ච්චිඤ්ඤාච්චිචමො	58
ච්චිසෙසසාමී	114
ච්චිසෙසසාහිසා	226
ච්චිසාච්චිකිණ්ණො	358
ච්චිසාරසමාපතනිකං	184
ච්චිසාසුපරතීයා	172
ච්චිසාය	152
ච්චිතරාසො	110

චු

චුට්ඨාසකුසලො	228
චුට්ඨිකචා	128,130,154,156

චුච්ච

චුච්චකවෙට්ඨා	154,184
--------------	---------

චො

චොණකුලො	166
චොසාරජ්ජපනො	402

චොච

චොචදහං	214
චොචසාරවෙපකකං	206

පිටිබඩුකා

ච

චලදොසං	212,224,226
චලපනිසො	342
චලපාදිසෙසො	392,394
චකකච්චකාරී	228
චකකාසං	26
චකඛරකච්චො	180
චඛිතණ්ණිකාරාමිනං	268
චඛිතණ්ණිකාරාමිනා	50,82
චඛිතණ්ණිකාරාමො	220
චඛිතො	52
චඛිතසාරවො	222,224
චච්චුපට්ඨාකො	400
චච්චනාමො	108
චචොතිභුතාති	196,198
චච්චකුඤ්ඤා	350,352
චච්චකුඤ්ඤාහතං	382
චචපදී	46
චචිනෙපනෙකන	282,338
චචතාරතනාති	412
චච්චකා චාතා	46
චච්චිකාරච්චනා	84
චච්චිකාරවො	222,224
චචරසනතුචෙට්ඨා	110,112
චච්චානුසාරී	294
චච්චාච්චිකුඤ්ඤා	294,394
චචොසිකො	438
චච්චිච්චිකො	124,126,128
චචනාපලාසො	448
චචනිඛිපෙචො	372
චචනතකනෙතා	418,420
චචනතකරණො	418,420
චචපහාසං	72
චචපායකාරී	228
චච්චිපාලීච්චලො	450
චච්චිකච්චාරී	120
චච්චිපනො	12
චච්චිපරිකාරා	342
චච්චිපතනිකුසලො	54,228
චච්චිපජානො	2
චච්චිපජ්ජිකාති	196,198
චච්චිදකුඤ්ඤාච්චිකුඤ්ඤා	154
චච්චිතා	282
චලාකං	436

	පිටිකඩය,
ඝ	
සවණානුකාරිතං	272
සහව්‍යතං	370
ඞ	
සංභොගවිසංභොගො	364
සංචිට්ඨකපෙට්ඨ	4
ඤ	
සාකාරං	212,224,226
සාගතං	84
සාතච්චකාරී	228
සාධාරණභොගී	18
සාධිකපොච්චසො	192
සාපෙකෙඛා	28,30
සාපෙඛො	372
සාරද්දනී	192,194
සාරාගං	4
සාරාණීයං	18,20,94
සාලීයවකං	438
සානු	370,372
ඞ	
සිකඛාගාරවො	222,224
සිකඛානුකාරිතං	272
සිඛරෙත	160
සිප්පිසමුක්ඛං	180
සිඛ්ඛනී	186,188
සිලධනං	286
ඞ	
සුකකාභිජාභී	164
සුඛදුක්ඛපච්චිකංචෙචදී	4
සුඛතසිතංභවී	192

	පිටිකඩය
සුඛතංචාභො	114
සුතධනං	286
සුතාප්‍රියො	440
සුභාසිතං	58,108
සුමනො	2,92,94,130
සුචණ්ණනීකඛා	454
සුසමාභිනො	108
සුපඛාරිතං	332
ඞ	
සෙදවකනීතතා	440
සෙතාපභීකො	36
සෙත්තසුඛං	408
ඞ	
සොඛං	172
සොරතසොරනො	178
සොරනො	114
ඞ	
සොගතං	392
සොගතාභී	484
ඞ	
හතුපභීකො	130,426
හජීගාභී	38
හලීඤ්ඤිජාභී	164
හසිතලච්චිකභීභිකාභී	362,364
ඞ	
හානගාමී	116
හානගාමීයං	226
ඞ	
හිරිධනං	286
හිරිපච්චො	438